

Hankkeiden 13.3.07 /MNI'

KOTKA, KAUPPATORI, TORIPARKKI 2005

1700 – 1800-LUKUUN AJOITTUVAN KAUPUNKIARKEOLOGISEN KOHTEEN
VALVONTAKAIVAUS

Kaivauskertomus

FM Marita Kykyri

Kymenlaakson maakuntamuseo

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT:

Tutkimuskohde:	Kotka, Kauppatori, Toriparkki
Kaupunginosa/tila/kortteli, tontti:	285-420-1-0
Tutkimuksen laatu:	Historiallisen ajan valvontakaivaus
Kohteen ajoitus:	1790-1890-luku
Peruskarttalehti:	PK 3023 12 KOTKA
Yhtenäiskoordinaatit:	pkoo 6706 20-40, ikoo 3497 12-22
Maanomistaja:	Kotkan kaupunki
Tutkimuslaitos:	Kymenlaakson maakuntamuseo
Kaivausjohtaja:	Marita Kykyri
Kenttätyöaika:	16.5.-19.10. 2005
Tutkitun alueen laajuus:	9700m ²
Tutkimuksen kustantaja:	Kotkan kaupunki, Oka Oy
Esinelöydöt ja säilytyspaikka:	KM 2005088:1-415, KyMM 2005001:1-204, KyMM/MV
Näytteet ja niiden säilytyspaikka:	KyMM
Diapositiivit ja niiden säilytyspaikka:	KyMM
Kaivauskertomuksen sivumäärä:	89 s.
Kaivauskertomuksen liitteet:	1-8, 23 karttaliitettä
Kaivauskertomuksen kopiot:	MV/Rho/Haminan toimipiste, Kotkan kaupunki kaavoitustoimisto, Kymenlaakson maakuntamuseo, Oka oy
Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka:	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki
Aikaisemmat tutkimukset:	ei aiempia tutkimuksia

TIIVISTELMÄ

Marita Kykyri

Kymenlaakson maakuntamuseo vastasi touko-lokakuussa 2005 suoritetusta arkeologisesta valvontakaivauksesta Kotkan kauppatorin ja sen vieressä sijaitsevan Valakallionpuiston alueella. Arkeologinen valvontatyö tuli ajankohtaiseksi kun torialueelle ryhdyttiin rakentamaan maanalaista pysäköintihallia, mistä johtuen maamassoja ja kalliota poistettiin 9700m² laajuiselta alueelta yhteensä 56000m³.

Jo ennen varsinaisten rakennustöiden alkamista tiedettiin vanhan karttamateriaalin ja muiden historiallisten lähteiden perusteella, että kaupungin nykyisen kauppatorin alueella oli 1700-1800-luvun taitteessa sijainnut Kotkan kaupungin (1879) edeltäjän, Ruotsinsalmen yhdyskunnan, harjoitus- ja paraatikenttä siihen rajoittuvine asuintontteineen. Koska oli mahdollista, että alueelta voisi maansiirto- ja -rakennustöiden yhteydessä paljastua muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänköksiä, suoritettiin alueen maankaivu- ja -siirtotyöt arkeologin valvonnassa.

Töiden alkuvaiheessa kaivettiin torialueelle 12 koekuoppaa ja Valakallionpuistoon kaksi koeojaa, joiden avulla saatiin tärkeää etukäteistietoa alueen kulttuurikerroksista, niiden koostumuksesta sekä laajuudesta. Kaivinkoneella suoritetun kaivutyön arkeologiseen valvontaan liittyi sen yhteydessä paljastuneiden kulttuurikerrosten ja rakenteiden valokuvaus-, piirto- ja mittausdokumentointi. Kahdella laajimmalla osa-alueella (Larsen 1 j a 2 laajennuksineen) oli lisäksi mahdollisuus tutkia torialueen alimpia kulttuurikerroksia ja ottaa niistä talteen löytöaineistoa sekä näytteitä. Myös Valakallionpuiston puolelta saatiin talteen otettua pieni määrä arkeologista löytöaineistoa.

Torialueelta löytyi vähän kiinteitä rakenteita, mikä selittyy alueen käyttöhistorialla: harjoituskenttä- ja toriaikana ei alueella ole sijainnut kaupunkiasutusta asuintonttien tai rakennusten muodossa. Paksujen täyttö- ja tasoitemaakerrosten alta saatiin kuitenkin paikannettua Ruotsinsalmen harjoituskentän alkuperäinen sijainti, minkä lisäksi torin alueelta paljastui myös kaksi hirsikaivoa, joista vanhempi liittyi Ruotsinsalmen ja nuorempi Kotkan kaupungin aikaan. Kaivojen lisäksi alueelta paljastettiin mm. lähes ehjänä säilynyt 1890-luvun torikiveys, useita salaoja- ja viemärikaivantoja sekä kosteaan maaperään kaivettuja avo-ojia. Tutkimusalueen kulttuurikerrokset koostuivat pääasiassa Kotkan kaupungin historiaan, 1800-luvun loppuvuosikymmenille ajoittuvista täyttömaa-, tasoite- ja pohjustuskerroksista, mutta alueella oli säilynyt myös kulttuurikerrostumia, jotka sisälsivät löytöjä 1700- ja 1800-luvun taitteesta lähtien.

Arkeologinen löytöaineisto koostui pääasiallisesti keramiikasta, pullo- ja astialasista, metalliesineiden katkelmista sekä nahka- ja puuesineiden fragmenteista. Niin lasittamatonta harmaasavikeramiikkaa, lasitettua punasavikeramiikkaa, fajanssia kuin posliiniakin löytyi runsaasti; lasitavarasta muodosti pullolasi määrällisesti suurimman löytöryhmän. Orgaanisista löydöistä nahka oli lähes yksinomaan peräisin nahkajalkineista ja puu erityyppisistä astioista. Tutkimusten yhteydessä löytyneet kolme kuparirahaa olivat kaikki venäläisiä: 1 denga vuodelta 1753, 2 kopeekkaa vuodelta 1797 sekä 2 kopeekkaa vuodelta 1810.

SISÄLLYSLUETTELO:

1. JOHDANTO	6
2. TORIALUEEN HISTORIAA	8
2.1. Ruotsinsalmen aika	8
2.2. Kotkan kaupungin aika	9
3. KENTTÄTYÖ-, DOKUMENTOINTI- JA MITTAUSMENETELMÄT	11
4. TUTKIMUSALUEET	13
4.1. Torialue	13
4.2. Valakallionpuisto	17
5. KAIVAUSHAVAINTOJEN ESITTÄMISEN PERIAATTEET	19
6. KAIVAUSHAVAINNOT	19
6.1. TORIALUE	19
6.1.1. Koekuopat 1-12	19
6.1.1.1 Koekuoppa 1	19
6.1.1.2 Koekuoppa 2	20
6.1.1.3 Koekuoppa 3	20
6.1.1.4 Koekuoppa 4	21
6.1.1.5 Koekuoppa 5	22
6.1.1.6 Koekuoppa 6	23
6.1.1.7 Koekuoppa 7	24
6.1.1.8 Koekuoppa 8	24
6.1.1.9 Koekuoppa 9	25
6.1.1.10 Koekuoppa 10	26
6.1.1.11 Koekuoppa 11	27
6.1.1.12 Koekuoppa 12	27
6.1.2. Linjat 1-7	28
6.1.2.1. Linja 1	28
6.1.2.2. Linja 2	31
6.1.2.3. Linja 3	32
6.1.2.4. Linja 4	33
6.1.2.5. Linja 5	34
6.1.2.6. Linja 6	35
6.1.2.7. Linja 7	35
6.1.3. Larsen 1	36
6.1.3.1. Dokumentoidut maapilarit	36
6.1.3.2. Kulttuurikerrokset	41
6.1.3.3. Rakenteet	42

6.1.4. Larsen 2 kaakkoislaajennuksineen	48
6.1.4.1. Dokumentoidut maapilarit	49
6.1.4.2. Kulttuurikerrokset	57
6.1.4.3. Rakenteet	58
6.1.5. Larsen 2 luoteislaajennus	65
6.1.5.1. Dokumentoidut maapilarit	65
6.1.5.2. Kulttuurikerrokset	66
6.1.5.3. Rakenteet	67
6.1.6. Ajotie ja Kustaankatu	69
6.1.6.1. Kulttuurikerrokset ja stratigrafia	70
6.1.6.2. Rakenteet	72
6.2. VALAKALLIONPUISTO	73
6.2.1. Stratigrafia	74
7. ARKEOLOGINEN LÖYTÖAINEISTO	75
8. YHTEENVETO	79
9. LÄHDELUETTELO	87
9.1. Painamattomat lähteet	87
9.2. Painetut lähteet	87
9.3. Sanomalehdet	88
10. LIITELUETTELO	89

1. JOHDANTO

Kymenlaakson maakuntamuseo vastasi touko-lokakuussa 2005 suoritetusta arkeologisesta valvontakaivauksesta Kotkan kauppatorin ja sen vieressä sijaitsevan Valakallionpuiston alueella (kuva 1). Arkeologinen valvontatyö tuli ajankohtaiseksi kun torialueelle ryhdyttiin rakentamaan maanalaista pysäköintihallia, mistä johtuen maamassoja ja kalliota poistettiin 9700m² kokoiselta alueelta yhteensä 56000m³.

Jo ennen varsinaisten rakennustöiden alkamista tiedettiin vanhan karttamateriaalin ja muiden historiallisten lähteiden perusteella, että kaupungin nykyisen kauppatorin alueella oli 1700- ja 1800-lukujen taitteessa sijainnut Kotkan kaupungin edeltäjän, Ruotsinsalmen yhdyskunnan, harjoitus- ja paraatikenttä sitä rajaavine kaupunkitontteineen. Koska oli mahdollista, että alueelta voisi maansiirto- ja -rakennustöiden yhteydessä paljastua muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, edellytti Museovirasto kaivutyön suorittamista arkeologin valvonnassa puhtaaseen pohjamaahan saakka (MV lausunto 5.4. 2005 drno 71/304/2005).

Maakuntamuseon suorittama valvontatyö jakaantui kolmeen eri vaiheeseen, joista ensimmäisen työvaiheen 16.5.-3.6. 2005 aikana poistettiin kauppatorin vuonna 1937 valmistunut ja toukokuuhun 2005 asti käytössä ollut nupukivikate yhteensä n. 8000 m² laajuudelta. Ennen torikiveyksen poistoa oli kiveys jo dokumentoitu kaupungin mittaustoimiston toimesta ja museon tehtäväksi jäikin valvontatyön alkuvaiheessa ainoastaan kiveyksen purkutyön ja sen eri vaiheiden seuranta ja valokuvadokumentointi. Varsinaista arkeologista valvontaa ei vielä tässä vaiheessa suoritettu.

Toinen työvaihe 6.6.-29.7. 2006 käsitti torin nupukivikatteen poiston jälkeisen arkeologisen valvonnan, jonka yhteydessä ensimmäiseksi paljastettiin ja dokumentointiin torialueelle 1890-luvulla laskettu nupukiveys. Torialueelle kaivettiin työvaiheen alkuvaiheessa 12 koekuoppaa ja Valakallionpuistoon kaksi koeojaa, joiden avulla saatiin tärkeää etukäteistietoa ennen kaikkea alueen kulttuurikerroksista, niiden koostumuksesta sekä laajuudesta.

Kaivinkoneella suoritetun kaivutyön arkeologiseen valvontaan liittyi sen yhteydessä paljastuneiden kulttuurikerrosten ja rakenteiden valokuvaus-, piirto- ja mittausedokumentointi. Kahdella laajimmalla osa-alueella (Larsen 1 ja 2 laajennuksineen) oli lisäksi mahdollisuus tutkia torialueen alimpia kulttuurikerroksia ja ottaa niistä talteen löytöaineistoa sekä erilaisia näytteitä. Myös Valakallionpuiston puolelta saatiin talteen arkeologista löytöaineistoa.

Kolmannen työvaiheen aikana 20.9.-19.10. 2005 saatiin sekä tori- että Valakallionpuiston alue kaivettua ja louhittua lopulliseen laajuuteensa ja syvyyteensä. Vaiheeseen liittyvä arkeologinen työ oli pääasiassa kaivinkonevalvontaa, jonka yhteydessä paljastuneet kulttuurikerrokset ja rakenteet dokumentoitiin. Aivan torin luoteisreunalta paljastuneen hirsikaivon yhteydestä saatiin talteen myös arkeologista löytöaineistoa.

Kenttätöiden ohjauksesta ja seurannasta, arkeologisesta valvonnasta, kaivauskarttojen piirtämisestä, valokuvaamisesta sekä kirjallisista muistiinpanoista vastasi kaikkien työvaiheiden osalta pääasiallisesti allekirjoittanut. Kaivauksiin liittyvät mittaukset suorittivat Kotkan kaupungin maankäyttöosastolta Jouni Suurnäkki, Meri Rautiainen, Hannu Laaksonen sekä Pentti Siiskonen.

Ensimmäisen ja kolmannen työvaiheen aikana allekirjoittanut vastasi yksin työmaan dokumentointi- ja valvontatehtävistä, mutta toisen työvaiheen aikana tutkimuksiin osallistui myös suuri määrä muuta kaivaushenkilökuntaa, jonka palkkauksesta vastasivat Kotkan kaupunki sekä Oka Oy. Allekirjoittaneen lisäksi arkeologista koulutusta ja alan aiempaa työkokemusta oli ainoastaan tutkimusavustajana ajalla 6.6.-29.7. 2005 toimineella Susanna

Hietalalla, jonka palkkauksesta kenttätöiden aikana vastasi Oka Oy. Muut kaivauksilla työskennelleistä olivat Kymenlaakson maakuntamuseon vakituista tai kesähenkilökuntaa sekä Oka Oy:n kesätyöntekijöitä.

Toriparkin arkeologisiin kenttätöihin osallistuivat Kymenlaakson maakuntamuseon vakituisesta henkilökunnasta valokuvaaja Tiina Leinonen (valokuvaus), museolehtori Maarit Laitala (videointi), museovirkailija Minna Hyypiä ja vt. museomestari Harri Kauppinen (mittaus- ja kaivutyö). Museon kesätyöntekijöistä kaivutyöhön ja maanläpikäyntiin osallistuivat Sanna Haapanen, Johanna Harjula, Heidi Hyypiä, Johannes Hyypiä, Mari Juvonen, Henna Kantola, Iina Lievonen, Minna Piipponen sekä Eine Kurki. Tutkimusten yhteydessä suoritettujen maanläpikäynnin, kaivauslöytöjen puhdistuksen ja pesun organisoinnista ja ohjauksesta vastasi tutkimusavustaja Susanna Hietala, joka osallistui tarvittaessa myös muihin arkeologisiin työtehtäviin. Oka Oy:ltä kaivu- ja mittaustyöhön, maanläpikäyntiin sekä löytöjen puhdistamiseen ja pesuun osallistuivat Pauliina Posti, Anbar Jultuz, Pauliina Korpi sekä Samu Kajova.

Kaivausten jälkityöt suoritettiin tammi-lokakuun 2006 aikana ja ne kustansi Kotkan kaupunki (Kymenlaakson maakuntamuseo ja Kotkan kaupungin tekninen toimiala). Allekirjoittanut vastasi jälkitöiden organisoinnista ja ohjaamisesta, tutkimusraportin ja sen liitteiden laatimisesta, mittausaineistoon pohjautuvien yleiskarttojen suunnittelusta, kenttäkarttojen työstöstä ja puhtaaksi piirtämisestä sekä niihin liittyvien kerrosselostusten laatimisesta. Lisäksi hän valokuvasi konservoitavat metalliesineet ja luetteloi kaivausten löytökuvamateriaalin. Kaupungin mittaustoimiston mittausteknikko Leif Johansson työsti kaivausten mittausingineistön sekä laati sen pohjalta tutkimuksiin liittyvät yleiskartat.

Tutkimusavustaja Susanna Hietala vastasi 9.1.-7.4. 2006 välisenä aikana arkeologisten löytöjen ja kaivausten valokuvamateriaalin luetteloinnista sekä valokuvasi kaivausten nahka- ja metallilöydöt. Valokuvaaja Tiina Leinonen valokuvasi kaivausten muun löytöaineiston. Kaivausten metalli- nahka- ja puulöytöjen konservoinnista vastasivat konservaattorit Aki Arponen, Eero Ehanti, Sari Pouta sekä Jaana Juvonen Kansallismuseon, Suomen merimuseon sekä Kymenlaakson maakuntamuseon konservointilaitoksilta. Löytöjen numeroinnista ja pakkaamisesta vastasi Kymenlaakson maakuntamuseo. Lisäksi FT Terttu Lempiäinen Turun yliopiston Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosastolta analysoi osan kaivauksilla talteen otetuista makrofossiilinäytteistä (liite 5).

Toriparkin kaivauksiin liittyen annettiin kenttätöiden aikana yksi televisiohaastattelu 9.6. 2006 (TV 2 aluetoimitus) sekä yksi radiohaastattelua 28.6. 2006 (Radio Suomi alueuutiset), joiden lisäksi kaivauksista on julkaistu artikkeli Kymen Sanomissa 8.6., 17.6., 24.6. sekä 28.9. 2006. Allekirjoittanut on lisäksi kirjoittanut artikkelin ”Arkeologista valvontaa Kauppatorilla. Kotkan Toriparkki 2005” torialueen kaivauksista Kymenlaakson museotiedotteeseen 1-2 2005.

2. TORIALUEEN HISTORIAA

2.1. Ruotsinsalmen aika

Kotkansaarelta ei tunneta esihistoriallisia muinaisjäännöksiä ja ensimmäiset ihmisen toiminnan tuloksena syntyneet kulttuurikerrokset liittyvät vasta Ruotsinsalmen varuskunta-aikaan. Varsinaisia kaupunkiarkeologisia kaivauksia ei ennen vuoden 2005 tutkimuksia ole Kotkansaarella suoritettu, mutta vuonna 1999 paljastui Sibeliuspuiston uudistustöiden yhteydessä osa Ruotsinsalmen aikaista katu- ja pihakiveystä, jotka dokumentoinnin jälkeen jätettiin esille puiston Kirkkokadun puoleiselle sivustalle. Puistotöiden yhteydessä otettiin talteen myös pieni määrä täyttömaasta löytynyttä arkeologista esineistöä.

Kotkan kaupunkia Kotkansaarella edeltäneen Ruotsinsalmen kaupunkimaisen yhdyskunnan synty liittyi Venäjän Katariina II Pietarin suojaksi rakennuttaman linnoitusketjun rakentamiseen,

jonka eteläisimmäksi tukikohdaksi pystytettiin Ruotsinsalmen merilinnoitus. Linnoituksen rakentamiseen liittyvät esityöt aloitettiin vuonna 1790 ja samassa yhteydessä laadittiin myös linnoitukseen liittyvän kaupunkimaisen asutusalueen asemakaava Kotkan saarelle (Airola 1978:10-19 passim.).

Ruotsinsalmen asutusalueen asemakaava esiintyy luonnoksena jo 1790-luvun alkuvuosista lähtien laadituilla kartoilla. Asemakaava muodostui suhteellisen väljäksi ja saaren maastonmuotoja noudattelevaksi. Asutuksen valtaväylänä toimi Kivisalmen sillalta lännestä saaren asutuksen halki koilliseen ja siellä sijaitsevaan sotasatamaan vievä kivetty tie (Airola 1978:60-61), jonka jäänteitä on paljastunut puistotöiden yhteydessä nykyisen Sibeliuspuiston luoteissivustalta 1990-luvun alussa (Kotka, Ruotsinsalmi, Piir.no 1/99).

Kotkan saari muodosti Ruotsinsalmen keskuslinnoitusalueen, missä sijaitsivat mm. hallinto- ja muut julkiset rakennukset, päällystön asunnot, sotilaskasarmit sekä varuskunnan varastot. Kaupunkimaisesti kaavoitettu asutusalue sijaitsi sotasataman välittömässä läheisyydessä. Yksityisten asuintalot olivat vaatimattomia hirsirakennuksia, joihin liittyi usein pieni puutarha viljelystilkkuneen. Varuskuntaan liittyvät rakennukset olivat nekin linnoitusajan alkuvaiheessa puisia, mutta ajan myötä Kotkan saarella ryhdyttiin rakentamaan varuskunnan käyttöön mm. kiviä ja kaksikerroksisia asuin- ja kasarmirakennuksia (Airola 1978:47; Harjunpää 1978:88). Enimmillään 1800-luvun alussa Ruotsinsalmen yhdyskunnassa oli n. 10 000 asukasta; varuskuntaan kuuluvien lisäksi mm. kauppiaita, pikkuporvareita, postihenkilökuntaa, kalastajia, työläisiä jne. (Harjunpää 1978:89-90).

Ruotsinsalmen aikaan Kotkan nykyisen kauppatorin alueella sijaitsi osa varuskunnan harjoitus- ja paraatikenttää, jota ympäröi avo-oja. Kentästä löytyy kirjallisista lähteistä vain vähän tietoja, mutta karttamateriaalin perusteella tiedetään, että se oli suorakaiteen muotoinen ja kooltaan n. 75x165 m. Koillinen-lounas-suuntaisen kentän koillispää on aikoinaan sijainnut nykyisen kauppatorin alueella ja kenttä on lounaassa peittänyt alleen suuren osan Kotkansaaren 1 kaupunginosan korttelin 16 alasta (kuvat 1 ja 2). Kartoilla harjoituskenttä esiintyy jo 1790-luvun puolivälissä ja vielä venäläisen insinöörikomennuskunnan vuonna 1854 laatimassa Kotkansaaren asema- ja suunnittelupiirustuksessa (Airola 1978:62 kartta 46 a sekä VIK 60 vuodelta 1854).

Harjoituskenttää rajasi sen kaikilla sivuilla oja, joka yhtyi Kotkansaaren halki kulkeneeseen ja lännessä ns. Mutalahteen laskeneeseen kanavaan. Kanavan kaivaminen alueelle oli ollut välttämätöntä, sillä sen avulla oli mahdollista kuivattaa nykyisen kauppatorin alueella aiemmin sijainnut alava ja vetinen suo- ja rämeikkömaasto (Hultin 1904:20, 22). Harjoituskentän koillis-, lounais- ja luoteispuolella sijaitsi asuinkortteleita rakennuksineen: kentän kaakkoispuoleista aluetta ei sen sijaan ollut asemakaavoitettu ja siellä sijaitsivat karttamateriaalin perusteella ainoastaan kivinen vartiorakennus, laivaston kivinen ammusvarasto sekä ortodoksinen kirkko hieman kauempana kaakossa (esim. VIK 60 vuodelta 1854).

2.2. Kotkan kaupungin aika

Suomen sodan myötä Haminan rauhan jälkeen vuonna 1809 valtakunnan raja siirtyi, ja Ruotsinsalmen merilinnoitus menetti sotilaallisen merkityksensä. Varuskunta ja linnoitusyhdyskunta tyhjenivät niin, että 1830-luvulla yhdyskunnassa asukkaita oli Kymen kruununvoudin arvion mukaan enää noin 300 henkeä (Harjunpää 1978:106). Siviiliväestö koostui vähitellen ainoastaan eläkkeelle jääneestä sotilashenkilökunnasta, leskistä ja orvoista (Palmberg 1938:35).

Kaupunkialue rakennuksineen rappeutui vuosien saatossa ja maanmittari C.G. Aminoffin vuonna 1844 laatimasta Kotkan ja Kymminlinnan kartasta ja siihen liittyvästä selostuksesta käykin ilmi, että kaupunki oli autoitunut, raunioitunut ja umpeenkasvanut. Ruotsinsalmen

Kuva 2: Ruotsinsalmen asemakaavoitettua aluetta Kotkanssaarella. Alareunassa oikealla (kirjaimella W karttaan merkitty) suorakaiteen muotoinen Ruotsinsalmen harjoituskenttä, jonka vasemmasta yläkulmasta lähtee etelään saaren halki kulkenut kanava. Ote venäläisestä kartasta "Ruotsinsalmen linnituskaupunki ja sotasatama Kotkanssaarella v. 1801". Alkuperäinen kartta Kansallisarkistossa.

harjoituskenttäkin oli ehtinyt muuttua niityksi, mikä viitannee siihen, ettei kaupungin halki kulkevaa kanavaa enää huollettu. Lopullinen kuolinisku yhdyskunnalle oli englantilaisten Krimin sotaan liittynyt hävitysretki, jonka yhteydessä vuonna 1855 jotakuinkin kaikki Kotkansaarella sijainneet siviili- ja sotilasarakennukset tuhottiin (Rosén 1953:71, 79-81).

Kotkan kaupunki syntyi Ruotsinsalmen raunioille ja keisari Aleksanteri II:n vahvistama perustamiskirja julkaistiin 16.7. 1879. Kaupungin synty liittyi kiinteästi 1800-luvun loppupuolen metsäteollisuuden nousuun, jota edesauttoivat puutavaran vilkas kysyntä Euroopassa sekä Suomea koskevat lainsäädännölliset muutokset. Aleksanteri II:n harjoittaman uudistusmielisen talouspolitiikan myötä annettiin vuonna 1857 lupa perustaa höyrystyslaitos ja vuonna 1861 sitä seurasi metsäasetus, joka poisti sahaustoimintaa aiemmin rasittaneita rajoituksia. Kaupungin synnyn kannalta keskeinen oli vuonna 1868 annettu asetus, joka mahdollisti teollisuuslaitosten perustamisen Kotkan saarelle (Koho 2002:5). Sahoja perustettiin Kotkan alueelle ripeässä tahdissa ja 1870-luvun puoliväliin mennessä niitä oli alueella jo 9 kappaletta (Hultin 1904: 47-51 passim.).

Kotkansaaren ensimmäinen asemakaava laadittiin jo ennen kaupungin perustamista vuonna 1866-67. Kyseessä oli insinööri Konrad Reuterin ”Kotkan esikaupungista” laatima kaavasuunnitelma. Siinä nykyisten kauppatorin ja sen koillispuolella sijaitsevan Valakallionpuiston muodostaman korttelin alueelle oli suunniteltu raatihuone, kirkko sekä koulu, jotka jäivät kuitenkin toteuttamatta. Kaupungin ensimmäisen virallisesti vahvistetun asemakaavan laati komissionimaanmittari Konstantin Järnefelt vuonna 1878 ja siinä oli jo erotettu nykyistä kauppatoria alaltaan vastaava aukio. Valakallio esiintyy kaupungin varhaisimmissa asemakaavoissa luonnonkalliona ja puistoksi nykyisen Valakallionpuiston alueesta oli varattu ainoastaan sen Kirkkokadun puoleinen puolisko (Kivinen 1964:6; Kotkansaaren osayleiskaava 1995). Varsinaiselle Valakalliolle rakennettiin Kotkan kaupunkitalo vuonna 1934.

Nykyisen kauppatorin alue, jolla Ruotsinsalmen harjoituskenttä oli aikoinaan sijainnut, oli vielä Kotkan kaupungin alkuaikoina niin kostea, että vesilinnut oleilivat siellä. Suomaata täytettiin ja tasoitettiin useaan otteeseen 1880-luvulla, mutta lopputulokseen oltiin tyytymättömiä. Tästä johtuen ryhdyttiin torialuetta vihdoinkin 1890-luvulla kiveämään mukulakivin (Hultin 1904:20, 260). 1890-luvun loppuun valmistunut torikiveys oli käytössä aina 1930-luvulle saakka, jolloin Kotkan nykyisen kaupungintalon rakentamisen yhteydessä tori sai uuden nupukivikatteensa. Uusi kiveys laskettiin suoraan edeltäjänsä päälle, joskin sen pintaa korotettiin täyttömaakerroksella (Kotkan kaupungin kunnalliskertomus 1935:II:53), jonka ansiosta uusi toripinta sijaitsi vajaan metrin aiempaa mukulakiveystä korkeammalla.

Ruotsinsalmen harjoituskentän ajoilta peräisin oleva kanava toimi kaupungin likaviemärinä vielä 1880-luvulla, jolloin kaupunkialuetta ryhdyttiin kuitenkin vähitellen viemäroimään: järjestelmällinen viemärointi kaupungissa alkoi kuitenkin vasta 1890-luvulla. Puhtaan ja riittävän juomaveden saaminen oli ollut ongelma aina kaupungin alkuajoista lähtien eikä asiaan saatu helpotusta ennen kuin kaupunkiin rakennettiin vesijohtoverkosto 1913-1921. Siihen asti oli kaupunkilaisten tyydyttävä yleisiin ja yksityisiin kaivoihin, joiden vesi saattoi huonoimmillaan olla käyttökelpotonta (Saarinen 2002:201-204).

3. KENTTÄTYÖ-, DOKUMENTOINTI- JA MITTAUSMENETELMÄT

Arkeologinen valvontatyö kauppatorin ja Valakallionpuiston alueella oli pääasiallisesti kaivinkoneella suoritetun mekaanisen maanpoisto- ja maansiirtotyön ohjausta ja seurantaa sekä kaivutyön yhteydessä paljastuneiden kulttuurikerrosten ja rakenteiden dokumentointia. Lapiota ja lastaa kaivutyössä käytettiin vain poikkeustapauksissa ja ainoastaan niillä alueilla, joilla alimmasta stratigrafisesta kulttuurikerrostumasta paljastettiin rakenteita ja otettiin talteen löytöjä.

Koekuopat ja -ojat kaivettiin koneellisesti. Myös Larsen 1 ja 2 sekä Valakallionpuiston muodostamilla laajemmilla tutkimusalueilla, joiden yhteydessä suoritettiin alimman kulttuurikerrostuman läpikäyntiä ja löytöjen talteenottoa, poistettiin mainitun horisontin päällä sijaitsevat nuoremmat kulttuurikerrokset kaivinkoneella (kartta 1).

Valvontatyön yhteydessä paljastuneet kerrokset ja rakenteet dokumentoitiin kirjallisin muistiinpanoin, piirtäen, mitaten, valokuvaten sekä paikoin myös videoiden. Noudatetusta kaivausmenetelmästä (kaivinkonekaivaus) ja tutkimusalueen käyttöhistoriasta (harjoituskenttätori) johtuen muodostuivat maaleikkausten piirtäminen ja valokuvaus (diapositiivit KyMM 51434:1-780) keskeisiksi dokumentointimenetelmiksi. Kauppatorin alueelle kaivettujen 12 koekuopan ja Valakallionpuiston kahden koeojan lisäksi dokumentoitiin torialueella yhteensä 46 kapeaa maapilaria (kartat 3-4). Kaivausten yleiskartat laadittiin mittakaavaan 1:500 (kartat n:o 1-7) sekä leikkaus- ja tasokartat pääasiallisesti mittakaavaan 1:20 (kartat n:o 8-23; liite 2a).

Arkeologista löytöaineistoa ei työmaan luonteen ja kiireisen aikataulun vuoksi ollut mahdollista ottaa talteen kuin Larsen 1, Larsen 2, jälkimmäisen SE- ja NW- (=kaivo) laajennusten sekä Valakallionpuiston alueilla. Kaivinkonevalvonnan ja koekuopituksen yhteydessä kävi ilmi, että torialueen alin orgaaninen löytöjä sisältävä kulttuurikerros puuttui torialueen itäosasta, mutta että se oli säilynyt torin Kauppa- ja Kirkkokadun puoleisilla sivustoilla sekä Valakallionpuiston alueella; jälkimmäisellä kuitenkin ainoastaan pieninä lämpäreinä. Näillä alueilla suoritettiin alimman kulttuurikerrostuman läpikäyntiä ja työn yhteydessä otettiin talteen niin Ruotsinsalmeen (Larsen 2) kuin Kotkan kaupungin alkuvaiheisiin (Larsen 1) liittyvää arkeologista löytöaineistoa sekä näytteitä. Stratigrafisesti alinta kulttuurikerrostumaa nuorempien kulttuurikerrosten löytöjä ei tutkimusten yhteydessä otettu talteen.

Kulttuurimaa läpikäytiin ja tutkittiin erityisten maanläpikäyntiä varten suunniteltujen isojen pöytätasojen päällä. Löytöjen talteenottotarkkuus alueittain vaihteli, mutta kaikki talteen otetut löydöt olivat peräisin ainoastaan stratigrafisesti alimmasta ja vanhimmasta kulttuurikerrostumasta kullakin osa-alueella. Mainitun horisontin pinta kaivettiin esiin koneellisesti, minkä jälkeen kulttuurimaa poistettiin pohjamaan pintaan ja kasattiin kaivinkoneella läjiin seulottavaksi. Ne kulttuurimaan rippeet, joita ei koneellisesti ollut mahdollista tarkoin poistaa, tutkittiin ja läpikäytiin paikan päällä lastoin kullakin osa-alueella.

Larsen 1 alueella talteen otettujen löytöjen sijaintitiedot sidottiin Toriparkin moduliverkostoon ja ne on löytöluettelossa ilmoitettu joko modulin tarkkuudella tai modulikoodina, johon on liitetty tarkennukseksi etäisyystieto (m) Larsen 1 kaivannon SW-seinämästä (= tarkempi modulin sisäinen sijainti; modulijaotus ks. kartta 2). Larsen 2 alueella otettiin löytöjä talteen varsinaisen Larsen 2 -kaivannon ja sen laajennus 1 alueilta (jälkimmäinen on löytöluettelossa muodossa Larsen 2 laajennus). Larsen 2 ja sen laajennuksen 1 löytöjen sijainti mitattiin etäisyyksinä (m) kaivannon 0-pisteestä lounaaseen (kartta 4). Larsen 2 NW-laajennuksesta paljastuneeseen kaivon liittyvän löytöaineiston sijaintitiedoksi on löytöluettelossa merkitty Larsen 2 "kaivo".

Valakallionpuiston alueelta ainoastaan pienialaisina lämpäreinä säilyneestä kulttuurimaasta talteen otetun löytöaineiston sijaintitiedot on ilmoitettu suhteessa välittömästi koeoja 1 koillispuolella kulkeneeseen kaukolämpöputkeen, joka kaakko-luode –suunnassa jakoi kahtia koko tutkitun osan puistoa. Kaukolämpöputken koillispuolelta talteen otetut löydöt on merkitty löytöluetteloon muodossa "Valakallionpuisto NE-puoli" ja sen lounaispuolelta löydetty vastaavasti muotoon "Valakallionpuisto SW-puoli". Lisäksi puistosta otettiin talteen jonkin verran irtolöytöjä, joiden tarkempaa sijaintia ei ole tutkimusten yhteydessä määritetty.

Toriparkkityömaan löytöaineiston Ruotsinsalmen aikaan ajoittuva osa löydöistä on luetteloitu KM:n päänumerolle 2005088 ja Kotkan kaupungin historiaan liittyvä osa löydöistä KyMM:n päänumerolle 2005001, joista jälkimmäisiä säilytetään Kymenlaakson maakuntamuseossa.

Toriparkkityömaan arkeologisille tutkimusalueille ei luotu omaa koordinaatistoa vaan ne on kiinnitetty Kotkan kaupungin omaan koordinaattijärjestelmään (VVJ-järjestelmä; ks. kartta 1).

Tutkimusten yhteydessä mitatut korkeudet on määritetty N43-korkeusjärjestelmässä. Kaivausten korkeuspisteenä käytettiin Kotkan kaupungin korkeuskiintopistettä n:o 9, jonka $x=706204.299$, $y=497203.071$ sekä $z=8.523$ m.m.p.y. Korkeuspiste (pallopultti) sijaitsee ns. Stellan talon Keskuskadun puoleisessa sokkelissa, rakennuksen itänurkassa sijaitsevan oviaukon vieressä. Koekaivausten yhteydessä mitatut korkeudet vaaittiin vaaituskoneella Leica WILD NA 20 ja yleiskartoitukseen liittyvät mittaukset suoritettiin Leica SR530 geodeettisella GPS-vastaanottimella, jonka tarkkuus on +/- 2,5 cm.

4. TUTKIMUSALUEET

4.1. Torialue

Kauppatorin tutkimusalueen kokonaispinta-ala oli yhteensä hieman runsas 8000 m² ja se jakaantui useampaan pienempään tutkimusosa-alueeseen, joita olivat Larsen 1 torin lounaissivustalla, Larsen 2 laajennuksineen torin luoteissivustalla sekä ns. Ajojien alue näiden kahden välimaastossa. Muu osa tonttia tutkittiin ja dokumentoitiin nimikkeeseen "Kauppatori" alla. Torialueen stratigrafiaa selvitettiin näiden lisäksi kaivamalla alueelle 12 koekuoppaa sekä dokumentoimalla maapilareita eri puolella toria (kartat 1, 3-4).

Vuoden 2005 toukokuuhun asti käytössä olleen nupukiveyksen poiston jälkeen kaivettiin esiin sitä edeltävä torikate, joka oli 1890-luvulta peräisin oleva mukulakiveys (kartta 5). Mukulakiveyksen dokumentoinnin jälkeen aloitettiin torialueen maamassojen poisto samanaikaisesti kun alueelle kaivettiin tarvittavat koekuopat. Maanpoisto aloitettiin torin Keskuskadun puoleiselta sivustalta koko tulevan toriparkkirakennuksen leveydeltä ja sen eteni vyöhykkeittäin kaakosta luoteeseen Kirkkokadulle päin aina modulilinjalle TE-TI, jossa kaivutyö lopetettiin. Modulilinjojen TB-TC ja TE-TI väliin jätettiin 1890-luvun mukulakiveyksen tasoon kaivamaton kannas (ns. Ajojien alue), joka toimi ajo- ja yhdystienä toriparkkityömaan eri osien välillä koko kesäajan kunnes se kaivettiin pois syys-lokakuun vaihteessa (kartat 1-2).

Alkuperäisen maanpoistosuunnitelman mukaan (työmaamestari Kari Okulov/Oka Oy 2.6. 2005 suullinen tiedonanto) oli koko torialue tarkoitus kaivaa 10 m levyisissä kaistaleissa kahden metrin syvyyteen (1890-luvun mukulakiveyksen pinnasta laskettuna) kaakosta luoteeseen edeten. Okulovin arvion mukaan mainittu maansiirtotyö olisi vienyt noin kolme viikkoa, jonka jälkeen tontti olisi kaivettu lopulliseen syvyyteensä jälleen Keskuskadun puoleiselta sivustalta Kirkkokadulle päin edeten. Suunnitelman etuna olisi ollut se, että se olisi rajannut arkeologisen valvontatyön varsin lyhyen aikaraamin sisälle, sillä kaivettujen koekuoppien perusteella tiedettiin, etteivät mukulakiveyksen alaiset kulttuurikerrokset missään kohden toria ylittäneet kahden metrin paksuutta. Arkeologista valvontaa ei siis enää olisi tarvittu torialueen toisella "pohjaankaivukierroksella".

Maanpoistosuunnitelma kuitenkin muuttui mm. työteknisistä ongelmista johtuen: mukulakiveyksen poiston jälkeen esille kaivetun maakerroksen ei katsottu kestävän raskaiden työkoneiden ja kuorma-autojen painoa, josta johtuen torialue oli kaivettava yhdellä kerralla lopulliseen syvyyteensä. Enimmillään poistettujen kerrosten yhteenlaskettu paksuus oli runsas 4 m.

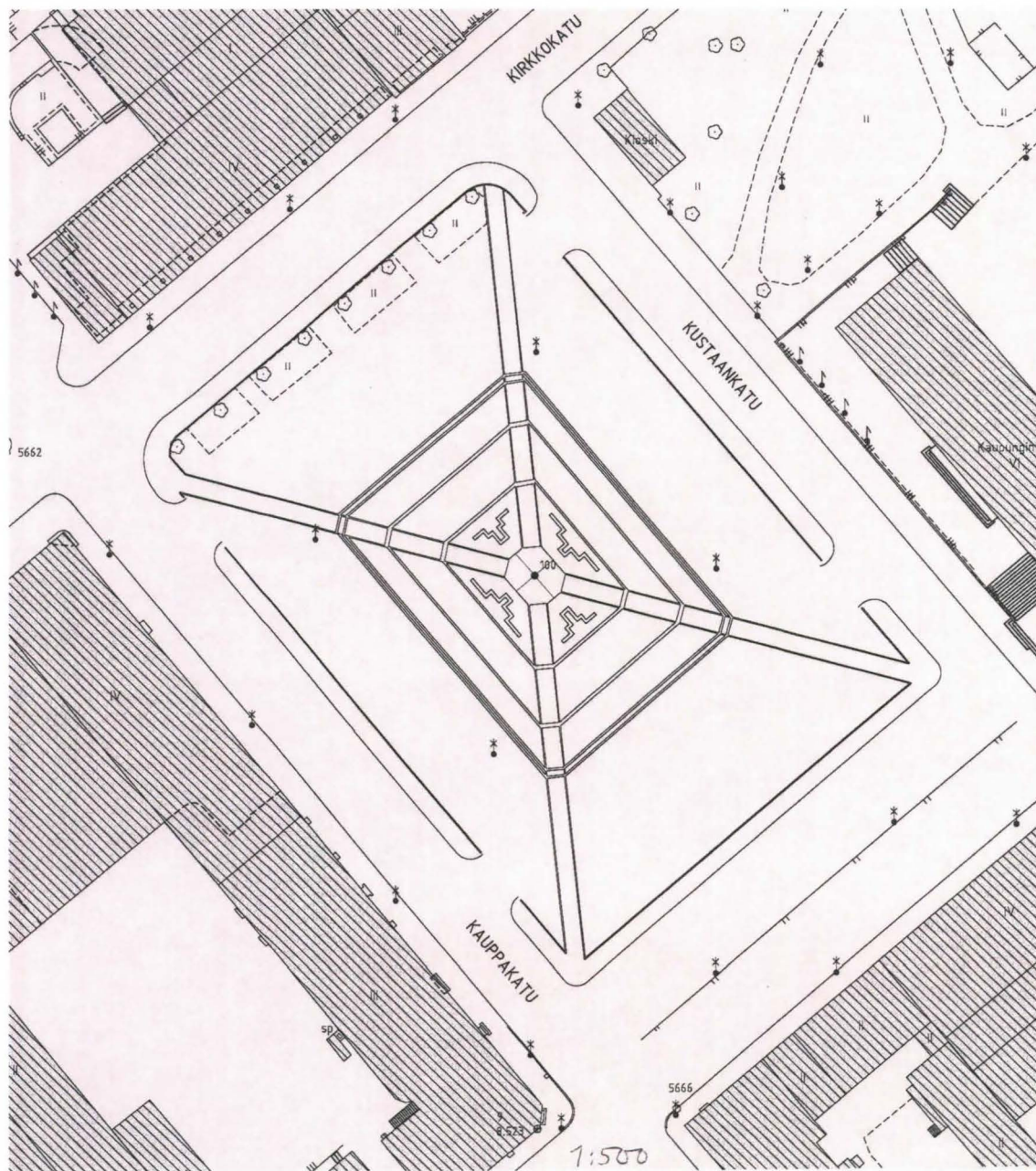
Maanpoistosuunnitelman muutos pitkitti luonnollisesti myös arkeologista valvontatyötä, joka muutoinkin oli täysin riippuvaista siitä mitä, missä ja milloin torialueella kaivettiin. Kiireisimpinä aikoina valvoja "valvoi" kolmea eripuolella toriparkkityömaata kaivavaa konetta, mutta "normaalitilanteessa" kaivinkoneita oli kaksi, joista yleensä ainoastaan toisen kaivutyötä oli tarpeellista valvoa. Valvontatyön aikana kesä-heinäkuussa kaivettiin ja kuljetettiin tontilta pois maata keskimäärin 1000³:n päivävauhtia.

4.1.1. Torikiveykset

4.1.1.1. Nupukiveys

Kuvailu: pääosa kiveystä koostui käsin karkeasti työstetyistä punagraniittisista nupukivistä mutta kiveyksen keskustan ornamenttikuvioon oli käytetty väritään mustanharmaata kiveä (mm. Hyvinkään graniitti; kuvat 3-4). Nupukivet olivat suorakaiteen muotoisia ja alaspäin kartiomaisesti kapenevia. Kivien pituus vaihteli välillä 23-29 cm, leveys välillä 13-16 cm ja paksuus välillä 13-17 cm; keskustan koristekuvioon oli käytetty myös alle 20 cm:n pituisia kiveä. Kivissä esiintyi porausjälkiä, joiden $\varnothing$ oli 1,5-2 cm. Torikiveyksen kivet poistettiin koneellisesti lukuun ottamatta tummia koristeornamenttikiviä sekä muita kiviä isokokoisempia ja leikattuja reunuskiviä.

Kuva 3: Torin nupukiveyksen ornamenttikuvio. Mk 1:500.

Laajuus: n. 6800 m²; koko kauppatorin alue.

kuva 4: Torin nupukiveystä poistetaan koneellisesti torin keskusta. Kuva M. Kykyri KyMM.

Sijainti, z-pinta: kiveyksen SE-sivustalla torin itänurkassa 9.4 m.m.p.y. ja etelänurkassa 7.6 m.m.p.y. sekä kiveyksen NW-sivustalla torin pohjoisnurkassa 8.0 m.m.p.y. ja länsinurkassa 6.9 m.m.p.y. Kiveys vietti voimakkaasti suunnassa itä-länsi (2,5 m).

Suhde muihin stratigrafisiin yksiköihin: nupukiveyksen alapuolella sijaitsi pohjustus-/täyttöhiekkakerros, jonka paksuus vaihteli välillä 10-70 cm ja oli keskimäärin n. 50 cm. Torin NE-sivustalla, missä hiekkakerros oli paksumpi kuin muualla torialueella, se sisälsi runsaasti ø 10-15 cm:n kokoista mukulakiveä, joka oli peräisin jostain vanhemmasta kiveyksestä. Nupukiveyksen alapuolella sijaitseva pohjustus- ja täyttömaa oli väriltään keltaista keskikarkeaa ja karkeaa hiekkaa, joka sisälsi pientä pyöreää kiveä (0,2-40 mm).

Tulkinta: torikiveys.

Ajoitus: laskettu vuosina 1934-1937; käytössä alkuperäisessä muodossaan vuoteen 2005.

Huomautuksia: kiveyksen yksityiskohtaisen valokuvaus-, mittaus-, ym. dokumentoinnin on ennen sen purkamista suorittanut Kotkan kaupungin puisto- ja mittaustoimisto. Varsinaisesta purkutyöstä ja sen ohjeistuksesta vastasi puistotoimiston puolelta työnjohtaja Hannu Vaakanainen. Nupukiveys otettiin talteen kokonaisuudessaan väliaikaisesti säilytettäväksi sillä torialue on parkkihallin valmistumisen jälkeen tarkoitus kivetä uudelleen vanhaan, joskin hieman suppea-alaisempaan asuun. Käyttövalmis sen olisi tarkoitus olla vuoden 2007 syksyllä.

Diat: KyMM 51434:1-39.

4.1.1.2. Mukulakiveys

Kuvailu: halkaisijaltaan 10-20 cm (keskimäärin 15 cm) kokoisista sileäpintaisista kivistä koottu torikiveys, joka oli rikkoutunut etelä- ja länsisivustaltaan. Kiveyksen keskellä n. suunnassa N-S kulki diagonaalinen, punagraniittikivin sivuilta rajattu kulkuväylä läpi koko torialueen. Kivetty väylä oli rikkoutunut molemmista päistään ja sen mukulakivinen keskusta oli säilynyt ehjänä vain paikoitellen. Väylää rajaavat punagraniittilohkareet oli hiottu tasaisiksi ainoastaan yläpinnaltaan; kivien sivut ja alapuoli olivat karkeasti lohkottuja. Kulkuväylän reunakivet olivat leveydeltään 45 cm, paksuudeltaan 25-40 cm ja niiden pituus vaihteli välillä 1,2-2 m. Kivien pitkillä sivuilla oli porausreikiä, joiden ø oli 2 cm (kuva 5, kartta 5).

Laajuus: tutkimusten yhteydessä kiveyksestä paljastettiin n. 5900 m².

Kuva 5: Torin mukulakiveyksen pintaa kaivetaan esille koneellisesti. Kuva M. Kykyri KyMM.

Sijainti, z-pinta: kiveyksen SE-sivustalla torin itänurkassa 9.2 m.m.p.y. ja etelänurkassa 7.3 m.m.p.y. sekä kiveyksen NW-sivustalla torin pohjoisnurkassa 7.9 m.m.p.y. ja länsinurkassa 6.8 m.m.p.y. Kiveys vietti voimakkaasti suunnassa itä-länsi (2,4 m).

Suhde muihin stratigrafisiin yksiköihin: mukulakiveyksen yläpuolella sijaitsi ylimpään torikiveykseen liittyvä pohjustus- ja täyttökerros. Kiveyksen alapuolella sijaitsi pohjustushiekkakerros, jonka koostumus vaihteli eri puolilla torialuetta (ks. koekuoppiin ja maapilareihin liittyvät kerrosselostukset ja kartta-aineisto).

Tulkinta: kauppatorin ensimmäinen torikiveys.

Ajoitus: laskettu ja valmistunut 1890-luvulla; ollut käytössä 1930-luvulle.

Huomautuksia: kun toria 1930-luvulla ryhdyttiin kiveämään nupukivin, jätettiin sitä edeltävä mukulakiveys suurimmaksi osaksi koskemattomana uuden kiveyksen alle. Vanha kiveys peitettiin enimmillään 70 cm paksuisen täyttömaakerroksen alle, joka oli peräisin Kirkkokadun leikkaustöistä (Kotkan kaupungin kunnalliskertomus 1935:II:53 sekä 1936:II:53). Kesällä 2005 valvontakaivauksen yhteydessä dokumentoidun mukulakivikatteen koillisreuna noudatti Kustaankadun jalkakäytävän koillisreunaa ja luoteessakin se oli ainakin paikoin säilynyt koskemattomana Kirkkokadun jalkakäytävän kaakkoisreunan linjalle asti. Perusdokumentoinnin lisäksi torikiveyksestä valokuvattiin ”ilmavalokuvin” Kotkan kaupungin Pelastuslaitoksen tikasautosta käsin.

Kartta n:o: 5.

Diat: KyMM 51434:40-58, 69-71, 73-94, 107, 127-130, 163-164.

4.1.2. Koekuopat

Torialueella dokumentoitiin yhteensä 12 koekuoppaa, jotka sijoitettiin tasaisin välimatkoin koko torin alalle (kartta 3). Jo maanpoiston alkuvaiheessa kaivettujen koekuoppien avulla saatiin tarpeellista etukäteistietoa alueen kerroksista ja rakenteista, mikä auttoi varsinaisen arkeologisen valvontatyön suunnittelua, ohjausta ja toteutusta.

Alaltaan suorakaiteiset koekuopat kaivettiin koneellisesti steriiliin pohjamaahan saakka. Kooltaan koekuopat olivat 2-3x3-5 m ja niistä kaikista dokumentoitiin ainoastaan kaksi vierekkäistä seinämää, jotka siistimisen jälkeen valokuvattiin ja piirrettiin. Löytöjä koekuopista ei otettu talteen.

4.1.3. Linjat

Koekuoppien lisäksi torin stratigrafiaa dokumentoitiin piirtäen ja valokuvaten pitkiä seinämäleikkauksia sekä kapeita pistemäisiä maapilareita. Kaakosta luoteeseen edenneen maanpoiston seurauksena torialueelle ”syntyi” koko tontin levyisiä koillinen-lounas –suuntaisia ja 5-10 m:n etäisyydellä toisistaan sijaitsevia pystysuoria maaseinämiä, jotka nimettiin ”linjoiksi”. Linjoilta 1-5 dokumentoitiin pistemäisiä maapilareita yhteensä 21 kappaletta, niiltä osin kun niiden dokumentointi katsottiin aiheelliseksi, turvallisiksi ja teknisesti mahdolliseksi (kartat 3-4).

Linjojen 1-7 lisäksi, jotka sijaitsivat torialueen koillis- ja kaakkoissivustoilla pistemäisiä maapilareita dokumentoitiin myös torin lounais- ja luoteisosassa Larsen 1 ja Larsen 2 alueilla (kartta 4). Näillä tutkimusalueilla maapilareita piirrettiin ja kuvattiin yhteensä 24 kpl. Samoin kuin koekuoppien yhteydessä, ei dokumentoiduilta linjoilta otettu talteen löytöjä.

4.1.4. Larsen 1 ja 2 kaivannot

Larsen 1 ja 2 tutkimusalueet saivat nimensä torin kolmelle sivustalle paalutetuista teräksisistä ns. Larsen-palkeista, joita varten torialueen reunoille kaivettiin syvät kaivannot. Larsen-palkit muodostivat tontin sivuilla tiiviin suojaseinämän, jonka tehtävä oli estää toria ympäröiviä maakerroksia raskaine rakennuksineen vyörymästä alas rakenteilla olevan toriparkin monttuun. Larsen 1 -kaivanto kaivettiin torin Kauppakadun puoleiselle sivustalle koko torin pituudelta ja Larsen 2 -kaivanto laajennuksineen puolestaan torin Kirkkokadun puoleiselle sivustalle koko torin leveydeltä (kartta 1).

Kaivannot dokumentoitiin ennen Larsen-ponttien paalutusta valokuvaten ja piirtäen maapilareita ja –seinämäleikkauksia, mutta sen lisäksi molemmilla alueilla oli mahdollista läpikäydä maata ja ottaa talteen myös arkeologista 1700-1800-luvun löytöaineistoa. Alimmasta kulttuurikerroksesta paljastui molemmilta alueilta myös rakenteita, jotka dokumentoitiin tasokartoin.

4.1.5. Ajotie

Muiden tutkimusalueiden ympäröimä Ajotie kaivettiin viimeisenä torialueella (kartta 1). Ajotien alueen poiskaivamisen yhteydessä ei ollut mahdollista suorittaa maan läpikäyntiä ja sen dokumentointikin suoritettiin pääosin ainoastaan valokuvaten. Sekä Ajotien luoteis- että koillissivustalla (Kustaankatu) tarjoutui kuitenkin mahdollisuus dokumentoida maapilareita ja –seinämäleikkauksia myös piirtäen, ja valvontatyön sekä dokumentoinnin yhteydessä oli mahdollista tehdä havaintoja myös torialueen vanhimmista rakenteista.

4.2. Valakallionpuisto

Valakallionpuiston valvonta-alue oli pinta-alaltaan hieman vajaat 1500 m² ja sille rakennettiin Kirkkokadulta Toriparkkiin vievä, n. 25 m levyinen, luoteesta lounaaseen kaartuva ajoluiska (kartta 1). Ajoluiska sijaitsee Kotkan kaupungintalon ja Kirkkokadun varressa sijaitsevan Albatrossi nimisen grillibaarin (entinen Donitsikioski) välissä puiston luoteispuoliskossa. Vanhan karttamateriaalin perusteella on nykyisen Valakallionpuiston Kirkkokadun puoleisella sivustalla, Ruotsinsalmen pääkadun varrella, sijainnut Ruotsinsalmen aikaan laajoja tontteja asuinrakennuksineen. Koko Kotkan kaupungin historian ajan on Valakallionpuiston luoteisosa ollut kaavoitettu taas puistoalueeksi ja siellä ei karttamateriaalin perusteella ole sijainnut kiinteää rakennuskantaa.

Puistosta kaadettiin ensimmäiseksi ajoluiskan alueella kasvaneet suuret lehtipuut, minkä jälkeen pintamaa poistettiin aina alueella sijaitsevien lukuisten kaapeli-, kaukolämpö-, viemäri- ym. putkien syvyydelle, mikä tarkoitti käytännössä keskimäärin 60-90 cm syvyyttä (nykyisestä maanpinnasta alaspäin laskettuna). Maa oli tällä korkeudella koostumukseltaan jo pääosin steriiliä pohjamaata, mutta alueella erottui siellä täällä vielä tumman maan lämpäreitä, jotka läpikäytiin ja joista löytynyt arkeologinen aineisto otettiin talteen (kuva 6). Irtolöytöinä Valakallionpuiston alueen syvälle sekoittuneista maakerrostumista paimittiin talteen myös muuta arkeologista esineistöä.

Kuva 6: Valakallionpuisto pintamaan poiston ja koeojien kaivamisen jälkeen. Kuva M. Kykyri KyMM.

Siitä huolimatta, että puiston pintamaan poiston yhteydessä ei havaittu yhtenäistä kulttuurimaahorisonttia, päätettiin alueelle varmuuden vuoksi kaivaa kaksi koeojaa; etenkin kun puistoalueelta talteen poimitut löydöt olivat luonteeltaan mielenkiintoisia ja selvästi (ainakin osin) Ruotsinsalmen aikaisia. Samalla haluttiin varmistua siitä, että puiston sekoittuneen täyttömaan alta esiin kaivettu vaaleankeltainen hiesukerros oli varmuudella steriili kerros, eikä mahdollinen hiesutäyttö, jollaiset olivat osoittautuneet tyypillisiksi viereiselle torialueelle. Myös se, että Valakallion puiston puolella koskematon pohjamaa vaikutti sijaitsevan huomattavasti torialuetta korkeammalla (m.p.y.) vaati selvittämistä.

Koeojat sijoitettiin poikittaisesti ajoluiskaan nähden, puiston keskivaiheilla kaakko-luode –suunnassa kulkeneen kaukolämpöputken lounaispuolelle (kartta 3). Putken koillispuolella sijaitsevaa osaa puistosta ei jatkossa enää ollut tarvetta syventää, vaan päinvastoin se oli tarkoitus täyttää ja korottaa (suullinen tiedonanto vastaava työmaamestari Jari Puomisto/Oka Oy 20.7. 2005). Käytännössä kuitenkin myös puiston koillispuoli syvennettiin lokakuussa samaan syvyyteen muun ajoluiska-alueen kanssa ja luiskaa laajennettiin samassa yhteydessä koilliseen päin n. 8 m verran.

Toriparkin ajoluiskan syvennys- ja laajennustöiden yhteydessä siirrettiin myös luode-kaakko –suunnassa halki puiston kulkenut kaukolämpöputki luiskan ulkopuolelle niin, että se kulkee jatkossa ajoluiskan kaakkoissivustaa pitkin koilliseen, Kirkkokadulle kaartuen (kartta 1). Ajoluiskan syvennys- ja laajennustöiden valvonnan yhteydessä oli mahdollisuus tehdä havaintoja myös Valakallionpuiston koillisosan stratigrafiasta.

5. KAIVAUSHAVAINTOJEN ESITTÄMISEN PERIAATTEET

Torialueen ja Valakallionpuiston valvonta- ja kaivutöiden yhteydessä tehdyt havainnot ja tulkinnot on seuraavassa luvussa esitetty kaivausalueittain pääasiallisesti siinä järjestyksessä kun eri osa-alueet kenttätöiden yhteydessä tutkittiin. Osa-alueiden ja niillä dokumentoitujen kerrosten ja rakenteiden kuvaus noudattaa pienin poikkeuksin samaa rakennetta ja järjestystä kaikkien alueiden osalta. Ensimmäiseksi käydään läpi Torialue, jolla suurin osa pienemmistä tutkimusosa-alueista sijaitsi. Torialueen koekuopat ja linjat käsitellään juoksevassa numerojärjestyksessä, joita seuraavat Larsen 1 ja 2 kaivannot, Ajojien alue sekä Valakallionpuisto.

Kunkin osa-alueen perustietojen jälkeen esitellään alueella tutkimusten yhteydessä tavatut kerrokset ja rakenteet. Jokaisesta yksittäisestä kerroksesta ja rakenteesta annetaan tiedot sen laajuudesta/koosta ja koostumuksesta ja/tai rakenteesta sekä sijaintikorkeudesta. Myös suhteet muihin stratigrafisiin yksiköihin on pyritty selvittämään.

Silloin kun on ollut mahdollista, on eri osa-alueilla tehtyjä kerroksiin ja rakenteisiin liittyviä havaintoja vertailtu toisiinsa ja osa-alueiden stratigrafisten yksiköiden välillä havaitut vastaavuussuhteet (korrelointi) on ilmoitettu tekstissä. Jokaisen dokumentoidun kerroksen ja rakenteen synty tapa/funktio on pyritty selvittämään ja antamaan niille vähintäänkin suuntaa-antava ajoitus (stratigrafisista yksiköistä tehtyihin havaintoihin, löytöaineistoon sekä karttamateriaalin perustuen). Jokaisen kerroksen/rakenteen kuvauksen yhteyteen on lisäksi liitetty tieto yksiköstä kenttätöiden yhteydessä piirretystä karttamateriaalista, sekä otetuista valokuvista.

6. KAIVAUSHAVAINNOT

6.1. TORIALUE

6.1.1. Koekuopat 1-12

6.1.1.1. Koekuoppa 1

Perustiedot: 2,5x2x1,85 m, z-pinta + 7.50 ja suunta NE-SW. Dokumentoitu NE- ja SE-seinämät. 0-pisteenä koekuopan E-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno, rautaoksidipitoinen hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 0,5-4 cm), pyöreitä kiviä, erityisesti kerroksen alaosassa. Irtonainen ja väriltään tummankeltainen. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet poikkileikkaukseltaan kartiomaisia (23-29x13-16x13-17 cm) ja karkeasti työstettyjä.

Krs 2: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 1-2 cm), pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä. Irtonainen ja väriltään vaaleankeltainen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-20 cm.

Krs 3: savinen hiesu, jossa runsaasti hiiltyneen puun palasia, nokea, kuumuudessa deformatiiviseen ja kuonaantuneeseen mustanharmaan tiilen fragmentteja ($\varnothing$ 5 cm), laastitapliä sekä pientä kivimoroa ($\varnothing$ <1cm) kerroksen pohjalla. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaanruskea. Palojätettytkerros.

Krs 4: hiesuinen, hieno hiekkä, jossa rautaoksidisaostumia, maatonutta puuta sekä pieniä hiilenhippuja siellä täällä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: hiekkainen multa, jossa pieniä kiviä ($\varnothing$ <0,5 cm) ja tiilenfragmentteja ($\varnothing$ 2-5cm). Kosteaa, pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Kulttuurikerros.

Krs 6: hieno hiesu, joka runsaan puulastun ja paikoin saven sekainen. Orgaanista jätettä sisältävä pahanhajuinen, kostea kerros, jossa oli joitain tiilenpalasia ($\varnothing$ <3 cm). Kosteaa, pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa kerros. Kulttuurikerros.

Krs 7: oksia ja puulastua sisältävä hiekkainen multa. Erittäin pakkaantunut mustanruskea ja kostea horisontti. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros.

Laajuus: kaikki kerrokset, samoin kuin mukulakiveyskin esiintyivät kattavina dokumentoiduissa seinämissä. Aivan alimmat steriilit kerrokset jäivät kuitenkin dokumentoimatta, koska pohjavesi nousi kaivannon pohjalle.

Stratigrafia: Koekuopan stratigrafia oli pääpiirteissään identtinen koekuopan 12 kanssa. Yhteistä koekuopalle 1 ja koekuopille 2 ja 8 oli 1890-luvun kiveyksen yläpuolinen täyttö-/tasoitekerros, jossa esiintyi puretusta mukulakiveyksestä peräisin olevia sileäpintaisia kiviä.

Ajoitus: kerrokset 5-7: 1790-1880-luku; kerrokset 2-4: 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku; krs 1: 1930-luku ja nupukiveys: 1930-luku - 2005.

Kartat: n:o: 3,8.

Diat: KyMM 51434: 111-112.

6.1.1.2. Koekuoppa 2

Perustiedot: 3x2,5x1,65 m, z-pinta + 8.40 ja suunta E-W. Dokumentoitu N- ja E-seinämät, 0-pisteenä koekuopan N-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa runsaasti pieniä ($\emptyset$ 0,5-4 cm), pyöreitä kiviä. Irtonainen ja väriltään oranssin keltainen. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustus.

Krs 2: hieno, hiesuinen hiekka, joka runsaan pyöreän kiven ($\emptyset$ <2 cm) sekainen. Kerroksen alaosassa esiintyi $\emptyset$ 15-20 cm kokoista mukulakiveä, joka ei kuitenkaan muodostanut yhtenäistä kivihorisonttia. Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: hieno hiekka, jossa runsaasti simpukankuoria sekä pyöreitä kiviä, joista osa kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset$ 1-3 cm). Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 4: rautaoksidisaostumien värjäämä savi, jossa pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset$ <2 cm), hieman hiiltä sekä maatuneen puun täpliä. Tahmeankova ja väriltään harmaanruskea.

Krs 5: keskikarkea, rautapitoinen hiekka, jossa hieman teräväsärmäistä pientä kiveä ($\emptyset$ <2 cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: graniittimoro. Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen. Tasoitekerros.

Krs 7: hieno, kostea hiekka, jossa rautaoksidisaostumia, noki- ja maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut, paikoin savensekainen ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Laajuus: kaikki kerrokset sekä mukulakiveys esiintyvät kattavina dokumentoiduissa seinämissä. Koekuopan pohjalla tuli vastaan peruskallio.

Stratigrafia: yhteistä koekuopalle 2 ja koekuopille 1 ja 8 oli 1890-luvun kiveyksen yläpuolinen täyttö-/tasoitekerros, jossa esiintyi puretusta mukulakiveyksestä peräisin olevia sileäpintaisia kiviä.

Ajoitus: kerrokset 3-8: 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku; kerrokset 1-2: 1930-luku.

Kartat: n:o: 3, 8.

Diat: KyMM 51434:113-114.

6.1.1.3. Koekuoppa 3

Perustiedot: 3x2x2 m, z-pinta +7.40 ja suunta NE-SW (kuva 7). Dokumentoitu SW- ja NW-seinämät, 0-pisteenä koekuopan W-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 0,5-4 cm), pyöreitä kiviä. Irtonainen ja väriltään oranssin keltainen. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustus.

Krs 2: hieno, paikoin likamaan täplittämä, hiekkä, joka sisältää runsaasti simpukankuorirouhetta sekä hieman pieniä hiilenpaloja. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 3: graniittimoron sekainen hiesu, jossa tiilenfragmenteja ($\varnothing$ <10 cm), laastia, hiiltä sekä nokea. Erittäin pakkaantunut ja väriltään keskiruskea-tummanruskea. Kerroksen keskivaiheilla on havaittavissa ohut keltaruskean hienon hiekan linssi. Palojätettytkerros, jossa esiintyi vihreää ja ruskeaa pullolasia.

Krs 4: graniittimoro ($\varnothing$ < 2cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen. Tasoitekerros.

Krs 5: hieno, kostea hiekkä, jossa hiiltä ja maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: tiukka, tummanruskea puulastu. Kulttuurikerros.

Krs 7: keskikarkea hiekkä, jossa laastia ja muutama pieni tiilenpalanen ($\varnothing$ < 4 cm). Irtonainen ja väriltään keltainen. Kulttuurikerros, josta löytyi sinikoristeinen fajanssin pala.

Krs 8: kostea, hiekkainen multa, jossa männyn kaarnaa, puunoksia ja -juuria. Tiivis ja väriltään mustanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros.

Kuva 7: Koekuoppa 3, SW-seinämän kerroksia ennen siistimistä. Koekuopat 1-4 kaivettiin torialueella sijainneiden neljän valaisimen perustuskuoppien kohdalle. Kuva M. Kykyri KyMM.

Laajuus: kaikki kerrokset sekä mukulakiveys esiintyvät kattavina dokumentoiduissa seinämissä.
Stratigrafia: Koekuopan stratigrafia vastasi pääpiirteissään koekuoppa 11:n stratigrafiaa.

Ajoitus: kerrokset 6-8: 1790-1870-luku; kerrokset 2-5: 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku sekä kerros 1: 1930-luku.

Kartat: n:o: 3, 9.
KyMM 51434:115-116.

6.1.1.4. Koekuoppa 4

Perustiedot: 2,5x2x1,7 m, z-pinta +6.70 ja suunta n. E-W. Dokumentoitu E- ja S-seinämät, 0-pisteenä koekuopan S-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno, hieman rautaoksidin värjäämä kostea hiekkä, jossa maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustus.

Krs 2a: likainen savi, jossa nokea, hiilen- ja tiilenpaloja sekä pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Palojätettyttö: yläosa. Muodostaa kokonaisuuden kerrosten 2b-2c kanssa.

Krs 2b: hieno hiekka, jossa simpukankuoria sekä pieniä piikiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Palojätettyttö: keskiosa. Muodostaa kokonaisuuden kerrosten 2a ja 2c kanssa.

Krs 2c: likainen, keltaisen hiesun sekainen, savi, jossa isoja hiilen- ($\emptyset < 4$ cm) ja tiilenpaloja ($\emptyset < 10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Palojätettyttö: keskiosa. Muodostaa kokonaisuuden kerrosten 2a-2b kanssa.

Krs 3: hieno, hieman rautaoksidin värjäämä kostea hiekkä, jossa maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros. Koekuopan E-nurkasta 50 cm etelään päin kerroksessa sijaitseva huonokuntoinen, halkaisijaltaan pyöreä **pystypaalu**, jonka yläpää oli rikkoutunut kerroksen yläpinnan korkeudelta ja alapää ulottui hieman alla sijaitsevaan kerrokseen 5a. Paalun pituus oli 40 cm ja $\emptyset$ 7 cm. Funktio: mahdollisesti täyttömaamassojen sitominen paikoilleen. Vrt. Larsen 2 laajennus 1 pystypaalu luku 6.1.4.3.1.

Krs 4: karkean, keltaisen hiekan sekainen graniittimoro ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään punainen. Tasoitekerros.

Krs 5a: hienon hiekan sekainen multa, jossa hieman tiilenmurenia ($\emptyset < 2$ cm), nokea, hiilenpaloja ($\emptyset < 1$ cm) sekä runsaasti pientä pyöreää kiveä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään mustanruskea. Täyttökerros: yläosa. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 5b kanssa.

Krs 5b: hiesun ja saven sekainen multa, jossa nokiläikkä, laastia, tiilenmurenia ($\emptyset < 2$ cm) sekä pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Irtonainen ja väriltään harmaanruskea. Täyttökerros: alaosa. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 5a kanssa

Krs 6: graniittimoro ($\emptyset$ 0,5-1 cm). Irtonainen ja väriltään punainen. Tasoitekerros.

Krs 7: hieno hiesuinen hiekkä, jossa maatunutta orgaanista jätettä ohuina linsseinä. Pakkaantunut ja väriltään keltabeigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 8: mullansekainen puulastu. Tiukka ja väriltään mustanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros.

Krs 9: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiukka ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Laajuus: Lukuun ottamatta graniittimorotasoitetta (krs. 4 ja 6), esiintyvät kaikki muut kerroksista kattavina dokumentoiduissa seinämissä ja graniittitasoitekin kaivannon S-seinämässä. E-seinämässä graniittitasoite oli havaittavissa ainoastaan kahtena ohuena, 50 cm:n pituisena horisonttina.

Stratigrafia: Koekuopan seinämissä esiintyvät ns. palojätettyttö (krs. 2a-2c, 5a-5b), beigenruskea tasoite-/täyttökerros (krs. 3,7) sekä graniittimorotasoite (krs. 4, 6) kaksinkertaisina suoraan kaivannon pohjalla sijaitsevan orgaanisen horisontin päällä. Stratigrafialtaan koekuoppa muistuttaa suuresti koekuoppaa 5.

Ajoitus: kerros 8: 1790-1880-luku; kerrokset 2a-7: 1880-1890-luku; kerros 1: 1930-luku.

Kartat: n:o: 3, 9.

Diat: KyMM 51434:119-120.

6.1.1.5. Koekuoppa 5

Perustiedot: 2,5x2x1,5 m, z-pinta +6.65 ja suunta n. E-W. Dokumentoitu E- ja S-seinämät, 0-pisteenä koekuopan S-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekkä. Irtonainen ja väriltään keltainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: hieno, simpukankuoria sisältävä hiekkä. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus? Kerroksen pohja.

Krs 3: hieman savensekainen hiesu, joka sisältää pieniä pyöreitä kiviä sekä tiilen ja laastin palasia ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttökerros; mitä todennäköisimmin palomaa-jätettä (tiilifragmentit).

Krs 4: hiesunsekainen, rautaoksidin värjäämä hiekkä, jossa maatuneen puun laikkuja. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5a: tiili- ja laastimurska. Pakkaantunut ja väriltään oranssi. Täyttökerros; mitä todennäköisimmin palomaajätettä (tiilifragmentit). Muodostaa yhdessä kerroksen 5b kanssa kerrostuman, jonka yläosa kerros 5a on.

Krs 5b: hiekkainen multa, jossa puna- ja valkotiilen fragmentteja ($\varnothing < 15$ cm), laastia ja puulastua. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.; mitä todennäköisimmin palomaajätettä (tiilifragmentit). Muodostaa yhdessä kerroksen 5a kanssa kokonaisuuden, jonka alaosa kerros 5b on.

Krs 6a: graniittimoro ($\varnothing < 1$ cm), jonka keskellä ohut keltaharmaa hiesulinssi. Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen. Tasoitekerros. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 6b kanssa.

Krs 6b: graniittimoro ($\varnothing < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen. Tasoitekerros. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 6a kanssa.

Krs 7: hieno hiesuinen hiekkä, jossa maatunutta orgaanista jätettä ohuina linsseinä ja keskittyminä. Pakkaantunut ja väriltään keltabeigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 8: maatunut, orgaaninen jäte. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros.

Krs 9: harmaa, tiukka hiesu. Luonnollinen kerros.

Laajuus: kaikki kerrokset lukuun ottamatta E-seinämän kerrosta 2, esiintyvät kattavina dokumentoiduissa seinämässä. Kerros 2 oli erotettavissa koekuopan E-seinämässä ainoastaan 70 cm pituisena ohuena horisonttina.

Stratigrafia: Koekuopan seinämässä esiintyvät mahdolliseksi palojätetäytöksi tulkittu kerros (krs. 3, 5a-5b) sekä beigenruskea tasoite-/täyttökerros (krs. 4, 7) kaksinkertaisina suoraan kaivannon pohjalla sijaitsevan orgaanisen horisontin päällä. Stratigrafialtaan koekuoppa muistuttaa täten koekuoppaa n:o 4.

Ajoitus: kerros 8: 1790-1880-luku; kerrokset 2-7: 1880-1890-luku; kerros 1: 1930-luku.

Kartat: n:o: 3, 10.

Diat: KyMM 51434: 117-118.

6.1.1.6. Koekuoppa 6

Perustiedot: 4,5x2,5x1,6 m, z-pinta +8.95 ja suunta NE-SW. Dokumentoitu NW- ja NE-seinämät, 0-pisteenä koekuopan N-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 1-2 cm), pyöreitä kiviä. Irtonainen ja väriltään keltainen. Pohjustushiekkä.

Krs 2: tiilenpalojen ($\varnothing < 2$ cm), pienten kivien ($\varnothing$ 1-2 cm), ja laastin sekainen multa. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Palojätetäyttökerros. Kerroksen pinnasta löytyi liitupiipun fragmentteja.

Krs 3: hieno hiekkä, jossa pientä ($\varnothing < 1$ cm), kalkkipintaista ja pyöreää piikiveä. Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: sinisavitpläinen, hiiltä sisältävä hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: mullan sekainen graniittimoro, jossa puulastua ja yksi laudan katkelma. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Tasoitekerros.

Krs 6: rautaoksidin värjäämä hiesu, jonka yläosassa pyöreää luonnonkiveä ($\varnothing$ 15-20 cm) sekä lohkokiveä ($\varnothing$ 20-30 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. SE-seinämässä kerroksessa esiintyi hieman orgaanista jätettä. Luonnollinen kerros, jonka yläosassa esiintyi torialueen täyttönä käytettyä irtokiveä.

Laajuus: Kaikki kerrokset esiintyvät kattavina dokumentoiduissa seinämässä.

Stratigrafia: pääpiirteissään kuten koekuoppa 7 ja linja 2.

Ajoitus: kerrokset 2-5: 1880-1890-luku; kerros 1: todennäköisesti 1890-luku ja kerroksen 6 lohkokivitäyttö 1870-1880-luku.

Kartat: n:o: 3, 10.
Diat: KyMM 51434:99-102.

6.1.1.7. Koekuoppa 7

Perustiedot: 3x2x1,5 m, z-pinta +7.87 ja suunta NW-SE. Dokumentoitu SW- ja NW-seinämät, 0-pisteenä koekuopan W-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 0,5-3 cm) kiviä. Irtonainen ja väriltään keltainen. Pohjustushiekka.

Krs 2: tiilenpalojen ($\varnothing$ <2 cm) ja laastin sekainen savinen hiesu. Tiukka ja väriltään tummanruskean harmaa. Palojätettytkerros.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksidin värjäämä, paikoin sinisavilaikukas hiesu, jonka isoa lohkokiveä ($\varnothing$ 20-100 cm). Pakkaantunut ja väriltään oranssinkeltaisenharmaa. Luonnollinen kerros, jonka yläosassa esiintyi torialueen täyttönä käytettyä irtokiveä. Kivissä esiintyi $\varnothing$ 2,5 cm:n kokoisia porausreikiä.

Krs 5: hiekkainen multa. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Täyttökerros.

Laajuus: Kaikki kerrokset esiintyivät kattavina dokumentoiduissa seinämissä lukuun ottamatta multalinssiä 5, joka oli erotettavissa ainoastaan koekuopan SW-seinämässä.

Stratigrafia: pääpiirteissään kuten koekuoppa 6 ja linja 2.

Ajoitus: kerrokset 2-3 ja 5: 1880-1890-luku; kerros 1: todennäköisesti 1890-luku ja kerroksen 4 lohkokivitäyttö: 1870-1880-luku.

Kartat: n:o: 3, 11.
Diat: KyMM 51434: -

6.1.1.8. Koekuoppa 8

Perustiedot: 3,5x2x1,6 m, z-pinta +8.25 ja suunta n. E-W. Dokumentoitu E- ja S-seinämät, 0-pisteenä koekuopan S-nurkka.

Kuvailu:kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: karkea hiekkä, jossa pieniä, pyöreitä kiviä ($\varnothing$ 0,1-1 cm). Irtonainen ja väriltään punainen. Nykyisen Kustaankadun katukiveyksen pohjustus.

Krs 2: särmikkään graniittimoron ($\varnothing$ 1-5 cm) sekainen hiesu. Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoite-/täyttökerros.

Krs 3: keskikarkea, pienen pyöreän kiven ($\varnothing$ <1 cm) sekainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään keskiruskea. Tasoite-/täyttökerros.

Krs 4: graniittimoron ($\varnothing$ 0,5-4 cm) sekainen hiesu, jossa muutama irtokivi ($\varnothing$ 15 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttökerros.

Krs 5: keskikarkea, pienen kiven ($\varnothing$ <0,5 cm) sekainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään keskiruskea. Ylemmän **mukulakiveyksen** pohjustushiekka. Kivikoko: $\varnothing$ 10-20 cm.

Krs 6: hieno, simpukankuorensalainen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään vihertävänbeigenruskea. Alemman **mukulakiveyksen** pohjustushiekka. Kivikoko: $\varnothing$ 10-20 cm.

Krs 7: hieno, paikoin hiilen ja noen sekainen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään vaaleanbeigenruskea. Kerrokseen 6 lasketun **mukulakiveyksen** pohjustushiekka.

Krs 8: särmikkään graniittimoron ($\varnothing$ 2-4 cm) sekä piikiven ($\varnothing$ 1-3 cm) sekainen hiesu, jossa jokunen tiilenmuren. Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 9a: rautaoksidipitoinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Luonnollinen kerros.

Krs 9b: rautaoksidipitoinen, keskikarkean hiekan sekainen hiesu, jossa runsaasti särmikästä graniittimoraa ($\varnothing$ 0,5-10 cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Luonnollinen kerros.

Laajuus: Lukuun ottamatta kerrosta 7, esiintyvät kaikki kerrokset kattavina dokumentoiduissa seinämissä. Kerros 7 oli havaittavissa ainoastaan koekuopan S-seinämässä 1,7 m pituisena polveilevana horisonttina.

Stratigrafia: Johtuen koekuopan sijainnista (katualue), poikkesi sen stratigrafia muiden torialueelle kaivettujen koekuoppien stratigrafiasta. Ominaista sille olivat kadun kivikatteisiin liittyvät pohjustus-, tasoite- ja täyttökerrokset. Koekuopan seinämissä esiintyvistä mukulakivihorisonteista oli ylempi mitä oletettavimmin seurausta alemman kiveyksen paikkauksesta. Tulkintaa tukee kivihorisonttien sijainti lähes päällekkäin: niiden välissä oleva pohjustus (ks. 5) vaihteli paksuudeltaan välillä 0-10 cm. Yhteistä koekuopalle 8 ja koekuopille 1-2 ja oli 1890-luvun kiveyksen yläpuolinen täyttö-/tasoitekerros, jossa esiintyi puretusta mukulakiveyksestä peräisin olevia sileäpintaisia kiviä.

Ajoitus: kerrokset 6-8:1880-1890-luku; alempi mukulakiveys 1890-luku; kerrokset 2-5 sekä ylempi mukulakiveys: 1890-1930-luku sekä kerros 1: 1930-luku.

Kartat: n:o 3, 11.

Diat: KyMM 51434:271-273.

6.1.1.9. Koekuoppa 9

Perustiedot: 4x3x1,5 m, z-pinta +7.50 ja suunta NW-SE (kuva 8). Dokumentoitu NE- ja NW-seinämät, 0-pisteenä koekuopan N-nurkka.

Kuva 8: Koekuoppa 9, NW-seinämän mukulakiveystä ja polveilevia kerroksia. Kuva M. Kykyri KyMM.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: punertava, irtonainen hieno hiekkä. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 2: kalkkipintaista piikiveä ($\varnothing$ 1-2cm) sisältävä hiesu, jossa multa-, ruostehiesu- sekä keltaisen hiekan linssejä. Tiivis ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3a: hiesuinen multa, jossa runsaasti pientä kiveä ($\varnothing$ <1 cm) ja joitain hiilen- ja tiilenpaloja. Kerroksen yläosassa 10 cm paksuudelta puhdasta kalkkia. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Palojätetäyttökerros: yläosa. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 3b kanssa.

Krs 3b: rautaoksidipitoinen, multalaikkuinen hieno hiekka, jossa pieniä hiilenpaloja sekä puna- ja keltatiilen fragmentteja, joista osa laastipintaisia. Irtonainen ja väriltään harmaanruskea. . Palojätettyttö: alaosa. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 3a kanssa.

Krs 4: paikoin savinen, alaosastaan mullansekainen graniittimoro ($\emptyset < 4$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Tasoitekerros.

Krs 5: sinisavilaikukas, rautaoksidipitoinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään oranssinharmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 6: rautaoksidipitoinen sinisavi. Kosteantahmea ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 7: mullansekainen hiesu, jossa hiilenpaloja, laastia sekä tiilenfragmenteja ($\emptyset < 10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Tasoite-/täyttökerros.

Krs 8: harmaa, tiukka hiesu, jossa kalkinpaloja ($\emptyset < 4$ cm). Luonnollinen kerros.

Laajuus: NE-seinämässä havaittavaa kuopannetta kaivettaessa olivat kerrokset 3a ja 4 osittain tuhoutuneet. Kerros 3b oli puolestaan kerroksessa 3a esiintyvä linssi, joka erottui ainoastaan koekuopan NW-seinämässä. Muut kerrokset samoin kuin mukulakiveyskin esiintyivät dokumentoiduissa seinämissä kattavina.

Stratigrafia: Koekuopan stratigrafia on pääpiirteissään identtinen koekuopan 10 kanssa.

Ajoitus: kerrokset 1-4 ja 7: 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku.

Kartat: n:o: 3, 12.

Diat: KyMM 51434:196-198.

6.1.1.10. Koekuoppa 10

Perustiedot: 3,5x2,5x0,8 m, z-pinta +8.30 ja suunta NE-SW. Dokumentoitu NW- ja NE-seinämät, 0-pisteenä koekuopan N-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekka. Pakkaantunut ja väriltään vaaleanruskea. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-20 cm.

Krs 2: karkea hiekka. Irtonainen ja väriltään punainen. Pohjustushiekkalinssi; liittyy yllä mainittuun mukulakiveykseen.

Krs 3: simpukankuorensenkainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään vihreä. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksidipitoinen hiesu, joka multalaikkuinen. Tiivis ja väriltään keltabeigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: savinen hiesu, jossa tiilenfragmenteja ($\emptyset < 15$ cm), hiiltä, pinnaltaan hiiltyneen puun katkelmia, laastia, sekä piikiviä ($\emptyset$ 1-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Palojätettyttökerros.

Krs 6a: savinen, rautaoksidipitoinen kivimurske ($\emptyset$ 1-5 cm), jossa maatuneen puun laikkuja. Tahmea, tiukka ja väriltään tummanharmaa. Täyttökerros.

Krs 6b: mullan sekainen graniittimoro. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 7: rautaoksidipitoinen, keskikarkea hiekka. Irtonainen ja väriltään keltaruskea. Luonnollinen kerros.

Krs 8: hiesuinen ja rautaoksidipitoinen, keskikarkea hiekka, jossa punagraniittia ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaruskea. Luonnollinen kerros.

Laajuus: Mukulakiveys ja kerrokset 6b-8, 1 ja 4 esiintyivät kattavina dokumentoiduissa seinämissä. Punainen hiekkalinssi 2 esiintyi ainoastaan NW-seinämässä. Kerrokset 5 ja 6a olivat havaittavissa molemmissa dokumentoiduissa seinämissä, mutteivät kattavina. Koekuopan pohjalta paljastui peruskallion pinta.

Stratigrafia: Koekuopan stratigrafia on pääpiirteissään identtinen koekuopan 9 kanssa.
Ajoitus: kerrokset 1-8: 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1980-1930-luku.

Kartat: n:o 3, 12.
Diat: KyMM 51434:199-201.

6.1.1.11. Koekuoppa 11

Perustiedot: 3,5x3x1,5 m, z-pinta +7.35 ja suunta NW-SE. Dokumentoitu SE- ja SW-seinämät, 0-pisteenä koekuopan S-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekkä. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Mukulakivet pinnaltaan sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 2: keskikarkea hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Irtonainen ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: rautaoksidipitoinen hiesu, joka multalaikkuinen. Pakkaantunut ja väriltään oranssinruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: hiesu, jossa kelta- ja punatiilen fragmentteja ($\emptyset < 15$ cm), tiilimurskaa, hiiltä ja kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Osa tiilistä laastipintaisia. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaanruskea. Palojätetäyttökerros.

Krs 5: graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Kerroksen yläosa on savensekainen ja alaosa hiesunsekainen. Pakkaantunut ja harmaanruskea. Tasoitekerros.

Krs 6: rautaoksidipitoinen hiesu, joka multalaikkuinen. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7 : hiesu, jossa pientä pyöreää punagraniittikiveä ($\emptyset < 0,5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 8: tummanharmaa, pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 9: hiesuinen, keskikarkea hiekkä, jossa valko- ja punatiiliä sekä puulastua. Osa tiilistä laastipintaisia. Pakkaantunut ja väriltään oranssinkeltainen. Täyttökerros.

Krs 10: orgaanista jätettä, puuta ja puulastua sisältävä multa. Tiivis ja väriltään mustanruskea. Kulttuurikerros.

Laajuus: SE-seinämässä kaikki kerrokset sekä mukulakiveys esiintyvät kattavina. SW-seinämässä mukulakiveyshorisontin lisäksi kattavina esiintyvät kerrokset 1-6 sekä 10. Kerrokset 7-9 esiintyvät vain osassa SW-seinämää; niistä ylimpänä sijaisi kerros 7 ja alimpana kerros 9.

Stratigrafia: Koekuopan stratigrafia vastasi pääpiirteissään koekuoppa 3:n stratigrafiaa. Koekuopan pohjalle nousseen pohjaveden vuoksi ei koekuopan alimpia kerroksia ollut mahdollista dokumentoida.

Ajoitus: kerrokset 1-9:1880-1890-luku; mukulakiveys:1890-1930-luku; kerros 10:<1880-luku.

Kartat: n:o 3, 13.
Diat: KyMM 51434:274-276.

6.1.1.12. Koekuoppa 12

Perustiedot: 3,5x2,5x1,3 m, z-pinta +6.80 ja suunta NW-SE. Dokumentoitu SW- ja NW-seinämät, 0-pisteenä koekuopan W-nurkka.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Krs 1: hieno hiekka. Irtonainen ja väriältään valkoinen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Mukulakivet pinnaltaan sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 2: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm), myös piitä sekä simpukankuoria. Pakkaantunut ja väriältään oranssinruskea. Irtonainen ja väriältään oranssinharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: hiesu, jossa tiilenfragmentteja ($\emptyset < 10$ cm), tiilimurskaa, hiiltä ja kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriältään ruskeanharmaa. Palojätettytkerros.

Krs 4: hiesunsekainen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja harmaanruskea. Tasotekerros.

Krs 5: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa multalaikkuja. Pakkaantunut ja beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: savensekainen hiesu, jossa kiviä ($\emptyset$ 1-10 cm) ja pieniä kalkkitäpliä. Pakkaantunut ja väriältään oranssi. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7 : hiesunsekainen, keskikarkea hiekka, jossa runsaasti pientä pyöreää kiveä ($\emptyset < 1$ cm). Seassa myös graniittimoroa ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriältään tummanharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 8: tummanruskea, pakkaantunut multa, jossa maatumutta puuta. Kulttuurikerros.

Krs 9: ruskea, pakkaantunut, keskikarkea hiekka. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 10: orgaanista jätettä, puuta, puulastua, oksia ja koivuntuolta sisältävä multa. Tiivis ja väriältään mustanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Löytöinä nahkanriekale sekä lauta, jossa kiinni puuvaarna.

Krs 11: värjäytynyt savi, jossa rautaoksiidi- ja multakeskittymiä. Tahmeankostea ja väriältään siniharmaa. Luonnollinen kerros.

Laajuus: kaikki kerrokset, samoin kuin mukulakivihorisonttikin esiintyvät kattavina dokumentoiduissa seinämissä. Koekuopan pohjalla tuli vastaan peruskallio.

Stratigrafia: Koekuopan stratigrafia oli pääpiirteissään identtinen koekuopan 1 kanssa.

Ajoitus: kerrokset 7-10: 1790-1880-luku; kerrokset 4-6: 1880-1890-luku; kerrokset 1-3 1880-1890-luku sekä mukulakiveys 1890-1930-luku.

Kartat: n:o: 3, 13.

Diat: KyMM 51434:277-279.

6.1.2. Linjat 1-7

6.1.2.1. Linja 1

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 68 m; z-pinta +8.93 (P1) - +7.62 (P9) ja suunta NE-SW (kuva 9). Linjalta dokumentoitiin yhteensä 9 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 5 m, 10 m, 16 m, 22 m, 33 m, 42 m, 51 m, 59 m ja 65 m. 0-pisteenä linjan NE-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Irtonainen ja väriältään keltainen. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustus.

Krs 2: savensekainen hiesu, jossa kiviä ($\emptyset < 2$ cm), joitain tiilenfragmentteja ($\emptyset < 10$ cm) sekä pientä puulastua. Pakkaantunut ja väriältään tummanruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: hieno, simpukankuoren sekainen hiekka, jossa joitain pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Irtonainen ja väriältään valkoinen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, karkea hiekka, jossa graniittimoroa sekä kiviä ($\emptyset < 10$ cm). Pakkaantunut ja väriältään oranssinruskea. Täyttökerros.

Krs 5: harmaa, rautaoksidipitoinen ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Kuva 9: Linja 1. Lohkokivitäyttöä ja räjäytettyä kallionpintaa. Kuva M. Kykyri KyMM.

Pilari 2:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa runsaasti erikokoista kiveä ($\varnothing$ 1-30 cm) sekä pieniä tiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttökerros.

Krs 2: hieno, simpukankuoren sekainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus.

Krs 3: savensekainen hiesu, jossa pientä, kalkkipintaista, pyöreää piikiveä ($\varnothing$ <2 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, hiesu, jossa graniittimoroa ($\varnothing$ 2-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanoranssi. Täyttökerros, jonka alla sijaitsevia kerroksia ei ollut mahdollista dokumentoida, kaivantoon nousevan pohjaveden vuoksi.

Pilari 3:

Krs 1: rautaoksidipitoinen hieno hiesu, jossa erikokoista kiveä ($\varnothing$ 1-20 cm). Pakkaantunut ja väriltään vaaleanruskea. Täyttökerros.

Krs 2: graniittimoro ($\varnothing$ <5 cm). Pakkaantunut ja harmaanruskea. Tasoitekerros.

Krs 3: savensekainen hiesu, jossa maatonutta, orgaanista jätettä. Tiivis ja väriltään mustanharmaa. Täyttökerros.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, savinen hiesu. Tahmea ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Pilari 4:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\varnothing$ <5 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2a: savinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä tiilenpaloja ($\varnothing$ pääasiallisesti <2 cm) sekä pieniä piikiviä ($\varnothing$ 1-2 cm). Yksi tiilistä keltatiili (12x7 cm). Tiivis ja väriltään ruskeanharmaa. Palojätetäyttökerros: yläosa. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 2b kanssa.

Krs 2b: savinen hiesu, jossa graniittimoroa ($\varnothing$ <1 cm), pieniä tiilen- ja laastinpaloja ($\varnothing$ <2 cm) sekä maatonutta puuta. Irtonainen sekä väriltään mustanharmaa. Palojätetäyttökerros: alaosa. Muodostaa kokonaisuuden kerroksen 2a kanssa.

Krs 3: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä tiilenmurenia. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: graniittimoro ($\varnothing$ <1 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanpunertava. Tasoitekerros.

Krs 5: tiivis, harmaa hiesu. Luonnollinen kerros.

Pilari 5:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: harmaa, pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: simpukankuorensenkainen, valkoinen hiekk. Irtonainen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus.

Krs 4: harmaa, savinen, tiukka hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: hieno hiekka, jossa kalkkipintaista piikiveä ($\emptyset$ <1 cm). Irtonainen ja väriltään keltavalkoinen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: harmaa, keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ <0,5 cm). Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Räjätetyn kallion pinnalla sijaitseva täyttökerros.

Pilari 6:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 0,5-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Räjätetyn kallion pinnalla sijaitseva täyttökerros.

Pilari 7:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-15 cm). Tiukka ja väriltään hamaanruskea. Täyttökerros.

Krs 3: pienen kiven ($\emptyset$ <1 cm) sekainen hiesu. Pakkaantunut ja tummanruskean oranssi. Luonnollinen kerros.

Pilari 8:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: keltaharmaaharmaa hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-5 cm). Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: tummanruskea, hiekkainen multa. Pakkaantunut. Täyttökerros, joista alempi suoraan isojen lohkokivien ($\emptyset$ 20-40 cm) päällä.

Krs 5: vaaleanruskea, rautaoksidin värjäämä hieno hiekka. Irtonainen. Täyttökerros.

Pilari 9:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: vaaleankeltainen, hieno hiekka. Pakkaantunut. Pohjustushiekk.

Krs 3: hiekkaisen mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros

Krs 4: vaaleanruskea, rautaoksidin värjäämä hieno hiekka. Irtonainen. Täyttökerros.

Krs 5: tummanruskea, tiivis puulastu. Täyttökerros.

Stratigrafia: Linjan 1 koillispuolella peruskallio sijaitti välittömästi Kustaankadun nupukatukiveyksen alapuolella ja sama kalliopinta tuli vastaan myös pilareiden 5 ja 6 kohdalla, missä kalliota oli räjäytetty ja tasoitettu. Torin Keskuskadun sivustalle oli ominaista lohkokivitäyttö, joka oli havaittavissa koko dokumentoidun linjan alueella. Lohkokivien koko vaihteli suuresti: $\emptyset$ 40 cm:stä aina 200x60x40 cm:iin kokosiin kiviin; erityisen runsaasti täytössä oli n. metrin pituisia ja n. 40-50 cm kokoista kiveä. Isokokoista lohkokiveä esiintyi runsaimmin linjan W-puoliskossa, missä kalliopinta oli syvemmällä.

Kivitäytön lisäksi torin kaakkoissivustalle oli ominaista paksuudeltaan ja koostumukseltaan vaihtelevat, täyttönä ja tasoitteena toimineet graniittimorokerrokset. Hieman yleistäen voi todeta, että linjan 1 koillispuoliskossa morokerrokset sijaitsivat lohkokivitäytön alapuolella, mutta linjan lounaispäässä täyttöjen järjestys oli päinvastainen ja morokerros sijaitsi kallion tai lohkokivitäytön yläpuolella.

Kattavana koko linjan alueella oli havaittavissa 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus; sen sijaan 1890-luvun nupukiveykseen liittyvä pohjustus oli havaittavissa ainoastaan pilareiden P1-P2 sekä P9 kohdalla. Linjan 1 luoteispuolella sijainneissa koekuopissa 6 ja 7 paksuna kerroksena erottunut palojätetäyttö ei linjalla 1 ollut havaittavissa varmuudella kuin ainoastaan P4:n kohdalla.

Ajoitus: lukuun ottamatta ylintä, 1930-luvun kiveykseen liittyvää pohjustushiekkaa, ajoittuvat dokumentoidut kerrokset välille 1880-1930-luku.

Kartat: n:o: 4, 14.

Diat: KyMM 51434:131-157, 165-166.

6.1.2.2. Linja 2

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 68 m; z-pinta +8.55 (P1) - +7.82 (P4) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 4 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 23 m, 33 m, 42 m sekä 51 m, koekuoppien 6 ja 7 välimaastossa. 0-pisteenä linjan NE-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä (Ø 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: savinen hiesu, jossa tiiltä, hiiltä, laastia sekä maatonutta puuta. Pakkaantunut sekä väriltään tummanharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: ruosteoksidipitoinen sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 2:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä (Ø 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: savinen hiesu, jossa graniittimoroa, pieniä kiviä (Ø <2 cm), tiiltä, hiiltä, laastia sekä maatonutta puuta. Pakkaantunut sekä väriltään tummanharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: graniittimoro (Ø 1-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: valkoinen, hieno hiekka. Irtonainen. Täyttökerros.

Pilari 3:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä (Ø 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: savinen hiesu, jossa graniittimoroa, pieniä kiviä (Ø <2 cm). Pakkaantunut sekä väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 3: savinen hiesu, jossa graniittimoroa (Ø 1-4 cm). Tiivis ja väriltään tummanharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: tummanruskea, keskikarkea hiekka. Tiivis. Täyttökerros

Pilari 4:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä (Ø 0,5-2 cm). Irtonainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 2: hieno hiekka. Tiivis ja väriltään harmaa. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus (?).

Krs 3: tummanharmaa, tiukka hiesu. Täyttökerros.

Krs 4: graniittimoro (Ø 1-4 cm). Tiivis ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa kivilohkoja (Ø 10-70 cm). Pakkaantunut ja väriltään oranssinvaaleanruskea. Täyttökerros.

Stratigrafia: kaikkien dokumentoitujen pilareiden kohdalla poistettiin kerrokset pohjakallioon asti: pilareiden P3 ja P4 välissä kallio teki jyrkän laskun alaspäin. Linjan 2 alueella stratigrafia oli varsin yksinkertainen ja se koostui pääasiassa täytteeksi ja tasoitteeksi alueelle levitetyistä kerroksista. Ainut, koko linjan kattava kerros oli 1930-luvun nupukiveyksen pohjustushiekka. Palojätetäyttö oli havaittavissa ainoastaan linjan pilareiden P1 ja P2 kohdalla sekä graniittimorotäyttö pilareissa P2-P3.

Linjan SW-pään lohkokivitäyttö sisälsi suurimmillaan 2 m pituisia ja 50 cm paksuja lohkareita, joissa muutamissa oli havaittavissa Ø 2,5 cm kokoisia porausreikiä. Kivitäyttö oli paksuimmillaan runsaan 2 metrin paksuinen ja luonteeltaan samanlaatuinen kuin koekuoppa 7:n ja linja 1:n kivitäyttö. Kaikkiaan linjan 2 stratigrafia vastasi pääpiirteissään koekuoppien 6 ja 7 sekä linjan 3 stratigrafiaa.

Ajoitus: lukuun ottamatta ylintä, 1930-luvun kiveykseen liittyvää pohjustushiekkaa, ajoittuvat dokumentoidut kerrokset välille 1880-1930-luku.

Kartat: n:o 4, 14.

Diat: KyMM 51434:167-169, 202-213.

6.1.2.3. Linja 3

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 68 m; z-pinta +8.80 (P1) - +8.57 (P4) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 4 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 5 m, 10 m, 15 m sekä 20 m linjan koillispään alueelta: lounaaseen päin kallionpinta laskee jyrkästi eikä pilareita ollut mahdollista dokumentoida piirtäen seinämän sortumavaaran vuoksi. 0-pisteestä linjan NE-päätty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: multalaikkuinen, hieno hiekka. Irtonainen ja väriltään harmaa. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden Ø 15 cm.

Krs 2: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä (Ø 1-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: savinen hiesu, jossa tiiltä (Ø <10 cm) ja laastia. Tiivis ja väriltään tummanharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 4: mullan sekainen graniittimoro (Ø 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen, keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä (Ø 1-2 cm). Tiivis ja väriltään keltaoranssi. Luonnollinen kerros.

Pilari 2:

Krs 1: multalaikkuinen, hieno hiekka. Irtonainen ja väriltään harmaa. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden Ø 15 cm.

Krs 2: hiesunsekainen keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja (Ø <5 cm), hiiltä ja laastia. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro (Ø 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä (Ø 0,5-2 cm). Tiivis ja väriltään keltaruskea. Täyttökerros.

Krs 5: hieno hiekka, jossa simpukankuoria sekä kalkkikiveä ($\emptyset < 5$ cm). Irtonainen ja väriltään valkoharmaa. Täyttökerros.

Pilari 3:

Krs 1: rautaoksidipitoinen keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltaoranssi. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden $\emptyset$ 15 cm.

Krs 2: hiesunsekainen keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm), hiiltä ja laastia. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: likainen savi, jossa laastinpaloja ($\emptyset$ 1-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttökerros.

Krs 5: särmikästä graniittikiveä ($\emptyset < 10$ cm). Täyttökerros.

Pilari 4:

Krs 1: hieno, keltaruskea, irtonainen hiekka. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden $\emptyset$ 15 cm.

Krs 2: hiesunsekainen keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm), hiiltä ja laastia. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, multalaikkuinen, keskikarkea hiekka. Tiivis ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: harmaa savi, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-2 cm) sekä kalkinpaloja ($\emptyset < 0,5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttökerros.

Krs 6: tiivis tummanruskea multa, jossa tiilenmurenia. Täyttökerros.

Stratigrafia: Linja 3:n stratigrafia oli yksikertainen ja samantyyppinen kuin linjalla 2 sekä koekuopissa 6, 7 ja 10. Kattavina linjalla erottuivat ylhäältä alaspäin lueteltuna 1890-luvun mukulakiveys pohjustuksineen → palojätetäyttö → graniittimorohorisontti. → kallion päällä sijaitsevat hieman toisistaan koostumukseltaan poikkeavat täyttökerrokset.

Ajoitus: mukulakiveys: 1890-1930-luku; mukulakiveyksen pohjustus 1890-luku ja muut kerrokset 1880-1890-luku.

Kartat: n: 4, 14.

Diat: KyMM 51434:223-224, 242-250.

6.1.2.4. Linja 4

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 68 m; z-pinta +8.52 (P1) - +8.30 (P3) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoituin yhteensä 3 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 3 m, 9 m ja 21 m linjan koillispään alueelta: lounaaseen päin kallionpinta laski jyrkästi eikä pilareita ollut mahdollista dokumentoida piirtäen seinämän sortumavaaran vuoksi. 0-pisteenä linjan NE-päätty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: hieno hiekka, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden $\emptyset$ 15 cm.

Krs 2: graniittimoron ($\emptyset < 3$ cm) sekainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttökerros.

Pilari 2:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden $\varnothing$ 15 cm.

Krs 2: hieno, rautaoksidipitoinen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: graniittimoron ($\varnothing < 3$ cm) sekainen hiesu, jossa hieman puulastua. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttökerros.

Pilari 3:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään valkoinen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden $\varnothing$ 15 cm.

Krs 2: graniittimoron ($\varnothing < 3$ cm) sekainen hiesu, jossa hieman puulastua. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttökerros.

Krs 3: hiesu, jossa puna- ja keltatiilen fragmentteja ($\varnothing < 10$ cm), pieniä kiviä ($\varnothing < 3$ cm), hiiltä, nokea ja puulastua. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 4: hiekkaisen mullan sekainen graniittimoro ($\varnothing$ 4 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksidipitoinen keskikarkea hiekkä, jossa kivilohkareita ($\varnothing < 15$ cm). Irtonainen ja väriltään keltabeigenruskea. Täyttökerros.

Krs 6: rautaoksidipitoinen, hieman savea sisältävä hiesu. Pakkaantunut ja väriltään oranssinbeige. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: kallio oli aivan pinnassa linja 2:n koillispuolella, mutta se laski voimakkaasti lounaaseen niin, että n. 40 m päässä P1:stä se oli jo 4 m syvyydessä (mukulakiveyksen pinnasta alaspäin laskettuna). Dokumentoitujen pilareiden alueella olivat kattavina havaittavissa 1890-luvun kiveys pohjustuksineen sekä viimeksi mainitun alla sijaitseva, graniittimoron sekainen täyttö. Lukuun ottamatta linjan koillisimpia pilareita (P1-P2) olivat graniittimorotäytön alla sijaitseva palojätetäyttö sekä sen alla suoraan sijaitseva graniittimorotasoite havaittavissa kahtena päällekkäisenä horisonttina koko NW-seinämän pituudelta. Nämä kaksi kerrosta yhdistävät linjan stratigrafiansa puolesta niin linja 3:een kuin koekuoppiin 6 ja 7.

Ajoitus: mukulakiveys: 1890-1930-luku; mukulakiveyksen pohjustus 1890-luku ja muut kerrokset 1880-1890-luku.

Kartat: n: 4, 15.

Diat: KyMM 51434:286-293.

6.1.2.5. Linja 5

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 30 m; z-pinta +8.13 (P1) ja suunta NE-SW (kuva 10). Linja oli muita dokumentoituja linjoja lyhyempi sillä se kaivettiin yhteen lounaasta koilliseen päin laajennetun Larsen 1 kaivannon laajennuksen kanssa. Linjalta dokumentoitiin yksi 40 cm levyinen maapilari kohdasta 12 m. 0-pisteenä linjan NE-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kivet pinnaltaan sileitä ja niiden $\varnothing$ 10- 15 cm.

Krs 2: rautaoksidipitoinen ja savinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\varnothing < 1$ cm) ja hiilenpaloja ($\varnothing$ 1-3 cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään ruskehtavan harmaa. Täyttökerros.

Krs 3: sahanpuru ja puulastu. Tiivis ja väriltään keltaruskea. Täyttökerros.

Krs 4: hiesun sekainen graniittimoro ($\varnothing$ 1-3 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 5: multalaikkuinen, rautaoksidisaostumia sisältävä hiesu, jossa lohkokiviä ($\varnothing$ 5-30 cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttökerros.

Kuva 10: Linjaa 5 kaivetaan. Kuva M. Kykyri KyMM.

Stratigrafia: samoin kuin linjalla 4, oli kallio aivan pinnassa myös linjan 5 koillispuolella. Linjan stratigrafia oli jokseenkin identtinen linjan 4 kanssa, minkä vuoksi siltä katsottiin aiheelliseksi dokumentoida ainoastaan yksi pilari. P1:n kohdalla paljastui nimittäin ohut sahanpurukerros, jollaisesta ei aiemmin kaivettujen koekuoppien ja linjojen yhteydessä ollut havaintoja. Linjalla 5 ohut sahanpuruhorisontti ulottui NW-seinämässä linjan 0-pisteestä 12 m lounaaseen. P1 oli toinen sahanpurukerroksen koillisimmista esiintymispaikoista torialueella.

Ajoitus mukulakiveys: 1890-1930-luku; mukulakiveyksen pohjustus 1890-luku ja muut kerrokset 1880-1890-luku.

Kartat: n: 4, 15.

Diat: KyMM 51434:357, 359-362.

6.1.2.6. Linja 6

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 27 m; z-pinta +7.80 (koekuoppa 2 kohdalla; 1890-luvun mukulakiveyksen pinta) ja suunta NE-SW. Linja dokumentoitiin ainoastaan valokuvaamalla, sillä sen stratigrafia oli identtinen koekuoppa 2:n kanssa. Erityisen selvästi seinämästä erottui graniittimorotäyttö, joka oli havaittavissa tummana horisonttina koko seinämän pituudella aina torialueen keskivaiheille saakka. Kivilohkotäyttö, josta oli havaintoja muilta linjoilta sekä tontin lounaspään koekuopista tuli vastaan myös linjaa 6 kaivettaessa.

Ajoitus: kerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku.

Kartat: n:o: 3.

Diat: KyMM 51434:390-395.

6.1.2.7. Linja 7

Perustiedot: linja oli yhteneväinen NE-SW –suuntaisen modulilinjasta TG kanssa (n. 3 m kaakkoon modulilinjasta) ja kokonaispituudeltaan n. 27 m. Linjaa kaivettiin useammassa otteessa pienissä pätkissä, eikä sitä sen vuoksi dokumentoitu kuin kirjallisin muistiinpanoin. Peruskallio sijaitsi linjan NE-päässä välittömästi 1890-luvun mukulakiveyksen ja sen pohjustuksen alapuolella ja se laski jyrkästi lounaaseen. Linjan SW-päässä tuli vastaan sahanpurukerros sisältävä orgaaninen kerrostuma, jota tutkittiin tarkemmin osa-alueen Larsen 1 kaivun yhteydessä. Muutoin linjan 7 stratigrafia ei oleellisesti poikennut linjasta 6.

Ajoitus: kerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku.

Kartat: n:o: 3.
Diat KyMM: -

6.1.3. Larsen 1

Perustiedot: kaivannon pituus oli 95 m, z:pinta: +7.81 - +6.65 (SE-NW) ja sen leveys vaihteli välillä 6-20 m. Kapeimmillaan kaivanto oli kaakkoispäässään moduleissa TO-TR/73-75 (6m) sekä luoteispuoliskossaan moduleissa TA-TI/73-73 (9-12m). Näiden välisellä alueella kaivantoa laajennettiin koilliseen päin niin, että sen keskimääräinen leveys oli 20 m (kartta 2). Kaivannon laajentamiseen ryhdyttiin sen vuoksi, että maanpoiston yhteydessä alueelta tuli steriiliin pohjamaan päältä esiin orgaaninen, löytöjä sisältävä horisontti, jonka ikää, laajuutta ja koostumusta katsottiin aiheelliseksi selvittää tarkemmin (kuva 11).

Orgaanisen kerroksen systemaattista maanläpikäyntiä oli työmaan luonteen ja aikataulukäytön vuoksi mahdollista suorittaa ainoastaan moduleissa TI-TM/73-75. Maanpoiston valvonnan yhteydessä otettiin mainitusta kerrostumasta talteen löytöjä kuitenkin myös varsinaisen Larsen 1 kaivannon ulkopuolelta muidenkin moduleiden alueelta (modulit TF-TM/70-74). Löytöluettelossa nämä ei-systemaattisesti talteen otetut löydöt on merkitty kuitenkin Larsen 1 kaivannon yhteyteen.

Valvontatyön yhteydessä dokumentoitiin maaleikkauksia piirtäen kaivannon SW-sivustalla (modulit TJ-TP/74-75) sekä sen keskustassa (modulit TF-TG ja TH-TI). Kaivu- ja valvontatyön yhteydessä alueelta paljastui kulttuurikerrosten lisäksi myös rakenteista, jotka dokumentoitiin tasopiirroksin ja valokuvaten.

Kartat: n:o: 1-4, 6-7.

Diat: KyMM 51434: 158-162, 180-184, 186, 439-440, 450-452, 481-487, 553-560, 645.

Kuva 11: Larsen 1 alueen keskiosaa tutkitaan. Kuva M. Kykyri KyMM.

6.1.3.1. Dokumentoidut maapilarit

6.1.3.1.1. Larsen 1 SW-seinä, modulit TJ-TP/74-75

Perustiedot: dokumentoidun seinämän pituus 65 m; z-pinta +7.40 (P1) - +6.97 (P5) ja suunta NW-SE. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 5 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 13 m, 22 m, 30 m, 37 m sekä 43 m. 0-pisteenä kaivannon SE-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen. Nykyisen Kauppakadun katukiveyksen pohjustus.

Krs 2: multalaikkuinen hiekkainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Täyttökerros.

Krs 3: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 4: likainen savi, jossa hieman graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään rusehtavansininen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm), tiilirouhetta ja –murskaa ja laastia. Tiilissä laastia pinnalla. Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Palojätettyttö (?).

Krs 6: keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 0,5$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: harmaa, pakkaantunut, rautaoksidipitoinen hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 8: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatumutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 9: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väriltään beigenruskea. Luonnollinen kerros.

Krs 10: rautaoksidisaostumia sisältävä savi. Tahmea ja väriltään sininen. Luonnollinen kerros.

Krs 11: puhdas, tahmea, sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 2:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen. . Nykyisen Kauppakadun katukiveyksen pohjustus.

Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään keltaoranssi. Täyttökerros.

Krs 3: hieno, beige, irtonainen hiekka. 1890-luvun **katukiveyksen** (entinen Koulukatu) pohjustus. Kivet olivat särmikkäitä ja niiden $\emptyset$ 10 cm.

Krs 4: hiesu, jossa tiilen- ($\emptyset < 5$ cm; yksi punatiilistä paksuudeltaan 6 cm), laastin- ($\emptyset < 1$ cm) ja hiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa. Palojätettyttökerros.

Krs 5: hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-3 cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttökerros.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 7: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatumutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 8: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis ja väriltään beigenruskea. Luonnollinen kerros.

Krs 9: rautaoksidisaostumia sisältävä savi. Tahmea ja väriltään sininen. Luonnollinen kerros.

Krs 10: puhdas, tahmea, sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 3:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen. Nykyisen Kauppakadun katukiveyksen pohjustus.

Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään keltaoranssi. Täyttökerros.

Krs 3: hiesu, jossa tiilen- ($\emptyset < 5$ cm), laastin- ($\emptyset < 1$ cm) ja hiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa. Palojätettyttökerros.

Krs 4: tiivis, harmaa hiesu, jossa tiilenmurenia. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: hieno, beige, irtonainen hiekka. 1890-luvun **katukiveyksen** (entinen Koulukatu) pohjustus. Kivet särmikkäitä ja niiden $\emptyset$ 10 cm.

Krs 6: paikoin savinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään keltaoranssi. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: karkean hiekan sekainen multa, jossa puunsilppua ja pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis sekä väritään ruskeanharmaa. Palojäätettytkerros (?).

Krs 8: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 9: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatumutta puuaineista. Tiivis ja väritään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 10: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väritään beigenruskea. Luonnollinen kerros.

Krs 11: puhdas, tahmea, sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 4:

Krs 1: keskikarkea hiekkä, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väritään keltainen. Nykyisen Kauppakadun katukiveyksen pohjustus.

Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään keltaoranssi. Täyttökerros.

Krs 3: hiesu, jossa maatumutta puuta, sekä pientä graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: harmaanoranssi, rautaoksidipitoinen ja pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa graniittimoroa ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väritään keltaharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm), jossa pieniä tiilenpaloja ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 7: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 8: hiesu, jossa pieniä, pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään harmaa. Täyttökerros.

Krs 9: tiivis, keltaruskea sahanpuru. Täyttökerros.

Krs 10: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatumutta puuaineista. Tiivis ja väritään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 11: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väritään beigenruskea. Luonnollinen kerros.

Krs 12: puhdas, tahmea, sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 5:

Krs 1: keskikarkea hiekkä, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väritään keltainen. Nykyisen Kauppakadun katukiveyksen pohjustus.

Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään keltaoranssi. Täyttökerros.

Krs 3: paikoin savinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väritään keltaoranssi. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: hieno, beige, irtonainen hiekkä. 1890-luvun katukiveyksen (entinen Koulukatu) pohjustus. Kivet olivat lohkottuja ja niiden $\emptyset$ 15-20 cm. Kyseessä oli kiveykseen tehty paikkaus, joka oli käytetty suurempaa kiveä kuin muualla katukiveyksessä.

Krs 5: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 6: rautaoksidipitoinen, keltaoranssi ja keskikarkea hiekkä. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: multainen hiesu, jonka yläosassa (10 cm) graniittimoroa ja alaosassa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut, liuskeinen ja väritään mustanruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 8: multalaikkuinen, vaaleanbeige ja tiivis hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 9: tiivis, keltaruskea sahanpuru. Täyttökerros.

Krs 10: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väritään beigenruskea. Täyttökerros.

Krs 11: puhdas, tahmea, sinisavi. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: dokumentoidun seinämän yläosassa näkyi katkelmallisena nykyisen Kauppakadun edeltäjän, Koulukadun, mukulakiveettyä pintaa. Mukulakiveyksen yläpuolinen osa seinämää

koostui täyttö-/tasoitekerroksista, joiden päällä sijaitsi Kauppakadun nupukiveys pohjustushiekkakerroksineen. Suoraan steriiliin pohjamaan päällä sijaitsi kattavana orgaaninen kerrostuma: vanha maanpinta ja kasvuhorisontti.

Orgaanisen kerrostuman ja mukulakivipinnan ja siihen liittyvän pohjustuskerroksen välinen osa dokumentoitua seinämää koostui koostumukseltaan vaihtelevista täyttö- ja tasoitekerroksista. Pilareissa P4 ja P5 paljastui orgaanisen kerrostuman päältä suoraan ohut sahanpurukerros. Torialueen kaakkoissivustalla esiintynyt lohkokivitäyttö ei ulottunut dokumentoidun seinämän linjalle (vrt. linjat 1 ja 2 sekä koekuoppa 7) kuin P1:n kaakkoispuolella, missä se ulottui pohjamaahan saakka.

Ajoitus: mukulakiveys: Mukulakiveyksen päällä sijaitsevat täyttö- ja tasoitekerrokset sekä nupukatukiveyksen pohjustus: 1930-luku; mukulakiveys: 1890-1930-luku; mukulakiveyksen pohjustus 1890-luku; pohjustushiekan alapuoliset kerrokset aina orgaaniseen horisonttiin: 1870-1890-luku; orgaaninen horisontti: 1790-1870-luku.

Kartat: no: 1, 3, 7, 15.

Diat: KyMM 51434:170-179, 187-193, 214-219, 251-257, 358, 363-364, 396-397, 408, 414, 478, 480, 527-530, 533.

6.1.3.1.2. Larsen 1 NW-seinäma, moduli TH-TI/73-75

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 17 m; z-pinta +6.05 (P1) - +6.56 (P2) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 2 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 2 m, ja 12 m. 0-pisteenä kaivannon SW-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen ja paikoin rautaoksidin värjäämä hiekka. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 15-20 cm.

Krs 2: savinen hiesu, jossa runsaasti graniittimoroa ($\varnothing$ <1 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 3: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiekka. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: tiivis, keltaruskea sahanpuru. Täyttökerros.

Krs 5: hiekkainen multa, jossa runsaasti puunlastua, sahajätettä (lautaa, rimaa, kapulaa), puunkaarnaa ja -juuria. Kerroksessa esiintyy lisäksi tiiltä, laastia sekä graniittimoroa lämpäreinä. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Täyttö-/kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KyMM 2005001.

Pilari 2:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen ja paikoin multainen hiekka. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 2: savinen hiesu, jossa runsaasti graniittimoroa ($\varnothing$ <1 cm) ja hieman tiiltä. Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 3: puhdas graniittimoro ($\varnothing$ <2 cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiekka. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: karkea hiekka, jossa maatonut puuta. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Täyttökerros.

Krs 6: hiekkainen multa, jossa runsaasti puunlastua, sahajätettä (lautaa, rimaa, kapulaa), puunkaarnaa ja -juuria. Kerroksessa esiintyy lisäksi tiiltä, laastia sekä graniittimoroa lämpäreinä. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Täyttö-/kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KyMM 2005001.

Krs 7: tiukka, harmaa hiesu, jossa puunjuuria. Täyttökerros?

Krs 8: kostea, harmaa hiesu, jossa maatonutta orgaanista materiaalia. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 9: sitkeä, siniharmaa hiesuinen savi. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: Seinämän stratigrafia oli yksinkertainen ja vastasi läheisen koekuoppa 3 stratigrafiaa lukuun ottamatta palojätettyä, mikä puuttui linjalta TH-TI. Alimpana alueella oli orgaaninen horisontti, jonka yläpuolella sijaitsevan harmaan hiesun päälle oli kerrostunut toinen orgaaninen kerros, joka sisälsi sahajätettyä. Sahajätettyön päällä sijaitsivat puolestaan paksut täyttökerrokset ja ylinä 1890-luvun mukulakiveys.

Ajoitus: alin orgaaninen kerrostuma ja sen päällä sijaitseva hiesuhorisontti: 1790-1870-luku; mukulakiveyksen ja sen pohjustushiekan alaiset tasoite- ja täyttökerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveyksen pohjustushiekka 1890-luku sekä mukulakiveys 1890-1930-luku.

Kartat: no: 1, 4, 15.

Diat: KyMM 51434:404-406, 477.

6.1.3.1.3. Larsen 1 NW-seinäma, moduli TF-TG/73-75

Perustiedot: dokumentoidun NW-seinämän pituus 15 m; z-pinta +6.71 (P1) - +6.91 (P2) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 2 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 2 m ja 13 m. 0-pisteenä kaivannon SW-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen hiekk. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 2: hiesuinen graniittimoro ($\varnothing$ <0,5-3 cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 3: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiekk. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: murentunutta tiiltä, joka paikoin laastinsekaista. Irtonainen ja väriltään punaoranssi. Täyttökerros.

Krs 5: tummanruskea, pakkaantunut puulastu. Täyttökerros.

Krs 6: hiekkainen multa, jossa puulastua ja graniittimoroa ($\varnothing$ <0,5-3 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Täyttökerros.

Krs 7: rautaoksidipitoinen, savensekainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttökerros?

Krs 8: tiukka, tummanruskea, maatonut orgaaninen materiaali. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 9: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 10: puhdas, harmaa ja tiivis hiesu. Luonnollinen kerros.

Pilari 2:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen hiekk. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 2: hiesuinen graniittimoro ($\varnothing$ <0,5-3 cm), jossa tiilenpaloja ($\varnothing$ <5 cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 3: savensekainen tiilimurska ($\varnothing$ <5 cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen. Täyttökerros.

Krs 4: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiekk. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: hiesuinen graniittimoro ($\varnothing$ <0,5-3 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Täyttökerros.

Krs 6: murentunutta tiiltä, joka paikoin laastinsekaista. Irtonainen ja väriltään punaoranssi. Täyttökerros.

Krs 7: tummanruskea, pakkaantunut puulastu. Täyttökerros.

Krs 8: karkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\varnothing < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 9: mustanharmaa, tiukka, likainen savi. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 10: harmaa, rautaoksidipitoinen ja pakkaantunut hiesu. Tasoite-/täyttökerros.

Krs 11: tiukka, tummanruskea, maaton orgaaninen materiaali, jossa puunjuuria. Vanha kasvuhorisontti.

Krs 12: tiivis, vaaleanharmaa hiesu. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: stratigrafiensa puolesta seinämä vastasi pääpiirteissään koekuoppa 4 ja 5 stratigrafiaa: ominaista näille kaikille oli useat päällekkäiset täyttö- ja tasoitekerrokset, jotka esiintyivät osin kaksinkertaisina verrattuna muihin koekuoppiin. Alimmaisena steriilin pohjamaan päällä sijaitsi orgaaninen kerros, jonka päällä oli samanlainen harmaa hiesukerros kuin linjalla TH-TI. Selvää sahajätetäytöksi tulkittavaa kerrostumaa ei linjalla havaittu.

Ajoitus: alin orgaaninen kerrostuma ja sen päällä sijaitseva hiesuhorisontti: 1790-1870-luku; mukulakiveyksen ja sen pohjustushiekan alaiset tasoite- ja täyttökerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveyksen pohjustushiekka 1890-luku sekä mukulakiveys 1890-1930-luku.

Kartat: no: 1, 4, 15.

Diat: KyMM 51434:424-427.

6.1.3.2. Kulttuurikerrokset

Torialueen lounaissivustalle koko torin pituudelta kaivettu Larsen 1 kaivanto tarjosi hyvän mahdollisuuden tehdä havaintoja alueen Kauppakadun sivustan yleisstratigrafiasta. Koneellisen kaivutyön kiireisestä luonteesta johtuen ei kaivannon luoteispuoliskon seinämiä ollut mahdollista dokumentoida (toisin kuin sen kaakkoispuoliskoa) kuin valokuvaamalla, mutta valvontatyön yhteydessä tehtyjen havaintojen pohjalta on ollut mahdollista luoda yleiskuva alueen stratigrafiasta.

Alimpana, suoraan steriilin pohjamaan päällä, lähes koko kaivannon alueella, oli havaittavissa orgaaninen kerrostuma, jonka yläpinta sijaitsi korkeudella + 6.67 – + 5.63 (SE-NW). Kerrostuma oli paksuudeltaan keskimäärin 10-15 cm ja se laskeutui tasaisesti luoteeseen päin. Kaivannon kaakkoispuoliskossa horisontti oli ”polveileva” ja siinä oli havaittavissa joitain matalia kuopanteita (paksuus näillä kohden 20-30 cm), kun taas kaivannon luoteispuoliskon seinämässä kyseinen horisontti oli tasapaksu ja kulki lähes vaakasuorassa. Horisontin koostumus oli kaikkialla samanlainen: tiiviiksi pakkautunut multa, joka sisälsi lähes täysin maaton orgaanista jätettä, puuta, puiden oksia, risuja, koivun tuolta, pientä hiilennyppästä jne. Siellä täällä horisontista tuli vastaan puunjuuria ja jopa puiden kantoja. Kyseessä oli ilmeisesti vanha maanpinta (kasvuhorisontti) ja sen päälle kerrostunut, luonnon itsensä aikaansaama kerrostuma, josta ei tavattu ihmistoimintaan liittyviä jälkiä.

Kaivannon kaakkoispäästä orgaaninen horisontti puuttui modulilinjalle TN asti, sillä sen oli rikkonut steriilin pohjamaan ulottunut lohkokivitäyttö, joka jo aiemmin oli tullut vastaan linjoja 1-4 kaivettaessa. Lohkokivitäytön ja säilyneen orgaanisen horisontin välinen polveileva raja kulki modulipisteestä TN/76 hieman länteen päin kaartuen kohti torialueen keskustaa aina modulipisteen TG/70 tienoille. Kivitäyttö koostui 1,2 m:n pituisista ja 50 cm paksuisista lohkokivistä.

Myös toinen alueella havaittu orgaanista materiaalia runsaasti sisältänyt kerrostuma oli kattava koko kaivannon alalla. Kyseessä oli hiekkaisen/hiesuisen mullan sekainen sahajätekerros, joka sisälsi runsaasti männyn kaarnaa, puupilkettä ja –lastua, laudanpätkiä, rimoja, puna- ja

keltatiilen fragmentteja sekä pullolasia. Siellä täällä sahajätekerroksen yhteydessä esiintyi myös ohuita ja katkonaisia sahanpuruhorizontteja. Kerroksen paksuus vaihteli kaivannossa välillä 5-20 cm; paksuimmillaan se oli modulilinjoiden TH-TK välisellä alueella. Larsen 1 ulkopuolella horisontti jatkui koillisessa noin modulilinjalle 70 asti, missä vastaan tuli jo peruskallion pinta. Kerroksesta löytyi runsaan pullo- ja astialasin lisäksi mm. fajanssia, punasavikeramiikkaa, nahkakankien fragmentteja sekä hieman posliinia.

Orgaanisten horisonttien yläpuoliset kerrokset olivat pääasiallisesti tulkittavissa erilaisiksi täyttö- ja tasoitekerroksiksi. Näistä muuallakin torialueella esiintyviä ja helpoiten identifioitavia olivat koostumukseltaan ja paksuudeltaan paikoin suurestikin vaihtelevat graniittimorokerrokset sekä koostumukseltaan hyvin homogeeninen, paksu, beigenruskea hiesu-/hiekkakerros, joista viimeksi mainittu sijaitsi stratigrafisesti yleensä ensiksi mainittua alempana. Alimman orgaanisen horisontin päällä suoraan oli paikoin havaittavissa harmaan hiesun muodostama kerros, joka erotti yllä mainitut kaksi orgaanista horisonttia toisistaan. Siellä missä sahajätetäyttökerros puuttui, ulottuivat täyttö- ja tasoitekerrokset aina alemman orgaanisen horisontin pintaan asti.

Torialueelta paljastettu 1890-luvun mukulakiveys oli rikkoutunut/rikottu jotakuinkin koko Larsen 1 kaivannon alalta. Kaivannon kaakkoispuoliskossa suoraan torilta katualueelle aikoinaan jatkunutta mukulakiveystä oli kuitenkin havaittavissa Larsen 1 -kaivannon SW-seinämässä yhteensä n. 30 m pituudelta, joskin horisontin keskellä oli 12 m:n pituinen kivetön alue. Sileäpintaisesta kivistä poiketen oli katukiveykseen käytetty särmikästä lohkokiveä, jonka $\emptyset$ oli pienempi kuin torin mukulakiveyksen. Mukulakiveyksen päällä, täyttökerrosten yläpuolella, sijaitsi nykyisinkin käytössä oleva nupukivin päällystetty Kauppakatu.

Kartat: no: 1, 4-5,7,15,21.

Diat: KyMM 51434:170-179, 187-193, 214-219, 251-257, 358, 363-364, 396-397, 408, 414, 478, 480, 527-530, 533.

6.1.3.3. Rakenteet

6.1.3.3.1. Hirsikaivo

Perustiedot: 2,5x2,5 m; z-pinta ylimmän hirsikerran päältä: +6.33 - +5.50 ja -pohjakallion pinnasta + 3.48 - + 3.23 (NE-SW-seinämät); moduli TQ-TR/74-75. Hirsikehikon suunta NE-SW/NW-SE. Kaivosta dokumentoitiin piirtäen hirsikehikon yläpinta sekä kaivon NE- ja NW-seinämät 4.-6. ylimmän hirsikerran osalta.

Kuvailu: Kalliolle laskettua kaivon hirsikehikkoa oli säilynyt enimmillään lähes 3 metrin syvyydeltä. Kaivon NE-sivustalla hyväkuntoisina säilyneitä hirsikertoja oli 17 ja NW-sivustalla 13; joiden lisäksi NE-sivustalta jouduttiin jo ennen kaivon dokumentointia purkamaan kolme, maaperässä lähes irrallaan mutta päällekkäin sijainneita salvoshirsiä, jotka olivat peräisin kaivon NE-seinämästä. Viimeksi mainituissa hirrenpätkissä oli niihin kiinninaulattujen tukilautojen jäänteitä.

Kaivon sisänurkkia tukivat $\emptyset$ 10 cm kokoinen pyöreä pystypaalu (W-nurkka) sekä kolme pystylautaa (90x10x3 cm), joiden alapäähän oli naulattu kiinni poikittainen lauta (30x16x3 cm). Vastaavissa nurkissa oli myös kaivon ulkopuolella tukipaaluja: E-nurkassa yksi ja W-nurkassa kolme, jotka oli lohkottu $\emptyset$ noin 10 cm:n kokoista pyöreästä rungosta ja pituudeltaan noin yhden metrin mittaisia. Hirsikehikon ulkopuolella kiersi kaikilla sivuilla 10-40cm:n paksuinen keltainen keskikarkea suodatinhiekkakerros ja alinten hirsien sekä kalliopinnan väliin oli laitettu sammalta, todennäköisesti tiivisteksi (kuva 12).

Kaivohirret oli suoristetty pitkiltä sivuiltaan: hirren ulkopinnat oli suoristettu sahaamalla, mutta niissä oli havaittavissa myös kirveellä työstön jälkiä. Hirsien sisäpinta oli pääasiallisesti

suoristettu kirveellä, mutta hirsien sisäpinnalla oli paikoin jälkiä myös sahaamalla suoristamisesta. Hirsien sisäpinnalla oli lisäksi havaittavissa harmaanruskean maalin jäänteitä, joka hirren työstöön liittyvien havaintojen lisäksi tukee käsitystä, että ainakin kaivon 4. ylimmän hirsikertaan oli käytetty sekundääristä puuainesta.

Kaivon hirsiiin työstetty salvos oli lyhytnurkkainen, jossa oli lukko sekä ylä- että alapinnalla. Itse hirret olivat korkeudeltaan 18 cm ja leveydeltään 12 cm. Hirsien yläpinta oli pyöreä, sivut suoristettu ja niiden alapinnalla esiintyi kahden cm:n syvyinen Λ -muotoinen, viistoseinäinen vara.

Torialueen kaakkoissivustan lohkokivitäyttö ulottui aina hirsikehikon pintaan saakka, missä kaivon sisustassakin esiintyi vielä $\varnothing$ 20-50 cm:n kokoista kiveä. Linjan 1 P9:n dokumentoinnin yhteydessä havaittu orgaaninen kerrostuma vastaa kaivon hirsikehikon yläpinnan korkeutta ja on todennäköisesti syntynyt kaivon purkamisen yhteydessä. Puhdas sinisavi tuli hirsikehikon kohdalla esille jo korkeudella + 5.60.

Kuva 12: Larsen 1 alueella sijainnut hirsikaivo esille kaivettuna. Huomaa taustan maaseinämän lohkokivitäyttö. Kuvassa Pauliina Posti lattatyttönä. Kuva M. Laitala KyMM.

Ajoitus: toriparkkityömaan kaivutyön yhteydessä paljastunut vesikaivon hirsikehikko on peräisin torin etelänurkassa sijainneesta kaupungin yleisestä kaivosta, ns. Tammelinin kaivosta, joka esiintyy vanhassa valokuva-aineistossa ainakin 1890-luvulta 1910-luvun alkupuoliskolle (kuva 12 b). Kyseiset vuosikymmenet (jotka rajautuvat ajallisesti torialueen täyttöön 1880-luvulla ja 1910-20-lukuihin, jolloin Kotkaan rakennettiin vesijohtoverkosto) lienevät olleen kaivon aktiivisinta käyttöaikaa.

Kartat: no: 1,2, 6, 16.

Diat: KyMM 51434:182-183, 185, 194-195, 225-241, 258-270, 280-285, 488-506.

6.1.3.3.2. Puukouru

Perustiedot: 2,15x0,14x0,14 m; z-pinta: +5.89 - +5.92 (SW-NE); suunta NE-SW; moduli: TJ-TK/73-75. Kouru, samoin kuin sen jatkeena samalla korkeudella sijainnut lautajatke tasodokumentoitiiin piirtäen.

Kuvailu: neljästä sahatusta laudasta nauloin koottu, poikkileikkaukseltaan neliön muotoinen ”kannellinen” kouru, jonka SW-pää oli rikkoutunut. Kourun kansi- ja sivulaudat olivat paksuudeltaan 2 cm ja pohjalauta 3 cm. Kourun kansilauta oli huonokuntoinen ja molemmista päistään rikkoutunut; sivulaudat olivat NE-päästään viistottu (kuva 13).

Kourun jatkeena samassa linjassa oli puunrungon ulkopinnasta sahattu lauta, jonka ulkoreunat oli viistottu 2-3 cm leveydeltä. NE-päästään lauta (2,8x0,2x0,3 cm) oli katkennut. Kourun ja laudan välistä paljastui lisäksi kaksi vierekkäistä, yläpäästään rikkoutunutta pystypaalua. Paalut oli tehty poikkileikkaukseltaan suorakaiteen muotoisista laudoista (6x2,5 cm). Mahdollisesti ne ovat tukeneet kourun ja laudan välissä samalla linjalla sijainnutta rakennepuuta (lauta?).

Puukouru oli kaivettu orgaanisen horisontin lävitse steriiliin pohjamaan pintaan ja se oli kokonaisuudessaan sahajätekerroksen peittämä. Kourun jatkeena ollut lauta sijaitsi sahajätekerroksessa tiilenpalojen ja särmikkäiden kivien päällä. Kourun, laudan ja pystypaalujen muodostama rakenne liittyyneen kostean maaperän kuivaustoimintaan, jonka avulla vettä on ohjattu pois tulevan torin alueelta.

Kuva 13: Puukouru ennen ylös nostamista. Kuva M. Kykyri KyMM.

Ajoitus: 1870-1880-luku, jolloin sahoja perustettiin Kotkansaarelle ja torin suoaluetta ryhdyttiin kuivaamaan, raivaamaan ja tasoittamaan.

Kartat: no: 1, 6, 18.

Diat: KyMM 51434:398-403, 435-438.

6.1.3.3.3. Salaoja

Perustiedot: 35,0x2,1 x1,0 m; z-pinta: +6.00; suunta NE-SW; moduli: TJ-TK/70-75.

Kuvailu: tasaleveä, steriiliin pohjamaan kaivettu avo-oja, joka oli pääasiallisesti täytetty pienellä lohkokivellä. Täytteeksi käytetty kivi oli $\varnothing$ 15-40 cm; yhdessä kivistä oli porausreikä, jonka $\varnothing$ oli 2 cm. Kivitäytteen seassa esiintyi myös lankkujen ja lautojen katkelmia, minkä lisäksi

sen pinnassa esiintyi jonkin verran myös tiiltä ja laastia isoina ”levyinä”. Tiili, joka oli laastipinnasta päätellen purkutiiltä, oli seuraavan kokoista: punatiili: 50x80x220 mm, 70x130x(170) mm, 55-60x110x270 mm ja keltatiili: 55-65x110x(50) mm Salaoja jatkui lounaispäästään kaivausalueen Kauppakadun puoleisen seinämän sisään, mutta se oli koillispuolestaan rikkoutunut (kuva 14).

Kuva 14: Kivitäytteen salaojan pintaa. Kuva M. Kykyri KyMM.

Salaojan päältä kulki sama sahajäte- ja tiilifragmenttiorisontti, joka havaittiin edellä mainitun puukourunkin yhteydessä. Itse salaojan kivitäytön pinta sijaitsi n. metrin syvyydellä 1890-luvun torin mukulakivikatteen pinnasta. Alimman orgaanisen horisontin lävitse kaivettu oja sijaitsi täsmälleen samalla linjalla kuin Ruotsinsalmen harjoituskentän kaakkoisreuna sitä rajaavine avo-ojineen on historiallisen karttamateriaalin perusteella aikoinaan sijainnut, ja onkin mitä todennäköisintä, että valvontakaivauksen yhteydessä paljastunut oja oli peräisin jo Ruotsinsalmen ajalta. Kosteaa aluetta kuivattamiseksi oli oja 1800-luvun loppuvuosikymmeninä täytetty kivin ja peitetty torialueen täyttö- ja tasoitustöiden yhteydessä paksuilla maamassoilla. Kivitäytöisen salaojan etuina pidetään vielä nykyisinkin pitkän iän lisäksi myös sitä, etteivät puiden ja pensaiden juuret pääse sitä tukkimaan.

Tueksi tulkinnalle, että Larsen 1 -kaivannon alueelta paljastunut salaoja oli todella jo 1790-luvulle ajoittuva, on mainittava, että kaivutöiden edetessä torin NE-sivustalta paljastui toinenkin, rakenteeltaan yllä mainitun kaltainen, mutta NW-SE -suuntainen salaoja. Tämän sijainti täsmäsi puolestaan Ruotsinsalmen harjoituskentän koillispuoleen sijainnin kanssa (ks. lisäksi luku 6.1.4.3.3.).

Ajoitus: 1790-luku-1880-luku.

Kartat: no: 1, 2, 6.

Diat: KyMM 51434:302, 365, 416-420, 431-434, 466-469, 531-532.

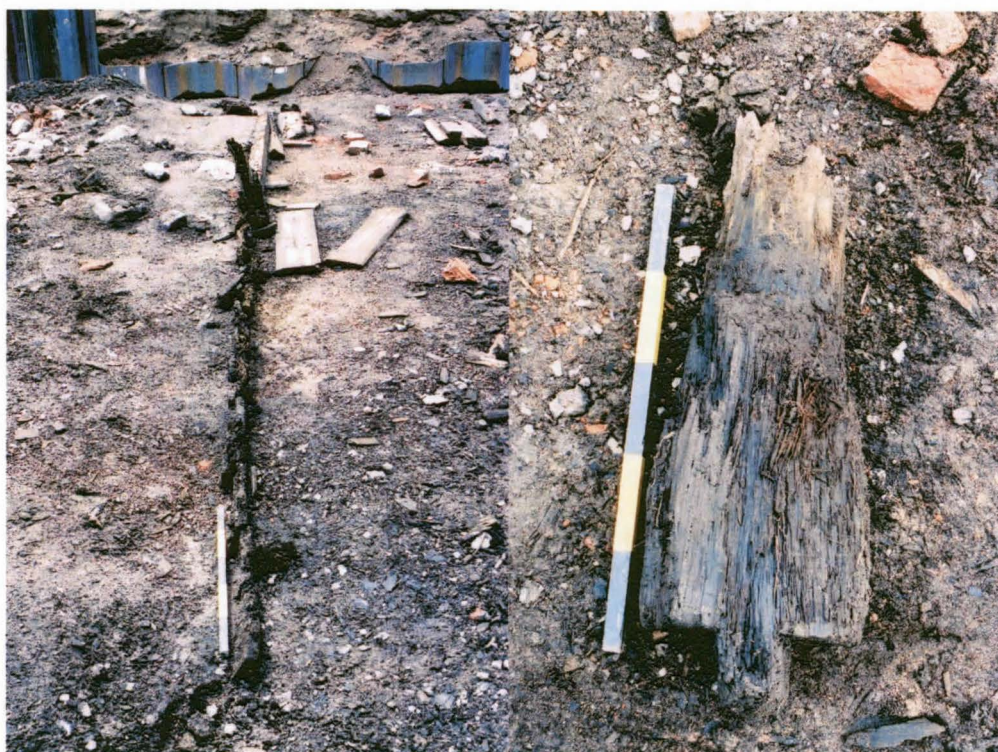

6.1.3.3.4. Aita ja pystypaalu

Perustiedot: aita: pituus n. 6 m; z-pinta: +6.04 - + 6.40; suunta NE-SW; moduli: TI-TJ/73-75. "Aitalinja" ja sen vieressä sijainnut pystypaalu tasodokumentoitiiin piirtäen.

Kuvailu: pätkä vielä pystyssä ollutta, mutta alaosastaan ainoastaan 15 cm:n pituudelta säilynyttä aitalinjaa, joka oli tehty kapeista laudoista ja pystypaaluista. Aitaan oli käytetty päämateriaalina jätepuumaista lautatavaraa, minkä paksuus vaihteli välillä 2-3 cm ja leveys välillä 7-20 cm. Aitalinjalla sijaitsevat pystypaalut olivat pyöröpuuta ja haljispuolikkaita ja niiden $\varnothing$ oli 10 cm. Aitalinjan SW-päähän oli lisäksi asetettu lappeelleen 2,3 m pituinen lankku, joka tuki viereistä pystylautarivistöä. Aitalinjan pystylautoista ainoastaan muutama oli alapäästään teroitettu ja pääosa niistä, outoa kyllä, oli alapäästään tasaiseksi sahattu. Laudat ulottuivat maaperään ainoastaan 2-4 cm syvyydeltä (kuva 15).

Aidan SW-päästä, 40 cm aitalinjasta luoteeseen, paljastui lisäksi lähes lappeellaan oleva 62 cm pitkä ja yläpäästään poikki mennyt, $\varnothing$ 20 cm kokoinen pystypaalu (z= + 6.07). Halkaisijaltaan pyöreä pystypaalu oli kaivettu syvälle steriiliin pohjamaahan ja sen tueksi paalukuoppaan, n. 30 cm syvyydelle, oli laitettu sivutuiksi kaksi $\varnothing$ 15 cm kokoista kiveä. Pystypaalu oli sekundäärikäytössä oleva rakennepuu, minkä osoitti sen pohjassa ollut 5 cm korkuinen tappimainen uloke (kuva 16). Sitä, onko ns. aitalinjalla ja pystypaalulla ollut funktionaalista suhdetta toisiinsa on niiden rikkonaisuudesta johtuen vaikea sanoa mitään varmaa.

Kuva 15 (vasemmalla): Aitalinjaa. Kuva 16: Alapäästään tappimaisella ulokkeella varustettu pystypaalu. Kuvat M. Kykyri KyMM.

Aidan pystylaudoitus sijaitsi hiekkaisessa multakerroksessa, jossa oli runsaasti laudankatkelmia, puusilppua sekä puna- ja keltatiilen katkelmia (ns. sahajätekerrostuma). Punatiilet olivat kooltaan 5-6x11-13,5 x(17-19) cm ja keltatiilet 5-6x11x(15-20) cm). Sama kerrostuma oli havaittavissa pystypaalukuopan yläreunassa steriilin maan päällä (ylimmät 10 cm).

Aitalinja sijaitsi n. 1,5 m päässä edellä mainitusta salaojasta luoteeseen (luku 6.1.3.3.), jonka kivitäyttö edustaa stratigrafisten havaintojen perusteella samaa ajallista kerrostumaa kuin vieressä sijaitseva aitalinjakin. Vanha avo-oja oli täytetty kivellä ja sahatavaralla, minkä jälkeen sahatäytettykerrokseen oli pystytetty aitalinja. Vieressä sijainnut huonokuntoinen pystypaalu on mitä todennäköisimmin yhdistettävissä aitalinjaksi tulkittuun rakenteeseen.

Ajoitus: aitalinja ja pystypaalu: 1870-1880-luku.

Kartat: no: 1, 2, 6, 19.

Diat: KyMM 51434:428-430, 434, 448-449, 453-465, 479.

6.1.3.3.5. Tiili- ja betonikaivo

Perustiedot: tiilikaivo: 1,5x1,3x0,7 m; z-pinta: +6.88; suunta NW-SE; moduli: TH-TI/74-75.

betonikaivo: $\emptyset$ 1,1 m, korkeus 0,9 m; z-pinta: +6.73; moduli: TG-TH/74-75.

Kuvailu: tiilikaivo: tiilestä muurattu likavesikaivo, jossa oli seitsemän tiilikertaa (ulkopuoli).

Tiilimuurauksen päälle oli valettu betoninen neliönmuotoinen "suurengas", joka oli ulkomitoiltaan 70x70cm, sisämitoiltaan 45x40 cm ja korkeudeltaan 20 cm. Kaivon seinät oli muurattu "askelmallisesti" alhaalta ylöspäin kapeneviksi.

Kaivon käytetty tiili oli punatiiltä ja kooltaan 7x14x28 cm. Kaivon sisällä tiilikertoja oli ainakin 12 ja ne oli muurattu harmaalla kalkkisementtillaastilla, jossa sekoitteena oli käytetty pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-5 mm). Torialueen valvontatöiden yhteydessä tehtiin siellä täällä havaintoja pohjois-eteläsuuntaisesta, n. 55 m pituisesta ruukkuputkiviemärijanasta, joka oli (mitä todennäköisimmin) yhteydessä kaivoon. Putkilinja leikkasi Larsen 2 NW-seinämän kohdassa n. 30 m (luku 6.1.4.3.5.)

betonikaivo: käytöstä pois jäänyt sadevesikaivo, josta kaivettiin esillä kaksi betonirengasta. Kaivon sisustaa oli täytetty mm. torialueen mukulakivillä. Kaivosta lähti kaksi liitäntää kaakkoon, nykyisen Kauppakadun suuntaan (kuva 17).

Kuva 17: Vierekkäin sijainneet tiili- ja betonikaivo. Kuva M. Kykyri KyMM.

Ajoitus: tiilikaivo: 1880-1890-luku; kaivettu maahan ennen torialueen kiveämistä mukulakivin. Edustaa alueen vanhinta viemärikantaa; betonikaivo: moderni. Edustaa alueen uutta viemärikantaa.

Kartat: no: 1, 2, 6.

Diat: KyMM 51434:470-476.

6.1.3.3.6. Laudoitettu viemärikaivanto

Perustiedot: pituus n. 25 m, syvyys 1,2 m ja leveys 1 m; z-pohja: +5.67 (SE) - + 5.62 (NW); suunta NW-SE; moduli: TA-TD/74-75.

Kuvailu: alaspäin kapeneva, todennäköinen viemärikaivanto, jonka pohjalla oli laudoitus. Ojan pituussuunnassa kulkeva kapea laudoitus koostui kahdesta rinnakkain asetetusta lautaparista, jotka oli alapuolelta kiinnitetty toisiinsa naulatuin poikkilaudoin. Katelaudat olivat pituudeltaan n. 6 m, leveydeltään 20-28 cm ja paksuudeltaan 2-3 cm ja ne oli asetettu vierekkäin niin, että parin muodostivat aina poikkileikkaukseltaan suorakaiteinen leveä lauta ja kapeampi haljispuolikas. Alapuolella niitä yhdistävät poikkittaiset laudat olivat leveydeltään 12 cm ja paksuudeltaan 2 cm. Laudoissa havaittujen kulumien sekä työstön jälkien perusteella kyseessä oli sekundääri-puutavara (kuva 18).

Lautakatteen yhteydestä ei löytynyt minkäänlaisten putkien jäänteitä. Viemärioja oli kaivettu alimman orgaanisen kerrostuman lävitse steriiliin pohjamaahan pintaan ja sitä kaivettaessa olivat myös ylemmät kerrokset sekoittuneet aina 1880-1890-luvun täyttökerrokseen asti. 1930-luvulle saakka käytössä ollut mukulakiveys pohjustushiekkoinen oli rikkoutunut viemäriin laskemisen yhteydessä. Viemäriin liittyvä laudoitus jatkui luoteessa Larsen 2 kaivannon NW-seinämän sisään ja oli kaakossa havaittavissa ainakin vielä modulilinjojen TC-TD vaihteessa. Sitä, kuinka pitkälle kaakkoon viemäriin oli aikoinaan ulottunut, ei ollut mahdollista selvittää.

Kuva 18: Larsen 1 kaivanto luoteesta. Edustalla alemman orgaanisen horisontin lävitse kaivettu viemärikaivanto laudoituksineen. Kuva M. Kykyri KyMM.

Stratigrafisen sijainnin perusteella kyseessä oli todennäköisesti sadevesiviemärikaivanto (ks. myös luvut 6.1.4.3.4. sekä 6.1.4.3.8.).

Ajoitus: >1890-1930-luku<.

Kartat: no: 1, 2, 6, 17.

Diat: KyMM 51434: 441-445.

6.1.4. Larsen 2 kaakkoislaajennuksineen

Perustiedot: kaivannon pituus oli 72 m; z-pinta: +6.55 - +7.58 (SW-NE) ja sen leveys vaihteli välillä 5-16 m. Ensimmäisenä torin luoteisreunalle, Kirkkokadun suuntaisesti kaivettiin Larsen 2 ”peruskaivanto”, joka oli leveydeltään 5 m (pituus 72 m). Koska maanpoiston yhteydessä

kaivannon pohjalta paljastui orgaaninen, mielenkiintoisia löytöjä sisältävä kerros, katsottiin aiheelliseksi selvittää sen koostumusta ja laajuutta ja samassa yhteydessä läpikäydä steriilin pohjamaan päällä sijaitsevan horisontin maa-aines löytöjen talteen saamiseksi.

Alkuperäistä Larsen 2 kaivantoa laajennettiin kaivutyön myöhemmässä vaihteessa kaksi kertaa kaakkoon päin: ensimmäisessä kaivuvaiheessa 5-6 m leveydeltä ja 60 m pituudelta (laajennus 1) ja toisella kertaa 5-7 m leveydeltä ja 35 m pituudelta (laajennus 2; kuva 19). Löytöjä oli Larsen 2 laajennusten alueelta mahdollista ottaa talteen ainoastaan ensimmäiseksi kaivetusta laajennuksesta ja ainoastaan välillä 0-30 m kaivannon 0-pisteestä lounaaseen laskettuna.

Kuva 19: Larsen 2 kaivanto kaakkoislaajennuksineen (vasemmalla). Kuva M. Kykyri KyMM.

Valvonta- ja kaivutyön yhteydessä dokumentoitiin maaleikkauksia piirtäen Larsen 2 NW-sivustalla (P1-P9), Larsen 2 1. laajennuksen SE-sivustalla (P1-P4) sekä Larsen 2 2. SE-sivustalla (P1-P2). Töiden yhteydessä Larsen 2 alueelta paljastui kulttuurikerrosten lisäksi myös rakenteita, jotka dokumentoitiin tasopiirroksin ja valokuvaten.

Kartat: n:o: 1,4, 5-7, 17, 21.
Diat: KyMM 51434:366-367, 374.

6.1.4.1. Dokumentoidut maapilarit

6.1.4.1.1. Larsen 2 NW-seinämä

Perustiedot: dokumentoidun seinämän pituus 72 m; z-pinta +7.57 (P1) - +6.64 (P8) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 8 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 4 m, 11 m, 18 m, 29 m, 38 m, 44 m, 51 m ja 71 m. 0-pisteenä kaivannon NE-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: harmaa, irtonainen sepeli. Irtonainen ja väriltään vaaleankeltainen. Moderni tasoite.

Krs 2: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 3: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\varnothing < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 4: simpukankuoren sekainen, hieno vaaleanbeige hiekkä. Irtonainen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 5: savinen hiesu, jossa tiilenpaloja ($\varnothing < 2$ cm), puulastua sekä pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\varnothing < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Palojätettytkerros.

Krs 6: rautapitoinen hiekkä, jossa erikokoista lohkokiveä ($\varnothing$ 10-80 cm). Irtonainen ja väriltään keltaharmaa. Lohkokivitäyttö.

Krs 7: graniittimoro ($\varnothing$ 5-10 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoite- ja täyttökerros.

Krs 8: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonut puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 9: harmaa, tiivis ja puhdas hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 10: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 2

Krs 1: harmaa, irtonainen sepeli. Moderni tasoite.

Krs 2: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 3: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\varnothing < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 4: hieno, valkoinen hiekkä, jossa pyöreää piikiveä ($\varnothing$ 1-3 cm). Irtonainen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-25 cm.

Krs 5: hiesuinen graniittimoro ($\varnothing < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea. Tasoitekerros.

Krs 6: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu, jossa hiiltä ($\varnothing < 1$ cm). Tiivis ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 7: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 8: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonut puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 9: harmaa, pakkaantunut ja puhdas hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 10: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 3

Krs 1: harmaa, irtonainen sepeli. Moderni tasoite.

Krs 2: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 3: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\varnothing < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. 1930-luvun **nupukiveyksen** pohjustus.

Krs 4: hieno, rautaoksidipitoinen, beige hiekkä, jossa pyöreää piikiveä ($\varnothing$ 2 cm). Irtonainen. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 5: hiesuinen graniittimoro ($\varnothing < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\varnothing < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea. Tasoitekerros.

Krs 7: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu, jossa hiiltä ($\varnothing < 1$ cm). Tiivis ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 8: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 9: rautaoksidipitoinen, hiesuinen graniittimoro ($\varnothing < 0,5$ cm), jossa tiilimurskaa ($\varnothing < 1$ cm). Tiivis ja väriltään keskiruskea.

Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 10: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 11: pakkaantunut, harmaa hiesu. Täyttö(?)kerros.

Krs 12: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 13: savinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 14: rautaoksidipitoinen, puhdas hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 15: puhdas hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 16: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 4

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: harmaa, pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: ruosteenruskea, irtonainen hiekkä. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustus.

Krs 5: simpukankuorensenkainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 15-20 cm.

Krs 6: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 7: ruskea, keskikarkea, irtonainen hiekkä. Täyttökerros.

Krs 8: savinen hiesu, jossa tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 3$ cm), hiiltä ($\emptyset < 1$ cm), sekä pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 5$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Palojätettyttökerros.

Krs 9: rautaoksidipitoinen savi. Pakkaantunut, sekoittunut ja väriltään ruskeanharmaa. Viemäriojan kaivamisen yhteydessä sekoittunut täyttökerros.

Krs 10: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros, joka on osittain tuhoutunut viereisen viemäriojan kaivamisen yhteydessä. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 11: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 5

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: harmaa, pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 4: simpukankuorensenkainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 5: simpukankuorensenkainen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 6: savinen hiesu, jossa tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 3$ cm), hiiltä ($\emptyset < 1$ cm), pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 5$ cm) sekä kerroksen yläosassa rautakuonaa. Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Palojätettyttökerros.

Krs 7: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 8: hiesuinen hiekkä, jossa kiviä ($\emptyset$ 5-15 cm). Kerroksessa joitain savitäpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 9: karkea hiekkä, jossa pyöreää punagraniittikiveä ($\emptyset < 2$ cm) sekä rautakuonaa ($\emptyset < 5$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 10: irtonainen, keskikarkea, ruskea hiekkä. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 11: ruostetäpläinen hiesu, jossa multaläikkiä. Pakkaantunut ja väriltään siniharmaa. Täyttö(?)kerros.

Krs 12: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 13: rautaoksidipitoinen savi. Pakkaantunut ja sitkeä sekä väriltään ruskeanharmaa. Luonnollinen kerros.

Krs 14: rautaoksidipitoinen ja hiesuinen, hieno hiekkä. Tiivis ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Pilari 6

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: simpukankuorensenkainen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 15 cm.

Krs 4: hiesu, jossa pieniä kiviä ja tiilenpaloja ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea. Täyttökerros.

Krs 5: savinen hiesu, jossa tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 3$ cm), hiiltä ($\emptyset < 1$ cm), pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 5$ cm) sekä kerroksen yläosassa rautakuonaa. Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Tasoitekerros.

Krs 7: hiesuinen ja multalaikkuinen hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 8: karkea hiekkä, jossa pyöreää punagraniittikiveä ($\emptyset < 2$ cm) sekä hieman tiilenporoa. Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 9: rautaoksidipitoinen, hiesuinen hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 10: multalaikkuinen ja pakkaantunut, beige hiesu. Täyttö(?)kerros.

Krs 11: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 12: harmaa, pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Pilari 7

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttökerros.

Krs 4: hiesu, jossa puna- ja keltatiilen-, laastin- ($\emptyset < 3$ cm) ja hiilenpaloja ($\emptyset < 1$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Palojätetäyttökerros.

Krs 5: hiesu, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5a: hiesuinen ja multalaikkuinen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: pakkaantunut, harmaa hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Tasoitekerros.

Krs 8: pakkaantunut, tummanharmaa hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset$ 1-2 cm). Täyttökerros.

Krs 9: tiivis, keltaruskea sahanpuru, jossa paikoin tiilenmurenia. Täyttökerros.

Krs 10: tummanruskea, hiekkainen ja pakkaantunut multa. Täyttökerros.

Krs 11: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 3 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttö(?)kerros.

Krs 12: rautaoksidipitoinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttö(?)kerros.

Krs 13: multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö(?)kerros.

Krs 14: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 15: rautaoksidipitoinen, tiivis harmaa hiesu. Luonnollinen kerros.

Pilari 8

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske. Moderni tasoite.

Krs 2: rautaoksidipitoinen, hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: asfaltti.

Krs 4: harmaa, pakkaantunut hiesu. Täyttökerros.

Krs 5: rautaoksidipitoinen, hiesuinen hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään valkoinen. Viemärikaivannon täyttökerros, jonka pinnalla mukulakiveystä, joka on ollut osa 1890-luvulla laskettua katukiveystä. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 6: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaruskea. Täyttö-/tasoitekerros, jonka läpi viemärikaivanto oli kaivettu.

Krs 7: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm), jossa myös tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 4$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttökerros, jonka läpi viemärikaivanto oli kaivettu.

Krs 8: multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros, jonka läpi viemärikaivanto oli kaivettu.

Krs 9: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Tasoitekerros, jonka läpi viemärikaivanto oli kaivettu.

Krs 10: multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö(?)kerros, jonka läpi viemärikaivanto oli kaivettu.

Krs 11: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros, jonka läpi viemärikaivanto oli kaivettu. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 12: likainen ja hiesuinen savi. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttökerros, jossa viemäriojan pohjalla sijaitsi kaksi NW-SE-suuntaista lautaa. Lautojen koko: 20x3 ja 10x3 cm.

Krs 13: pakkaantunut, tummanharmaa savi, jossa maatonutta puulastua. Täyttökerros.

Krs 14: rautaoksidipitoinen hiesuinen hiekka. Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: dokumentoidun seinämän yläosassa, 50-70 cm syvyydellä nykyisen maanpinnan alapuolella oli säilynyt 1890-luvun torin mukulakiveystä n. 50 m pituudelta (P1-P7 väli). Mukulakiveyksen yläpuolella sijaitsi 1930-luvun nupukiveykseen liittyviä pohjustus- ja täyttökerroksia sekä ylinnä moderni tasoite, joka oli levitetty alueelle toukokuussa 2005 nupukivien poiston jälkeen.

Lähes koko kaivannon alueella oli steriilin pohjamaan päällä havaittavissa orgaaninen horisontti (vanha maanpinta ja kasvuhorisontti), joka välillä P1-P4 oli polveileva, mutta joka P4:stä lounaaseen päin jatkui suhteellisen tasapaksuna ja vaakasuorana. Orgaaninen horisontti puuttui ainoastaan kaivannon koillispuolella, missä se oli rikkoutunut paikalle aina pohjamaahan ulottuneen lohkokivitäytön kohdalla.

Mukulakiveyksen pohjustushiekan ja orgaanisen kerrostuman väli koostui pääasiallisesti täyttö- ja tasoitekerroksista. Koko seinämän pituudella esiintyviä kerroksia olivat jo muista kaivannoista, linjoista ja koekuopista tuttu palojätetäyttökerros, graniittimorotasoite- ja täyttökerrokset sekä paksu beigenvärisen hiesu/hiekk (täyttö-/tasoitekerros). Larsen 1 alueella laajalti esiintynyttä sahajätekerrosta ei Larsen 2 NW-seinämässä havaittu: siihen liitettävissä oli kuitenkin P7:ssä esiintynyt ohut sahanpurulinssi. Alinna sijainneen orgaanisen horisontin päällä oli paikoin havaittavissa hiesu- tai hiekkakerrostumia. Kaivannon dokumentoitu seinämä oli rikkoutunut monin paikoin, sillä sen alueelle oli aikoinaan kaivettu useita erityyppisiä oja ja kaivantoja.

Ajoitus: alin orgaaninen kerrostuma ja sen päällä sijaitseva hiesu-hiekkahorisontit: 1790-1870-luku; mukulakiveyksen ja sen pohjustushiekan alaiset tasoite- ja täyttökerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveyksen pohjustushiekka 1890-luku, mukulakiveys 1890-1930-luku, nupukiveyksen pohjustus 1930-luku ja tämän yläpuolella sijaitsevat tasoitekerrokset: vuosi 2005.

Kartat: no: 1, 4, 5, 7, 17.

Diat: KyMM 51434:315-336, 338-349, 353-356, 368-373, 375-381, 507-509, 523-524, 598.

6.1.4.1.2. Larsen 2 laajennus 1, SE-seinä

Perustiedot: dokumentoidun seinämän pituus 60 m; z-pinta +6.67 (P1) - +6.65 (P4) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 4 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 8 m, 17 m, 26 m sekä 39 m. 0-pisteenä kaivannon NE-pääty.

Pilari 1

Krs 1: hieno, irtonainen vaaleanharmaa hiekk. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 2: harmaa, pakkaantunut hiesu, jossa pientä piikiveä ($\varnothing < 2$ cm). Täyttökerros.

Krs 3: hiesuinen multa, jossa pieniä tiilenpaloja, laastia, hiiltä ja rautakuonaa. Pakkaantunut ja mustanruskea. Palojätettyttökerros.

Krs 4: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\varnothing < 1$ cm). Pakkaantunut ja mustanruskea. Tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa valkoisen hiekan linsejä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: paikoin hieman saven sekainen hiesu, jossa pieniä tiilenpaloja ($\varnothing < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttö-/tasoitekerros. Täyttö(?)kerros.

Krs 7: kuohkea, puulastun sekainen multa. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 8: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 9: puhdas, siniharmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 10: puhdas, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 2

Krs 1: hieno, irtonainen vaaleanharmaa hiekk. 1890-luvun **mukulakiveyksen** pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 15 cm.

Krs 2: hiesuinen multa, jossa pieniä tiilenpaloja, laastia ja hiiltä. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Palojätettyttökerros.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\varnothing < 0,5-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa pikkuriikkisiä hiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään oranssi, johtuen kerroksen suuresta rautaoksidipitoisuudesta. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: ruskea, pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: harmaanruskea hiesu, jossa pientä kiveä ($\varnothing < 1$ cm). Pakkaantunut. Täyttö-/tasoitekerros

Krs 8: vaaleanharmaa, pakkaantunut hiesu. Täyttö-/tasoitekerros

Krs 9: hiesunsekainen graniittimoro ($\varnothing < 0,1-3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 10: hiekkainen hiesu, jossa hieman pieniä tiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Täyttö(?)kerros.

Krs 11: kuohkea, puulastun sekainen multa. Kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 12: savensekainen, maatonut, orgaaninen jäte. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 13: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 14: puhdas, siniharmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 15: puhdas, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 3

Krs 1: hieno, irtonainen vaaleanharmaa hiekk. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 15 cm.

Krs 2: hiesuinen multa, jossa pieniä tiilenpaloja, laastia ja hiiltä. Pakkaantunut ja mustanruskea. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\varnothing < 0,5-2$ cm). Pakkaantunut ja mustanruskea. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: runsaasti pientä kiveä ($\varnothing < 0,5-10$ cm) sisältävä hiesu. Pakkaantunut ja väriltään oranssi, johtuen kerroksen suuresta rautaoksidipitoisuudesta. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: pakkaantunut, tummanharmaa graniittimoro ($\varnothing 2-10$ cm). Tasoitekerros.

Krs 7: kuohkea, puulastun sekainen multa. Kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 8: harmaa, hiesuinen ja pakkaantunut hiekk. Täyttö(?)kerros.

Krs 9: ruskeanharmaa, tiivis savi. Täyttö(?)kerros.

Krs 10: mullansekainen, maatonut, orgaaninen jäte. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 11: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 12: puhdas, siniharmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 13: puhdas, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Pilari 4

Krs 1: hieno, rautaoksidilaikkuinen hiekk. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\varnothing$ 10-15 cm.

Krs 2: hiesu, jossa tiilenpaloja, laastia, nokea ja hiiltä ja pieniä kiviä ($\varnothing < 1-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen, särmikäs graniittimoro ($\varnothing 1-3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\varnothing 2-5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5: multaisen hiesun sekainen graniittimoro ($\varnothing 1-4$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 6: keskikarkean hiekan sekainen, särmikäs graniittimoro ($\varnothing 1-3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 7: harmaa, savinen ja pakkaantunut hiesu, jossa paikoin puulastua. Kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 8: savensekainen, maatonut orgaaninen jäte, jossa puulastua. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 9: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Krs 10: puhdas, tahmea sinisavi. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: 30 m pituisen dokumentoidun seinämän stratigrafia oli koko sen pituudelta varsin yhteneväinen ja vastasi pääpiirteissään Larsen 2 NW-seinämää. 1890-luvun torin mukulakiveyksen pohjustushiekan alla oli ylinnä havaittavissa palojätetäyttökerros, sen alapuolella ohut graniittimorotasoite ja sen alapuolella paksu beigen värinen hiesuinen täyttö-

/tasoitekerros. Kattavan orgaanisen horisontin ja beigen hiesukerroksen välissä esiintyi lisäksi stratigrafisesti alinna hiesu-/savikerros ja sen päällä nuorempia graniittimoro- ja hiesukerroksia (täyttö- ja tasoitekerroksia).

Ajoitus: alin orgaaninen kerrostuma ja sen päällä sijaitseva hiesu ja savi: 1790-1870-luku; mukulakiveyksen ja sen pohjustushiekan alaiset tasoite- ja täyttökerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveyksen pohjustushiekka 1890-luku ja mukulakiveys 1890-1930-luku.

Kartat: no: 1, 4, 5, 7, 17.

Diat: KyMM 51434:510-515, 615-619, 621, 646-647.

6.1.4.1.3. Larsen 2 laajennus 2, SE-seinämä

Perustiedot: dokumentoidun seinämän pituus 35 m; z-pinta +7.20 (P1) - +6.95 (P2) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin yhteensä 2 kpl 40 cm levyistä maapilaria kohdista 10 m ja 30m. 0-pisteenä kaivannon NE-pääty.

Pilari 1

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen hiekka. Irtonainen ja väriltään vaaleanharmaa. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-15 cm.

Krs 2: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu. Täyttökerros.

Krs 3: savensekainen hiesu, jossa tiilenpaloja laastia, nokea ja hiiltä, pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm) ja rautakuonaa. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Palojätetäyttökerros.

Krs 4: hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1,5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Tasoitekerros.

Krs 5: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 6: mullansekainen hiesu, jossa tiilenpaloja ja pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm) sekä puulastua. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea. Täyttö(?)kerros.

Krs 7: hiekkainen multa, jossa puulastua ja puiden juuria. Tiivis ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 8: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu. Luonnollinen kerros.

Pilari 2

Krs 1: hieno, rautaoksidilaikkuinen hiekka. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 20 cm.

Krs 2: hiesu, jossa tiilenpaloja laastia, nokea ja hiiltä ja pieniä kiviä ($\emptyset < 1-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea. Palojätetäyttökerros.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen, särmikäs graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Tasoitekerros.

Krs 4: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 2-5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea. Täyttö- ja tasoitekerros.

Krs 5: multaisen hiesun sekainen ($\emptyset 1-4$ cm graniittimoro). Pakkaantunut ja väriltään harmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 5a: rautaoksidipitoinen, keskikarkea hiekka. Pakkaantunut ja ruskeanharmaa. Täyttö(?)kerros.

Krs 6: harmaa, savinen ja pakkaantunut hiesu, jossa paikoin puulastua. Kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 7: savensekainen, maaton orgaaninen jäte, jossa puulastua. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea. Vanha kasvuhorisontti ja kulttuurikerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 8: sininen, paikoin savinen, tiivis hiesu. Luonnollinen kerros.

Stratigrafia: Dokumentoidun seinämän stratigrafia oli lähes identtinen Larsen 2 laajennus 1 SE-seinämän kanssa. 1890-luvun torin mukulakiveyksen pohjustushiekan alla oli ylinnä havaittavissa palojätettytkerros, sen alapuolella ohut graniittimorotasoite ja sen alapuolella paksu beigen värinen hiesuinen täyttö-/tasoitekerros. Kattavan orgaanisen horisontin ja beigen hiesukerroksen välissä esiintyi lisäksi stratigrafisesti alinna hiesukerros ja sen päällä nuoremmat graniittimoro- ja hiekkakerros (täyttö- ja tasoitekerroksia).

Ajoitus: alin orgaaninen kerrostuma ja sen päällä sijaitseva hiesu ja hiekka: 1790-1870-luku; mukulakiveyksen ja sen pohjustushiekan alaiset tasoite- ja täyttökerrokset 1880-1890-luku; mukulakiveyksen pohjustushiekka 1890-luku ja mukulakiveys 1890-1930-luku.

Kartat: no: 1, 4, 5, 7, 17.

Diat: KyMM 51434:590-596, 610-615, 622-623, 651-654.

6.1.4.2. Kulttuurikerrokset

Larsen 2 kaivanto kaksine laajennuksineen kaivettiin Kauppatorin luoteissivustalle ja niiden pohjalta on ollut mahdollista muodostaa yleiskuva torialueen Kirkkokadun puoleisesta stratigrafiasta. Niin itse Larsen 2 kaivannon kuin sen kahden kaakkoisen laajennuksenkin seinämät oli mahdollista dokumentoida niin piirtäen kuin valokuvaten.

Kuten Larsen 1 kaivannon alueella, myös Larsen 2 kaivannossa stratigrafisesti alimpana sijaitsi lähes koko alueen kattanut orgaaninen kerrostuma, jonka yläpinta sijaitsi korkeudella + 5.91 - + 5.63 (NE-SW). Kerrostuma laski tasaisen loivasti koillisesta lounaaseen ja sen paksuus vaihteli välillä 10-50 cm. Paksuimmillaan horisontti oli alkuperäisen Larsen 2 kaivannon koillispuoliskossa (keskimääräinen paksuus 20 cm), missä se kulki vertikaalisesti huomattavan polveilevana. Lounaaseen päin horisontti oheni kulkien kaivannon lounaispuoliskossa lähes vaakasuorassa ja 10-15 cm paksuisena kohti Kauppakatua. Orgaaninen horisontti oheni myös kaakkoon päin mentäessä ja Larsen 2 kaivannon 2 laajennuksen kaakkoisseinämässä sen paksuus oli enää 10-15 cm.

Steriilin pohjamaan päälle kerrostunut, paikoin pieniä kuopanteita pohjamaahan muodostanut horisontti oli alaosaan erittäin tiukka ja koostui lähes kokonaisuudessaan maastuneesta orgaanisesta jätteestä. Yläosaan kerros oli sen sijaan kuohkeampi, mullan- ja puulastunsekainen. Kerroksessa esiintyi risuja, puunoksia ja -juuria, tuohta, käpyjä, hiilen hippuja yms. orgaanista jätettä. Suoraan orgaanisen horisontin päällä oli monin paikoin havaittavissa yksi tai useampi ohut puhtaan harmaa tai ruskealaikullinen hiesu-/hiekkahorisontti.

Orgaaninen horisontti oli rikkoutunut Larsen 2 kaivannon NE-päässä välillä 0-6 m (NE-SW) koko kaivannon leveydeltä, missä sen lävitse steriiliin savikerrokseen saakka oli kaivettu lohkokivitäyttö. Kaivutöiden edetessä, valvontatyön myöhemmässä vaiheessa, lohkokivitäytön koillisraja selvisi ja se sijaitsi n. 3 m Larsen 2 kaivannon 0-pisteestä koilliseen. Lohkokivitäytön koillispuolella orgaaninen horisontti jatkui jälleen ehjänä Valakallionpuistoon päin. Punagraniittitäyttö koostui $\varnothing$ 30-120 cm:n kokoisista karkeasti lohkotuista kivistä, joita kaivannossa esiintyi n. 80 cm paksuudelta. Kivitäytön päällä ja välissä esiintyi sama paksu beigenvärinen hiesuinen täyttö-/tasoitekerros, joka oli havaittavissa Larsen 2 kaivannon kaikissa muissakin seinämissä.

Larsen 1 alueella esiintynyttä toista orgaanista, ns. sahajätettytkerrosta, ei Larsen 2 kaivannon alueella havaittu. Sen sijaan siihen liitettävissä oleva ohut sahanpuruhorisontti paljastui Larsen 2 kaivannon lounaispuoliskon NW-seinämästä. Ohut, 2-5 cm paksuinen sahanpuruhorisontti, oli mainitussa seinämässä havaittavissa välillä 45-61 m, missä se sijaitsi harmaan, pieniä kiviä sisältävän hiesukerroksen alapuolella aivan seinämän alaosassa.

1890-luvulla valmistunut torikiveys oli säilynyt ehjänä koko kaivannon alueella lounaassa aina P7:ään asti, jonka lounaispuolelta se oli tuhoutunut myöhempien maakaivutöiden yhteydessä. Mukulatorikiveyksen yläpuolella esiintyi koko alueella kattavana 1930-luvulla valmistuneen torialueen nupukiveyksen pohjustushiekkakerros ja tämän päällä, Larsen 2 kaivannon NW-sivustalla mistä nupukiveys oli poistettu, moderneja tasoitekerroksia.

Orgaanisen horisontin ja 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustushiekan välissä sijaitsevat kerrokset olivat koostumukseltaan ja paksuudeltaan toisistaan enemmän tai vähemmän poikkeavia täyttö- ja tasoitekerroksia. Näistä koko tutkimusalueella esiintyviä ja helposti identifioitavia olivat stratigrafisesti ylemmästä alempaan lueteltuna: ns. palomaatäyttökerros, ohut graniittimorotasoite sekä paksu beigenvärisen täyttö-/tasoitekerros, jotka esiintyivät useissa kohden seinämiä päällekkäin, välittömästi 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustushiekan alapuolella.

Paksuimmillaan lähes metrin paksuisen beigen hiesukerroksen ja orgaanisen horisontin välissä sijaitsi lisäksi koostumukseltaan vaihtelevia, graniittimoron sekaisia täyttö-/tasoitekerroksia sekä kaikkein alimmaisena ohuita hiesu- ja hiekkakerroksia, jotka sisälsivät paikoin puulastua sekä pientä kiveä. Alimmaisena sijainnut orgaaninen kerrostuma sisälsi Larsen 2 kaivannon alueella runsaasti Ruotsinsalmen varuskuntayhdyskuntaan liittyvää arkeologista löytöaineistoa.

Kartat: n:o: 1, 4-5, 7, 17, 21.
Diat: KyMM 51434:564-566.

6.1.4.3. Rakenteet

6.1.4.3.1. Pystypaalutus

Perustiedot: ala: 5,5x5 m; pituus 10-30 cm; $\varnothing$ 5-8 cm; z-pinta: +5.79 - + 5.90; sijainti: Larsen 2 laajennos 1: 5,5 - 9,5 m 0-pisteestä lounaaseen. Pystypaalut ja niiden välittömässä läheisyydessä sijainneet avo-ojat tasodokumentoitiiin piirtäen.

Kuvailu: yläpäästään katkenneiden pystypaalujen muodostama rykelmä. Pystypaaluista oli jäljellä ainoastaan teroitettu alapää, joka ulottui steriilin harmaanruskean hiesun/saven sisään. On todennäköistä, että pystypaalutus liittyy torin täyttämiseen ja tasoittamiseen beigenvärisellä hiesukerroksella ja toimi mahdollisesti apuna maamassojen paikoilleen sitomisessa. Samasta, maatonutta puuta sisältäneestä kerroksesta löytyi teroitettu pystypaalu myös koekuopasta 4 (kuva 20; ks. luku 6.1.1.4. kerros 3).

Kuva 20: Larsen 2 NE-pää pohjaan kaivettuna. Pystypaalutus paljastui kuvassa esillä olevalta tasolta. Taustalla kasattua alempaa orgaanista horisonttia. Kuva M. Kykyri KyMM.

Ajoitus: 1880-luku (?).

Kartat: no: 1, 4, 22.
Diat: KyMM 51434: -

6.1.4.3.2. Avo-oja

Perustiedot: pituus 15 m, leveys 20-35 cm, syvyys 10-30 cm; z-pinta: + 5.83 - + 6.03; suunta NW-SE; etäisyys 0-pisteestä: 13 m lounaaseen. Avo-oja ja sen lounaispuolella sijainnut toinen ojamainen kavanto tasodokumentoitiin piirtäen Larsen 2 laajennuksen 1 alueella.

Kuvailu: alimpaan orgaaniseen horisonttiin kaivettu kapea oja, joka on täyttynyt sen päällä sijaitsevalla beigellä hiesulla. Ojan poikkileikkaus vaihteli selvärajaisen U-kirjaimen muodosta (Larsen 2 SE-seinä) epämääräisen matalan kuopanteen muotoon (Larsen 2 NW-seinä ja Larsen 2 laajennus 2 SE-seinä). Larsen 2 laajennuksen 1 alueella oja oli tasossa havaittavissa 30 cm levyisenä ja 4,5 m pituisena: kaakkoispäähän oja kapeni, madaltui ja ”loppui”. Oja jatkui luoteessa Larsen 2 kaivannon Kirkkokadunpuoleisen NW-seinämän sisään ja oli havaittavissa matala kuopanteena myös kaakossa, Larsen 2 laajennuksen 2 SE-seinämässä (kuva 21).

Kuva 21: Avo-oja ennen tyhjentämistä. Kuva M. Kykyri KyMM.

Ojan lounaispuolelta metrin päästä paljastui myös toinen n. 4 m pituinen ”ojamainen”, 55 cm:n levyinen, matala ja ensiksi mainittua ojaa muodoltaan huomattavasti epämääräisempi kaivanto, joka kaartui kaakkoispäästään voimakkaasti kaakko-luode –suuntaisen ojan suuntaan samalla kun se kapeni, madaltui ja ”loppui”. Myös tämä oja oli täyttynyt beigellä, rautaoksidipitoisella ja multalaikkuisella hiesukerroksella.

Kaakko-luode –suuntaisen ojan pohjalla oli toisesta päästään poikki sahattu salvoshirsi, joka oli pituudeltaan 75 cm ja poikkileikkaukseltaan 20x14 cm. Salvospuun pitkät sivut olivat pyöreäpintaiset ja työstämättömät; ala- ja yläpinta olivat sen sijaan hieman tasoitettuja. Hirren yläpinnalla oli matala viistoseinäinen ja tasapohjainen salvos. Salvospuu oli lohjennut pituussuunnassa kahteen osaan, jotka oli asetettu ojan pohjalle kyljelleen.

Mainitun ojan lounaisreunalla sijaitsi lisäksi laudan pätkä, joka oli kooltaan 140x20x4 cm.

Laudan vieressä oli huonokuntoinen pystypaalu, joka toimi laudan sivutukena. Pystypaalun $\varnothing$ oli 5 cm. Ojien itäpuolella oli samassa tasossa lisäksi havaittavissa $\varnothing$ 1,5x2 m kokoinen ja 30 cm kokoinen kuoppa, joka sisälsi runsaasti puulastua ja puujätettä.

Larsen 2 kaivannon alueelta paljastunut oja ja ojainen kaivanto ovat mitä oletettavimmin yhdistettävissä torialueen kostean maaperän kuivattamiseen. Ennen paksun täyttö- ja tasoitekerroksen levittämistä, oli alimpaan orgaaniseen horisonttiin kaivettu kapeita oja veden johtamiseksi pois alueelta. Kaakko-luode –suuntaisen ojan yhteydestä paljastuneet puunjäänteet olivat ojaan rakenteellisesti mitä todennäköisimmin primääristi kuuluneita tuki – tms. puita. Yllä käsitellyt oja muistuttava kaivanto paljastui myös Larsen 2 luoteislaajennuksen yhteydestä (ks. luku 6.1.5.3.3.).

Ajoitus: 1870-1880-luku.

Kartat: no: 1, 6, 22.

Diat: KyMM 51434:294-296, 307-308, 313-314, 516-517, 521, 534-538, 562-563, 597.

6.1.4.3.3. Salaoja

Perustiedot: 25 x 1, 5 x 0,8 m; z-pinta: +5.79 – +6.01 (laajennus 1); suunta NW-SE; etäisyys 0-pisteestä: 20 m. Salaoja tasodokumentoitiiin piirtäen Larsen 2 laajennuksen 1 alueella.

Kuvailu: $\varnothing$ 15-40 cm kokoisilla lohkokivillä 80 cm paksuudelta täytetty hieman pohjaan päin kapeneva salaoja, joka jatkui molemmista päistään kaivausalueen seinämien sisään. Oja oli kaivettu steriiliin pohjamaahan sen päällä sijaitsevan orgaanisen horisontin lävitse. Ojan täytteenä esiintyi kivien lisäksi myös laudan pätkiä yms. puujätettä. Kivitäytön päällä kattavana sijaitsi n. 50 cm paksuinen beige, rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen täyttö-/tasoitehiesukerros. Salaojan pohjalle nousi vielä kaivausajankohtanakin pohjavesi (kuva 22).

Orgaanisen horisontin lävitse kaivettu oja sijaitsi täsmälleen samalla linjalla kuin Ruotsinsalmen harjoituskentän koillissivu sitä ympäröivine avo-ojineen on historiallisen karttamateriaalin perusteella aikoinaan sijainnut, ja todennäköistä, että valvontakaivauksen yhteydessä paljastunut oja oli peräisin jo Ruotsinsalmen ajalta. Kostean alueen kuivattamiseksi oli alueella sijainnut oja 1800-luvun loppuvuosikymmeninä täytetty kivin ja peitetty torialueen täyttö- ja tasoitustöiden yhteydessä paksuilla maamassoilla.

Torialueen kaivutöiden yhteydessä tontin SE-sivustalta paljastui myös toinen, rakenteeltaan yllä mainitun kaltainen salaoja ja onkin todennäköistä, että paljastuneet kaksi salaojan pätkää ovat itse asiassa yksi ja sama rakenne (ks. luku 6.1.3.3.3.).

Ajoitus: 1790-luku-1880-luku.

Kartat: no: 1, 4, 6, 22.

Diat: KyMM 51434:297-299, 518-520, 522, 584-585, 620.

Kuva 22: Salaojan kivettyä pintaa. Taustalla seinämässä torialueen 1890-luvun mukulakiveyksen alaisia täyttökerroksia. Kuva M. Kykyri KyMM.

6.1.4.3.4. Salaoja-/viemärikaivanto

Perustiedot: pituus n. 35x2x0,4 m; z-pinta: n. +6.40 ; suunta NW-SE; etäisyys 0-pisteestä n. 22 m.

Kuvailu: hyvin matala ja muodoltaan tasaleveä kaivanto sijaitsi ainoastaan n. 2 m etäisyydellä yllä mainitusta salaojakaivannosta lounaaseen ja se oli niin tasossa kuin maaseinämässäkin varsin vaikeasti hahmotettavissa. Kaivannon ja sen koillispuolella sijaitsevan salaojan (luku 6.1.4.3.3.) välissä oli pientä lohkokiveä ($\varnothing$ 10-40 cm), sahattua lautaa, lankkua sekä puujätettä sikin sokin aina ns. ylemmän orgaanisen horisontin (=sahajätetäyttö) pintaan saakka. Isoin sahalankuista oli kooltaan 290x28x7 cm (kuva 22-23). Kaivanto oli havaittavissa Larsen 2 kaivannon luoteisseinämässä ja kaakossa aina modulissa TF-TG/70-71.

Kaivannon kaakkoispäästä, männynkaarnaa, laudanpätkeä, tiiltä ja graniittimoroa sisältävästä hiekkaisesta mullasta paljastui kaivannon pohjalta kaksi päällekkäistä ja kaivannon suuntaista lautaa, jotka olivat kooltaan 250x22x4 cm. Kaivannon pohjalle asetettu yksinkertainen lautakate muistutti Larsen 1 ja Larsen 2 kaivannoista torialueen lounaissivustalta paljastuneen, todennäköisen sadevesiviemärikaivannon pohjalla ollutta laudoitusta (kuva 23). Samoin kuin Kirkkokadun sivustan kaivannon ei myöskään käsiteltävän kaivannon yhteydestä löytynyt putkien jäänteitä (ks. luvut 6.1.3.3.6. ja 6.1.4.3.8.), mutta täyttömateriaalinsa ja muiden stratigrafisten havaintojen perusteella se on tulkittavissa todennäköisimmin salaojakaivannoksi.

Kaivannon yläpinnassa olleen kivimateriaalin päällä sijaitsi kattavana muidenkin kaivantojen yhteydessä vastaan tullut paksu, beige hiesuhorisontti, minkä perusteella käsiteltävä kaivanto oli Kauppakadun sivustalta paljastunutta toista pohjaltaan lautakatteista kaivantoa vanhempi.

Kuva 23: Kaivannon pohjalla olleet laudat (edustalla) sekä niiden kanssa samalla tasolla sijainnutta ylempää orgaanista horisonttia. Kuva M. Kykyri KyMM.

Ajoitus: 1880-1890-luku.

Kartat: no: 1, 4, 6.

Diat: KyMM 51434:309-310, 525-526.

6.1.4.3.5. Viemärikaivanto

Perustiedot: pituus n. 55x2-2,4x1,2 m; z-pinta: n. +6.40; suunta N-S; etäisyys 0-pisteestä n. 30 m (N-pää).

Kuvailu: tasaleveä kaivanto, joka mitä todennäköisimmin oli S-päästään yhteydessä Larsen 1 kaivannosta paljastuneeseen tiiliseen jätevesikaivoon (luku 6.1.3.3.5.); pohjoisessa viemärikaivanto jatkui Larsen 2 kaivannon luoteisseinämän sisään (kuva 24). Torin ns. Ajojien poiskaivamisen yhteydessä tehtiin havaintoja ruukkuputkien katkelmista, jotka olivat yhdistettävissä viemärikaivannon linjaukseen. Larsen 2 kaivannon (laajennus 1) alueella havaittiin viemäriinjan molemmin puolin sivutukirakennetta, joka koostui pohjasaveen työnnettyistä pystylautoista, -lankuista sekä -paaluista. Kooltaan nämä olivat 15x4-30x10 cm sekä $\varnothing$ 5-15 cm ja yläpäästään katkenneita/rikkimaatuneita.

Viemärikaivanto oli kaivettu paksun beigenvärisen hiesukerroksen ja sen alla sijainneiden muiden kerrosten läpi syvälle puhtaaseen pohjamaahan. 1890-luvun kiveyksen pohjustuksen alla sijainnut ns. palojätetäyttökerros sijaitsi kattavana viemärikaivannon yläpuolella.

Ajoitus: 1890-luku.

Kartat: no: 1, 2, 6, 17.

Diat: KyMM 51434:300-301, 303-304, 311-312, 599.

Kuva 24: Vasemmalla vanhempien kerrosten lävitse kaivettu viemärikaivanto. Kuva M. Kykyri KyMM.

6.1.4.3.6. Viemäri- ja salaojakaivanto

Perustiedot: pituus 10x1,2-1,5x1,2 m; z-pinta: n. +6.35 ; suunta E-W; etäisyys 0-pisteestä: 55 m (W-pää).

Kuvailu: hieman pohjaansa kapeneva kaivanto, joka oli kaivettu syvälle steriiliin pohjasaveen saakka. Kattavana kaivannon yläpuolella kulki ns. palojätettyttökerros, joka puolestaan sijaitsi suoraan 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustuksen alapuolella.

Kaivannon pohjalla kulki kaksi rinnakkaista putkilinjaa: salaoja ja viemäri. Viemäriputket olivat keltasavesta poltettu ja keltaruskealaikukkaiksi lasitettuja, putkien pituus oli 80 cm ja $\varnothing$ 22 cm. Salaojaputket olivat lasittamattomia punasaviputkia, joiden $\varnothing$ 10 cm ja pituus 32 cm (kuva 25). Viemäri- ja salaojakaivanto jatkui lännessä Larsen 2 seinämän sisään, mutta sen ulottuvuutta idässä ei ollut mahdollista selvittää.

Ajoitus: 1890-luku.

Kartat: no: 1, 6.

Diat: KyMM 51434:350-352, 382-383, 387.

6.1.4.3.7. Viemärikaivanto

Perustiedot: pituus n. 25 x1,5x2 m; z-pinta: n. +6.30 ; suunta NW-SE; etäisyys 0-pisteestä 67 m (NW-pää).

Kuvailu: U-kirjaimen muotoinen kaivanto, joka oli kaivettu syvälle steriiliin pohjasaveen saakka. Kattavana kaivannon yläpuolella kulki ns. palojätettyttökerros sekä sen alla ohut graniittimorokerros. Mainitut kerrokset sijaitsivat suoraan 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustuksen alapuolella (kuva 26).

Kaivannon pohjalla kulki putkilinja, mitä todennäköisimmin keraaminen lasitettu viemäriruokkuputki, mutta siitä ei ollut mahdollista kaivaa esille, kaivantoon nousseesta

pohjavedestä johtuen. Kaivanto jatkui luoteessa Larsen 2 seinämän sisään, mutta sen ulottuvuutta kaakossa ei ollut mahdollista selvittää.

Ajoitus: 1880-1890-luku.

Kartat: no: 1, 6, 17.

Diat: KyMM 51434:384-385, 389.

Kuva 25 (vasemmalla): Viemäri- ja salaojakaivannon pohjaa. Kuva 26: Viemärikaivanto.

Kuvat M. Kykyri KyMM.

6.1.4.3.8. Viemärikaivanto

Perustiedot: pituus n. 25 m, leveys 1 m ja syvyys 1,2 m; z-pinta: n. +6.25 ; suunta NW-SE; etäisyys 0-pisteestä 71 m (NW-pää).

Kuvailu: alaspäin kapeneva, todennäköinen viemärikaivanto, jonka pohjalle oli kaivannon pituussuunnassa asetettu rinnakkain kaksi lautaa. Poikkileikkaukseltaan 20x3 cm ja 15x3 cm kokoiset laudat jatkuivat molemmista päistään kaivausalueen seinämien sisään (kuva 27). Viemäriin liittyvä laudoitus jatkui luoteessa Larsen 2 kaivannon NW-seinämän sisään ja oli kaakossa havaittavissa ainakin vielä modulilinjoiden TC-TD vaihteessa. Sitä, kuinka pitkälle kaakkoon viemäriinja oli aikoinaan ulottunut, ei ollut mahdollista selvittää. Kaivannon pohjalle asetettu yksinkertainen lautakate sekä viemäriputkien puute yhdistivät sen toiseen Larsen 2 kaivannon alueelta paljastuneeseen viemäri(salaoja)kaivantoon (ks. luku 6.1.4.3.4.)

Viemäriöja oli kaivettu alimman orgaanisen kerrostuman lävitse steriiliin pohjamaahan pintaan ja sitä kaivettaessa olivat myös ylemmät kerrokset sekoittuneet aina 1880-1890-luvun täyttökerrokseen asti. 1930-luvulle saakka käytössä ollut mukulakiveys pohjustushiekkoinen oli rikkoutunut viemäriin laskemisen yhteydessä. Viemäriin liittyvä laudoitus jatkui luoteessa Larsen 2 kaivannon NW-seinämän sisään ja oli kaakossa havaittavissa ainakin vielä modulilinjoiden TC-

TD vaihteessa. Sitä, kuinka pitkälle kaakkoon viemäri linja oli aikoinaan ulottunut, ei ollut mahdollista selvittää.

Kuva 27: Sadevesiviemärikaivanto. Kuva M. Kykyri KyMM.

Stratigrafisen sijainnin perusteella kyseessä oli todennäköisesti sadevesiviemärikaivanto (ks. myös luvut 6.1.4.3.4. sekä 6.1.3.3.6).

Ajoitus: >1890-1930-luku<.

Kartat: no: 1, 2, 6, 17.

Diat: KyMM 51434:386, 388.

6.1.5. Larsen 2 luoteislaajennus

Perustiedot: kaivannon laajuus 2,6x2,5 m; syvyys: 1,1 m; z-pinta: +7.43 (S-kulma) - +7.55 (E-kulma). Larsen 2 kaivannon NW-seinämään kaivettiin koneellisesti pienialainen laajennus kohti Kirkkokatua (5-7 m Larsen 2 -kaivannon 0-pisteestä koilliseen), sillä mainitun kaivannon NW-seinämää siistittäessä siitä paljastui vaakasuora, NE-SW-suuntainen hirsi, jonka funktio haluttiin selvittää. Laajennuksesta paljastuikin hirren (kaivo-) lisäksi muita puisia rakenteita sekä kulttuurikerroksia, jotka dokumentoitiin piirtäen ja valokuvaten. Alimmasta kulttuurikerroksesta otettiin puurakenteiden esiin kaivamisen yhteydessä talteen myös pieni määrä löytöjä.

Laajennuksesta paljastuneet rakenteet ja rakenneosat tasodokumentoitiin piirtäen, minkä lisäksi Larsen 2 kaivannon 0-linjan ja ns. Donitsitalon väliseltä NW-seinämältä, laajennuksen molemmin puolin, dokumentoitiin piirtäen kaksi maapilaria (P1-P2).

Kartat: n:o: 1, 4, 6, 23.

Diat: KyMM 51434:648-650.

6.1.5.1. Dokumentoidut maapilarit

Perustiedot: dokumentoidun seinämän pituus oli 15 m; z-pinta: +7.40 - +7.86 (SW-NE) ja suunta NE-SW. Linjalta dokumentoitiin kaksi maapilaria 4 m (P1) ja 8 m (P2) kohdalta, joista ensiksi mainittu oli 40 cm ja toinen 60 cm paksuinen. 0-pisteenä Larsen 2 kaivannon NE-pääty.

Kuvailu: kerrokset ja rakenteet:

Pilari 1:

Krs 1: hieno, keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-4 cm). Irtonainen ja väriltään oranssinkeltainen. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustuskerros.

Krs 2: hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-3 cm): piitä ja punagraniittia. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa. Täyttö-/tasoitekerros.

Krs 3: multalaikkuinen, erittäin pakkaantunut, beigenruskea hiesu. Täyttökerros.

Krs 4: savinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa. Täyttökerros.

Krs 5: rautaoksidipitoinen ja savinen hiesu, jossa joitain pieniä tiilenmurenia ($\emptyset < 1$ cm). Täyttökerros.

Krs 6: hiesuinen hiekka, jossa maatunutta puuta, puulastua, hiiltä ja hiesuläikkiä. Pakkaantunut, väriltään beigen-tummanruskean-ruosteeneruskean –kirjava. Kulttuuri-/Täyttökerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 7: oranssinharmaa, tiukka hiesu, jossa joitain multalaikkuja. Luonnollinen kerros.

Pilari 2:

Krs 1: hieno, keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-4 cm). Irtonainen ja väriltään oranssinkeltainen. 1930-luvun nupukiveyksen pohjustuskerros.

Krs 2: erittäin pakkaantunut, vaaleanharmaa hiesu, jossa hieman kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Täyttö-/tasoitekerros

Krs 3: pikkuriikkisiä simpukankuorenpaloja sisältävä hieno hiekka. Irtonainen ja väriltään tummankeltainen. 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustus. Kiveyksen kivet sileitä ja $\emptyset$ 10-20 cm.

Krs 4: oranssinharmaan-tummanruskean –kirjava, tiukka, multainen hiekka, jossa pieniä puunhippuja ja hiiltä. Kulttuuri-/Täyttökerros. Kerroksen löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2005088.

Krs 5: oranssinharmaa, tiukka hiesu, jossa joitain multa- ja sinisaven laikkuja. Luonnollinen kerros.

Kartat: n:o: 1, 4, 23.

Diat: KyMM 51434655-656, 658-659, 661-662.

6.1.5.2. Kulttuurikerrokset

Larsen 2 kaivannon koillispään (= ns. luoteislaajennuksen alue) stratigrafia poikkesi huomattavasti muun Larsen 2 kaivannon alueen stratografiasta. Alkuperäisen Larsen 2 kaivannon ja sen ns. Donitsitalon lounaisseinään ulottuneen laajennuksen välissä sijaitsi paksu lohkokivitäyttö, joka ulottui pääosin steriiliin pohjamaan saakka. Luoteislaajennuksen alueella kivitäyttö ulottui 0-pisteestä laskettuna n. 3 m koilliseen, missä sen alapuolella oli havaittavissa pieni pätkä orgaanista kerrostumaa.

Ylimpänä ja kattavana alueella sijaitsi 1930-luvun nupukiveys pohjustuksineen. Noin 40 cm sen alapuolella sijaitsi 1890-luvun mukulakiveys, joka kuitenkin oli tuhoutunut kokonaisuudessaan kaivannon NW-seinämässä välillä 0-5 m. Alinna steriiliin pohjamaan päällä sijaitsi väriltään oranssinharmaan-tummanruskean –kirjava, tiukka, multainen hiekkakerros, jossa oli havaittavissa maatunutta puuta, pientä puulastua ja puuhippua siellä täällä. Mainittu kulttuurimaahorisontti ulottui ehjänä lounaassa sijaitsevasta lohkokivitäytöstä aina koillisessa sijaitsevan avo-ojaan saakka, jonka koillispuolella sen kulku muuttui polveilevaksi ja lopulta katkelmalliseksi. Kerroksen paksuus oli keskimäärin 20 cm, mutta se oheni tasaisesti koilliseen päin. Kerroksesta otettiin talteen löytöjä, joiden koostumus osoitti kyseessä olevan täyttökerros.

Välillä 7-14 m ei alimman kulttuurikerroksen ja 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustushiekan välissä ollut muita kerroksia. Sen sijaan välillä 3-5 m sijaitsi mainittujen kerrosten välissä enimmillään neljä toisistaan erotettavaa täyttö-/tasoitekerrosta. Muualla Larsen 2 kaivannon ja sen laajennusten 1 ja 2 alueilla pohjamaan päällä sijaitsevaa yhtenäistä ja koostumukseltaan homogeenista orgaanista horisonttia ei Larsen 2 luoteislaajennuksen alueella ollut havaittavissa

kuin aivan edellä mainitun lohkokivitäytön alla sen koillisreunassa kohdassa n. 3 m. Tästä koilliseen päin orgaanisesta kerrostumasta ei tehty havaintoja.

Samoin kuin selvä yhtenäinen orgaaninen horisontti, puuttuivat kyseessä olevan laajennuksen alueelta myös muut varsinaiselle Larsen 2 kaivannolle (ja muullekin torialueelle) ominaiset kerrokset, joista voi mainita ns. palojätettytkerrokseen, graniittimorotasoite- ja täyttökerrokset sekä beigen täyttö-/tasoitehiesun. Kaiken kaikkiaan vaikutti lohkokivitäyttö toimivan torin alueella rajavyöhykkeenä, jonka molemmiin puolin stratigrafiat poikkesivat toisistaan. Tässä yhteydessä on myös mainittava, että alkuperäisen Larsen 2 kaivannon koillispuolella pohjamaan pinta nousi tasaisesti koilliseen päin, mikä selittää sen, että torialueen yhteenlaskettu kulttuurikerrospaksuus oheni tasaisesti Larsen 2 kaivannon alueelta koilliseen Valakallionpuiston suuntaan siirryttäessä.

Ajoitus: orgaanista materiaalia sisältävä kerros 1790- 1870-luku; edellisen päällä sijainneet täyttö- ja tasoitekerrokset: 1880-1930-luku; mukulakiveyksen pohjustushiekka 1890-luku, mukulakiveys 1890-1930-luku sekä nupukiveyksen pohjustushiekka 1930-luku sekä nupukiveys 1930-luku-2006.

Kartat: n:o: 1, 4, 23.
Diat: KyMM 51434:680-682.

6.1.5.3. Rakenteet

6.1.5.3.1. Hirsikaivo

Perustiedot: 1,2x2,2 m (ulkomitta); z-pinta ylimmän hirsikerran päältä: + 6.72 - + 6.88 ja z-pohja: + 5.75; etäisyys 0-pisteestä 5,5-7 m koilliseen. Hirsikehikon suunta NW-SE. Hirsikehikon yläpinta tasodokumentoitiiin piirtäen.

Kuvailu: työstämättömistä, $\varnothing$ 12 cm:n kokoisista pyöreistä hirsistä rakennettu vesikaivo, josta oli säilynyt 7 alinta hirsikertaa (SW-sivu). Pitkänurkkainen kaivo oli tuettu länsinurkastaan ja lounaissivultaan kolmella pyöreärunkoisella pystypaalulla, joiden $\varnothing$ oli 7-10 cm. Lounaisseinämän ylimmän hirren pinnassa oli havaittavissa 3 cm syvyinen ja n. 15 cm levyinen viisto kolous, jonka funktio jäi epäselväksi (kuva 28). Kaivon hirsikehikkoa ei ollut mahdollista aikataulullisista syistä kaivaa esille kokonaisuudessaan ja siitä saatiin paljastettua ainoastaan kolme nurkkaa. Kaivoa ei purettu vaan se peitettiin maalla heti dokumentoinnin jälkeen.

Kuva 28: Kaivon hirsikehikko siistittynä. Kuva M. Hyypiä KyMM.

Kaivon hirsikehikkoa kiersi sen ulkopuolella 4-14 cm levyinen tiivistesavikerros ja sen peitti koko laajennuksen alalla havaittu kulttuuri-/täyttökerros (P1 n:o 6, P2 n:o 4). Kerrosta kaivettiin hirsikehikon kaakkoissisäsvustalla n. 30 cm syvyyteen, mitä syvemmälle kaivoa ei ehditty tyhjentää. Kaivon hirsikehikko oli perustettu steriiliin pohjasaveen ja sen korkeus selvitettiin poistamalla sen lounasseinämän edustan kerrokset kaivinkoneella.

Ajoitus: >1790-1870-luku<.

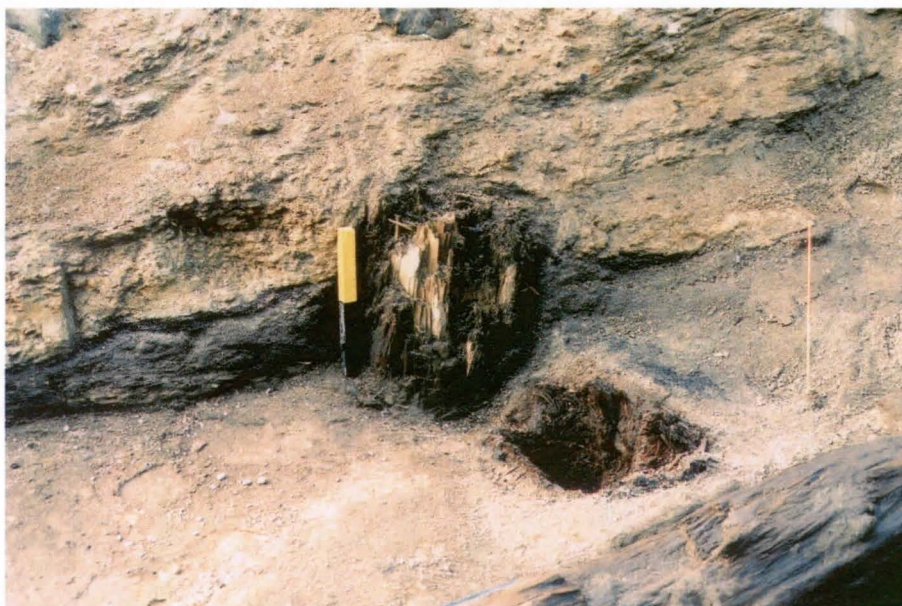
Kartat: n:o: 1,4, 6, 23.

Diat: KyMM 51434663-667, 671-678, 683-691, 695-703.

6.1.5.3.2. Kaksi pystypaalia

Perustiedot: lounainen paalu: $\emptyset$ n. 25 cm; pituus 70 cm ja z-pinta: + 6.80; koillinen paalu: $\emptyset$ 25x20 cm; pituus: ei ollut mahdollista selvittää ja z-pinta: + 6.65; etäisyys 0-pisteestä 5-5,5 m koilliseen. Pystypaalut tasodokumentoitiiin piirtäen samassa yhteydessä hirsikaivon kanssa.

Kuvailu: kaksi 10 cm etäisyydellä toisistaan sijaitsevaa isoa, pyöreärunkoista ja huonokuntoista pystypaalia, joiden molempien ulkopinnalla oli hiiltymisen jälkiä. Lounaisempi, steriilissä pohjasavessa seissyt paalu sijaitsi laajennuksen SW-seinämässä, sen yläpää oli katkennut ja pohja tasoitettu (ei teroitettu). Koillinen pystypaalu oli edellistä huomattavasti huonokuntoisempi ja sen yläpää oli pahoin rikkoutunut ja ontoksi maatonut (kuva 29).

Kuva 29: Kaivon vierustalta paljastuneet kaksi jykävää pystypaalia. Kuva M. Kykyri KyMM.

Pystypaalujen funktionaalisesta yhteydestä viereiseen hirsikaivoon on kaivausalueen pienialaisuudesta johtuen vaikea sanoa mitään varmaa. Mainittujen rakenteiden stratigrafinen sijainti oli kuitenkin sama: ne oli perustettu pohjasaveen ja niiden päällä sijaitsi sama kulttuuri-/täyttökerros.

Ajoitus: >1790-1870-luku<.

Kartat: n:o: 1,4, 6, 23.

Diat: KyMM 51434:668-670, 679, 691-694.

6.1.5.3.3. Avo-oja

Perustiedot: leveys 50 cm, syvyys 40 cm; z-pinta: + 6.85 ja z-pohja + 6.45; suunta NW-SE; etäisyys 0-pisteestä: 8 m lounaaseen. Avo-oja dokumentoitiin laajennuksen NW-seinämän piirtämisen yhteydessä (P2).

Kuvailu: steriiliin pohjasaveen kaivettu matala, tasapohjainen oja. Oja oli havaittavissa ainoastaan laajennusalueen NW-seinämässä, mutta on selvää, että sen on aikoinaan jatkunut niin kaakon kuin luoteenkin suuntaan. Ojan reunoilla tai pohjalla ei havaittu mitään orgaanisiin rakenteisiin viittaavaa (kuva 30).

Kuva 30: Pohjamaahan kaivettu tasapohjainen avo-oja. Kuva M. Kykyri KyMM.

Oja oli täytetty koostumukseltaan samantyyppisellä kerroksella (P1 n:o 6, P2 n:o 4) kuin edellä mainitut kaivo ja pystypaalut oli peitetty ja ne ovat olleet käytössä mahdollisesti samanaikaisesti ennen alueen täyttöä. Rakenteiden keskinäistä ikää ei kuitenkaan ole ollut stratigrafian perusteella mahdollista selvittää. On kuitenkin todennäköistä, että kaivo ja pystypaalut edeltävät ajallisesti alueelle kaivettua ojaa: mahdollisesti oja on liitettävissä Larsen 2 alueella kaivettuun toiseen avo-ojaan. Tämäkin oli kaivettu alimpaan orgaaniseen kerrostumaan, todennäköisesti alueen kostean maaperän kuivaamistarkoituksessa, ennen torialueen täyttämistä paksuilla maamassoilla 1800-luvun loppuvuosikymmenillä (vrt. luku 6.1.4.3.2.).

Ajoitus: 1870-luku-1880-luku (?).

Kartat: n:o: 1, 4, 6, 23.
Diat: KyMM 51434:657, 660.

6.1.6. Ajotie ja Kustaankatu

Perustiedot: Ajotien alue: pituus: 70 m; leveys: 10-37 m; z-pinta: + 6.65 - + 7.55 (SW-NE)
Kustaankadun alue: pituus: 62 m; leveys: 15 m; z-pinta: + 8.00 - + 8.27 (NW-SE)

Ns. Ajotien alueeksi muodostui torialueella suoritetun kaivutyön seurauksena maakannas, jonka lounais- ja eteläpuolella sijaitti Larsen 1:n alue, luoteispuolella Larsen 2:n alue sekä kaakkoispuolella muu osa jo pohjaan kaivettua toria. Ajotien alue toimi nimensä mukaisesti ajoväylänä tontin eri osien välillä ja se kaivettiin pois viimeiseksi sen jälkeen kun muu osa

torialuetta oli kaivettu lopulliseen syvyyteensä. Ajotie poistettiin lounaasta koillisen päin edeten ja sen kaivutöiden yhteydessä kaivettiin myös se osa kaupungintalon edustalla kulkevan Kustaankadun linjaa, joka sijaitsi tulevan parkkihallin alueella. Lähtöpintana niin Ajotien kuin Kustaankadunkin alueilla oli jo aiemmin esille kaivettu 1890-luvun mukulakiveyspinta (kuva 31).

Ajotien alueen kaivutyön valvonta osoittautui varsin hankalaksi johtuen alueen suhteellisesta kapeudesta (kannakselle mahtuivat juuri ja juuri kaivinkone sekä kuorma-auto) sekä ajotien ja sitä ympäröivän muun torialueen välisestä suuresta korkeuserosta (4 m), mikä vaikeutti kaivamista (kaivaja ei nähnyt mitään kaivaa), kaivutyön ohjaamista sekä valvontaa (valvoja liian kaukana valvottavasta kohteesta). Ajotien portaittainen kaivaminen, joka olisi helpottanut valvontaa, ei sekään ollut teknisesti mahdollista.

Kuva 31: Ajotien poistoa. Kuva M. Kykyri KyMM.

Kartat: n:o: 1, 6.

Diat: KyMM 51434:624-627, 634-644, 722-733, 773.

6.1.6.1. Kulttuurikerrokset ja stratigrafia

Ajotien alueella valvontatyön yhteydessä tehdyt havainnot tukivat muiden kaivausalueiden pohjalta syntyneitä käsityksiä torialueen yleisstratigrafiasta ja sillä sijaitsevista rakenteista. Vaikka Ajotien valvontatyön yhteydessä ei työn kiireisen luonteen sekä työtekniisten ongelmien vuoksi ollut mahdollista suorittaa pikkutarkkaa kulttuurikerrosten ja rakenteiden dokumentointia (mikään ei sinällään olisi ollut enää edes välttämätöntä), oli valvontatyön yhteydessä kuitenkin mahdollista määrittää torialueen keskeisten kulttuurikerrosten laajuus koillisessa. Tehdyt havainnot olivat erityisen tärkeitä jatkettaessa kaivutyötä koillisessa Valakallionpuiston puolelle ja puistoalueen torialueesta poikkeavaa stratigrafiaa tulkittaessa.

Ympäröivillä alueilla vastaan tulleet kaksi orgaanista horisonttia olivat molemmat havaittavissa myös Ajotien alueella. Näistä alempi horisontti, alkuperäinen maanpinta ja sille kerrostunut löytöjä sisältänyt kerrostuma oli havaittavissa lähes koko alueella: koillisessa se rajoittui lohkokivitäyttövyöhykkeeseen, joka jatkui luoteessa Larsen 2 kaivannon puolelle ja sen NW-seinämän sisään (kuva 32 ja 37:7-8). Lohkokivitäytön ja orgaanisen horisontin välinen raja kulki Ajotien koillispuolella n. kohdalla 12 m (mitattuna Larsen 2 kaivannon 0-pisteestä lounaaseen). Tästä koillisempaa ei ns. alemmasta orgaanisesta horisontista tehty havaintoja sen enempää Ajotien, Kustaankadun kuin Valakallionpuiston alueellakaan.

Kuva 32: Ajotien SE-seinämää ja sen yläosassa erottuvat kaksi päällekkäistä orgaanista horisonttia. Kuva M. Kykyri KyMM.

Alin steriilin pohjamaan päälle kerrostunut orgaaninen horisontti oli keskipaksuudeltaan 10 cm ja 40 cm sen yläpuolella oli kaivausalueen seinämässä havaittavissa ns. ylempi orgaaninen horisontti, joka kuitenkin ei esiintynyt täysin kattavana alueella. Horisontti oli kyllä havaittavissa Ajotien SE-profiilissa koko sen pituudelta aina yllä mainittuun lohkokivitäyttöön saakka, mutta tien NW-seinämässä se näkyi kaivausalueen seinämässä ainoastaan välillä 50-61 m, mikä koillispuolella se jatkoi kulkuaan tien alla diagonaalisesti itään päin.

Ajotien leveän sienimäisen lounaispään alueella sahajätehorisontti sisälsi huomattavan runsaasti männyn kaarnaa ja sen länsinurkassa oli havaittavissa lisäksi myös neljän metrin pituinen pätkä sahanpuruhorisonttia, joka jatkui Larsen 2 kaivannon alueelle. Sahajätteestä, tiilenpaloista ja graniittimorosta pääosin muodostunut 10-15 cm:n paksuinen horisontti yhtyi koillispuolellaan ns. alempaan orgaaniseen horisonttiin niin, että kohdalla n. 12 m (mitattuna Larsen 2 kaivannon 0-pisteestä lounaaseen), joka oli muutoinkin mainitun kerroksen koillisraja Ajotien alueella, niitä ei enää ollut mahdollista erottaa toisistaan.

Muista torialueen laaja-alaisista kulttuurikerroksista oli ns. palojätettyttö havaittavissa käytännössä koko Ajotien alueella. Kerros sijaitsi niin Larsen 2 kaivannon kuin Ajotienkin alueella suoraan tontin koillissivustalla tavatun lohkokivitäytön päällä ja lohkokivitäytön koillispuolella, Kustaankadun linjalla, suoraan steriilin pohjamaan päällä. Ajotien itänurkan alueella tavattu lohkokivi oli $\varnothing$ 20x30x30 cm – 100x100x80 cm kokoista, karkeasti lohkottua kiveä ja multalaikkuisen, ruosteisen ja väriltään beigen hiesun sekaista. Siellä täällä kivitäytössä esiintyi myös lohkomattomia luonnonkiviä. Koillisimmat havainnot palomaasta olivat Kustaankadun jalkakäytävän lounaisreunan linjalta.

Laaja-alaisista kerroksista myös ns. graniittimorotasoite sekä beige täyttö-/tasoitehiesu olivat havaittavissa koko Ajotien alueella ja samoin kuin edellä käsitellyt kaksi orgaanista kerrostakin, myös ne rajoittuivat koillisessa sijaitsevaan lohkokivitäyttöön, jonka koillispuolella, Kustaankadun linjauksella, niitä ei enää erillisinä kerroksina tavattu. Ajotien itäkulmassa sijainneen tiilikaivon vieressä, n. kohdalla 10 m (mitattuna Larsen 2 kaivannon 0-pisteestä lounaaseen) graniittimorohorisontti sijaitsi suoraan steriilin pohjamaan päällä.

Kustaankadun NE-seinämässä, kaupungintalon W-nurkasta aina kadun esiin kaivettuun SE-päättyyn asti, oli n. 30 m pituudelta havaittavissa kaksi, paikoin kolmekin päällekkäin sijaitsevaa mukulakivihorisonttia. Nykyisen jalkakäytävän yläpinnasta n. 70 cm syvyydellä sijainnut alempi kiveys oli laskettu hienoon simpukankuorensenkaiseen hiekkaan ja ylempi, n. 45 cm syvyydellä

sijainnut kiveys keltaruskeaan, keskikarkeaan hiekkaan - paikoin kiveysten välistä puuttui pohjustushiekka kokonaan ja kivihorisontit sijaitsivat suoraan toistensa päällä pinta pintaa vasten. Kivihorisonttien välissä havaittu kolmas, siellä täällä esiintyvä ja katkonainen kivihorisontti oli mitä todennäköisimmin kiveykseen tehtyä korjausta ja paikkausta. Mukulakivikatteisiin käytetty kivi oli $\varnothing$ keskimäärin 15 cm, mutta niiden joukossa oli myös $\varnothing$ 10 cm ja 20 cm kokoista kiveä.

Alemman kiveyksen pohjustuksen alta tuli peruskallion päältä vastaan sekoittunut, hiekkainen/hiesuinen/ savinen täyttömaa: torialueella esiintyneitä muita kulttuurikerroksia ei Kustaankadun tästä osasta tavattu. Molemmat kiveykset rajoittuivat koillisessa Kustaankadun jalkakäytävän koillisreunaan ja ne edustivat torialueen nykyistä nupukiveystä edeltävää mukulakivikatetta ajoittuen 1890-1930-luvulle.

Kartat: n:o: 1, 5.

Diat: KyMM 51434:704-712, 721, 777-780.

6.1.6.2. Rakenteet

Larsen 2 kaivannon ja sen laajennusten 1 ja 2 alueella havaituista viemäri- ja salaojakaivannoista kaikista, avo-ojaa (12 m) ja viemärikaivantoa (67 m) lukuun ottamatta, tehtiin satunnaisia havaintoja myös Ajotien alueelta (ks. tarkemmin luku 6.1.4.3.). Uusia rakenteita alueelta paljastui ainoastaan Ajotien itänurkkauksesta, mistä paljastui tiilikaivo. Lisäksi paikalta tehtiin havaintoja kolmesta erityyppisestä putkilinjasta.

6.1.6.2.1. Tiilikaivo sekä kolme viemäri- ja salaojalinjaa.

Perustiedot: kaivo: koko 1x1x1,05 m, z-pinta: + 6.89; suunta NW-SE/NE-SW.

Kuvailu: pohja-alaltaan neliönmuotoinen likavesikaivo, joka oli muurattu punatiilestä harmaalla kalkkisementtillaastilla. Tiilikertoja kaivossa oli 11 ja kaivon käytetyt tiilet olivat kooltaan 6,5.7x14x27-28 cm. Tiilikaivo sijaitsi 1890-luvun torikiveyksen alapuolella. Vastaaavanlainen tiilikaivo paljastui Larsen 1 alueelta, vastakkaiselta puolelta toria (kuva 33; ks. myös luku 6.1.3.3.5.).

Kuva 33: Ajotien E-nurkkauksessa sijainnut tiilikaivo. Kuva M. Kykyri KyMM.

Noin 15 m kaivosta lounaaseen tehtiin havaintoja koillinen-lounas –suuntaisesta punatiilisestä salaoja- sekä harmaanruskeanlaikukkaasta ruukkuputkilinjasta, jotka mitä todennäköisimmin liittyivät yllä mainittuun tiilikaivoon. Näiden lisäksi putkilinjojen yhteydestä tehtiin havainto edellisten suuntaisesta, betonisesta viemäriputkilinjasta.

Ajoitus: tiilikaivo sekä salaoja- ja ruukkuputkiviemäri: 1880-1890-luku; kaivettu maahan ennen torialueen kiveämistä mukulakivin. Edustavat alueen vanhinta viemärikantaa. Betoniputkiviemäri: moderni aika. Edustaa alueen uudempaa viemärikantaa.

Kartat: n:o: 1, 6.

Diat: KyMM 51434:547-550, 552, 629-632.

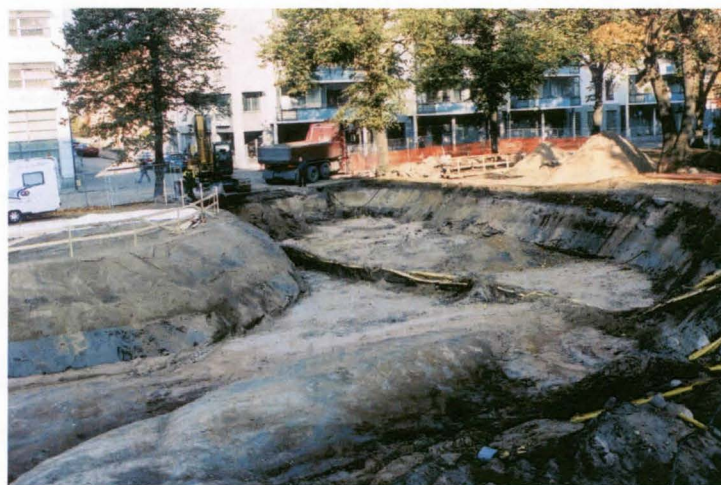
6.2. Valakallionpuisto

Perustiedot: pituus: 55 m; leveys: 14-32 m ja syvyys 3-3,5 m; z-pinta: + 7.95 – +8.62 (SW-NE).

Alueen lounaispuoliskoon kaivettiin kaksi koeojaa, jotka tasodokumentoitiin piirtäen.

Koeoja 1: 18x2x0,7m; z-pinta: +7.35 - +7.53; suunta: NW-SE; koeoja 2: 18x1,8x0,5 m; z-pinta: + 6.95 - + 7.06; suunta NW-SE.

Valakallionpuiston puisto alueelle rakennettiin Kirkkokadulta toriparkkiin vievä ajoluiska, jonka maakerrostumat poistettiin ja esille tullut kalliopinta räjäytettiin lopulliseen syvyyteensä sen jälkeen kun torialueen maansiirtotyöt oli loppuun suoritettu. Valakallionpuiston kaivu suoritettiin valvontatyönä ja sen yhteydessä alueelle kaivettiin kaksi kapeaa koeojaa (kuva 34).

Kuva 34: Valakallionpuiston ajoluiska pohjaan kaivettuna. Kuva M. Kykyri KyMM.

Jo pintaturpeen poiston yhteydessä kävi ilmi, että puistoalueen kerrokset olivat pahoin sekoittuneita, sillä alueelle oli aikojen saatossa kaivettu lukematon määrä erityyppisiä ja eri korkeuksilla sijaitsevia viemäri-, kaapeli-, kaukolämpöputki- ym. kaivantoja, jotka olivat sekoittaneet alueen maaperän lähes täydellisesti. Siellä täällä putkilinjojen välissä sijaitsi kuitenkin pohjamaaksi osoittautuneen hiesun päällä pieniä, $\varnothing < 1,5$ m:n kokoisia tumman maan lämpäreitä, joissa esiintyi löytöjä. Nämä maalämpäreet käytiin läpi lastoin ja niistä talteen otetut löydöt luetteloidtiin päänumeroille KM 2005088 ja KyMM 2005001. Lisäksi alueelta poimittiin talteen myös hieman irtolöytöjä, jotka olivat peräisin sekoittuneesta maasta.

Koeojat kaivettiin alueelle koska niiden avulla haluttiin varmistaa, että koko kaivannon alueelta paljastunut keltainen hiesukerros oli varmuudella steriiliä pohjamaata eikä esim. täyttökerros, joita viereisellä torialueella oli tavattu runsaasti. Lisäksi Valakallionpuiston alueella paljastuneen

hiesun sijaintikorkeus herätti ihmetystä verrattuna jo tutkittuun torialueeseen. Kun steriilin pohjamaan yläpinta oli Larsen 2 laajennuksen 2 koillispuolella (P1), sijainnut korkeudella + 5.80 ja Larsen 2 kaivannon koillispuolella (P1) korkeudella + 5.30, sijaitti oletettu steriili pohjamaa Valakallionpuiston lounaisreunalla huomattavasti korkeammalla korkeudella + 6.90.

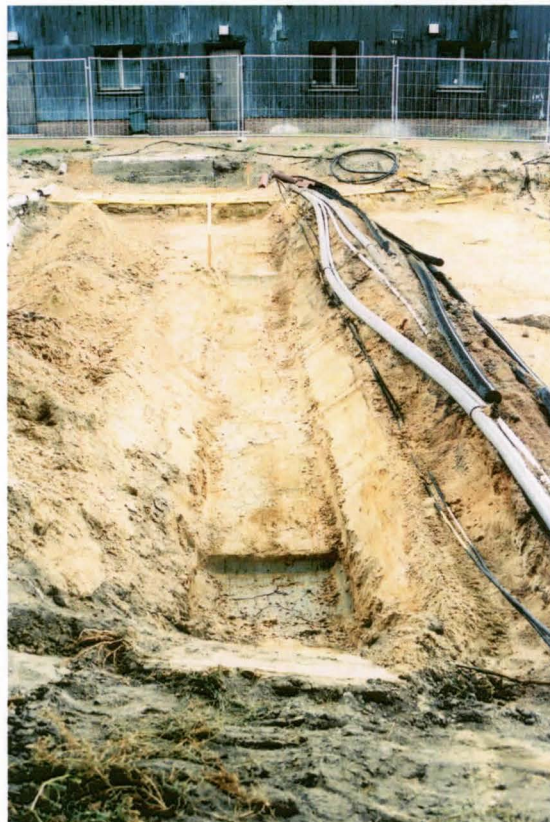
Koeajat kaivettiin kaivausalueen lounaispuoliskoon, sillä silloinen lähtökohta oli, ettei ajoluiskan alueen koillisosaa ollut enää tulevien maansiirtotyön yhteydessä tarvetta syventää. Myöhemmin kuitenkin myös kaivausalueen koillispuolisko syvennettiin n. kolmen metrin syvyyteen (nykyisestä maanpinnasta alaspäin) samalla kun ajoluiskan aluetta laajennettiin koilliseen 8-10m m leveydeltä. Mainittu työ suoritettiin tarvittavilta osin valvontakaivauksena.

Kartat: n:o: 1, 3, 20.

Diat: KyMM 51434:59-68, 104-106, 121-126, 220-221, 541-543, 567-569, 571-583, 734-737.

6.2.1. Stratigrafia

Koeojien kaivamisen myötä selvisi, että Valakallion alueella esiintynyt keltaruskea ja rautaoksidipitoinen hiesu sijaitti alkuperäisellä kerrostumispaikallaan eli kyseessä oli steriili pohjamaa. Hiesukerroksen paksuus alueen lounaisosassa oli 40-50 cm ja sen alta paljastui rautaoksidipitoinen sinisavikerros (10 cm), jonka alta koeajassa 1 tuli vastaan toinen ohut hiesukerros (12 cm) ja sen alta jo peruskallion pinta (kuva 35). Peruskallion sijaintikorkeus vaihteli suuresti ajoluiskan alueella ja se oli suurimmillaan ajoluiskan kaakkoissivustalla, missä se oli + 6.40. Alueen länsireunalla, Albatrossi-grillibaarin (entinen Donitsikioski) S-nurkan edustalla, se sijaitti korkeudella + 4.25 ja kaupungintalon NW-päädyn edustalla korkeudella + 5.62.

Kuva 35: Koeaja 2 pohjaan kaivettuna. Kuva M. Kykyri KyMM.

Valakallionpuiston alueella suoritettujen maansiirtotöiden ensimmäisessä vaiheessa poistettiin ajoluiskan alueelta kaikki maa-aines ylimpänä sijainneiden kaapeli-, kaukolämpö- ym. putkilinjojen korkeudelle, mikä tarkoitti käytännössä 50-80 cm syvyyttä nykyisestä maanpinnasta alaspäin mitattuna. Kuten edellä on jo mainittu, olivat alueen kerrokset lähes kauttaaltaan sekoittuneet mainittuun syvyyteen saakka.

10-30 cm paksuisen pintaturve ja -multakerroksen alla olivat kerrokset niin ajoluiskan NW-, SE- kuin SW-seinämässäkin sekoittuneet aina pohjamaan pintaan saakka. Siellä täällä seinämässä esiintyi kuitenkin ohuita ja katkonaisia savi- ja hiesulinssejä. Ainoastaan alueen NE-seinämässä oli havaittavissa "aavistus" kerroksellisuutta, sillä vaikka seinämän kaakkois- ja luoteispään kerrokset olivat täysin sekoittuneet, oli seinämän keskivaiheilla havaittavissa ehjinä säilyneiden kulttuurikerrosten rippeitä.

Alueen NE-seinämässä alinna pohjahiesun päällä oli säilynyt katkelma 20-30 cm paksuista, hiekkansekaista mustanruskeaa multahorisonttia, josta Valakallionpuiston alueelta talteen otetut löydöt olivat pääosin peräisin. Kerros oli noensekainen ja siinä esiintyi myös tiilenpaloja. Multahorisontti oli monien kaivantojen ja täyttöjen pohjamaahan asti rikkoma, mutta kaivutöiden yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella se vaikutti ohenevan tasaisesti luoteeseen päin mentäessä. Multakerroksen yläpuolella oli havaittavissa useita katkelmallisia linssejä ja horisontteja, jotka koostuivat savesta ja hiesusta sisältäen mm. betonia, lohkokiviä ja kivimurskaa.

Koilliseen, välittömästi ajoluiskan koillispuolelle kaivettiin kaukolämpöputkea varten 1 m levyinen ja 80-90 cm syvyinen kapea kaivanto. Pintaturve- ja -multakerroksen yhteenlaskettu paksuus vaihteli putkilinjalla välillä 10-30 cm ja sen alta tuli esiin steriili pohjahiesu. Ajoluiskan alueella havaittua löytöjä sisältänyttä kerrosta ei putkilinjan alueella tavattu.

Valakallionpuiston alueella ainoastaan pieninä lämpäreinä säilynyt löytöjä sisältänyt kulttuurimaakerros muistutti koostumukseltaan Larsen 2 kaivannon NW-laajennuksen alueelta paljastunutta alinta kulttuurikerrosta. Kerroksen sisälsivät lisäksi samantyyppistä esineistöä ja onkin mahdollista että, kyseessä oli yksi ja sama kulttuurikerros. Koostumukseltaan täysin samanlaista kerrosta ei enää havaittu lounaammassa Larsen 2 ja sen kaakkoislaajennusten alueella.

Kartat: n:o: 1, 3, 20.

Diat: KyMM 51434:586-589, 628, 633, 713-720, 738-772, 774-776.

7. ARKEOLOGINEN LÖYTÖAINEISTO

Arkeologisia löytöjä otettiin valvontakaivauksen yhteydessä talteen osa-alueilta Larsen 1, Larsen 2 ja sen laajennus 1, sen NW-laajennus (kaivo) sekä Valakallionpuistosta (ks. tarkemmin luku 3). Kaikilla mainituilla alueilla löytöjä taltioitiin ainoastaan stratigrafisesti alimmasta kulttuurimaakerrostumasta, jonka päällä sijainneet nuoremmat kerrokset poistettiin koneellisesti maamassoja läpikäymättä tai seulomatta.

Torin ja Valakallionpuiston löydöstö oli koostumukseltaan ja esinetyypeiltään "tavanomaista" kaupunkiasutuksen tuottamaa arkeologista jätettä, joka oli joutunut maaperään alueella asumisen ja elämisen seurauksena. Yleisimmät löytöryhmät torialueella olivat keramiikka, lasi, metalli, polttamaton luu, rautakuona sekä nahka. Keramiikkaa (kivi-, harmaa-, valko- ja punasavi, fajanssi sekä posliini) otettiin kenttätöiden yhteydessä talteen 28 kg, lasia (pullo-, taso-, astia- sekä sulanut lasi) 18 kg, metalliesineitä ja niiden katkelmia 10 kg, rautakuonaa 3 kg, nahkaa 5,5 kg sekä polttamatonta luuta 19,5 kg (kuvat 36 ja 36 a). Larsen 2 kaivosta ja Valakallionpuiston alueelta ei löytynyt rautakuonaa eikä nahkaa; Valakallionpuistosta ei myöskään otettu talteen eläinten luita.

	L2 + laajennus 1	L2 kaivo	VKP	L1	Σ g
keramiikka	15233	490	7648	4439	27810
lasi	6570	656	3372	7518	18116
metalli	8539	602	11	1205	10346
rautakuona	2626	0	0	96	2722
nahka	2082	0	0	3403	5485
polttamaton luu	18007	568	0	975	19550
Σ g	53057	2316	11031	17636	84040

kuva 36: yleisimpien löytöryhmien määrä (g) eri kaivausosa-alueilla.

Larsen 1 alueelta löytyi pääasiallisesti Kotkan kaupungin alkuvaiheisiin liittyvää, 1800-luvun loppupuoliskolle ajoittuvaa esineistöä. Keramiikasta runsas 81% oli peräisin punasaviastioista, jonka jälkeen seuraavaksi yleisimmät keramiikkaryhmät olivat fajanssi (14%) sekä posliini (4%). Kivitavaraa sekä harmaa- ja valkosavikeramiikkaa alueelta löytyi ainoastaan muutama yksittäinen pala.

Suurin osa alueelta löytyneestä lasista (93%) oli pullolasia, jonka lisäksi alueelta saatiin talteen myös hieman taso-, astia- ja sulanutta lasia. Alueen metallilöydöt olivat lukumääräisesti vähäiset mutta niistä voi mainita avaimen (P 59, liitteet 3c ja 4b), saranaraudan (P57), hevosenkengän (P63) sekä huonokuntoisen säilykepurkin (P61), jonka päädyssä oli erotettavissa vuosiluku 1879. Muutoin metallilöydöstö koostui rauta- ja hevosenkengännauloista sekä tunnistamattomista metallinkappaleista. Rautakuonaa alueelta löytyi ainoastaan yksi pala (P56).

Larsen 1 alueelta saatiin talteen myös orgaanista löytömateriaalia: puuta/korkkia ja nahkaa. Puuesineistö koostui pääosin kimpiastian kimmistä ja pullonkorkeista, minkä lisäksi alueelta löytyi airo (P 67, liitteet 3c ja 4b) sekä väkipyörä (KyMM 2005001:190), joka lienee peräisin torialueen täyttöön käytetystä vinssilaitteesta. Nahka-aineisto koostui pääasiallisesti korollisten nauhakenkien päälly-, antura- ja varsinahkoista, mutta nahkajätteen joukossa oli myös nahkakäsityöhön viittaavaa leikkuujätettä. Muista alueen löydöistä voi mainita pyssypiin (KyMM 2005001:163) sekä koristelemattoman liitupiipun pesän ja muutamat varren katkelmat (KyMM 2005001:75, 102, 109, 159).

Larsen 2, sen laajennuksen 1 ja kaivon sekä Valakallionpuiston alueen löydöstö on ajoitettavissa pääasiallisesti Ruotsinsalmen aikaan (1790-1810-luku), mutta mainituilta alueilta tavattiin myös esineistöä, joka sijoittuu ajallisesti Ruotsinsalmen tuhoutumisen ja Kotkan kaupungin perustamisen välimaastoon. Larsen 2 ja sen laajennuksen 1 alueelta esiin kaivetun keramiikka-aineiston suurin ryhmä oli punasavikeramiikka (41%), mutta alueelta löytyi lähes saman verran myös ns. slaavilaista keramiikkaa (38%), jota torin lounaissivustalta, Larsen 1 alueelta, löytyi ainoastaan yksi palanen. Fajanssia (17%) esiintyi löytöaineistossa posliinia (3%) enemmän ja valkosavea ja kivitavaraa ainoastaan muutama yksittäinen palanen.

Samoin kuin alueella Larsen 1, myös Larsen 2 alueen lasista suurin osa (78%) oli pullolasia; seuraavaksi yleisimmät lasiryhmät olivat taso- (11%) sekä astialasi (9%). Ominaista pullolasiaineistolle olivat pohja-alaltaan neliönmuotoiset ns. kanttipullot. Pääosa metalliesineistöstä koostui rautanauuloista, niiteistä, hevosenkengännauloista sekä tunnistamattomista metalliesineiden katkelmista. Tyypillistä rautanauuloille oli niiden neliön muotoon taottu kanta: mainitunlaisia nauloja esiintyi löytöaineistossa hyvinkin erikokoisina (pituus: 55-260 mm). Alueelta löytyneestä metallisesta pienesineistöstä voi lisäksi mainita mm.

Kuva 36a: Kaivauslöytöjä. Ylhäältä alas ja vasemmalta oikealle edeten: lasitettua punasavikera-
miikkaa (KM 2005088:192), slaavilaista keramiikkaa (KM 2005088:200), pullolasia (KM
2005088:209), ikkunalasia (KM 2005088:211), fajanssinen pienenveistos (KM 2005088:310),
käsini maalauskoristeltua posliinia (KM 2005088:268) ja sinisellä maalaus- ja siirtokoristellun
fajanssin palasia (KM 2005088:343). Kuvat T. Leinonen KyMM.

avaimenkilven, tupen- ja veitsenhelan, ruotoveitsen, kengän korkoraudat sekä saranaraudat (KM 2005088:404, 396-398, 405, 408).

Larsen 2 alueelta löytynyt orgaaninen löytöaineisto koostui nahkasta sekä puusta. Nahkajäte oli pääasiallisesti peräisin korollisista nauhakengistä, mutta kenkänahkan lisäksi aineistossa esiintyi hieman myös nahkan leikkuujätettä. Puuesineistä voi mainita pienen sorvatus pelinappulan, astian kimmot sekä kaksi väkipyörää (KM 2005088:387, 389-391), joiden ajoitus, funktio ja käyttöyhteys on mitä oletettavimmin sama kuin alueelta Larsen 1 löytyneen väkipyörän (KyMM 2005001:190). Alueelta talteen otetuista polttamattomista eläintenluista ei ole toistaiseksi tehty osteologista analyysiä, mutta luuaineistossa, samoin kuin vastaavassa Larsen 1:n aineistossa, oli erotettavissa ainakin naudan, sian ja lampaan/vuohen luita ja hampaita.

Rahoja valvontakaivausten yhteydessä löytyi ainoastaan kolme kappaletta, joista kaikki Larsen 2 alueelta. Vanhin kuparirahoista oli vuoden 1753 1 denga, toiseksi vanhin vuoden 1797 2 kopeekkaa sekä nuorin vuoden 1810 2 kopeekkaa (KM 2005088:392, 393-394). Harvinaisia löytöjä olivat myös liitupiiput, joiden fragmentaarisia pesiä ja varsia löytyi niin torin kuin Valakallionpuiston puoleltakin (KM 2005088: 91, 147-148, 202-203, 274, 327, 336, 358). Mainittakoon, että yhden liitupiipun varressa (KM 2005088:203) oli tunnistettavissa 1700-luvun lopulle ajoittuva leima, joka osoitti piipun olevan tukholmalaista valmistusta (WETTERVIK, STOCKHOLM).

Löytöaineistossa harvinaisia olivat myös pienten punasavisten/fajanssisten käsin maalauskoristeltujen pienoisteosten (aiheina eläin- ja ihmishahmot) fragmentit (KM 2005088: 117-121, 310, 347, 351). Ainutlaatuisia löytöjä olivat lisäksi alueilta Larsen 2 ja Larsen 2 kaivo löytyneet muskoviitin palaset, joita mitä todennäköisimmin oli käytetty rakennusten ikkuna-aukkojen peitteenä lasin korvikkeena (KM 2005088: 170, 281, 305).

Vaikka Ruotsinsalmi oli aikoinaan ollut sotasatama, jonka asukkaista suurin osa oli ollut sotilashenkilökuntaa ja vaikka nykyinen Kotkan kauppatorin alue oli palvellut sotilaiden harjoituskenttänä, olivat sotaväkeen ja sodankäyntiin liittyvät löydöt torialueella varsin vähäisiä. Piilukkokiväärien pyssyjiitä löydettiin yhteensä neljä kappaletta: Larsen 1 alueen lisäksi (KyMM 2005001:163) Larsen 2 alueelta sekä Valakallionpuistosta (KM 2005088:171, 338, 365). Lisäksi Larsen 2 alueelta löydettiin pieni, lyijyvaippainen kuula (ø 21 mm; KM 2005088:395) sekä kolme isomman rautakuulan fragmenttia (P 12, P29). Valakallionpuistosta löytynyt pienoisteos antaa konkreettisen kuvan siitä, minkälainen venäläinen sotilaspuku näytti 200 vuotta sitten (KM 2005088: 310).

Muutamissa kaivausten yhteydessä löytyneissä fajanssi- ja posliinastioiden paloissa oli tunnistettavissa valmistajan leimoja tai niiden katkelmia. Larsen 1 alueella tällaisia olivat koristelemattoman posliinikupin pohjapala (KyMM 2005001:68) sekä mustalla kasviaiheella siirtokoristellun fajanssilautasen/-kupin pohjapala (KyMM 2005001:55), joissa molemmissa oli tunnistettavissa katkelma venäläisen Kuznetsovan (1810-1917) mustaa värileimaa (Lukomskij 1924: Tafel LIX: numerot 4 ja 10 ja Savolainen 1992:62-63 numerot 176-177). Lisäksi valkoisen fajanssilautasen pohjapalassa (KyMM 2005001:69) oli säilynyt suomalaisen Arabian syväleima vv. 1874-1890 (Hyvönen 1983:283).

Larsen 2 laajennuksen 1 alueelta löytyneissä astianpaloissa oli tunnistettavissa seuraavien valmistajien leimat. Matalan, polykromisen ja varsin pelkistetysti maalauskoristellun lautasen pohjassa oli selvästi erottuva tummansininen värileima, joka muodostui Л- kirjaimesta ja sen alapuolella olevasta roomalaisesta numerosta XX (KM 2005088:99). Leima kuuluu 1850-luvun puolivälistä vuoteen 1918 toimineelle Hrapunov-Novyn -nimiselle venäläiselle posliinia ja fajanssia valmistaneelle tehtaalle (Popow 1984:285 numero 339, Savolainen 1992:61 numero 159).

Pienen, kukka-aihein koristellun kupin (KM 2005088:101) pohjassa oli leimakokonaisuus, joka koostui kahdesta ristikkäin asetetusta miekasta (maalattu harmaalla värillä) sekä pienestä tähdestä ja sen vieressä sijaitsevasta luvusta 21 (syväleimoja). Leima kuuluu Moskovan lähelle vuonna 1766 perustetulle Gardnerin posliinitehtaalle (1766-1892). Kyseessä oleva leima ajoittuu 1700-luvun loppuvuosikymmenille (Lukomskij 1924: Tafel LV: numero 9, Popow 1984:274 numero 60, Savolainen 1992:49 numero 71).

Larsen 2 laajennuksen 1 alueelta löytyi kahden yllä mainitun leimallisen astianfragmentin lisäksi myös kolmen koristelemattoman kupin palasta, joiden pohjassa oli erotettavissa tehtaan leima. Isoin kupinpohjista (KM 2005088:238) koostui kahdesta yhteenkuuluvasta palasta, jossa oli hahmoteltavissa punaruskea, lähes kokonaisuudessaan poiskulunut Kuznetsovan (1810-1917) värileima (kuten Lukomskij 1924: Tafel LIX: numero 4 ja Savolainen 1992:63 numero 177, mutta keskellä teksti "Dulowo"). Toisessa palassa (KM 2005088:239) oli osittain säilynyt syväleima, joka muodostui kirjaimista C(?)S.K.б. Kyseessä on mitä todennäköisimmin pietarilaisen vv. 1812-1839 toimineen Batenin posliinitehtaassa valmistettu astia (Savolainen 1992:54, leima numero 93). Kolmannen koristelemattoman kupin uurrepohjaleimasta oli säilynyt ainoastaan viimeinen kirjain A sekä katkelma sitä ympäröintä kaarikoristetta. Mitä todennäköisimmin kuppi oli venäläisen Barminin tehtaan tuotantoa 1800-luvun loppupuolelta (vv. 1870-1880; Popow 1984:273 numero 11, Lukomskij 1924: Tafel LVIII: numero 14).

Larsen 2 kaivon alueelta löytyi kaksi leimallista posliiniasian palaa: suurempi astianpaloista oli peräisin polykromisella kukkakuviolla koristellusta matalasta lautasesta (KM 2005088:268) ja pienempi sinisellä kukkaoksa-kasviaiheella koristellusta kupista (KM 2005088:267). Lautasen pohjassa oli sinisellä värillä maalattu E-kirjain, ruskealla maalattu numero 99 (tai 66) sekä syväleiman (loppu)osa, joka muodostui numeroista 20. Kupin pohjassa oli puolestaan sinisellä maalattu värileima, joka oli joko S-kirjain tai tyyllitelty G-kirjain.

Mainitun lautasen pohjan E-kirjain viittaa mitä todennäköisimmin Pietarin keisarilliseen posliinitehtaaseen (1744-1917) ja Katariina suuren aikaan (1762-1796; Savolainen 1992:46-47, numerot 6-10). Pieni kuppi on mahdollisesti saksalaisen Gothan (1757-1834; Vingedal 2000:364 numero 2170, Jedding 1974:68) tai Geran (1752-1900; Vingedal 2000:364 numero 2167, Jedding 1974:66) posliinitehtaan tuotantoa. Samanlaisia kuppeja lautasineen on löytynyt myös Kotkan edustalla vuonna 1790 Ruotsinsalmen meritaistelussa uponneesta St. Nikolain hyllystä (KyMM 846:1-3, St. Nikolain löytöluettelo v.1949-1950) sekä Kymminlinnan kaivauksilta (KM 2004072:129, Hakanpää 2004:23).

Suurin osa valvontakaivauksen yhteydessä talteen otetusta fajanssista ja posliinista oli hyvin fragmentaarista. Käsin maalauskoristeltujen tai täysin koristelemattomien astianpalojen lisäksi kaikilta tutkimusosa-alueilta löytyi siirtokoristeltujen astioiden katkelmia, jotka olivat Ruotsinsalmen tuhoutumisen jälkeisiltä vuosikymmeniltä. Koristeaiheista yleisimpiä olivat erilaiset maisemat, joissa kuva-alalla esiintyi rakennuksia ja ihmisiä sekä erilaiset kasviaiheet. Pääosa astioista oli koristeltu sinisellä värillä, mutta niiden joukosta löytyy myös punaisella, violetilla, tummanvihreällä sekä mustalla siirtokoristeltuja astioita.

8. YHTEENVETO

Kotkan ns. Toriparkin työmaan arkeologinen valvontakaivaus tuli ajankohtaiseksi kaupungin kauppatorin ja sen viereisen Valakallionpuiston alueelle rakennettavan maanalaisen pysäköintihallin rakentamisen vuoksi. Koska oli mahdollista, että maansiirto- ja rakennustöiden yhteydessä voisi paljastua muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännöksiä, edellytti Museovirasto kaivutyön suorittamista arkeologisena valvontatyönä koskemattomaan pohjamaahan saakka. Koska Toriparkin rakennustyömaan suunnitteluvaiheessa ei ollut ajoissa huomioitu alueen kaupunkiarkeologista luonnetta, ei alueella ollut aikataulullisista syistä mahdollista suorittaa arkeologisia tutkimuksia ennen rakentamiseen liittyvien maansiirtotöiden

alkamista. Tämän vuoksi jäi ainoaksi vaihtoehdoksi suorittaa työmaan vaatima arkeologinen osuus valvontana samanaikaisesti alueen maankaivun kanssa.

Alkuperäisen suunnitelman mukaisesti oli torialueelta paljastetun 1890-luvun mukulakiveyksen alaiset kulttuurikerrokset tarkoitus poistaa heti kaivutyön alkuvaiheessa suoraan pohjamaan pintaan koko torin alueella, mikä olisi rajannut arkeologisen valvonnan suhteellisen lyhytaikaiseksi (muutama viikko). Työteknisistä syistä mainittu suunnitelma osoittautui kuitenkin mahdottomaksi ja torialue kaivettiin lopulliseen syvyyteensä yhdellä kertaa vyöhykkeittäin torin kaakkoissivustalta luoteeseen päin edeten. Torialueen jälkeen kaivettiin myös Valakallionpuiston puolella sijainnut parkkihallin ajoluiska lopulliseen syvyyteensä. Noudatetun kaivutavan vuoksi pitkittyi arkeologinen valvonta alueella moninkertaisesti alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna.

Arkeologinen valvonta kytkeytyi tiiviisti suoritettujen maansiirtotöiden toteuttamistapaan, -järjestykseen ja aikatauluun. Kuitenkin siitä erillisinä työvaiheina oli torialueella mahdollista suorittaa koekuopitusta sekä kulttuurikerrosten läpikäyntiä Larsen 1 kaivannon lounaissivustalla sekä Larsen 2 ja sen laajennusten alueella. Myös Valakallionpuistossa sijainneen kulttuurikerroksen rippeet ehdittiin läpikäydä ennen alueen kaivamista lopulliseen syvyyteensä. Valvontatyön yhteydessä arkeologinen dokumentointi oli suoritettava erittäin kiireisissä ja monesti työteknisestikin hyvin hankalissa olosuhteissa, mitä ei helpottanut arkeologihenkilökunnan alimiehitys (ainoastaan allekirjoittanut sekä tutkimusapulainen) kiireisimmän kaivuvaiheen aikana kesä-heinäkuussa, jolloin torialueelta poistettiin maata n. 1000m³ päivävauhtia. Mainittuna aikana allekirjoittanut vastasi käytännössä yksin, ääritapauksissa kolmenkin eri puolilla torialuetta kaivavan kaivinkoneen valvonnasta ja siihen liittyvästä dokumentoinnista, tutkimusapulaisen vastatessa toisaalla maanläpikäynnistä ja löytöaineiston taltioinnista. Arkeologisen valvonnan suhteen vaativimmaksi alueeksi osoittautuivat torin kaakkoissivusta ja Larsen 1 alue.

Toriparkin alueen stratigrafia osoittautui yleispiirteissään varsin yksinkertaiseksi ja pääpiirteissään samanlaiseksi koko tutkitulla alueella. Torialueen luontaisesta topografiasta johtuen voi alueen kuitenkin jakaa kulttuurikerrostensa suhteen kahteen erilliseen "pääalueeseen", joista toisessa esiintyi kaksi toisistaan erottuvaa, päällekkäistä orgaanista horisonttia, kun taas toisesta nämä puuttuivat. Näiden kahden alueen välinen raja kulki lähes diagonaalisesti torin etelänurkasta sen pohjoisnurkkaan. Orgaanisten kerrosten puuttuminen mainitun rajan itäpuolella selittyi koilliseen voimakkaasti kohoavalla peruskalliolla, jonka räjäyttämällä tasoitettu pinta paljastui 1890-luvun torikiveykseen liittyvän pohjustushiekan ja torialueen täyttö- ja tasoituskerrosten alta. Peruskallion länsireuna sijaitsi välittömästi koekuoppa 7 koillispuolella, josta se kulki pohjoiseen koekuoppien 10, 2 ja 8 länsipuolitse aina kaupungintalon länsinurkan edustalle ja siitä pohjoiseen Valakallionpuiston puolelle. Peruskallion ja orgaanisten kerrosten välialueella sijaitsi n. 10m levyinen lohkokivitäyttö, joka noudatti tasaleveänä vyöhykkeenä kallion länsireunan kulkua etelästä pohjoiseen (kuva 37:8).

Torialueen itäpuoliskon stratigrafia oli sen länsipuoliskoa yksinkertaisempi: orgaanisten kerrosten puuttumisen lisäksi itäpuoliskossa (linjat 1-7 sekä koekuopat 2, 6-10) esiintyi muutoinkin vähemmän kerroksia. Yleistäen torin itäpuoliskon stratigrafia oli 1890-luvun torikiveyksen alapuolella seuraava: kiveyksen pohjustushiekka → palojätetäyttö → mahdollisia hiesu- ja hiekkatäyttöjä ja -tasoitekerroksia → graniittimorotasoite → kallio/steriili pohjahiesu/kivitäyttö. Torin länsipuoliskossa (Larsen 1 ja 2 laajennuksineen, koekuopat 1, 3-5, 11-12) vastaava yleisstratigrafia oli seuraava: kiveyksen pohjustushiekka → palojätetäyttö → mahdollisia hiesu- ja hiekkatäyttöjä ja -tasoitekerroksia → graniittimorotasoite → beigenruskea täyttö-/tasoitekerros → mahdollisia graniittimoro- ja hiesutäyttöjä → saha- ja tiilijäte+sahanpuru = ylempi orgaaninen horisontti → hiesu- ja hiekkakerroksia → alempi orgaaninen horisontti → steriili pohjamaa. Yksittäisten kerrosten keskinäinen järjestys saattoi kuitenkin poiketa yllä mainitusta mm. niin, että sahajäte- ja tiilihorisontti lepäsivät suoraan alemman orgaanisen horisontin

päällä, graniittimorotasoite tai palomaatäyttö suoraan steriilinpohjamaan tai palomaatäyttö suoraan graniittimoron päällä (näin erityisesti tontin itäpuoliskossa).

Ruotsinsalmen harjoituskentän alueella, tontin länsipuoliskossa sijaitsivat koekuopat 3-5 sekä 11-12, joiden lisäksi sen kulttuurikerroksia dokumentoitiin myös kaivantojen Larsen 1 ja Larsen 2 alueilla. Dokumentoitujen maaseinämien ja –pilareiden pohjalta havaittiin, että 1800-luvun loppuvuosikymmenten beigenruskea täyttö- ja tasoitekerros ulottui torin länsilaidalla, koekuopissa 3-5, suoraan alimpaan, Ruotsinsalmen aikaiseen orgaaniseen horisonttiin. Harjoituskentän itänurkassa, koekuopassa 11 ulottui puolestaan 1800-luvun loppupuoliskon aikainen tiili- ja sahajätetäyttö saman orgaanisen horisontin pintaan. Monin paikoin muuallakin torialueella oli havaittavissa, että 1800-luvun lopulla aluetta kuivatettaessa, täytettäessä ja tasoitettaessa oli samalla myös kajottu ja tuhottu ns. alemman orgaanisen horisontin alkuperäistä pintaa ja kuorittu se paikoin lähes kokonaisuudessaan pois.

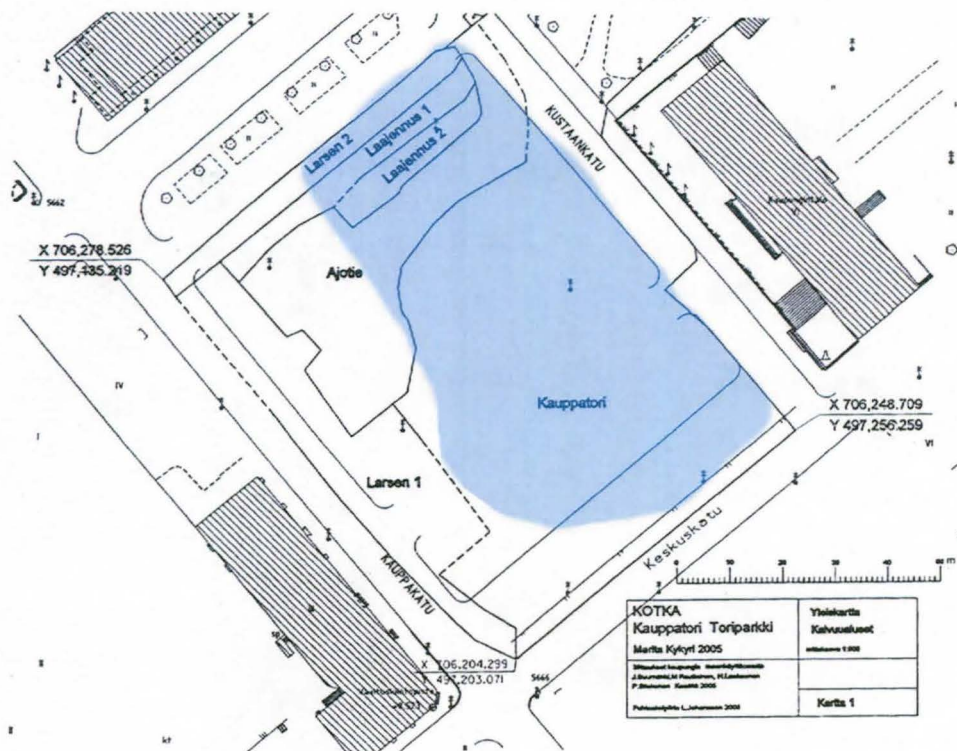
Harjoituskentän alueella oli kahden orgaanisen horisontin (Ruotsinsalmen ja Kotkan kaupungin alkuvaiheisiin liittyvät kerrostumat) välissä paikoitellen havaittavissa ohuita kerroksia, jotka periaatteessa olisivat voineet olla Ruotsinsalmen harjoituskenttään liittyviä. Tällaisia kerroksia dokumentoitiin koekuopan 12, Larsen 1 (moduli TH-TI, P2 ja moduli TF-TG, P2) sekä Larsen 2 (P5-6; laajennus 1 P3, laajennus 2 P2) yhteydessä. Niissä kaikissa tavattiin alemman orgaanisen kerroksen päällä 10-15 cm paksuinen hiesu-, savinen hiesu-, savi- tai hiekkakerros, jossa paikoin esiintyi myös multalaikkuja, puulastua sekä pientä kiveä.

Yllä mainitut koostumukseltaan päämaalajinsa suhteen toisistaan hieman poikkeavat kerrokset eivät kuitenkaan missään tutkimusalueella muodostaneet selvää yhtenäistä ja laajaa horisonttia (mahdollinen harjoituskentän pinta) vaan ne esiintyivät katkelmallisina dokumentoiduissa maaseinämissä ja –pilareissa. On mahdollista, että osa niistä liittyi paikalla aikoinaan sijainneeseen harjoituskenttään (josta näin ollen olisi säilynyt ainoastaan rippeitä), mutta todennäköisempää on, että kerrokset olivat syntyneet vasta 1800-luvun loppuvuosikymmeninä torialuetta kuivatettaessa, tasoitettaessa ja täytettäessä monenlaisilla maamassoilla. Osa mainituista kerroksista ajoittunee Ruotsinsalmen ja Kotkan kaupungin historian välisiin vuosikymmeniin: tähän viittaa myös osa kaivausten yhteydessä talteen otettua löytöaineistoa. Valvontakaivauksen kiireisen aikataulun puitteissa ei kuitenkaan tarjoutunut mahdollisuutta tutkia lähemmin kuin torialueen kahta alinta orgaanista kerrostumaa, ja näitäkin ainoastaan otoksenomaisesti. Tarkennusta kulttuurikerrosten luonteeseen ja ajoitukseen olisi luonnollisesti saatu, jos kaivutyön yhteydessä olisi ollut mahdollista seuloa muitakin torialueen kulttuurikerroksista.

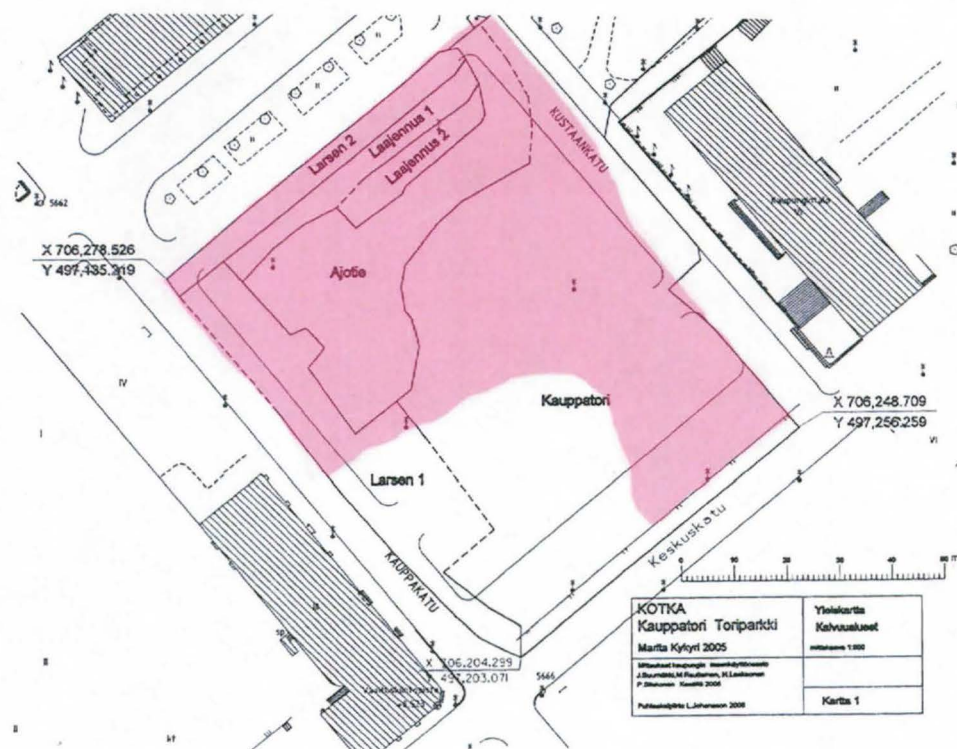
Nykyisen kauppatorin alueella oli 1890-luvun mukulakiveyksen pohjustushiekaksi käytetty hiekkaa, joka koostumuksensa puolesta on tulkittavissa laivojen painolastihiekaksi. Kalkkipintaista pyöreää, pientä piikiveä sisältävää hiekkaa esiintyi torin itäpuoliskossa, kun sen sijaan simpukankuoria sisältävää hiekkaa oli käytetty pohjustuksena koko torin alueella, lukuun ottamatta sen etelänurkkaa (kuva 37:1-2). Muita, käytännössä koko torialueen kattavia kerroksia olivat palomaatäyttö sekä graniittimorotasoite. Beigenruskea paksu tasoite-/täyttökerros oli sekin lähes koko torialueen laajuinen, joskin sen kaakkoisreuna kulki linjojen 3 ja 4 välimaastossa noudattaen peruskallion länsireunan kulkua. Orgaaniset kerrostumat sijaitsivat kattavina, kuten edellä on käynyt ilmi, tontin länsipuoliskossa ja jatkuivat niin luoteessa kuin lounaassakin toriparkkikaivannon seinämien sisään (37:3-7).

Larsen 2 kaivannon massiivisen lohkokivitäytön koillispuolella alkuperäinen maanpinta kohosi voimakkaasti Valakallionpuiston suuntaan, missä paljastui sama kallioharjanne, joka oli tullut vastaan torin itäsvustaa kaivettaessa. Valakallionpuiston puolella stratigrafisesti alin kulttuurikerros sijaitsi topografisesti huomattavasti korkeammalla kuin ajallisesti sitä vastaava kerros torin alueella. Ruotsinsalmen aikaan on torialue poikennut suuresti nykyisestä ennen kaikkea koillisvustaltaan, missä sitä on rajannut korkea kalliopaljastuma. Kun torialuetta viimeistään 1800-luvun toisella puoliskolla ryhdyttiin tasoittamaan ja täyttämään maamassoilla,

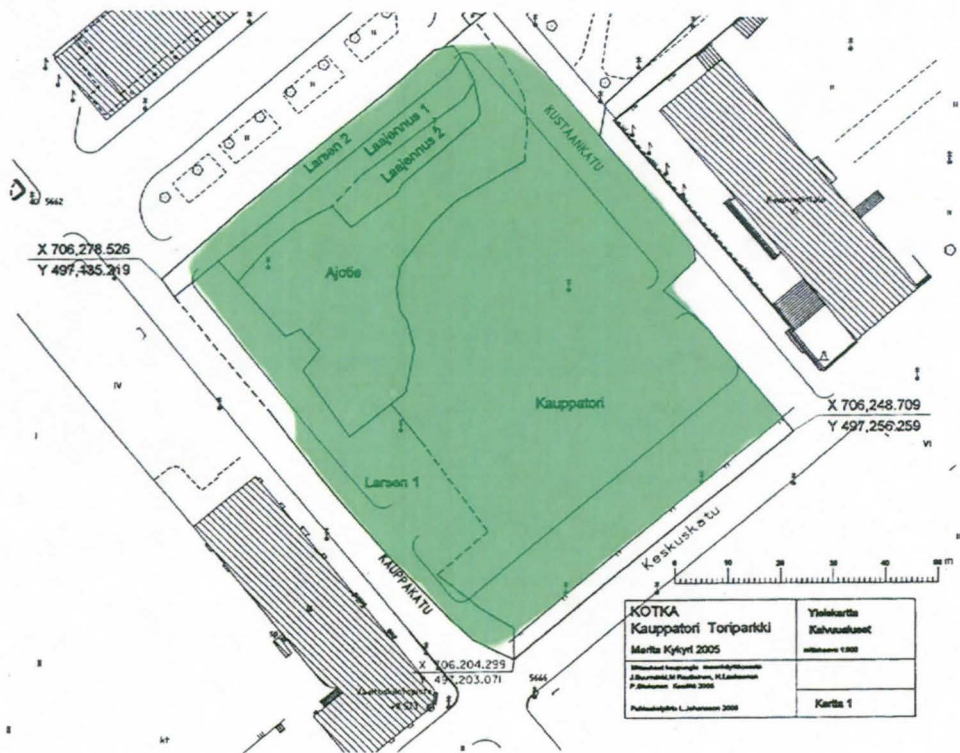

Kuva 37:1: kalkkipintaista piitä sisältäneen pohjustushiekan laajuuus torialueella.

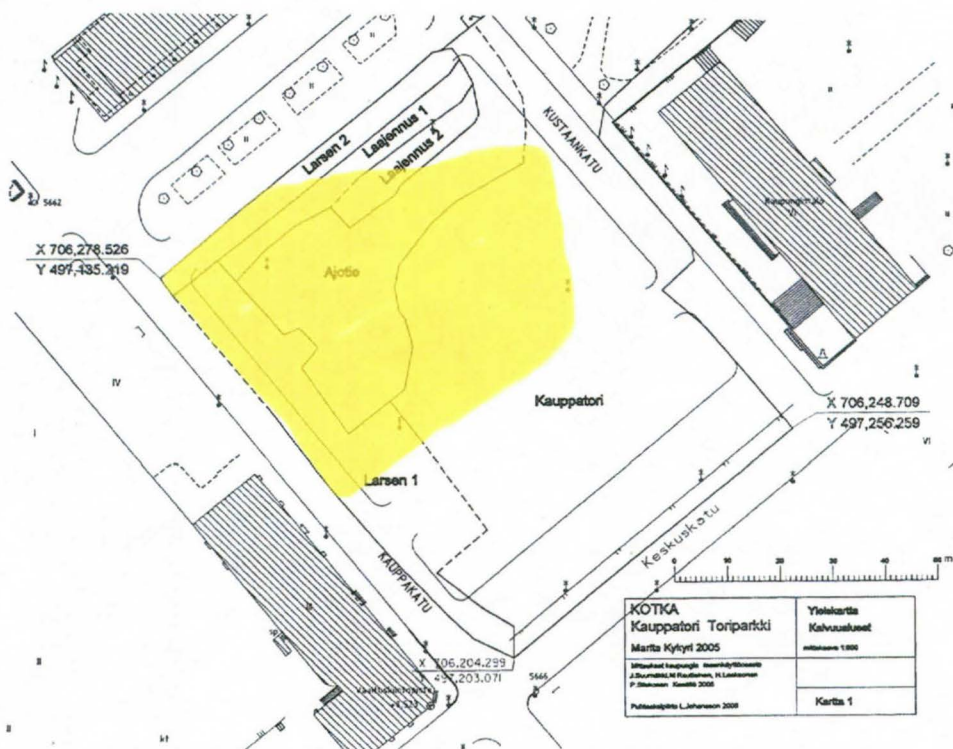

Kuva 37:2: simpukankuoria sisältäneen pohjustushiekan laajuuus torialueella.

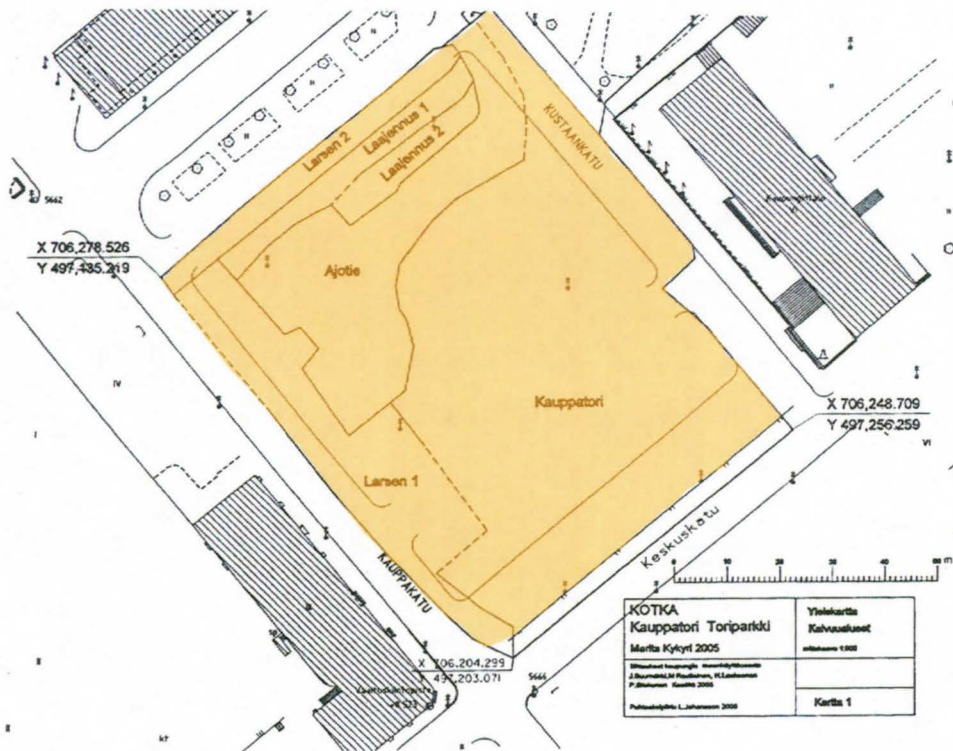

Kuva:37:3 palomaatäyttökerroksen laajuuks torialueella

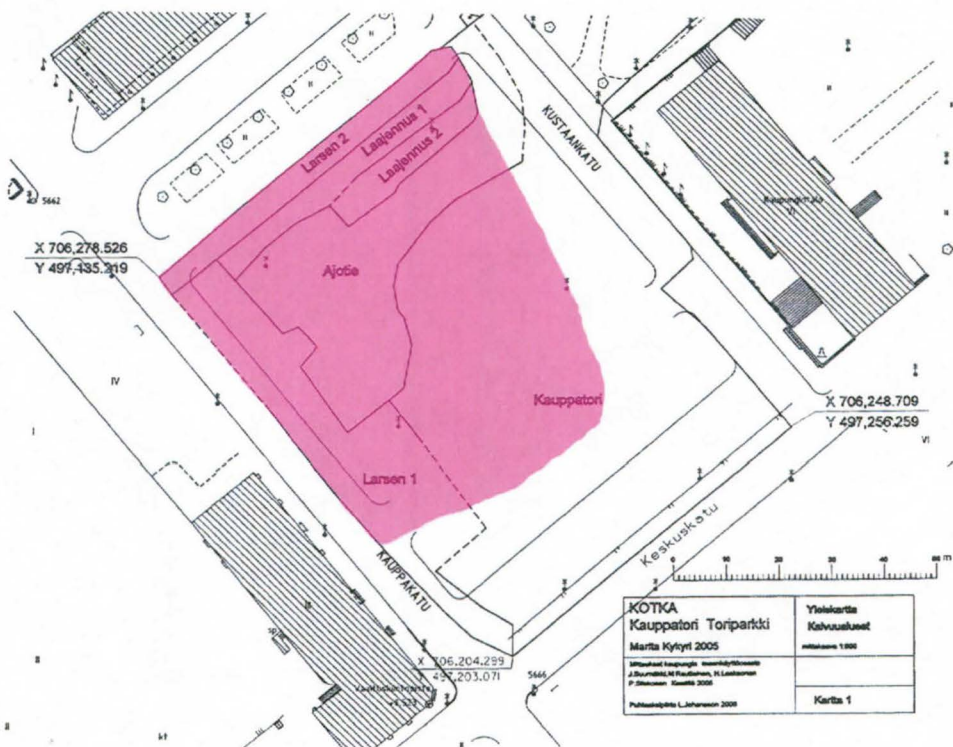

Kuva 37:4: ns. ylempään orgaanisen (sahajäte- ja sahanpuru-) horisontin laajuuks torialueella.

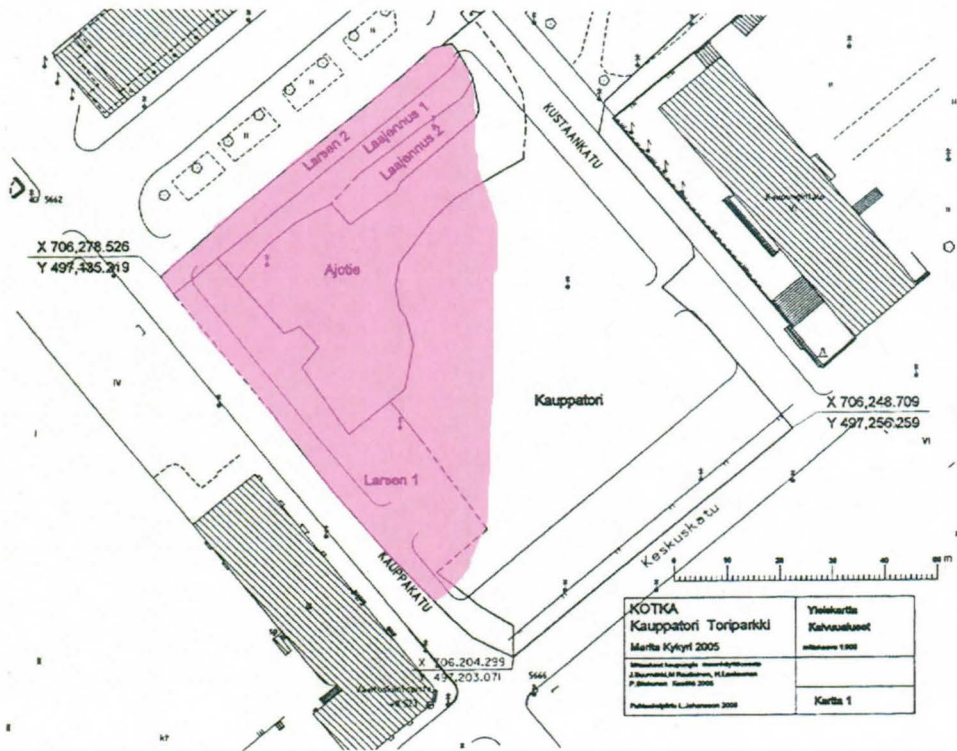

Kuva 37:5: graniittimorhorisontin laajuus torialueella.

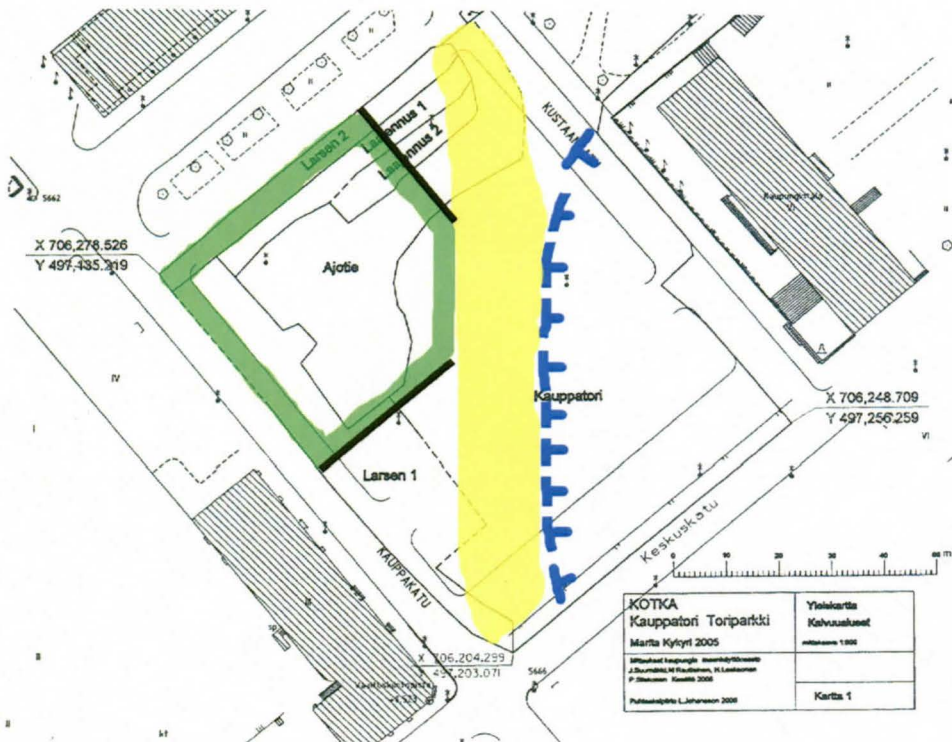

Kuva 37:6: beigen hiesu-/hiekkakerroksen laajuus torialueella.

Kuva 37:7: ns. alemman orgaanisen horisontin laajuus torialueella

Kuva 37:8: torialue ja sille merkittynä kallio (W-reuna rajattu sinisellä), lohkokivitäyttö (keltainen väri) ja Ruotsinsalmen aikaisen harjoituskentän koillispäätty (vihreä väri) sitä rajaavine ojineen (musta väri)

vaikutti se myös koko torin ja sen lähialueen muuttumiseen tasaiseksi ja avaraksi, mihin me tänä päivänäkin olemme tottuneet.

Kiinteitä rakenteita torialueelta löytyi vähän, mikä oli alun alkaenkin odotettavaa ja selittyy alueen aiemmalla käyttöhistorialla: harjoituskenttä- ja toriaikana ei tutkitulla alueella ole sijainnut kaupunkiasutusta asuintonttien tai rakennusten muodossa. Merkittävin valvontakaivausten yhteydessä löytynyt rakenne oli Ruotsinsalmen (1790-1809) harjoituskenttä, jonka koillispuolella sijainti saatiin selvitettyä kaivausten yhteydessä. Harjoituskenttää rajanneesta ojasta tehtiin koillisessa havaintoja n. 50 m ja kaakossa n. 40 m matkalta. Tehtyjen havaintojen perusteella on kentän NW-sivu kulkenut hieman luoteemmassa ja NE-sivu hieman lounaammassa kuin mitä aiemmin on oletettu. Valakallion sijainti ja sen alkuperäinen topografia selittävät myös sen miksi Ruotsinsalmen harjoituskentän sijoittaminen koillisemmaksi ei aikoinaan olisi ollut mahdollista.

Harjoituskentän itänurkka oli tuhoutunut 1800-luvun loppuvuosikymmenten kallionräjäytys- ja maansiirtotöiden yhteydessä: samassa yhteydessä oli harjoituskenttää kiertänyt avo-oja muutettu salaojaksi täyttämällä se kivilohkareilla ja puutavaralla, jonka jälkeen oja oli peitetty paksuilla maamassoilla torialueen rakentamisen yhteydessä. Stratigrafisten havaintojen perusteella Ruotsinsalmen aikaan yhdistettävissä ovat myös aivan torialueen pohjoisnurkasta ainoastaan osittain esille kaivettu hirsikaivo, sen yhteydestä paljastuneet pystypaalut, torialueen alin orgaaninen kerrostuma, yllämainittuun kaivoon liittynyt alin kulttuurikerros sekä Valakallionpuiston puolella ainoastaan lämpäreinä säilynyt kulttuurimaa. Kulttuurikerroksista talteen otetut löydöt olivat tavanomaista kaupunkiarkeologista jätettä, jota ympäröivä asutus oli tuottanut ja levittänyt ympärilleen. Torialueen makrofossiiliaineistossa merkittävimäksi jäänneryhmiä osoittautuivat ns. kulttuuririkkaruohot ja ruderaatit, jotka ” viittaavat alueella kauan jatkuneeseen asutukseen ja melko likaiseen maaperään” (Lempiäinen 2006:10).

Muut torialueelta paljastuneet rakenteet ja kerrokset liittyivät pääasiallisesti Ruotsinsalmen yhdyskunnan jälkeisiin vuosikymmeniin. Pääosa nuoremmista kerroksista ja rakenteista on yhdistettävissä 1800-luvun loppupuoliskoon Kotkan kaupunkia välittömästi edeltäviin ja sen historian ensimmäisiin vuosikymmeniin. Kotkan kaupungin kauppatoria rakennettaessa oli kosteaa maaperää ojitettu avo- ja salaojin ja torialueen kuivatuksen, täyttämisen ja tasoittamisen yhteydessä 1870-1890-luvulla oli alueelle vedetty myös kunnallistekniikkaa, johon liittyviin kaivantoihin, putkiin ja kaivoihin törmättiin useasti valvontakaivauksen yhteydessä. Aivan torialueen etelänurkasta löytyi lisäksi aina 1900-luvun alkuvuosikymmeniin asti käytössä olleen kaivon hyväkuntoinen hirsikehikko. Kauppatori oli päällystetty mukulakivin 1890-luvulla ja torin mukulakivikate oli käytössä aina 1930-luvulle, jolloin torin pintaa jälleen kerran korotettiin täyttömaalla ja nykyinen nupukivikate laskettiin vanhemman torikiveyksen päälle.

Marita Kykyri

Kotka 23.10. 2006

9. LÄHDELUETTELO

9.1. Painamattomat lähteet:

Asemakaavakartta. Ruotsinsalmen linnoituskaupunki ja sotasatama Kotkansaarella v. 1801. Näköispainos 13.2.1986.

Hakanpää, Päivi 2004. *Kotkan Kymminlinnan koekaivaus, kartoitus ja maaperän arkeologinen valvonta*. Museovirasto, Rakennushistorian osasto, Helsinki.

Kotka, Ruotsinsalmi Piir.no 1/99. Museovirasto, Rakennushistorian osasto, Hamina.

Kotka, Toriparkki. MV lausunto 5.4. 2005 drno 71/304/2005.

Kotkansaaren osayleiskaava. Selostus. Kotkan kaupunki Maankäyttöosasto Yleiskaavoitus Y 3. 1995.

Lempiäinen, Terttu 2006. *Kotka, Kauppatori, Toriparkki. Makrofossiilitutkimus 2006. Tutkimusraportti*. Turun yliopisto. Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto.

St. Nikolain sukelluslöydöt v. 1949-1950. Löytöluettelo. KyMM.

VIK 60 (venäläinen insinöörikomennuskunta). Kotkansaari, asemapiirros, suunnittelupiirustus vuodelta 1854. Museovirasto, Rakennushistorian osasto, Helsinki.

Virastokartta. Kotkansaari. Mk 1:15 000.

9.2. Painetut lähteet:

Airola, Olli 1978. *Ruotsinsalmen merilinnoitus ja sen sotilaallinen merkitys*. Ruotsinsalmen merilinnoitus 1790-1855:10-84. Kymenlaakson museon julkaisuja no 1. Myllykoski.

Harjunpää, Kaisu 1978. *Ruotsinsalmen linnoitusyhdykskunta ja sen elämä*. Ruotsinsalmen merilinnoitus 1790-1855:85-117. Kymenlaakson museon julkaisuja no 1. Myllykoski.

Hultin, Herman 1904. *Kotkan kaupungin historia*. Kotka.

Hyvönen, Heikki 1983. *Suomalaista keramiikkaa*. Porvoo.

Jedding, Herman 1974. *Europäisches Porzellan*. Band I Von den Anfängen bis 1800. München.

Kivinen, Olli 1964. *Kotka 1964 keskustan asemakaava*. Kotka.

Koho, Liisa 2002. *"Til Kotka Finland"*. Norjalaiset rakensivat sahan Kotkaan... NORSKA. Kymenlaakson maakuntamuseon julkaisuja no 28:5-15. Toim. Koho, Liisa et. al. Hamina.

Kotkan kaupungin kunnalliskertomus vuodelta 1935:II. Kotka 1938.

Kotkan kaupungin kunnalliskertomus vuodelta 1936:II. Kotka 1939.

Kykyri, Marita 2006. *Arkeologista valvontaa Kauppatorilla. Kotkan Toriparkki 2005*. Kymenlaakson museotiedotteeseen 1-2 2005:8-10. Kotka.

Lukomskij, G. 1924. *Russisches Porzellan 1744-1923*. Berlin.

Palmberg, H. 1938. *Ruotzinsalmi. Lehtisiä Kotkanseudun historiasta*. Julkaissut Kymenlaakson museoseura. Kouvola.

Popow, W.A. 1984. *Russisches Porzellan aus privaten Manufakturen*. Leipzig.

Rosén, Ragnar 1953. *Kotkan esivaiheet*. Kotkan historia I: 1-90. Toim. Anttila, Leo et.al. Helsinki.

Saarinen, Juhani 2002. *Kymistä Kotkaan II*. Porvoo.

Savolainen, Jorma K. 1992. *Vanhaa venäläistä posliinia*. Helsinki.

Vingedal, S.E. 2000. *Porslinsmärken. En bok om porslins-, fajans-, och andra keramikmärken*. Reviderad av Marianne Landqvist. Ljubljana.

9.3. Sanomalehdet

Kymen Sanomat 8.6., 17.6., 24.6. ja 28.9. 2006.

Etukannen kuva:

Kotkan kauppatorin aluetta ja Valakallionpuistoa (taka-alalla) 1920-luvulla. KyMM A 1118.

10. LIITELUETTELO

N:o:

- 1a diapositiiviluettelo
- 1b löytödiagrammit
- 2a karttaluettelo
- 2b karttoihin liittyvät kerrosselostukset
- 2c kartoissa käytettyjen symbolien selostus
- 3a löytöluettelo KM
- 3b löytöluettelo KyMM
- 3c poistettujen löytöjen luettelo
- 4a luetteloituja löytöjä, kuvalliset
- 4b poistetut löydöt, kuvalliset
- 5 makrofossiilitutkimusraportti
- 6 maanäyteluettelo
- 7 rakennusfragmenttiluettelo

KAIVAUKERTOMUS KOOSTUU SEURAAVISTA OSISTA:

- Kaivauskertomus ja valokuvalliset 1a-1b
- Kartat, joiden yhteydessä liitteet 2a-2c
- Löytö- ja näyteluettelot (liitteet 3a-3c, 4a-4b, 6-7)
- Makrofossiilitutkimusraportti (liite 5, ainoastaan Museoviraston rak.hist. osaston ja Kymenlaakson maakuntamuseon kaivauskertomuksen yhteydessä)

Diapositiivit, Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005

Liite 1a

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	1	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin SE-sivusta	E-W	M. Kykyri	16.5.	2005	dia	kino
51434	2	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin keskusta	NE-SW	M. Kykyri	16.5.	2005	dia	kino
51434	3	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin NW-puolisko	E-W	M. Kykyri	16.5.	2005	dia	kino
51434	4	Kotka	Kauppatori	torikiveys	yleiskuva	NE-SW	M. Kykyri	16.5.	2005	dia	kino
51434	5	Kotka	Kauppatori	torikiveys	yleiskuva	E-W	M. Kykyri	16.5.	2005	dia	kino
51434	6	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveyksen keskuskuvio ennen poistoa	NE-SW	M. Kykyri	16.5.	2005	dia	kino
51434	7	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveyksen keskuskuvio ennen poistoa	NE-SW	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	8	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin SE-sivusta ennen kivien poistoa	NE-SW	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	9	Kotka	Kauppatori	torikiveys	yleiskuva	NE-SW	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	10	Kotka	Kauppatori	torikiveys	yleiskuva	E-W	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	11	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin NW-sivustaa ennen kivien poistoa	NE-SW	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	12	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torikiveys, yksityiskohta	SW-NE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	13	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveyksen keskiosan koristekuviointia, yksityiskohta	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	14	Kotka	Kauppatori	torikiveys	ensimmäiset poistetut kivet	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	15	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveyksen keskiosan koristekuviointia	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	16	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	17	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	18	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	E-W	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	19	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveystä, yksityiskohta	SW-NE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	20	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	21	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torikiveystä, diagonaali-koristekuvio	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	22	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	23	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	E-W	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	24	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveyksen koristekuviointia	SW-NE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	25	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	26	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin NW-sivustan kiveystä	NE-SW	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	27	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	ennen kaivaustöitä	S-N	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	28	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	S-N	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	29	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	W-E	M. Kykyri	17.5.	2005	dia	kino
51434	30	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	N-S	M. Kykyri	31.5.	2005	dia	kino
51434	31	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	N-S	M. Kykyri	31.5.	2005	dia	kino
51434	32	Kotka	Kauppatori	torikiveys	kiveyksen pohjustushiekan poistoa	NW-SE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	33	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	N-S	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	34	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NE-SW	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	35	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NE-SW	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	36	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	37	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	E-W	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	38	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	E-W	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	39	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	40	Kotka	Kauppatori	torikiveys	mukulakiveystä kaivetaan esiin	S-N	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	41	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	S-N	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	42	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	43	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	44	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	W-E	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	45	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	46	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	S-N	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	47	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	48	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	49	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	50	Kotka	Kauppatori	torikiveys	torin mukulakiveyspintaa	SW-NE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	51	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	52	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	53	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	54	Kotka	Kauppatori	torikiveys	aiempaa torikiveystä, yksityiskohta	NW-SE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	55	Kotka	Kauppatori	torikiveys	aiempaa torikiveystä ja ylemmän kiveyksen pohjustushiikkakerros	NW-SE	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	56	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	W-E	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	57	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	S-N	M. Kykyri	6.6.	2005	dia	kino
51434	58	Kotka	Kauppatori	torikiveys torikiveys	poiston jälkeen, yleiskuva	NE-SW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	59	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiin kaivuu	E-W	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	60	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NE-SW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	61	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	62	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	63	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelikaivanto	SW-NE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	64	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelikaivanto	W-E	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	65	Kotka	Kauppatori	Kirkkokatu	Kirkkokadulle kaivettu viemärikaivanto	NW-SE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	66	Kotka	Kauppatori	Kirkkokatu	sama	NW-SE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	67	Kotka	Kauppatori	Kirkkokatu	sama	NW-SE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	68	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto Valakallion puisto Valakallion puisto	kaapelien esiin kaivamista	NE-SW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	69	Kotka	Kauppatori	torikiveys	Torikiveyksen pohjustushiekan poistoa. Mukulakiveyksen esiin kaivua.	NW-SE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	70	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	W-E	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	71	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	W-E	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	72	Kotka	Kauppatori	Kirkkokatu	viemärikaivanto	NW-SE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	73	Kotka	Kauppatori	torikiveys	Torikiveyksen pohjustushiekan poistoa. Mukulakiveyksen esiin kaivua.	NE-SW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	74	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	75	Kotka	Kauppatori	torialue	aluetta mitataan	SW-NE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	76	Kotka	Kauppatori	torikiveys	Torikiveyksen pohjustushiekan poistoa. Mukulakiveyksen esiinkaivua.	NW-SE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	77	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NE-SW	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	78	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	79	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NE-SW	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	80	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SE-NW	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	81	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	S-N	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	82	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	SW-NE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	83	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	W-E	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	84	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	85	Kotka	Kauppatori	torikiveys	sama	NW-SE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	86	Kotka	Kauppatori	valaisimen paikka	torivalaisimen perustusmonttu, seinämä, yksityiskohta	SW-NE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	87	Kotka	Kauppatori	valaisimen paikka	sama	SW-NE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	88	Kotka	Kauppatori	torikiveys	Torikiveyksen pohjustushiekan poistoa. Mukulakiveyksen esiinkaivua.	W-E	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	89	Kotka	Kauppatori	torikiveys	Torikiveyksen pohjustushiekan poistoa. Mukulakiveyksen esiinkaivua.	NW-SE	S. Hietala	7.6.	2005	dia	kino
51434	90	Kotka	Kauppatori	kaapelikaivanto	Kaivannon S-profiili. Sijainti torin SE-sivustalla.	NE-SW	M. Kykyri	9.6.	2005	dia	kino
51434	91	Kotka	Kauppatori	kaapelikaivanto	sama	NE-SW	M. Kykyri	9.6.	2005	dia	kino
51434	92	Kotka	Kauppatori	kaapelikaivanto	sama	NW-SE	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	93	Kotka	Kauppatori	torikiveys	mukulakiveystä kastellaan ja harjataan	S-N	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	94	Kotka	Kauppatori	torikiveys	mukulakiveystä kastellaan ja harjataan	S-N	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	95	Kotka	Kauppatori	kaapelikaivanto	torin SE-sivustalla	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	96	Kotka	Kauppatori	Timo Lievonen	Timo Lievosta haastatellaan Kaakkois-Suomen TV-uutisiin	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	97	Kotka	Kauppatori	Timo Lievonen	sama	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	98	Kotka	Kauppatori	Timo Lievonen	sama	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	99	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 6	NW-seinä	SE-NW	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	100	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 6	SE-seinä	NW-SE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	101	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 6	SW-seinä	NE-SW	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	102	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 6	NW-seinä	SE-NW	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	103	Kotka	Kauppatori	Kirkkokatu	Kirkkokadun viemärikaivanto	NW-SE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	104	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiin kaivua	SW-NE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	105	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	N-S	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	106	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	107	Kotka	Kauppatori	torialue	nupukiveyksen pohjustushiekan poiston jälkeen	NW-SE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	108	Kotka	Kauppatori	viemärikaivanto	torin NW-sivustan viemärikaivanto	SW-NE	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	109	Kotka	Kauppatori	viemärikaivanto	sama	SE-NW	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	110	Kotka	Kauppatori	viemärikaivanto	sama	SE-NW	S. Hietala	8.6.	2005	dia	kino
51434	111	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 1	SE-profiili	NW-SE	M. Kyryri	8.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	112	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 1	NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	113	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 2	NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	114	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 2	NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	115	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 3	NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	116	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 3	SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	117	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 5	S-profiili	N-S	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	118	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 5	E-profiili	W-E	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	119	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 4	S-profiili	N-S	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	120	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 4	E-profiili	W-E	M. Kykyri	8.6.	2005	dia	kino
51434	121	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiinkaivuu	SE-NW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	122	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiinkaivuu	S-N	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	123	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiinkaivuu	S-N	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	124	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiinkaivuu	SE-NW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	125	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiinkaivuu	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	126	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien esiinkaivuu	S-N	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	127	Kotka	Kauppatori	torialue	mukulakiveys, yleiskuva	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	128	Kotka	Kauppatori	torialue	mukulakiveys, yleiskuva	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	129	Kotka	Kauppatori	torialue	mukulakiveys, yleiskuva	E-W	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	130	Kotka	Kauppatori	torialue	mukulakiveys, yleiskuva	NE-SW	S. Hietala	9.6.	2005	dia	kino
51434	131	Kotka	Kauppatori	linja 1	torin SE-sivusta	SW-NE	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino
51434	132	Kotka	Kauppatori	linja 1	torin SE-sivusta	W-E	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	133	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	134	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	135	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	136	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	137	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	138	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	139	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	140	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	141	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	142	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	143	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	144	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	145	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	146	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	147	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	148	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	149	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	150	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	151	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	152	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	153	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta. NW-profiili koillisesta lounaaseen.	S-N	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	154	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta, linjan 1 SW-pää koillisesta etelään.	SE-NW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	155	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta, linjan 1 SW-pää koillisesta etelään.	SE-NW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	156	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta, linjan 1 SW-pää koillisesta etelään.	SE-NW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	157	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta, linjan 1 SW-pää koillisesta etelään.	SE-NW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	158	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Larsen 1, SE-pää. Oka Oy:n K. Okulov valvoo.	E-W	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	159	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Larsen 1, SE-pää. Oka Oy:n K. Okulov valvoo.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	160	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	tontin S-nurkka: kaivon hirsii	SW-NE	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino
51434	161	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	tontin S-nurkka: kaivon hirsii	SW-NE	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino
51434	162	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	tontin S-nurkka: kaivon hirsii	S-N	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino
51434	163	Kotka	Kauppatori	paloauto	mukulakiveyksen yleiskuvausta varten tontille lainattu paloauto	NW-SE	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	164	Kotka	Kauppatori	paloauto	sama, korissa KyMM:n valokuvaaja T. Leinonen	NW-SE	S. Hietala	10.6.	2005	dia	kino
51434	165	Kotka	Kauppatori	linja 1	Torin SE-sivusta, kaapelikaivanto. Yleiskuva.	NW-SE	S. Hietala	13.6.	2005	dia	kino
51434	166	Kotka	Kauppatori	linja 1	torin SE-sivusta, kaapelikaivanto, W-profiili	NE-SW	S. Hietala	13.6.	2005	dia	kino
51434	167	Kotka	Kauppatori	linja 2	Torin SE-sivusta, linja 2 kaivetaan. Hiekkakerroksen poistoa.	NE-SW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	168	Kotka	Kauppatori	linja 2	Torin SE-sivusta, linja 2 kaivetaan. Hiekkakerroksen poistoa.	NE-SW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	169	Kotka	Kauppatori	linja 2	Torin SE-sivusta, linja 2 kaivetaan. Hiekkakerroksen poistoa.	SW-NE	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	170	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	171	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	172	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	173	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	174	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	175	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	176	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	177	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	178	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	179	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Tontin SW-sivusta. SW-profiili kaakosta luoteeseen.	NE-SW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	180	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Larsen 1	SE-NW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	181	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NW-SE	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	182	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon hirsyä	W-E	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	183	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon hirsyä, lähikuva	SW-NE	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	184	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Larsen 1	SE-NW	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	185	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivo	W-E	M. Kykyri	10.6.	2005	dia	kino
51434	186	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	yleiskuva	SE-NW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	187	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili, salaoja	S-N	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	188	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili, salaoja	W-E	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	189	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiili, mukulakiveystä	NE-SW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	190	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiili, mukulakiveystä	E-W	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	191	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiilin kerrostumia	E-W	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	192	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiilia	NW-SE	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	193	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiilia	E-W	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	194	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivon ylimpiä hirsyä	W-E	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	195	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivon S-nurkka	NW-SE	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	196	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 9	NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	197	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 9	NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	198	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 9	SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	199	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 10	NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	200	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 10	NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	201	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 10	SE-profiili	NW-SE	M. Kykyri	13.6.	2005	dia	kino
51434	202	Kotka	Kauppatori	linja 2	NE-profiili	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	203	Kotka	Kauppatori	linja 2	NW-profiili koillisesta lounaaseen	S-N	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	204	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SE-NW	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	205	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SE-NW	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	206	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SE-NW	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	207	Kotka	Kauppatori	linja 2	yleiskuva	NE-SW	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	208	Kotka	Kauppatori	linja 2	yleiskuva	NE-SW	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	209	Kotka	Kauppatori	linja 2	NE-profiili koillisesta lounaaseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	210	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	211	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	212	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	213	Kotka	Kauppatori	linja 2	sama	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	214	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	215	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	216	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	217	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	218	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	219	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	220	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaksi portinpielirautaa	NW-SE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	221	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapeliin esiinkaivuu	NW-SE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	222	Kotka	Kauppatori	toriparkki	tontin E-nurkka, öljyveden pumppausta	W-E	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	223	Kotka	Kauppatori	linja 3	SW-pää	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	224	Kotka	Kauppatori	linja 3	SW-pää	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	225	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, yleiskuva	SW-NE	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	226	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	W-E	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	227	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	W-E	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	228	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	229	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	230	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, N-nurkka	SW-NE	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	231	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, W-nurkka	SW-NE	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	232	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, S-nurkka	W-E	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	233	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, E-nurkka	W-E	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	234	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	235	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	S-N	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	236	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, yleiskuva	SW-NE	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	237	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	238	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	E-W	M. Kykyri	16.6	2005	dia	kino
51434	239	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivon NE-profiilin ylimpiä hirsitä	NE-SW	S. Hietala	15.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	240	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	S-N	S. Hietala	15.6.	2005	dia	kino
51434	241	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	S. Hietala	15.6.	2005	dia	kino
51434	242	Kotka	Kauppatori	linja 3	yleiskuva	SW-NE	S. Hietala	15.6.	2005	dia	kino
51434	243	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	244	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	S-N	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	245	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	S-N	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	246	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	S-N	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	247	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	S-N	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	248	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	W-E	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	249	Kotka	Kauppatori	linja 3	NW-profiili lounaasta koilliseen	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	250	Kotka	Kauppatori	linja 3	NE-profiili	SW-NE	S. Hietala	14.6.	2005	dia	kino
51434	251	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiili orgaanisen horisontin kuopat	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	252	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiili, eteläinen kuopanne	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	253	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	254	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiili, keskimmäinen kuopanne	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	255	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	256	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-profiili, pohjoinen kuopanne	NE-SW	M. Kykyri	17.6.	2005	dia	kino
51434	257	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	258	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo	E-W	S. Hietala	20.6.	2005	dia	kino
51434	259	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	W-E	S. Hietala	20.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	260	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	S. Hietala	20.6.	2005	dia	kino
51434	261	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	N-S	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	262	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	N-S	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	263	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NW-SE	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	264	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivomonttu	SE-NW	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	265	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivon ylimpiä hirsii, lähikuva	ei suuntaa	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	266	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	ei suuntaa	M. Kykyri	20.6.	2005	dia	kino
51434	267	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivon hirsi, salvospää, yksityiskohta	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	268	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	269	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	270	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivon hirsi, poikkileikkaus, yksityiskohta	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	271	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 8	N-profiili	S-N	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	272	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 8	S-profiili	N-S	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	273	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 8	E-profiili	W-E	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	274	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 11	NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	275	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 11	SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	276	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 11	SE-profiili	NW-SE	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	277	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 12	SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	278	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 12	NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino
51434	279	Kotka	Kauppatori	koekuoppa 12	NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	21.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	280	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, salvoshirsi, yksityiskohta	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	281	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	282	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	ei suuntaa	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	283	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo, S-nurkka	W-E	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	284	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	kaivo	NW-SE	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	285	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	286	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	287	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	288	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	289	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	290	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	291	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	292	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	293	Kotka	Kauppatori	linja 4	torin SE-sivusta, NW-profiili NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	22.6.	2005	dia	kino
51434	294	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	oja 13 m	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	295	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	296	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	297	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	salaoja 20 m	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	298	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	299	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	300	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	viemärioja 30 m	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	301	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	302	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	salaoja	SW-NE	M. Kykyri	27.6.	2005	dia	kino
51434	303	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	viemärikaivanto 30 m	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	304	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	305	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	salaoja 20 m	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	306	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	307	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	oja 13 m	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	308	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	309	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	viemäri-/salaojakaivanto 22 m	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	310	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	311	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	viemärikaivanto 30 m	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	312	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	313	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	oja 13 m	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	314	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	315	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili 0-44 m NE:stä SW:hen	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	316	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	317	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	318	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	319	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	320	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	321	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	322	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	323	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	324	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	325	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SW-leikkaus 44 m kohdalta	NE-SW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	326	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili 44-0 m SW:stä NE:hen	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	327	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	328	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	329	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	330	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	331	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	332	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	333	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	334	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	335	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	336	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NE-pääty	SW-NE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	337	Kotka	Kauppatori	toriparkki	työkuva seulonnasta	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	338	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili 44-45 m, sahanpuru- ja orgaaninen horisontti merkattu	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	339	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	340	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	341	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	342	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	343	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	344	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	345	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	346	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	347	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	348	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	349	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili 44-45 m	SE-NW	S. Hietala	29.6.	2005	dia	kino
51434	350	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	viemäri- ja salaojakaivanto 55 m	E-W	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	351	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	E-W	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	352	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	E-W	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	353	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili 44-64 m	SE-NW	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	354	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	355	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	356	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	357	Kotka	Kauppatori	linja 5	linja 5 kaivettaessa	SW-NE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	358	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TK-TL 0-20m, NE-SW-leikkaus	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	359	Kotka	Kauppatori	linja 5	linja 5 kaivettaessa	E-W	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	360	Kotka	Kauppatori	linja 5	NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	361	Kotka	Kauppatori	linja 5	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	362	Kotka	Kauppatori	linja 5	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	363	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TL-TM, puulastuhorisontti	SE-NW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	364	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	S-N	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	365	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NE-profiili, salaoja	SW-NE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	366	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	yleiskuva	SW-NE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	367	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NE-SW	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	368	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili, orgaaninen horisontti, yksityiskohta	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	369	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	370	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili, orgaaninen horisontti	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	371	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	28.6.	2005	dia	kino
51434	372	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili NE:stä SW:hen, 64-73 m	SE-NW	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	373	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	374	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Larsen 2	SW-NE	M. Kykyri	29.6.	2005	dia	kino
51434	375	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili NE:stä SW:hen 44-73 m	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	376	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	377	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	378	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	379	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	380	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	381	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	382	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili, viemäri- ja salaojakaivanto 55 m	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	383	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	384	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili, viemärikaivanto 67 m	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	385	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	386	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	SE-profiili, kaivanto 71 m	NW-SE	M. Kykyri	30.6.	2005	dia	kino
51434	387	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili, viemäri- ja salaojakaivanto 55 m	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	388	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili, kaivanto 71 m	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	389	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-profiili, viemärikaivanto 67 m	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	390	Kotka	Kauppatori	linja 6	linja 6 / koekuoppa 2: NW-profiili NE:stä SW:hen, 0-20 m	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	391	Kotka	Kauppatori	linja 6	sama	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	392	Kotka	Kauppatori	linja 6	sama	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	393	Kotka	Kauppatori	linja 6	sama	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	394	Kotka	Kauppatori	linja 6	sama	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	395	Kotka	Kauppatori	linja 6	yleiskuva	E-W	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	396	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NW-profiili, linja TK 0-14 m	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	397	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	1.7.	2005	dia	kino
51434	398	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TK: puukouru	NE-SW	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	399	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	400	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	puukouru ja lautajatke	NE-SW	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	401	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	402	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	TK-linja: kouru	NW-SE	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	403	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	E-W	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	404	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	TH-TI keskeltä, 0-14 m, NE:stä SW:hen	SE-NW	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	405	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	406	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	4.7.	2005	dia	kino
51434	407	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Modulit TJ-TK, työkuva. Kuvassa J. Hyypiä ja S. Kajova.	NE-SW	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	408	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TI-TM, puulastuhorisontti	SE-NW	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	409	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Modulit TI-TK, puulastuhorisonttia kaivetaan esiin. Kuvassa J. Hyypiä ja S. Kajova.	S-N	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	410	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Linja TK:n puukourua kaivetaan esiin. Kuvassa J. Hyypiä ja M. Kykyri.	SE-NW	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	411	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TI-TK, puulastuhorisonttia kaivetaan esiin	SW-NE	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	412	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Sama. Kuvassa S. Kajova ja J. Hyypiä.	SW-NE	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	413	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Sama. Kuvassa J. Hyypiä, S. Kajova ja M. Kykyri.	W-E	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	414	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TI-TK, puulastuhorisontti	NW-SE	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino
51434	415	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	S. Hietala	4.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	416	Kotka	Kauppatori	Larsen I	TJ-linja 13 m, salaoja, leikkaus	NE-SW	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	417	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	NE-SW	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	418	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	NE-SW	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	419	Kotka	Kauppatori	Larsen I	modulit TH-TK ja salaoja, yleiskuva	NE-SW	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	420	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	N-S	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	421	Kotka	Kauppatori	Larsen I	modulit TE-TH: torikiveyksen poistoa	E-W	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	422	Kotka	Kauppatori	Larsen I	Modulit TH-TI: puulastukerrosta, kaarnaa ja sahanpurua poistetaan. Kuvassa S. Hietala ja P. Posti.	W-E	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	423	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	N-S	M. Kykyri	5.7.	2005	dia	kino
51434	424	Kotka	Kauppatori	Larsen I	modulit TF-TG:n puoliväli, NW-profiili 0-16 m	SE-NW	S. Hietala	5.7.	2005	dia	kino
51434	425	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SE-NW	S. Hietala	5.7.	2005	dia	kino
51434	426	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SE-NW	S. Hietala	5.7.	2005	dia	kino
51434	427	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SE-NW	S. Hietala	5.7.	2005	dia	kino
51434	428	Kotka	Kauppatori	Larsen I	modulit TI-TJ, aita, yleiskuva	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	429	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	430	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	431	Kotka	Kauppatori	Larsen I	moduli TI, salaoja	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	432	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	433	Kotka	Kauppatori	Larsen I	sama	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	434	Kotka	Kauppatori	Larsen I	modulit TI-TJ, salaoja ja aita	SW-NE	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	435	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TK, puukouru sivusta	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	436	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TK, puukouru päältä, lähikuva	NE-SW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	437	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	438	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TK, puukouru sivusta	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	439	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	64.40 m:stä luoteeseen	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	440	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	441	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NW-pää, viemäri-laudoitusta	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	442	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama, lähikuva	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	443	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	444	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	445	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Viemäri-laudoitusta 64.40 m:stä luoteeseen, lähikuva.	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	446	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	luoteispään kaivamista, työkuva	SE-NW	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	447	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	luoteispää, seinämien siistimistä, työkuva	SE-NW	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	448	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja, laudat	SE-NW	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	449	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	450	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää pohjaan kaivettuna	SE-NW	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	451	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	W-E	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	452	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TK pohjaan kaivettuna, yleiskuva	SE-NW	S. Hietala	6.7.	2005	dia	kino
51434	453	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja	N-S	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	454	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	E-W	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	455	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja, NE-pää, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	456	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	457	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja, keskiosa, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	458	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	459	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja ja pystypaalu, SW-pää, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	460	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	461	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja, keskiosa, lähikuva	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	462	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja, NE-pää	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	463	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	464	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, aitalinja ja salaoja	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	465	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	466	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ, salaoja	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	467	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	468	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	6.7.	2005	dia	kino
51434	469	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TJ: pystypaalu		M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	470	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TH ja tiilikaivo	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	471	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	E-W	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	472	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	N-S	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	473	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TH, tiilikaivo	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	474	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	475	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TH, betonikaivo	E-W	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	476	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	betonikaivon sisusta	S-N	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	477	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TH-TI, alempi orgaaninen horisontti	SW-NE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	478	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TI-TL, sahajätehorisontti	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	479	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	linja TH, tiilikaivon sisusta	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	480	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TH-TR, orgaaninen horisontti, yleiskuva	NW-SE	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	481	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulista TH luoteeseen Larsen 2 suuntaan, yleiskuva	SE-NW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	482	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TG-TL yleiskuva	S-N	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	483	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	S-N	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	484	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TJ-TK, orgaanista materiaalia sisältävä kuopanne	N-S	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	485	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	486	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	487	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI 20-40 m koekuoppaan 11 asti	S-N	M. Kykyri	7.7.	2005	dia	kino
51434	488	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivo	NE-SW	M. Laitela	8.7.	2005	dia	kino
51434	489	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	N-S	M. Laitela	8.7.	2005	dia	kino
51434	490	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivon dokumentointia. Kuvassa P. Posti ja M. Kykyri.	N-S	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	491	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Sama. Kuvassa P. Posti.	NW-SE	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	492	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	Sama. Kuvassa M. Kykyri.	N-S	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	493	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	494	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivo, NE-sivustaa kaivetaan	NE-SW	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	495	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivo, NE-sivustaa dokumentoidaan. Kuvassa M. Kykyri.	NE-SW	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	496	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivo, NW-sivustaa dokumentoidaan. Kuvassa M. Kykyri.	N-S	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	497	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivo, NE-sivusta pohjaan kaivettuna. Kuvassa P. Posti.	NE-SW	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	498	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, hirsikaivo, NW-sivusta pohjaan kaivettuna. Kuvassa P. Posti.	N-S	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	499	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivoa dokumentoidaan. Kuvassa M. Kykyri.	N-S	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	500	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon NW-sivustaa. Kuvassa M. Kykyri.	SW-NE	M. Laitala	8.7.	2005	dia	kino
51434	501	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon NW-sivustaa, lähikuva	NE-SW	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	502	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon W-nurkka, lähikuvassa pystypaalu.	NE-SW	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	503	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama, lähikuva	NE-SW	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	504	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon NE-sivustaa, lähikuva.	N-S	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	505	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	N-S	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	506	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SE-pää, kaivon N-nurkka	NE-SW	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	507	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1: NE-päätä kaivetaan, 0-13 m, työkuva	NE-SW	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	508	Kotka	Kauppatori	Larsen 2.	sama	NE-SW	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	509	Kotka	Kauppatori	Larsen oja	Larsen-kaivanto välillä Larsen 2 NE-pää - Donitsitalo	W-E	M. Kykyri	8.7.	2005	dia	kino
51434	510	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, 0-30 m, SE-seinämä NE:stä SW:hen	NW-SE	M. Kykyri	12.7.	2005	dia	kino
51434	511	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.7.	2005	dia	kino
51434	512	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.7.	2005	dia	kino
51434	513	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.7.	2005	dia	kino
51434	514	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.7.	2005	dia	kino
51434	515	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.7.	2005	dia	kino
51434	516	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, oja 13 m	NW-SE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	517	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	518	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, salaoja 20 m	NW-SE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	519	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	520	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama, lähikuva	NW-SE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	521	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, oja 13 m	SE-NW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	522	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, salaoja 20 m	SE-NW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	523	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, yleiskuva	SW-NE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	524	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NE-SW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	525	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, salaoja, lankku 22 m	SE-NW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	526	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, salaoja-/viemärikaivanto 22 m	SE-NW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	527	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TG-TH / 70, orgaanisen kerroksen pinta lännestä	NE-SW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	528	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	NE-SW	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	529	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	S-N	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	530	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	S-N	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	531	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TG-TH / 48, 70 m, salaoja, lähikuva	NW-SE	M. Kykyri	13.7.	2005	dia	kino
51434	532	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TG-TH / 48, 70 m, salaoja, yleiskuva	SE-NW	M. Kykyri	14.7.	2005	dia	kino
51434	533	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NW-pää, alempi orgaaninen horisontti	NW-SE	M. Kykyri	14.7.	2005	dia	kino
51434	534	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, 13,5 m oja tyhjennettynä	NW-SE	M. Kykyri	18.7.	2005	dia	kino
51434	535	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	18.7.	2005	dia	kino
51434	536	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	18.7.	2005	dia	kino
51434	537	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, 13,5 m oja, salvoshirsi, lähikuva	-	M. Kykyri	18.7.	2005	dia	kino
51434	538	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	-	M. Kykyri	18.7.	2005	dia	kino
51434	539	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Laajennus. Maata läpikäydään pöydillä. Kuvassa S. Hietala.	N-S	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	540	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Sama. Kuvassa S. Hietala, P. Korpi ja A. Jultuz.	N-S	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	541	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	pintamaan poiston jälkeen, yleiskuva	S-N	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	542	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	E-W	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	543	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	E-W	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	544	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Laajennus 1, maan läpikäyntiä, työkuva. Kuvassa P. Korpi ja A. Jultuz.	-	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	545	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Sama. Kuvassa S. Hietala, H. Kantola, S. Haapanen.	-	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	546	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	-	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	547	Kotka	Kauppatori	TE-linja	Tiilikaivo, kaupungintalon SW-edusta.	W-E	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	548	Kotka	Kauppatori	TE-linja	sama	NE-SW	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	549	Kotka	Kauppatori	TE-linja	sama	NE-SW	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	550	Kotka	Kauppatori	TE-linja	sama	NW-SE	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	551	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Laajennus 1. Maan läpikäyntiä, työkuva. Kuvassa S. Hietala, A. Jultuz, P. Korpi.	S-N	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	552	Kotka	Kauppatori	TE-linja	Tiilikaivo. Kaupungintalon SW-edusta.	SE-NW	M. Kykyri	19.7.	2005	dia	kino
51434	553	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	NW-pää 64 m:stä luoteeseen. Ojan NE-profiili SE:stä NW:hen.	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	554	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	555	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	556	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	557	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	558	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	559	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	560	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	561	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, 0-14 m, NE-pää	N-S	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	562	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, ojat 13,5-14 m	NW-SE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	563	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	564	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, 2, 0-14 m, SE-profiili	N-S	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	565	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, pohjaan kaivettuna	NE-SW	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	566	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SW-NE	M. Kykyri	20.7.	2005	dia	kino
51434	567	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Koeojan 1 kaivuu. Valvontaa. Kuvassa M. Kykyri.	NE-SW	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	568	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	S-N	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	569	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koeojan 2 kaivuu	SW-NE	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	570	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Maan läpikäyntiä. Työkuva. Kuvassa A. Jultuz ja P. Korpi.	S-N	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	571	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Maan läpikäyntiä ja kaivinkoneen valvontaa. Työkuva. Kuvassa A. Jultuz, P. Korpi ja M. Kykyri.	S-N	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	572	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Koekuoppa 2. Työkuva. M. Kykyri valvoo.	NE-SW	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	573	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Koekuoppa 2. Työkuva. Kalevi Kulhelm kaivaa.	NE-SW	S. Hietala	21.7.	2005	dia	kino
51434	574	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Koekuopat 1 ja 2. Yleiskuva.	S-N	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	575	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 2 pohjaan kaivettuna	SE-NW	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	576	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 1 pohjaan kaivettuna	SE-NW	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	577	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Koekuopat 1 ja 2. Yleiskuva.	E-W	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	578	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 2 pohjaan kaivettuna	NW-SE	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	579	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 1 pohjaan kaivettuna	NW-SE	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	580	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 1, NE-profiilia	W-E	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	581	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 2, NE-profiilia	S-N	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	582	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 1, NE-profiili 5-6 m	SW-NE	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	583	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	koekuoppa 2, NE-profiili 1-2 m	SW-NE	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	584	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, salaoja 20 m	SE-NW	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	585	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	21.7.	2005	dia	kino
51434	586	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	NW-profiili, hiiltynyt puu	SE-NW	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	587	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	NW-profiilia	SE-NW	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	588	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	NE-profiilia	SW-NE	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	589	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	SE-profiilia	NW-SE	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	590	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennukset, NE-profiili NW:stä SE:hen	W-E	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	591	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	W-E	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	592	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennukset, NE-profiili SE:stä NW:hen	SW-NE	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	593	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SW-NE	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	594	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, 0-18 m, SE-profiili NE:stä SW:hen	N-S	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	595	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	N-S	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	596	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	N-S	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	597	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, oja kohdalla n. 12-13 m	NW-SE	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	598	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennukset, yleiskuva, pohjataso 0-18 m	NE-SW	M. Kykyri	22.7.	2005	dia	kino
51434	599	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus, diagonaali viemärikaivanto 30-37 m NW:stä SE:hen	N-S	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino
51434	600	Kotka	Kauppatori	työkuva	Löytöjen pesua. Kuvassa H, Hyypiä ja I. Lievonen.	E-W	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	601	Kotka	Kauppatori	työkuva	sama	S-N	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino
51434	602	Kotka	Kauppatori	työkuva	Sama. Kuvassa H. Hyypiä, I. Lievonen, P. Korpi.	S-N	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino
51434	603	Kotka	Kauppatori	työkuva	sama	S-N	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino
51434	604	Kotka	Kauppatori	työkuva	Sama. Kuvassa H. Hyypiä, I. Lievonen, A. Jultuz ja S. Hietala.	S-N	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino
51434	605	Kotka	Kauppatori	työkuva	sama	E-W	M. Kykyri	26.7.	2005	dia	kino
51434	606	Kotka	Kauppatori	työkuva	luiden kuivatusta	SE-NW	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	607	Kotka	Kauppatori	työkuva	sama	SE-NW	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	608	Kotka	Kauppatori	työkuva	sama	S-N	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	609	Kotka	Kauppatori	työkuva	sama	E-W	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	610	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, SE-profiili välillä 18-37 m	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	611	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	612	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	613	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	614	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, SE-profiili, väli 37-56 m NE:stä SW:hen	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	615	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	616	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	617	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	618	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, SE-profiili, salaojalinja 50-57 m	NW-SE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	619	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, SW-profiili kohdalta 37 m = koekuoppa 12 SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	620	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, salaoja 20 m, NE-seinämä	SW-NE	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	621	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Laajennus 2, pohjaan kaivettuna. Ajotien tekoa.	S-N	M. Kykyri	27.7.	2005	dia	kino
51434	622	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, SE-profiilin kohta 28,80 m kuopanne	NW-SE	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	623	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, SE-profiili kohta 39 m kuopanne	NW-SE	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	624	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	Larsen 2 ja laajennus 1-2. Ajotie.	NE-SW	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	625	Kotka	Kauppatori	linja TE-TH	Tontin keskustaa: linja n. TE-TH, ajotiekaistale. SE-profiili, orgaaninen horisontti.	E-W	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	626	Kotka	Kauppatori	linja TE-TH	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	627	Kotka	Kauppatori	linja TE-TH	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	628	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien poistoa	S-N	M. Kykyri	28.7.	2005	dia	kino
51434	629	Kotka	Kauppatori	linja TE	tiilikaivo, kaupungintalon SW-edusta, linja TE	W-E	M. Kykyri	29.7.	2005	dia	kino
51434	630	Kotka	Kauppatori	linja TE	sama	N-S	M. Kykyri	29.7.	2005	dia	kino
51434	631	Kotka	Kauppatori	linja TE	sama	E-W	M. Kykyri	29.7.	2005	dia	kino
51434	632	Kotka	Kauppatori	linja TE	sama	S-N	M. Kykyri	29.7.	2005	dia	kino
51434	633	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelien poiston jälkeen	S-N	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	634	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	modulit TC-TD/69-72 m, ajotien kaivua	E-W	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	635	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	Modulit TC-TD/69-72 m, ajotien kaivua. Ajotien SW-pää.	S-N	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	636	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	S-N	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	637	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	modulit TC-TD/69-72 m, ajotie, yleiskuva	S-N	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	638	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	modulit TC-TD/69-72 m, tien SW-päätä kaivetaan	W-E	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	639	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	Modulit TC-TD/69-72 m, ajotie, SW-pää, orgaaninen horisontti.	SW-NE	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	640	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama, lähikuva	E-W	M. Kykyri	20.9.	2005	dia	kino
51434	641	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	modulit TC-TD/69-72 m, ajotie, yleiskuva	SW-NE	M. Kykyri	22.9.	2005	dia	kino
51434	642	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	NE-SW	M. Kykyri	22.9.	2005	dia	kino
51434	643	Kotka	Kauppatori	moduli TC	moduli TC/74-76 m, yleiskuva	NW-SE	M. Kykyri	22.9.	2005	dia	kino
51434	644	Kotka	Kauppatori	moduli TE	moduli TE/74-76 m, ajotien SW-pään S-nurkan kulttuurikerroksia	W-E	M. Kykyri	22.9.	2005	dia	kino
51434	645	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	SW-puoli, Kirkkokadun puoleinen pääty	NW-SE	M. Kykyri	23.9.	2005	dia	kino
51434	646	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 1, 50-62 m, SE-profiili	W-E	M. Kykyri	23.9.	2005	dia	kino
51434	647	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	N-S	M. Kykyri	23.9.	2005	dia	kino
51434	648	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Larsen 2:n ja Valakallion puiston välinen kannas. Pohjasaven pintaa	W-E	M. Kykyri	23.9.	2005	dia	kino
51434	649	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	W-E	M. Kykyri	23.9.	2005	dia	kino
51434	650	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	W-E	M. Kykyri	23.9.	2005	dia	kino
51434	651	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, 47-62 m, SE-profiili, yleiskuva	N-S	M. Kykyri	26.9.	2005	dia	kino
51434	652	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, 47-62 m, SE-profiili, NE:stä SW:hen	NW-SE	M. Kykyri	26.9.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	653	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, SE-profiili, NE:stä SW:hen	NW-SE	M. Kykyri	26.9.	2005	dia	kino
51434	654	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	laajennus 2, SE-profiili, NE:stä SW:hen	NW-SE	M. Kykyri	26.9.	2005	dia	kino
51434	655	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NE-jatke 0-5 m, NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	656	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NE-jatke 7-12 m, NW-profiili	E-W	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	657	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NE-jatke 8 m, oja	E-W	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	658	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NE-jatke 12-14,8 m, NW-profiili	S-N	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	659	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	S-N	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	660	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NE-jatke, 8 m, oja, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	661	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	5-7 m kaivomonttu, SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	662	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	5-7 m kaivomonttu, NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	27.9.	2005	dia	kino
51434	663	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivo	W-E	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	664	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	W-E	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	665	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	NE-SW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	666	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	kaivon W-nurkka ja pystypaalut	W-E	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	667	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	kaivo	S-N	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	668	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	kaivo ja pystypaalut	E-W	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	669	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	pystypaalut, lähikuva	E-W	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	670	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	E-W	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	671	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon W-nurkka ja pystypaalut	E-W	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	672	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon W-nurkka, yksityiskohta, lähikuva	E-W	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	673	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SE-profiili	NW-SE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	674	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivo	E-W	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	675	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivo, SE-profiili, yksityiskohta	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	676	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	677	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivo	S-N	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	678	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SW-profiili, yksityiskohta	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	679	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, pystypaalut, lähikuva	N-S	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	680	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, NE-jatke, NW-profiili	S-N	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	681	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	682	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, NE-profiili	SW-NE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	683	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon esiinkaivamista	SW-NE	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	684	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon esiinkaivu. Valvomassa M. Kykyri.	SW-NE	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	685	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon esiinkaivua	NE-SW	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	686	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SW-sivusta pohjasaveen kaivettuna	SW-NE	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	687	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama, dokumentoimassa M. Kykyri	SW-NE	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	688	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SW-NE	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	689	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon W-nurkka. Esiinkaivamassa M. Kykyri.	SW-NE	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	690	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon W-nurkkaa dokumentoimassa M. Kykyri	S-N	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	691	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	S-N	M. Hyypiä	28.9.	2005	dia	kino
51434	692	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, NW-profiili, pystypaalu: leikkaus	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	693	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, NW-profiili, pystypaalu, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	694	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	695	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SW-profiili	SW-NE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	696	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	S-N	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	697	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SW-profiilin esiinkaivua. Kuvassa K. Kulhelm.	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	698	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon S-nurkka, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	699	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SW-profiili esiinkaivettuna	SW-NE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	700	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	sama	SW-NE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	701	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivon SW-profiili pohjasaveen kaivettuna	SW-NE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	702	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, pystypaalu ja orgaaninen horisontti	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	703	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	NW-laajennus, kaivo, yleiskuva	W-E	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	704	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Kustaankadun NE-leikkausta	SE-NW	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	705	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Kustaankadun SE-leikkaus	NW-SE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino
51434	706	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Kustaankadun NE-leikkaus SE:stä NW:hen	SW-NE	M. Kykyri	28.9.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	707	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	SW-NE	M. Kykyri	3.10.	2005	dia	kino
51434	708	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	SW-NE	M. Kykyri	3.10.	2005	dia	kino
51434	709	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	SW-NE	M. Kykyri	3.10.	2005	dia	kino
51434	710	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Donitsitalon S-perustus/nurkka	SW-NE	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	711	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaupungintalon NW-päädyn edustan kulttuurikerroksia	NW-SE	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	712	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Donitsitalon E-nurkka: koeoja 2 NW-päätä. Kulttuurikerroksia.	SE-NW	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	713	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaukolämpöoja	N-S	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	714	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kaapelikaivanto	SE-NW	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	715	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	yleiskuva	S-N	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	716	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	uusi kaukolämpöputken linjaus, NW-kaarre	NW-SE	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	717	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama, NW-pää/Kirkkokatu	SE-NW	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	718	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama, keskustaa	S-N	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	719	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama, SE-pää	S-N	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	720	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sähkökaapelikaivanto	NW-SE	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	721	Kotka	Kauppatori	toriparkki	kaupungintalon SW-edusta: Kustaankatu NE-profiili	SW-SE	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	722	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotie: SE-profiili väli 30-12 m	SE-NW	M. Kykyri	4.10.	2005	dia	kino
51434	723	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotie: SE-profiili väli 30-12 m lounaasta koilliseen	SE-NW	M. Kykyri	5.10.	2005	dia	kino
51434	724	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	SE-NW	M. Kykyri	5.10.	2005	dia	kino
51434	725	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotie: SE-profiili, salaoja 28-30 m	SE-NW	M. Kykyri	5.10.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	726	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	SE-NW	M. Kykyri	5.10.	2005	dia	kino
51434	727	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	SE-NW	M. Kykyri	5.10.	2005	dia	kino
51434	728	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	SE-NW	M. Kykyri	5.10.	2005	dia	kino
51434	729	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotie: SE-profiili, salaoja 20 m	SE-NW	M. Kykyri	6.10.	2005	dia	kino
51434	730	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotie: SE-profiili, salaojan pohja 20 m, lähikuva	SE-NW	M. Kykyri	6.10.	2005	dia	kino
51434	731	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	SE-NW	M. Kykyri	6.10.	2005	dia	kino
51434	732	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	sama	N-S	M. Kykyri	6.10.	2005	dia	kino
51434	733	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotie: linja n. 20 m: salaoja- ja viemärikaivanto, yleiskuva	S-N	M. Kykyri	6.10.	2005	dia	kino
51434	734	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	pohjaan kaivettuna	SW-NE	M. Kykyri	7.10	2005	dia	kino
51434	735	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	7.10	2005	dia	kino
51434	736	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	kallioon kaivettuna	NE-SW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	737	Kotka	Kauppatori	modulit TC-TD	ajotien linja pohjaan kaivettuna	NE-SW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	738	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiska, NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	739	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	740	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	741	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	Donitsintalon E-nurkka, NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	742	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiska, SE-profiili lounaasta koilliseen	NW-SE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	743	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	744	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	745	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	746	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NW-SE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	747	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NE-SW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	748	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiska, NE-profiili kaakosta luoteeseen	SW-NE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	749	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	750	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	S-N	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	751	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	752	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	753	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	754	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SW-NE	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	755	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiska, NW- pää/Kirkkokatu	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	756	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiska, SW-profiili	NE-SW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	757	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiska, NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	758	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	759	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin sisääntulo Kirkkokadulta. NW-profiili	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	760	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Donitsitalon S-nurkka: NW-leikkaus	SE-NW	M. Kykyri	12.10.	2005	dia	kino
51434	761	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Valakallion ja torin välinen maakannas	N-S	M. Kykyri	13.10.	2005	dia	kino
51434	762	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Valakallion ja torin välinen maakannas. Kannasta poistetaan.	NE-SW	M. Kykyri	13.10.	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	763	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Valakallion ja torin välinen maakannas. Kannasta poistetaan. Profiilissa ylinnä palomaatäyttökerros.	NW-SE	M. Kykyri	13.10.	2005	dia	kino
51434	764	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	NW-SE	M. Kykyri	13.10.	2005	dia	kino
51434	765	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	N-S	M. Kykyri	13.10.	2005	dia	kino
51434	766	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Valakallion ja torin välinen maakannas. Kannasta poistetaan.	NE-SW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	767	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	NE-SW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	768	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Donitsitalon SE-pääty, profiili	NE-SW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	769	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Donitsitalon S-nurkka, SE-profiili	NE-SW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	770	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiskan SW-pää, NW-profiilia	SE-NW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	771	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiskan SW-pää pohjaan kaivettuna, yleiskuva	NE-SW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	772	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	SE-NW	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	773	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Kustaankadun linja pohjaan kaivettuna	NW-SE	M. Kykyri	18.10.	2005	dia	kino
51434	774	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Valakallion ja torin välinen maakannas, NW-leikkaus	SE-NW	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino
51434	775	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Valakallion ja torin välinen maakannas, SW-leikkaus	NE-SW	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino
51434	776	Kotka	Kauppatori	toriparkki	sama	NE-SW	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino
51434	777	Kotka	Kauppatori	toriparkki	Kustaankadun NE-profiili. Päällekkäisiä torikiveyspintoja.	NW-SE	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino
51434	778	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	parkkihallin ajoluiskan SW-pää, SE-profiili koillisesta lounaaseen	NW-SE	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51434	779	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NW-SE	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino
51434	780	Kotka	Kauppatori	Valakallion puisto	sama	NW-SE	M. Kykyri	19.10	2005	dia	kino

Löytödialuettelo, Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005

Liite 1b

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	1	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	2	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	3	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	4	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	5	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	6	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	7	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	8	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	9	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	10	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	11	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	12	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:319. Punsavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	13	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:319. Punsavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	14	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:319. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	15	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:319. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	16	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:319. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	17	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:319. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	18	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:318. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	19	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:318. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	20	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:318. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	21	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	22	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	23	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	24	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	25	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	26	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	27	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	28	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	29	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	30	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	31	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:317. Punasavikeramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	32	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	NE-puoli	KM 2005088:321. Slaavilaista keramiikkaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	33	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	25-32 m	Konservoitavat metalliesineet. 2 kopeekkaa v. 1797.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	34	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	41-49 m	Konservoitavat metalliesineet.1 denga v. 1753.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	35	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. 2 kopeekkaa v. 1810.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	36	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	ja laajennus	Konservoitavia metalliesineitä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	37	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	ja laajennus	Konservoitavia metalliesineitä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	38	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	ja laajennus	Konservoitavia metalliesineitä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	39	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	ja laajennus	Konservoitavia metalliesineitä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	40	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Kaksi saranarautaa.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	41	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Kaksi saranarautaa.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	42	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Sinkilä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	43	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Sinkilä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	44	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Rautanaula.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	45	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Rautanauloja.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	46	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Hevosenkengännauloja.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	47	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Hevosenkengännauloja.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	48	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Niittejä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	49	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Niittejä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	50	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Kengän korkorauta.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	51	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Kengän korkorauta.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	52	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Hevosenkenkä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	53	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Hevosenkenkä.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	54	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Ruotoveitsi.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	55	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Veitsen hela.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	56	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Veitsen hela.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	57	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Tupen hela.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	58	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Tupen hela.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	59	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat metalliesineet. Avaimenkilpi.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	60	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. Lyijyvaippainen kuula.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	61	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	irtolöytö	Konservoitavat metalliesineet. Plombi.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	62	Kotka	Kauppatori	Valakallionpuisto	irtolöytö	Konservoitavat metalliesineet. Plombi.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	63	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. 2 kopeekkaa v. 1810.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	64	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	0-12 m	Konservoitavat metalliesineet. 2 kopeekkaa v. 1810.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	65	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	41-49 m	Konservoitavat metalliesineet. 1 denga v. 1753.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	66	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	41-49 m	Konservoitavat metalliesineet. 1 denga v. 1753.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	67	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	25-32 m	Konservoitavat metalliesineet. 2 kopeekkaa v. 1797.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	68	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	25-32 m	Konservoitavat metalliesineet. 2 kopeekkaa v. 1797.	M. Kykyri	17.1.	2006	dia	kino
51504	69	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Konservoitavat puuesineet. Lankarulla.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	70	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Konservoitavat puuesineet. Lankarulla.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	71	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Konservoitavat puuesineet. Lankarulla.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	72	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TG-TH/70-73, TH-TI/73-74 (0-8m), TK-TL/73-75	Konservoitavat puuesineet. Pullonkorkkeja.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	73	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	modulit TG-TH/70-73, TH-TI/73-74 (0-8m), TK-TL/73-75	Konservoitavat puuesineet.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	74	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Konservoitavat puuesineet.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	75	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat puuesineet. Naulakkokoukku.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	76	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	32-41 m	Konservoitavat puuesineet. Pelinappula.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	77	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	32-41 m	Konservoitavat puuesineet. Pelinappula.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	78	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	32-41 m	Konservoitavat puuesineet. Pelinappula.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	79	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	32-41 m	Konservoitavat puuesineet. Harjan katkelma.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	80	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	32-41 m	Konservoitavat puuesineet. Harjan katkelma.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Löytö	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
51504	81	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TK-TL/73-75	Konservoitavat puuesineet. Kaksi väkipyörää.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	82	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TK-TL/73-75	Konservoitavat puuesineet. Kolme kimpilautaa, veistetty tikku sekä puinen "puolipallo".	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	83	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TK-TL/73-75	Konservoitavat puuesineet. Veistetty sauvamainen rakennepuu.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	84	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus	12-21 m	Konservoitavat puuesineet. Väkipyörä.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	85	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus.	12-21 m	Konservoitavat puuesineet. Väkipyörä.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	86	Kotka	Kauppatori	Larsen 2 laajennus.	12-21 m	Konservoitavat puuesineet. Väkipyörä.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	87	Kotka	Kauppatori	Larsen 2	41-19 m	Konservoitavat puuesineet. Kaksi kimpilautaa.	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino
51504	88	Kotka	Kauppatori	Larsen 1	moduli TK-TL/73-75	Konservoitavat puuesineet. Veistetty puutappi	T. Leinonen	21.2.	2006	dia	kino

KOTKA KAUPPATORI TORIPARKKI 2005

Löytö- ja näyteluettelot

Kansikuva: Ruotsinsalmen aikaan ajoittuvan ihmisfiguurin katkelma (KM 2005088:119). Kuva T. Leinonen KyMM.

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005

Löytöluettelo KM 2005088:1-415

Liite 3a

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	1	Larsen 2	0-12	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasite. Palat eri astioista.	6	Suun halk. 70-80	59
2005088	2	Larsen 2	0-12	Kivitavara	Astia	Kylkipala, ulkopinnalla valkoinen suolalaste ja beigellä sisäpinnalla rihlausta.	1		31
2005088	3	Larsen 2	0-12	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla jäänteitä vihreänkellertävästä lyijylasitteesta.	1		4
2005088	4	Larsen 2	0-12	Punasavi	Astia	Reunapaloja, yhden palan ulkopinnalla rihlausta.	3	Suun halk. 220	160
2005088	5	Larsen 2	0-12	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vaaleanvihreä.	2	Paksuus 2	5
2005088	6	Larsen 2	0-12	Lasi	Ikkuna	Lasimassa kirkas.	1	Paksuus 2,5	3
2005088	7	Larsen 2	12-18	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, kahden ulkopinnalla käsinmaalattuja kukka-aiheita, yhdessä suureunan päällä punainen raita.	3	Suun halk. 80	12
2005088	8	Larsen 2	12-18	Posliini	Astia	Kylki- ja pohjapaloja.	8		16
2005088	9	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Pohjapaloja, kellertävä tinalasite molemmilla puolilla.	2		3
2005088	10	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Laita- ja pohjapaloja lautasesta. Laidassa käsinmaalattu sininen palmikkoaihe.	4		24
2005088	11	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Reunapala ja ripa kupista. Sininen siirtokuvakoristelu.	2	Suun halk. 70	2
2005088	12	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, joissa ulkopinnalla ruskean eri sävyin maalattu vaaka- ja pystynauhakoristelu.	3		6
2005088	13	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Reunapala. Sisäpinnalla valkoinen- ja ulkopinnalla sininen tinalasite.	1	Suun halk. 70	6
2005088	14	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasite.	3		14
2005088	15	Larsen 2	12-18	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja tinalasitteisesta lautasesta.	22		85

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	16	Larsen 2	12-18	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, punaruskea lyijylasite.	3	Suun halk. 140-160	51
2005088	17	Larsen 2	12-18	Punasavi	Astia	Reunapaloja, kellertävän lyijylasitteen alla vihreää ja valkoista nauhakoristelua.	2	Suun halk. 220-240	94
2005088	18	Larsen 2	12-18	Punasavi	Astia	Reuna- ja pohjapaloja, lyijylasitteen väri vaihtelee vaaleanruskeasta punaruskeaan, oranssiin ja mustaan.	9		142
2005088	19	Larsen 2	12-18	Punasavi	Astia	Kylkipala, mustan mattapintaisen lyijylasitteen alla viivakoristelua.	1		18
2005088	20	Larsen 2	12-18	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, kahdessa savilietekerros, yhden ulkopinnalla rihlausta.	12	Suun halk. 200	71
2005088	21	Larsen 2	12-18	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoista, harmaata ja ruskeaa slaavilasta keramiikkaa. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on tasainen ja kupera. Osassa paloista on paksunnos.	24	Suun halk. 180	289
2005088	22	Larsen 2	12-18	Valkosavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, yhdessä musta lyijylasite sisäpinnalla ja reunan päällä, kahdessa keltainen lyijylasite sisäpuolella.	3	Suun halk. 140	93
2005088	23	Larsen 2	12-18	Lasi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja juomalasista, pohjassa puntteliarpi. Lasimassa vaaleanvihreä.	3	Pohjan halk. 50	40
2005088	24	Larsen 2	12-18	Lasi	Astia	Reunapala pienestä astiasta. Lasimassa on kirkas ja osittain hiottu.	1		1
2005088	25	Larsen 2	12-18	Lasi	Pullo	Kylkipaloja eri pulloista. Lasimassa on tummanvihreä.	6	2-7	53
2005088	26	Larsen 2	12-18	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa oliivinvihreä.	6		20
2005088	27	Larsen 2	12-18	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipala neliskanttisesta pullosta, pohjassa puntteliarpi. Lasimassa turkoosi.	2	Pohjan halk. 38	55
2005088	28	Larsen 2	12-18	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa vaaleanurkoosi.	3		12
2005088	29	Larsen 2	12-18	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa kirkas.	2		5
2005088	30	Larsen 2	12-18	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä ja irisoitunut.	1	Paksuus 1	1
2005088	31	Larsen 2	12-18	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä ja kahdessa palassa hieman irisoitunut.	5	Paksuus 1	6

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	32	Larsen 2	12-18	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas.	6	Paksuus 1-2	6
2005088	33	Larsen 2	18-25	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, tinalasitettu. Ulkopinnalla sininen kasviaiheinen siirtokuvakoristelu.	3		6
2005088	34	Larsen 2	18-25	Fajanssi	Astia	Reunapala. Molemmilla pinnoilla violetti siirtokuvakoristelu.	1		1
2005088	35	Larsen 2	18-25	Fajanssi	Astia	Kylkipala, molemmin puolin turkoosi tinalasite.	1		1
2005088	36	Larsen 2	18-25	Fajanssi	Astia	Reunapala. Ulkopinnalla ruskeaa nauhakoristelua.	1		1
2005088	37	Larsen 2	18-25	Fajanssi	Astia	Pohja- ja reunapaloja tinalasitetusta lautasesta.	3		5
2005088	38	Larsen 2	18-25	Punasavi	Astia	Reunapaloja, ulko- ja sisäpinnalla vaalea savilietekerros. Ulkopinnalla lisäksi vihreää lyijylasitetta.	2		38
2005088	39	Larsen 2	18-25	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla väritön lyijylasite.	1		15
2005088	40	Larsen 2	18-25	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, kahdessa vaalea savilietekerros sekä hieman mustaa lyijylasitetta.	4		14
2005088	41	Larsen 2	18-25	Savi	Astia	Kylkipaloja, valkoharmaata ja harmaanruskeaa slaavilaista keramiikkaa.	2		20
2005088	42	Larsen 2	18-25	Lasi	Astia	Kylkipala, lasimassa vaaleanvihreä.	1		1
2005088	43	Larsen 2	18-25	Lasi	Astia	Pohjapala juomalasista. Lasimassa kirkas.	1		16
2005088	44	Larsen 2	18-25	Lasi	Astia	Reunapaloja juomalasista. Lasimassa kirkas.	2	Suun halk. 60	4
2005088	45	Larsen 2	18-25	Lasi	Astia	Kylkipaloja, lasimassa kirkas. Yksi paloista on mattapintainen.	3		3
2005088	46	Larsen 2	18-25	Lasi	Pullo	Pullonkaula- ja kylkipaloja. Lasimassa on vaaleanvihreä ja irisoitunut.	3	Suun halk. 34	55
2005088	47	Larsen 2	18-25	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, ruskea ja ruskeanvihreä lasimassa.	2		5
2005088	48	Larsen 2	18-25	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vaaleanvihreä. Yksi irisoitunut.	3	Paksuus 1-2	6
2005088	49	Larsen 2	18-25	Lasi	Ikkuna	Lasimassa kirkas.	1	Paksuus 2	3

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	50	Larsen 2	25-32	Posliini	Astia	Pohjakylkipala	1		20
2005088	51	Larsen 2	25-32	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipaloja.	4		5
2005088	52	Larsen 2	25-32	Fajanssi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja. Sisäpinnalla marjapuuron värinen siirtokuvakoristelu.	3		2
2005088	53	Larsen 2	25-32	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Sisäpinta valkoinen, ulkopinnalla kermanvärinen koripunoskohokuviointi.	1		8
2005088	54	Larsen 2	25-32	Fajanssi	Astia	Pohja-, reuna- ja kylkipaloja lautasesta. Valkoinen tinalasite.	17		88
2005088	55	Larsen 2	25-32	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla puolilla keltainen tinalasite.	2		4
2005088	56	Larsen 2	25-32	Fajanssi	Astia	Reunapala, molemmilla puolilla valkoinen tinalasite	1		2
2005088	57	Larsen 2	25-32	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, ulkopinnalla musta lyijylasite, toisen palan sisäpinnalla keltainen lyijylasite.	2		2
2005088	58	Larsen 2	25-32	Punasavi	Astia	Kylkipala, ulkopinnalla ohut vyökoristelu.	1		10
2005088	59	Larsen 2	25-32	Savi	Astia	Kylkipala, valkoharmaata slaavilaista keramiikkaa. Massan väri on osittain punertava.	1		11
2005088	60	Larsen 2	25-32	Valkosavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla keltainen lyijylasite.	1		10
2005088	61	Larsen 2	25-32	Lasi	Astia	Kylkipala, lasimassa kirkas.	1		1
2005088	62	Larsen 2	25-32	Lasi	Pullo	Suu- ja kaulapaloja, lasimassa vaaleanturkoosi.	5	Suun halk. 25	60
2005088	63	Larsen 2	25-32	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa vaaleanturkoosi.	7		18
2005088	64	Larsen 2	25-32	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa keskivihreä, neljä irisoitunutta palaa.	6		19
2005088	65	Larsen 2	25-32	Lasi	Pullo	Kaula- ja kylkipaloja, lasimassa oliivinvihreää.	3		10
2005088	66	Larsen 2	25-32	Lasi	Pullo	Kaula- kylkipaloja, lasimassa ruskeanvihreää.	3		14
2005088	67	Larsen 2	25-32	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vaaleanvihreä, osa paloista on irisoitunut.	6	1-3	6
2005088	68	Larsen 2	25-32	Lasi	Ikkuna	Lasimassa kirkas.	6	1-2	4

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	69	Larsen 2	32-41	Posliini	Astia	Kylkipala. Sisäpinnalla sinistä käsinmaalattua koristelua.	1		2
2005088	70	Larsen 2	32-41	Fajanssi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja lautasesta. Valkoinen tinalasite.	8		30
2005088	71	Larsen 2	32-41	Kivitavara	Astia	Pohjapala, ulkopinnalla punertavan keltainen suolalasilite.	1	Pohjan halk. n. 100	47
2005088	72	Larsen 2	32-41	Punasavi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, sisäpinnalla vaaleanvihreä lyijylasite.	4		49
2005088	73	Larsen 2	32-41	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla vaalea savilietekerros, ulkopinta nokeentunut.	1		7
2005088	74	Larsen 2	32-41	Punasavi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, yhdessä palassa sisäpinta hieman nokeentunut.	3		8
2005088	75	Larsen 2	32-41	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, slaavinen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoharmaasta beigeen ja tummanruskeaan.	6		82
2005088	76	Larsen 2	32-41	Lasi	Astia	Reunapala, lasimassa kirkas ja hieman hioutunut.	1		1
2005088	77	Larsen 2	32-41	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa tumman- ja vaaleanvihreä sekä irisoitunut.	7		65
2005088	78	Larsen 2	32-41	Lasi	Pullo	Pohjakylkipaloja neliskanttisesta vaaleanvihreästä matkalipaspullosta. Pohjassa puntteliarpi.	3		142
2005088	79	Larsen 2	32-41	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa oliivinvihreä.	1		3
2005088	80	Larsen 2	32-41	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa vaaleanturkoosi.	1		3
2005088	81	Larsen 2	32-41	Lasi	Ikkuna	Lasimassa keskivihreä.	4	Paksuus 1-3	7
2005088	82	Larsen 2	32-41	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vaaleanvihreä, toinen paloista hieman irisoitunut.	2	Paksuus 1-2	3
2005088	83	Larsen 2	41-49	Posliini	Astia	Pohjakylkipala pienestä kupista. Ulkopuolella polykrominen kukka-aihe, sisäpuolella kukkakoristelua. Pohjassa sininen leimatäplä.	1	Pohjan halk. 40	12
2005088	84	Larsen 2	41-49	Posliini	Astia	Reunapaloja, yhdessä kultainen viivakoriste ja kahdessa ruskea viivakoriste reunan päällä.	3		10

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	85	Larsen 2	41-49	Fajanssi	Astia	Pohjapala. Sisäpinnalla rippeitä sinisestä maalauskoristelusta.	1		3
2005088	86	Larsen 2	41-49	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, tinalasite.	8		14
2005088	87	Larsen 2	41-49	Fajanssi	Astia	Kylkipala, tinalasitettu. Ulkopinnalla vyökoristelu.	1		4
2005088	88	Larsen 2	41-49	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla vaaleanvihreää ja punaista lyijylasitusta.	1		19
2005088	89	Larsen 2	41-49	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, kolmessa palassa vaalea savilietekerros.	6		26
2005088	90	Larsen 2	41-49	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipala, ruskeanharmaa slaavilaista keramiikkaa. Toisen sisäpinnalla savilietekerros. Reunan muoto on heikosti profiloitu ja hieman paksunnettu. Reuna viistoutuu ulospäin.	2		29
2005088	91	Larsen 2	41-49	Valkosavi	Liitupiippu	Liitupiipun pesän palanen.	1		1
2005088	92	Larsen 2	41-49	Lasi	Astia	Pohjapala juomalasista. Lasimassa kirkas, pohjassa puntteliarpi.	1	Pohjan halk. 55	45
2005088	93	Larsen 2	41-49	Lasi	Astia	Reunapala, lasimassa kirkas, koristeena aaltoilevia savunharmaita viivoja.	1		3
2005088	94	Larsen 2	41-49	Lasi	Pullo	Lasimassa vaaleanvihreä ja irisoitunut.	3		24
2005088	95	Larsen 2	41-49	Lasi	Pullo	Lasimassa oliivinvihreä.	1		2
2005088	96	Larsen 2	41-49	Lasi	Pullo	Lasimassa vaaleanturkoosi.	1		6
2005088	97	Larsen 2	41-49	Lasi	Pullo	Lasimassa ruskea.	1	Pohjan halk. 7	40
2005088	98	Larsen 2	41-49	Lasi	Ikkuna	Lasimassa keskivihreä.	2	Paksuus 1,5-2	6
2005088	99	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Lautasen puolikas. Laidalla kulkee käsinmaalattu vaaleanpunainen nauha, jonka yläpuolella on sininen täpläkuviointi. Alapuolella vaaleanvihreä aaltoileva kuvio, jonka alla punainen serpentiinikoriste. Pohjassa on tummansininen venäläinen leima. Hrapunov-Novy.	1	Astian halk. 137	66

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	100	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Pohjakylki- ja kylkipala lautasesta. Vihreä kasvi-, viiva- ja pisteaiheinen siirtokuvakoristelu.	2	Astian halk. 140	40
2005088	101	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Pohjapala. Pohjassa käsinmaalattu vaaleanpunainen ruusunnappu. Pohjassa on sininen venäläinen miekkaleima.Gardner.	1	Pohjan halk. 40	18
2005088	102	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Pohjakylki- ja kylkipaloja. Molemmilla puolilla käsinmaalattu sininen kukka-aihe.	6		28
2005088	103	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Reunapaloja. Reunan päällä kulkee punainen tai ruskea koristeviiva, yhdessä tätä ei ole lainkaan. Yhden palan sisäpinta on kokokuvaioitu.	5		13
2005088	104	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Pohja, reuna- ja kylkipaloja.	12		36
2005088	105	Larsen 2 laajennus	0-12	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Massa on tummunut, lasite puuttuu.	11		46
2005088	106	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Molemmilla puolilla marjapuuron värinen siirtokuvakoristelu.	1		5
2005088	107	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Ulkopinnalla käsinmaalattu puna-ruskea-vihreä kukkakoriste. Tinalasitettu.	1		1
2005088	108	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Reunapala. Reunan päällä tummanharmaa viiva, alempana samanvärinen ohut viiva. Tinalasitettu.	1		3
2005088	109	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Kaikissa sininen käsinmaalattu tai siirtokuvakoristelu. Yhdessä lisäksi ruskea punoskoriste. Yhden sisä- ja ulkoreunalla kultaviiva.	10		13
2005088	110	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja eri lautasista. Tinalasitus, osassa pinta nokeentunut.	265		707
2005088	111	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Ripa, tinalasitettu.	1		1
2005088	112	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Valkoinen tinalasite.	1		4
2005088	113	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Pohjapala kahdesta eri astiasta. Sininen tinalasite	2		25
2005088	114	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja sylinterin muotoisesta kupista. Molemmilla puolilla valkoinen tinalasite.	5	Pohjan halk. 75	43

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	115	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Pohja- ja reunapaloja pienestä kupista. Molemmilla puolilla valkoharmaa tinalasite.	3		23
2005088	116	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Molemmilla puolilla keltainen tinalasitus.	7		58
2005088	117	Larsen 2 laajennus	0-12	Fajanssi	Esine	Jalkakatkelmia tinalasitetusta esineestä. Toisessa jalassa kohokuva miehen kasvoista. Pienoisveistos?	2		4
2005088	118	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Esine	Pienoisveistoksen pääkatkelma. Lintu? Valkoinen tinalasitus, jonka päälle on maalattu keltaisella ja mustalla.	2		10
2005088	119	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Esine	Pienoisveistoksen katkelma. Päähinepäinen mies. Valkoinen tinalasitus, jonka päälle on maalattu violetilla, vihreällä ja mustalla.	1		11
2005088	120	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Esine	Pienoisveistoksen katkelma. Esittää ehkä lintua. Valkoinen tinalasitus, jonka päälle on maalattu keltaisella ja ruskealla.	1		19
2005088	121	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Esine	Pienoisveistoksen katkelmia. Esittää ehkä hevosta. Valkoinen tinalasitus, jonka päälle on maalattu mustalla ja keltaisella.	2		36
2005088	122	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipala. Reunassa kiinni korvakatkelma. Sisäpinnalla on vihreänruskea lyijylasite, ulkopinta on nokeentunut.	2		28
2005088	123	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Kylkipaloja ja korvan katkelma. Yhdessä lyijylasite molemmilla puolilla, kahdessa savilietekerros ulkopuolella. Lasitteen väri vaihtelee oliivinvihreästä ruskeanvihreään.	13		165
2005088	124	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Paloissa valkoinen savilietekerros, osassa sekä ulko- että sisäpinnoilla. Savilietteen päällä kulkee tummanvihreä tai punaruskea lyijylasitevyö.	15		198
2005088	125	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Pohjakylkipala, reunapala ja kylkipaloja. Ulkopinnalla vaalea savilietekerros. Astiaa kiertää vaaleanvihreä lyijylasitevyö.	6	Suun halk. 240	224

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	126	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnan lyijylasitteen väri vaihtelee vaaleanvihreästä ja -harmaasta vaaleanruskeaan ja keltaiseen. Kuudessa palassa boluskoristelua. Vati.	20	Suun halk. 220	270
2005088	127	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Pohjakylkipaloja. Sisäpinnan lyijylasite vihreänkeltainen ja hieman nokeentunut.	2		70
2005088	128	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Pohjapala sekä reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnan lyijylasitteen väri vaihtelee vaaleanvihreästä ja -ruskeasta tummanruskeaan. Joidenkin ulkopinnalla vaalea savilietekerros.	34		255
2005088	129	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Lyijylasite molemmilla puolilla ja se on vaaleankeltaista ja keltaista.	2		4
2005088	130	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Lyijylasitteen väri vaihtelee vaaleanruskeasta tummanruskeaan ja punaruskeaan. Kahdessa lasite molemmilla puolilla, yhdessä boluskoristelua.	11		49
2005088	131	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Reunapaloja, tummanharmaa lyijylasite.	4		8
2005088	132	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Reuna- ja pohjakylkipaloja. Yhden ulkopinnalla vaalea savilietekerros.	5		43
2005088	133	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, 12 palassa vaalea saviliete joko ulkopinnalla tai molemmilla pinnoilla.	65		262
2005088	134	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Pohjakylkipaloja, kahdessa vaalea saviliete sekä ulko- että sisäpinnoilla.	3	Pohjan halk. 70	74
2005088	135	Larsen 2 laajennus	0-12	Punasavi	Astia	Pohjakylki- ja pohjapala kahdesta eri kukkaruukusta.	2	Pohjan halk. 100, 120	184
2005088	136	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Mahdollisesti saviastian kansi. Slaavilaista vaaleanruskeaa keramiikkaa. Sekoite on karkeaa hiekkää.	1		93
2005088	137	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Pohjapaloja, harmaanruskeaa ja valkoista slaavilaista keramiikkaa. Sekoite karkeaa hiekkää, yhden palan sekoite on hienempi. Yksi paloista on nokeentunut.	3	Pohjan halk. 120, 140	148
2005088	138	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Kylkipaloja, slaavilainen valkoharmaa keramiikkaa. Sahalaitakoriste.	2		15

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	139	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Reunapaloja, vaaleanruskeaa slaavilaista keramiikkaa. Suorareunaisista astioista, reunan päällys on tasainen ja hieman sisäänpäin viisto.	10	Suun halk. 160, 220	175
2005088	140	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Reunapaloja, slaavilaista keramiikkaa. Väritys vaihtelee harmaasta vaaleanruskeaan, monet paloista ovat nokeentuneet. Reunan muoto on taitettu ja profiloitu ja sen päällys on kupera tai kovera.	19	Suun halk.180, 200	297
2005088	141	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Kylkipaloja, slaavilaista keramiikkaa. Väritys vaihtelee vaalean- ja tummanharmaasta vaaleanruskeaan, joissakin paloissa vaalea saviliete. Osa paloista on nokeentunut. Osassa paloista on karkeampi hiekkasekoite.	58		710
2005088	142	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Reunapaloja, slaavilaista valkoharmaata keramiikkaa. Väritys vaihtelee vaaleanharmaasta punertavan vaaleanharmaaseen. Reunan muoto on taitettu ja sen päällys on kupera. Massan sekoite on hienompaa kuin tummemmassa slaavilaisessa keramiikassa.	9	Suun halk. 140-200	177
2005088	143	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Astia	Kylkipaloja, slaavilaista valkoharmaata keramiikkaa. Väritys vaihtelee vaaleanharmaasta punertavaan vaaleanharmaaseen. Ulkopinta on useimmissa osittain tai kokonaan nokeentunut. Massan sekoite on hienompaa kuin tummemmassa slaavilaisessa keramiikassa.	31		420
2005088	144	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Muu	Piipun pesä, massa vaaleanruskea, viiva- ja pistekoristeltu painanteilla.	1		18
2005088	145	Larsen 2 laajennus	0-12	Savi	Muu	Laittamattomia kattotiilen katkelmia. Massa on punainen tai vaaleanharmaa.	6		98
2005088	146	Larsen 2 laajennus	0-12	Valkosavi	Astia	Reunapala pienestä astiasta, keltainen lyijylasite.	1		1
2005088	147	Larsen 2 laajennus	0-12	Valkosavi	Liitupiippu	Pesä. Liitupiipun puolikas ja fragmentti eri pesistä.	2		12
2005088	148	Larsen 2 laajennus	0-12	Valkosavi	Liitupiippu	Eri paksuisia varren katkelmia.	4		8
2005088	149	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Kylkipaloja. Lasimassa vaihtelee hennon vaaleanvihreästä keskivihreään. Osa paloista on irsoitunut.	20		60

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	150	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Pikari, näkyvässä hieman hiontakoristelua. Lasimassa väritön.	1		33
2005088	151	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Juomalasi, fasetoitu, lasimassa väritön.	1	Pohjan halk. 54	123
2005088	152	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Pohja juomalasista, lasimassa on vaaleanvihreä ja irisoitunut. Pohjassa puntteliarpi.	1	Pohjan halk. 53	33
2005088	153	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Jalka pikarista, lasimassa kirkas ja hieman himmeä. Pohjassa puntteliarpi.	1		14
2005088	154	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Pohjapaloja kahdesta eri juomalasista. Lasimassa väritön, toisessa matta.	2		23
2005088	155	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Lasimassa on kirkas lukuunottamatta viittä palaa joissa se on mattapintainen. Kahden reunapalan suureuna on ontto.	15		31
2005088	156	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Kylki- ja pohjapaloja matkalipaspullosta, lasimassa on keskivihreä ja sisältää paljon ilmakuplia.	23		156
2005088	157	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Kylki- ja pohjapaloja matkalipaspullosta, lasimassa on vaaleanvihreä ja irisoitunut.	5		48
2005088	158	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa oliivinvihreää tai keskivihreää.	28		92
2005088	159	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Kylki- ja pohjapaloja, lasimassa tummanvihreä ja irisoitunut.	28		310
2005088	160	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Suukaula-, pohja- ja kylkipaloja. Lasimassa ruskeanvihreä.	13	Pohjan halk. 70, suun halk. 30	532
2005088	161	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Pohjakylki- ja kylkipaloja, lasimassa ruskea.	9		64
2005088	162	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa sininen ja mattapintainen.	1		6
2005088	163	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Pohjapaloja matkalipaspullosta, lasimassa on väritön. Yhden pohjassa on puntteliarpi.	3		88
2005088	164	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa on kirkas.	6		24
2005088	165	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Muu	Paksu lasinpala.	1	Paksuus 13	32
2005088	166	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vaaleanvihreä, osa paloista irisoitunut.	44	Paksuus 1,5-2,5	83

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	167	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Ikkuna	Lasimassa tumman- tai keskivihreä.	12	Paksuus 1,5-2	38
2005088	168	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Ikkuna	Lasimassa väritön tai turkoosiin vivahtava.	48	Paksuus 1-4	104
2005088	169	Larsen 2 laajennus	0-12	Lasi	Sulanut lasi	Lasimassa on kirkas tai vaaleanvihreä.	7		214
2005088	170	Larsen 2 laajennus	0-12	Mineraali	Muskoviitti	Käytetty ikkunalasin korvikkeena.	9		1
2005088	171	Larsen 2 laajennus	0-12	Pii	Esine	Pyssypii.	1		3
2005088	172	Larsen 2 laajennus	12-21	Posliini	Astia	Reunapaloja. Sisäpinnalla kultainen koristelu: suureunaa kiertää nauha ja viiva, niiden alapuolella on kasviaihe.	2		7
2005088	173	Larsen 2 laajennus	12-21	Posliini	Astia	Kylkipaloja. Astian koristeena on käsinmaalattu violetti viiva, josta versoo violetteja kukkasia. Koristeaihetta on korostettu kultavärillä.	4		18
2005088	174	Larsen 2 laajennus	12-21	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipaloja eri astioista. Sisä- tai ulkopinnalla käsinmaalattu kukka-aiheinen koristelu. Väreinä on käytetty sinistä, vaaleanpunaista, oranssia ja vihreää. Yhden suureunassa ruskea viiva.	5		11
2005088	175	Larsen 2 laajennus	12-21	Posliini	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjakylkipaloja. Kolmessa reunan päällä punainen viiva.	12		45
2005088	176	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajassi	Astia	Kylkipaloja tassista, molemmilla puolilla marjapuuron värinen maisema-aiheinen siirtokuvakoristelu.	3		24
2005088	177	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Pohja- ja reunapala sekä kylkipaloja eri lautasista. Käsinmaalattu sininen palmikkonauha-aihe.	6		51
2005088	178	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Pohja- ja reunapala sekä kylkipaloja. Valkoinen tai keltainen tinalasite.	9		34
2005088	179	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja sekä ripa. Ulko-, sisä- tai molemmilla pinnoilla sinistä käsinmaalattua koristelua.	5		14

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	180	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Pohjapala ja reunapaloja. Reunapaloissa sininen puutarha- tai kukka-aiheinen siirtokuva molemmilla puolilla, toisen suurenaa koristaa molemmilla puolilla kultainen viiva. Pohjapalan sisäpinnalla puutarha-aihe.	3	Suun halk. 80	13
2005088	181	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, todennäköisesti sylinterinmuotoisesta kupista. Vaaleansininen ja tummansininen tinalasitus. Tummansinisen sisäpinnalla valkoinen lasitus.	2		6
2005088	182	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja sylinterinmuotoisesta kupista. Valkoinen tinalasitus.	11		47
2005088	183	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Pohjapala lautasesta, pohjassa syväleima, jossa näkyvillä kirjainyhdistelmä T&C. Valkoinen tinalasitus.	1		7
2005088	184	Larsen 2 laajennus	12-21	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja lautasesta. Valkoinen tinalasitus.	163		621
2005088	185	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reunapaloja, molemmilla puolilla punaruskea lyijylasite.	4	Suun halk. 180	153
2005088	186	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Kylkipaloja ja reunapala. Ulkopinnalla tummanruskea lyijylasite, sisäpinnalla vaaleanvihreä. Yhden sisäpinnalla on väritön lasite.	9	Suun halk. 140	96
2005088	187	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjakylkipaloja. Vaaleanruskea lyijylasite joko sisäpinnalla tai sisä- ja ulkopinnoilla. Kahdessa keltainen lyijylasite. Yhden vaaleanruskealasisiteisen ulkopinnalla vaalea savilietekerros.	36	Pohjan halk. 70, suun halk. 90	201
2005088	188	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjakylkipaloja. Vaaleanvihreä tai keskivihreä lyijylasite joko sisäpinnalla tai sisä- ja ulkopinnoilla. Kahden ulkopinnalla vaalea savilietekerros.	13	Pohjan halk. 80	146
2005088	189	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Kylki- ja reunapala. Tumma mattapintainen lasite ulkopinnalla. Astian ulkopinnalla aaltoviivakoristelua ja rihlausta.	2	Suun halk. 180	108

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	190	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Ulko- ja sisäpinnoilla kellertävää ja vihreää lyijylasitusta. Astia on todennäköisesti kakkuvuoka.	6	Suun halk. 260	188
2005088	191	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Pohjareunapaloja. Sisäpinnan lyijylasite on punaruskea ja siinä on vaaleaa boluskoristelua. Vati.	2	Suun halk. 350	506
2005088	192	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja vadiasta ja ruukusta. Paloissa vaaleanvihreää ja keskivihreää lyijylasitetta ja boluskoristelua. Osassa vaalea saviliete sisä- ja ulkopinnoilla.	23		456
2005088	193	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja sekä kahva- ja pohjapala. Tumman- tai vaaleanharmaaksi kulunut lyijylasite. Osassa vaalea saviliete.	18	Pohjan halk. 110	283
2005088	194	Larsen 2 laajennus	12-21	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja sekä korva. Osassa vaalea savilietekerros ja riilausta.	44	Pohjan halk. 110	499
2005088	195	Larsen 2 laajennus	12-21	Savi	Astia	Pohja- ja pohjakylkipaloja, harmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaaleanruskea, osa paloista on nokeentunut.	6	Pohjan halk. 140	233
2005088	196	Larsen 2 laajennus	12-21	Savi	Astia	Kylkipaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanruskeasta harmaaseen. Osa paloista on nokeentunut.	46		893
2005088	197	Larsen 2 laajennus	12-21	Savi	Astia	Reunapaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanruskeasta tummanharmaaseen. Reunan muoto on profiloitu tai taitettu ja sen päällys on kupera tai tasainen ja viistoutunut ulospäin. Yhden palan reuna hieman paksunnettu. Osa paloista nokeentunut.	12	Suun halk. 180-260	413
2005088	198	Larsen 2 laajennus	12-21	Savi	Astia	Kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoisesta harmaaseen ja punertavan harmaaseen. Osa paloista on nokeentunut. Yhdessä palassa on aaltoviivaurros.	45		772

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	199	Larsen 2 laajennus	12-21	Savi	Astia	Reunapaloja, valkoinen slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoisesta harmaaseen ja punertavan harmaaseen. Osa paloista on nokeentunut. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on kupera tai tasainen. Reuna on joissakin paloissa paksunnettu ulos.	7	Suun halk. 200	186
2005088	200	Larsen 2 laajennus	12-21	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on vaaleanharmaa ja osittain nokeentunut. Reunan muoto on profiloitu, paksunnettu ulos ja sen päällys on kupera.	4	Suun halk. 240	287
2005088	201	Larsen 2 laajennus	12-21	Valkosavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, sisäpinnalla ja reunan päällä keltainen lyijylasite.	7	Suun halk. 180	92
2005088	202	Larsen 2 laajennus	12-21	Valkosavi	Liitupiippu	Pesän osia, yhdessä pistekoristelua.	3		7
2005088	203	Larsen 2 laajennus	12-21	Valkosavi	Liitupiippu	Varsia. Pidemmässä leima WETTERVIK STOCKHOLM.	2		8
2005088	204	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Lasimassa kirkas, turkoosiin vivahtava ja mattapintainen.	8		11
2005088	205	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Astia	Pohjapaloja ja kylkipala juomalasista. Lasimassa on kirkas.	3		15
2005088	206	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Pullo	Kylkipaloja ja pullonsuu, lasimassa on turkoosi. Yhdessä palassa näkyy kirjaimia. LLNI (?)	13	Suun halk. 27	60
2005088	207	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on keski- ja oliivinvihreä. Ohutta pullolasia.	18		73
2005088	208	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Pullo	Suukaula-, pohja-, pohjakyli- ja kylkipaloja. Lasimassa on keskivihreä, oliivinvihreä ja joissakin paloissa irisoitunut.	42	Suun halk. 35, pohjan halk. 80	1998
2005088	209	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Pullo	Pohjakyli-, kylkipaloja ja pullonsuu matkalipaspullosta. Lasimassa väri on keski- ja vaaleanvihreä. Pohjassa puntteliarpi.	7	Suun halk. 30	468
2005088	210	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Pullo	Pohjapala pienestä neliskanttisesta pullosta, pohjassa puntteliarpi. Lasimassa on kirkas.	1	Pohjan halk. 57	17

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	211	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on keski- tai vaaleanvihreä. Osa paloista on irisoitunut.	125	Paksuus 1-4	216
2005088	212	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas tai turkoosi. Osa paloista on irisoitunut.	48	Paksuus 1-2	106
2005088	213	Larsen 2 laajennus	12-21	Lasi	Sulanut lasi	Lasimassa on turkoosin sininen.	1		9
2005088	214	Larsen 2 laajennus	13-14	Posliini	Astia	Reunapala. Sisäpinnalla kultainen koristelu: suureunaa kiertää nauha ja viiva, niiden alapuolella on kasviaihe.	1		7
2005088	215	Larsen 2 laajennus	13-14	Posliini	Astia	Pohja- ja reunapala. Pohjapalassa sisäpinnalla vihreä kasvin varsi, reunapalassa astian suuta kiertää sininen viiva.	2		6
2005088	216	Larsen 2 laajennus	13-14	Posliini	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, yksi paloista on mattapintainen.	5		34
2005088	217	Larsen 2 laajennus	13-14	Fajanssi	Astia	Reunapaloja ja kylkipala, kahdessa sininen siirtokuva: ulkopinnalla talo ja puutarha, sisäpinnalla kukka-aihe. Yhden sisäpuolen suureunalla sininen viiva.	3		13
2005088	218	Larsen 2 laajennus	13-14	Fajanssi	Astia	Reunapaloja, keltainen tinalasitus. Toisen suureunaa kiertää kultainen nauhakoriste.	2		9
2005088	219	Larsen 2 laajennus	13-14	Fajanssi	Astia	Reunapala sylinterinmuotoisesta kupista, valkoinen tinalasitus.	1		7
2005088	220	Larsen 2 laajennus	13-14	Fajanssi	Astia	Pohjapalaja, valkoinen tinalasitus.	1		3
2005088	221	Larsen 2 laajennus	13-14	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja lautasesta. Valkoinen tinalasitus.	58		225
2005088	222	Larsen 2 laajennus	13-14	Fajanssi	Esineen katk	Katkelma esineestä, molemmilla puolilla valkoinen tinalasitus.	1		21
2005088	223	Larsen 2 laajennus	13-14	Punasavi	Astia	Reunapaloja, keltainen lyijylasite. Vadin laidalla vihreä aaltoviiva ja valkoista boluskoristelua.	2	Astian halk. 220	110
2005088	224	Larsen 2 laajennus	13-14	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki ja korvapaloja. Reuna- ja kylkipaloissa ulkopinnalla tummanruskea ja sisäpinnalla vaaleanvihreä lyijylasite. Korvan katkelmissa kauttaaltaan vaaleanvihreä lasite.	6	Astian halk. 160	73

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	225	Larsen 2 laajennus	13-14	Punasavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja. Kahdessa molemmilla puolilla punaruskea lyijylasite. Kahdessa sisäpinnalla vaaleanruskea lyijylasite, joista toisen ulkopinnalla lisäksi vaalea saviliete.	4		40
2005088	226	Larsen 2 laajennus	13-14	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla jäänteitä vihertävästä lyijylasitteesta.	4		27
2005088	227	Larsen 2 laajennus	13-14	Punasavi	Astia	Pohjakylki- ja kylkipaloja kukkaruukusta. Ulkopinnalla musta mattapintainen lasite sekä viiva- ja aaltoviivakoristelua.	7	Pohjan halk. 120	507
2005088	228	Larsen 2 laajennus	13-14	Punasavi	Astia	Kylkipaloja.	2		30
2005088	229	Larsen 2 laajennus	13-14	Savi	Astia	Kylkipaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanruskeasta tummanharmaaseen. Osa paloista on nokeentunut.	7		33
2005088	230	Larsen 2 laajennus	13-14	Savi	Astia	Reunapaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanruskeasta tummanharmaaseen, toinen paloista on nokeentunut. Reunan muoto on taitettu ja sen päällys on toisessa kupera ja toisessa tasainen ja hieman sisäänpäin viistoutunut. Kummassakin reunassa on paksunnos.	2	Suun halk. 180	77
2005088	231	Larsen 2 laajennus	13-14	Savi	Astia	Kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoisenharmaasta keskihurmaaseen. Osa paloista on nokeentunut.	18		175
2005088	232	Larsen 2 laajennus	13-14	Savi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri valkoisenharmaasta keskihurmaaseen. Ulkopinnalla kaksinkertainen aaltoviivakoristelu. Reunan muoto on taitettu ja paksunnettu ja sen päällys on kupera.	4	Suun halk. 220	119
2005088	233	Larsen 2 laajennus	13-14	Lasi	Astia	Pohjapala, lasimassa on kirkas.	1		3
2005088	234	Larsen 2 laajennus	13-14	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on vaaleanvihreä, keskivihreä ja oliivinvihreä. Kaksi paloista on irisoitunut.	7		43
2005088	235	Larsen 2 laajennus	13-14	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä tai turkoosi. Osa paloista on irisoitunut.	11	Paksuus 1,5-2,5	29
2005088	236	Larsen 2 laajennus	13-14	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanturkoosi tai kirkas.	18	Paksuus 1,5-2	25

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	237	Larsen 2 laajennus	21-30	Posliini	Astia	Reunapaloja, yhdessä palassa sisäpinnalla kultainen koristelu: suureunaa kiertää nauha ja viiva, niiden alapuolella on kasviaihe. Toisessa suureunaa kiertää ruskea viiva.	2		5
2005088	238	Larsen 2 laajennus	21-30	Posliini	Astia	Pohjapaloja. M. Kuznetsovin tehtaan mokkakuppi. Pohjassa on lasitteen alla punaruskealla tehtaanleima.	2	Pohjan halk. 40	8
2005088	239	Larsen 2 laajennus	21-30	Posliini	Astia	Pohjapala, jossa venäläisen Batenin posliinitehtaan syväleima.	1	Pohjan halk. 90	14
2005088	240	Larsen 2 laajennus	21-30	Posliini	Astia	Pohjapala kahvikupista, pohjassa on uurreleima jossa näkyy kaarikuvio ja kirjain A. Jalkarenkään ympärillä kultainen viiva. Barminin tehdas (?).	1	Pohjan halk. 40	5
2005088	241	Larsen 2 laajennus	21-30	Posliini	Astia	Reuna-, kylki- ja ripapaloja.	17		24
2005088	242	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Reuna-, ripa-, kylki-, ja pohjapaloja kupissa. Molemmilla puolilla marjapuuron värinen maisema-aiheinen siirtokuvakoristelu.	17	Suun halk. 100	45
2005088	243	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja ja pohjapala. Kylkipaloissa ulkopinnalla violetti käsinmaalattu koristelu.	3	Pohjan halk. 40	25
2005088	244	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Pohjakylkipala ja reunapaloja. Sisäpinnalla on käsinmaalattuja vaaleanpunaisia ruusuja ja laitaa kiertää vaaleansininen viiva.	7		24
2005088	245	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Kaksi kylkipalaa, joista toisen ulkopinnalla on sininen siirtokuva ja toisen ulkopinnalla violetti siirtokuva. Kaksi reunapalaa, joista toisessa suureunan päällä kultainen viiva ja toisessa sisäpinnan laitaa kiertää sininen viiva. Kahdessa kylkipalassa on käsinmaalattua sinistä koristelua.	6		7
2005088	246	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Reunapala. Ulkopinnalla vaaleanruskea tinalasitus ja kohokuvioinen pistekoristelu, sisäpinnalla valkoinen tinalasitus.	1		9
2005088	247	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja todennäköisesti sylinterinmuotoisesta kupista. Sininen tinalasitus, yhdessä palassa ulkopinnalla sininen ja sisäpinnalla valkoinen lasitus.	6		9

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	248	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, kahdessa molemmilla puolilla mustan- tai keltaharmaa tinalasitus, yhdessä vain ulkopinnalla.	3		3
2005088	249	Larsen 2 laajennus	21-30	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja lautasesta.	50		90
2005088	250	Larsen 2 laajennus	21-30	Punasavi	Astia	Pohjakylkipala, reuna- ja kylkipaloja, sisäpuolella vihertävä tai rusehtava lyijylasite. Kahdessa lasitetta myös ulkopinnalla.	9		112
2005088	251	Larsen 2 laajennus	21-30	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla vaaleanruskea tai kellertävä lyijylasite.	11		26
2005088	252	Larsen 2 laajennus	21-30	Punasavi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, sisäpinnalla keskiruskea tai vaaleanvihreä lyijylasite.	7		61
2005088	253	Larsen 2 laajennus	21-30	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Ulkopinnalla on punaruskea lyijylasite, sisäpinnalla vaaleanvihreä tai ruskea.	5		14
2005088	254	Larsen 2 laajennus	21-30	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, yhden ulkopinnalla rihlausjalkiä.	4		40
2005088	255	Larsen 2 laajennus	21-30	Savi	Astia	Kylkipaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanruskeasta tummanharmaaseen.	8		53
2005088	256	Larsen 2 laajennus	21-30	Savi	Astia	Reunapala, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on vaaleanruskea. Reunan muoto on taitettu ja sen päällys on kupera. Reuna on hieman paksunnettu.	1		15
2005088	257	Larsen 2 laajennus	21-30	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipala, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanharmaasta punaharmaaseen. Kylkipalassa kaksinkertainen aaltoviivakoristelu. Reunapala on taivutettu ja sen päällys on kupera. Reuna on hieman paksunnettu.	2		27
2005088	258	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Astia	Pohjapaloja kahdesta juomalasista. Toinen lasista on fasetoitu ja sen pohjan puntteliarpi on hiottu pois. Toisen pohjassa on selvä puntteliarpi.	2	Pohjan halk. 58	127
2005088	259	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Astia	Kylkipaloja, ohutta vaaleanvihreää ja kirkasta astialasia.	5		2
2005088	260	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipala neliskanttisesta matkapullostta, lasimassa on vaaleanvihreää ja irisoitunutta.	2		74

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	261	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Pullo	Pohjakytki, kylki- ja suukaulapala neliskanttisesta pullosta. Lasimassa on turkoosi.	5		43
2005088	262	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Pullo	Suukaula- ja kylkipaloja, lasimassa on oliivinvihreä.	15		55
2005088	263	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa paloissa on vaaleanvihreä, keskivihreä ja ruskea. Osa paloista on irisoitunut.	10		251
2005088	264	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Pullo	Pullon suu- ja kylkipaloja, lasimassa on kirkas.	3		22
2005088	265	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä ja keskivihreä.	38	Paksuus 1-3	50
2005088	266	Larsen 2 laajennus	21-30	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas tai vaaleanurkoosi.	22	Paksuus 1,5-2	39
2005088	267	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Posliini	Astia	Pohjakytkipala. Sisä- ja ulkopuolella sinisellä maalattu kukkaoksa-kasvikoristelu. Pohjassa on sininen värileima S tai tyylitelty G. Saksalainen Gothan tai Geran tehdas.	1	Pohjan halk. 35	14
2005088	268	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Posliini	Astia	Lautasen puolikas. Sisäpinnalla polykrominen kukka: vaaleanpunaista, punaista, vaaleansinistä ja vihreää. Lautasen suureunan päällä on punainen viiva. Pohjassa on sininen värileima E, ruskealla maalattu numero 66 (tai 99) sekä syväleiman osa 20. Pietarin keisarillinen posliinitehdas(?)	1	Suun halk. 140	68
2005088	269	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja ja ripa, valkoinen tinalasitus. Yhdessä sisäpuolella sininen ja ulkopuolella valkoinen tinalasitus.	13		29
2005088	270	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Punasavi	Astia	Kylkipala ja reunapaloja. Sisäpinnalla valkoinen, ruskea ja vaaleanruskea lyijylasite.	3		6
2005088	271	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Kylkipalojen ulkopinnalla rihlausjalkiä.	6		1
2005088	272	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Savi	Astia	Kylkipaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee vaaleanpunaisesta vaaleanruskeaan ja harmaaseen.	6		44
2005088	273	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Savi	Astia	Kylkipaloja. Valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoharmaasta harmaaseen.	3		18

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	274	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi.	1		1
2005088	275	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Lasi	Astia	Pohjakylkipala pienestä juomalasista, lasimassa on kirkas. Pohjassa puntteliarpi.	1	Pohjan halk. 39	47
2005088	276	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Lasi	Astia	Kylkipala, lasimassa on kirkas.	1		1
2005088	277	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Lasi	Pullo	Pohjakylki- ja kylkipaloja sekä suukaula. Lasimassa on keski- tai ruskeanvihreä.	7	Pohjan halk. 70	178
2005088	278	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä, osa paloista on irisoitunut.	26	Paksuus 1,5-3	51
2005088	279	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas.	5	Paksuus 1,5-3	13
2005088	280	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Lasi	Sulanut lasi	Kuumuudessa deformatunutta lasia. Lasimassa on kirkas.	5		10
2005088	281	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Mineraali	Muskoviitti	Käytetty ikkunalasin korvikkeena.	1		1
2005088	282	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Posliini	Astia	Pohjapala, sisäpinnalla "juokseva sininen" täpläkoristelu.	1	Pohjan halk. 80	11
2005088	283	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Posliini	Astia	Reunapala ja kylkipaloja. Reunapalan suureunan päällä punainen nauha.	3		2
2005088	284	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, kylkeä kiertää käsinmaalattu sininen palmikko- ja nauhakoristelu.	9	Suun halk. 200	48
2005088	285	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Kylkipala, ulko- ja sisäpinnalla käsinmaalattu sininen kukkakoristelu.	1		4
2005088	286	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, toisen ulkopinnalla mustavalkoinen ruusuaiheinen siirtokuva, toisessa kummallakin puolella kukka- ja pistelaiheinen siirtokuvakoristelu.	2		5
2005088	287	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla marjapuuron värinen siirtokuva.	1		1
2005088	288	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, ruskea tinalasitus.	2		2
2005088	289	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja sylinterinmuotoisesta kupista. Molemmilla puolilla on valkoinen tinalasitus.	11		46

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	290	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasitus.	27		25
2005088	291	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, vaaleanvihreä, vaaleanruskea ja ruskea lasite lyijylasite.	11		21
2005088	292	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, yhden ulkopinnalla on vaalea savilietekerros.	5		10
2005088	293	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Savi	Astia	Kylkipaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massa on karkeaa, huonopolttoista ja ulkopinnoiltaan vaaleanruskeaa.	7		57
2005088	294	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Savi	Astia	Kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoisenharmaasta vaaleanpunaiseen ja harmaaseen.	8		72
2005088	295	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Valkosavi	Astia	Reunapala, sisä- ja ulkopinnalla keltaisen lasitteen rippeitä.	1		10
2005088	296	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Astia	Kylkipala, lasimassa on kirkas.	1		2
2005088	297	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Astia	Pohjakylkipala pienestä juomalasista. Lasimassa on kirkas ja mattapintainen. Pohjassa on puntteliarpi.	1	Pohjan halk. 40	15
2005088	298	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on oliivinvihreä.	2		2
2005088	299	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on vaaleanvihreää ja kuumuudessa deformatunutta.	2		2
2005088	300	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja. Lasimassa on keskivihreä.	8	Pohjan halk. 71	239
2005088	301	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, todennäköisesti neliskanttisesta pullosta. Lasimassa on vaaleanvihreä.	4		15
2005088	302	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä. Osa paloista on irisoitunut.	34	Paksuus 1-2	51
2005088	303	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas. Osa paloista on irisoitunut.	20	Paksuus 1-2,5	18
2005088	304	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Lasi	Sulanut lasi	Lasimassa on kirkas ja hieman nokeentunut.	5		13
2005088	305	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Mineraali	Muskoviitti	Käytetty ikkunalasin korvikkeena.	2		1

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	306	Valakallion puisto	NE-puoli	Posliini	Astia	Kylkipaloja, ulkopuolella vihreää ja sinistä kasvi- ja kukka-aiheista koristelua.	2		1
2005088	307	Valakallion puisto	NE-puoli	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipala. Reunapalassa on korva. Valkoinen tinalasitus.	2		84
2005088	308	Valakallion puisto	NE-puoli	Fajanssi	Astia	Reunapala sylinterinmuotoisesta kupista. Valkoinen tinalasitus.	1		5
2005088	309	Valakallion puisto	NE-puoli	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Kahdessa on ulkopinnalla ruskea viivakoristelu ja sini-vihreä kasviaihe. Kahdessa palassa on sisäpinnalla ruskealaikukas tinalasitus. Yhdessä on ulkopinnalla tummanruskea ja sisäpinnalla valkoinen tinalasitus.	5		9
2005088	310	Valakallion puisto	NE-puoli	Fajanssi	Esine	Pienoisveistos. Mieshahmo, jolle on maalattu venäläinen sotilaspuku. Valkoista, vihreää, mustaa ja violettiä tinalasitusta. X=497249,10, Y=706341,94, Z=7.60 m.m.p.y.	5		53
2005088	311	Valakallion puisto	NE-puoli	Kivitavara	Astia	Kylkipaloja. Toisen ulkopinnalla on vaaleanharmaa suolalase, sisäpinnalla on lohenpunainen suolalase ja kohoviivakoristelu. Toinen paloista on ulkopinnaltaan ruskea ja tummunut, sisäpinta on harmaa.	2		34
2005088	312	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja, sisä- ja ulkopinnalla kellertävä lyijylasite. Yhdessä kylkipalassa kellertävä lyijylasite vain sisäpinnalla. Joidenkin palojen ulkopinnalla on rihlausta.	6	Suun halk. 80	68
2005088	313	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reuna- ja pohjapala. Pohjapalan sisäpinnalla on tiilenpunainen lyijylasite. Reunapalassa on ulkopinnalla tummanruskea ja sisäpinnalla punaruskea lyijylasite.	2	Pohjan halk. 140, reunan halk. 14	144
2005088	314	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reunapaloja. Kahden sisäpinnalla on vihertävä lyijylasite. Yhden ulkopinnalla on kellertävä lyijylasite ja yhden palan kummallakin puolella on punaruskea lyijylasite.	4	Suun halk. 160, 220	116
2005088	315	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Molemmilla puolilla on vaalea savilietekerros, ulkopinnalla on lisäksi vihreää, keltaista ja vaaleanruskeaa lyijylasitetta.	4		28

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	316	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reuna- ja pohjapala, sisäpinnalla on vaaleanvihreä ja vihreänkellertävä lyijylasite. Reunapalan ulkopinnalla lisäksi rihlausta.	2	Pohjan halk. 70, suun halk. 220	200
2005088	317	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reuna- kylki- ja pohjapaloja samasta astiasta. Ulkopinnalla on osittain punaruskea lyijylasite. Sisäpinnalla on vaaleanvihreä lyijylasite.	51	Suun halk. 200, pohjan halk. 110	1380
2005088	318	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Kylki- ja pohjapaloja samasta astiasta. Ulkopinnalla on osittain punaruskea lyijylasite. Sisäpinnalla on ruskeanvihreä lyijylasite ja rihlausta.	11	Pohjan halk. 120	478
2005088	319	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja samasta astiasta. Ulkopinnalla on osittain punaruskea lyijylasite. Sisäpinnalla on tummanvihreä lyijylasite ja rihlausta.	23	Suun halk. 200	544
2005088	320	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Reunapaloja.	2	Suun halk. 140	17
2005088	321	Valakallion puisto	NE-puoli	Savi	Astia	Reuna- ja kylki- ja pohjapaloja samasta astiasta. Valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri vaihtelee valkoisesta vaaleanbeigeen.	28	Suun halk. 180, pohjan halk. 120	1031
2005088	322	Valakallion puisto	NE-puoli	Savi	Astia	Reunapaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Toisen reunapalan massa on valkoisenharmaa ja siinä on ulkopinnalla neljä aaltoviivariviä, sisäpinta on hieman nokeentunut. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on kupera. Reuna on paksunnettu ulos. Toisen reunapalan massa vaihtelee valkoisesta tummanharmaaseen. Ulkopinnalla on kynsipainanne. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on kupera. Reuna on paksunnettu ylöspäin. X=497231,48, y=706352,24, z=7,20 m.m.p.y.	2	Suun halk. 260	159
2005088	323	Valakallion puisto	NE-puoli	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on vaaleanpunertava. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on kupera. Reuna on paksunnettu ulospäin.	8	Suun halk. 240, 260	385
2005088	324	Valakallion puisto	NE-puoli	Savi	Astia	Kylki- ja pohjapaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri valkoinen, harmaa, vaaleanpunainen, beige ja kellertävä. Osa paloista on nokeentunut. Yhden ulkopinnalla on siksak-koristelua.	16		273

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	325	Valakallion puisto	NE-puoli	Savi	Astia	Reunapala, kylki- ja pohjapaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on vaaleanruskea, ruskea ja harmaa. Osa paloista on nokeentunut. Reunapalan reuna on profiloitu ja sen päällys on kupera.	12	Pohjan halk. 160, suun halk. 160	264
2005088	326	Valakallion puisto	NE-puoli	Valkosavi	Astia	Pohjakylkipala ja kylkipala. Sisäpinnalla on keltainen lyijylasite.	2		43
2005088	327	Valakallion puisto	NE-puoli	Valkosavi	Liitupiippu	Varren katkelmia.	2		2
2005088	328	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Astia	Pohjakylkipala, lasimassa on vaaleanvihreä ja kuplikas.	1	Pohjan halk. 37	17
2005088	329	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Suuosa, suureunaa kiertää lasinauha. Lasimassa on keskivihreä ja irisoitunut.	1	Suun halk. 35	36
2005088	330	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Pohjakylkipaloja mahapullosta, lasimassa on tummanvihreä.	2		135
2005088	331	Valakallion puisto	SW-puoli	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja ripapala. Reunapalassa on sininen palmikkomaalaus. Kylkipalassa on maalattu sininen viiva- ja pistekoristelu. Valkoinen tinalasitus. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	3		7
2005088	332	Valakallion puisto	SW-puoli	Punasavi	Astia	Pohja-, pohjakylki- ja kylkipaloja. Pohja- ja pohjakylkipaloissa on sisäpuolella vihreänkellertävä lyijylasite, ulkopinnalla on vaalea savilietekerros. Neljässä kylkipalassa on vaalea savilietekerros ja lyijylasitteen jäänteitä. Yhdessä kylkipalassa on vaaleanvihreä lyijylasite. X=497235,45, y=706337,10, z=7,40 m.m.p.y.	14	Pohjan halk. 90	84
2005088	333	Valakallion puisto	SW-puoli	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja samasta astiasta. Ulkopinnalla on tummanruskea ja sisäpinnalla on vaaleanruskea lyijylasite. X=497227,75, y=706333,18, z=7,40 m.m.p.y.	3	Suun halk. 200	35
2005088	334	Valakallion puisto	SW-puoli	Punasavi	Kaakeli	Uunikaakelia, yhdessä on ulkopinnalla valkoista lyijylasitetta.	4		694

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	335	Valakallion puisto	SW-puoli	Savi	Astia	Reunapaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on tummanruskea ja nokeentunut. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on kupera. Reuna on paksunnettu ulospäin. X=497230,42, y=706327,00, z=7,40 m.m.p.y.	2	Suun halk. 240	112
2005088	336	Valakallion puisto	SW-puoli	Valkosavi	Liitupiippu	Varren katkelmia. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	2		2
2005088	337	Valakallion puisto	SW-puoli	Lasi	Pullo	Pohjapaloja neliskanttisesta pullosta ja kolme pullon suuta. Kahdessa pullon suussa on lasinauha, yhdessä on kierrerihausta. Lasimassa on vaalean- ja tummanvihreä. X=497227,75, y= 706333,18, z=7,40 m.m.p.y.	6	Suun halk. 32, 36	335
2005088	338	Valakallion puisto	SW-puoli	Pii	Esine	Pyssyyn katkelma	1		5
2005088	339	Valakallion puisto	Irtolöytö	Posliini	Astia	Pohjakylkipala, pohjassa on syväleima: O.	1	Pohjan halk. 70	14
2005088	340	Valakallion puisto	Irtolöytö	Posliini	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla on käsinmaalattu oranssi kukkanen.	1		3
2005088	341	Valakallion puisto	Irtolöytö	Posliini	Astia	Pohjakylkipaloja. Sisäpinnalla on vaaleanpunainen kasviaiheinen siirtokuva. Molempien pohjassa on uurreleiman osa: O.	2	Pohjan halk. 80	16
2005088	342	Valakallion puisto	Irtolöytö	Posliini	Astia	Ripapala, ulkopinnalla on käsinmaalattu sininen kasviaihe.	1		2
2005088	343	Valakallion puisto	Irtolöytö	Fajanssi	Astia	Pohjakylkipala, reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnalla on siirtokuva tai käsinmaalattu sininen kasvi-, viiva-, ruutu- tai pistekoristelu.	13		22
2005088	344	Valakallion puisto	Irtolöytö	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipala. Reunapalassa on suun päällä punainen viiva. Kylkipalassa on punaista viivakoristelua.	2		14
2005088	345	Valakallion puisto	Irtolöytö	Fajanssi	Astia	Pohjakylki-, kylki- ja reunapaloja sylinterinmuotoisista kupeista. Valkoinen tinalasitus.	7	Pohjan halk. 60, 70	71
2005088	346	Valakallion puisto	Irtolöytö	Fajanssi	Astia	Pohjapala, valkoinen tinalasitus.	1	Pohjan halk. 140	24

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	347	Valakallion puisto	Irtolöytö	Fajanssi	Esine	Pienoisveistoksen katkelma: ankan pää, jonka nokkaan, päähän ja selkään on maalattu ruskeaa koristelua. Musta silmä ja kulmakaari. Valkoinen tinalasitus.	1		11
2005088	348	Valakallion puisto	Irtolöytö	Kivitavara	Astia	Reunapaloja, molemmilla puolilla on sinertävänharmaa suolasite.	2	Suun halk. 120	16
2005088	349	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Pohjakylkipala, kylkipala ja reunapaloja. Pohjakylkipalassa on molemmilla puolilla vaalea savilietekerros. Sisäpinnalla on lisäksi vihreää ja ruskeaa lyijylasitetta. Reunapaloissa on ulkopinnalla vaalea savilietekerros sekä hieman vihreää ja ruskeaa lyijylasitetta. Sisäpinnalla on vaaleanruskea lyijylasite. Kylkipalassa on sisäpinnalla valkoisen lyijylasitteen jäämiä.	5	Pohjan halk. 90, suun halk. 220	49
2005088	350	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Reunapaloja. Yhden reunapalan ulkopinnalla on vaalea savilietekerros, yhden reunapalan sisäpinnalla on hieman kellertävää lyijylasitetta ja yhden reunapalan ulkopinta on nokeentunut ja siinä on pieni vihreä lyijylasitteen täplä.	3	Suun halk. 140, 180, 240	103
2005088	351	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Esine	Pieni kaareva esineen katkelma. Valkoinen tinalasitus molemmin puolin. Pienoisveistoksen (?) katkelma.	1		3
2005088	352	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Kaakeli	Kaakelin katkelmia. Useimmissa paloissa valkoinen lasitus on tummunut tummanharmaaksi.	8		147
2005088	353	Valakallion puisto	Irtolöytö	Savi	Astia	Pohjakylkipala, pohjapala ja reuna- ja kylkipaloja, ruskeanharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on vaaleanruskea, harmaa, tummanharmaa ja kellertävä. Reunan muoto on profiloitu ja sen sen päällys on kupera. Kahdessa reunapalassa reuna on hieman paksunnettu. Osa paloista on nokeentunut.	32	Suun halk. 160, 240	500
2005088	354	Valakallion puisto	Irtolöytö	Savi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on valkoinen, vaaleanharmaa ja beige. Reunan muoto on taitettu ja sen päällys on tasainen. Reunan viistous on suora ja sitä ei ole paksunnettu.	9	Suun halk. 260	180

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	355	Valakallion puisto	Irtolöytö	Savi	Astia	Pohjapala, kylki- ja reunapaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka. Massan väri on valkoinen, vaaleanpunainen, harmaa, violetti ja kellertävä. Reunan muoto on profiloitu ja sen päällys on kupera. Reuna on hieman paksunnettu kahdessa palassa. Osa paloista on nokeentunut.	35	Suun halk. 180, 220	394
2005088	356	Valakallion puisto	Irtolöytö	Valkosavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja. Lyijylasite on vihreä, keltainen, valkoinen ja vaaleanruskea.	10		56
2005088	357	Valakallion puisto	Irtolöytö	Valkosavi	Astia	Kylkipala, ulkopinnalla on tumma lyijylasite ja viivakoristelua, sisäpinnalla on vaaleanvihreä lyijylasite.	1		2
2005088	358	Valakallion puisto	Irtolöytö	Valkosavi	Liitupiippu	Varren katkelmia.	5		8
2005088	359	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Astia	Pohjapala ja pohjan katkelma juomasalista. Suuremmassa on pohjapalassa on puntteliarpi.	2	Pohjan halk. 50, 60	87
2005088	360	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Astia	Pohjakylkipala, reuna- ja kylkipaloja. Lasimassa on kirkas, kolmessa palassa on hiontakoristelua.	5		8
2005088	361	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Pohjapaloja ja pullon suu. Yksi pohjapaloista on kulmapala neliskanttisesta pullosta ja sen väri on vaaleanvihreä. Yksi pohjista on pieni ja pyöreä ja lasimassaltaan vaaleanvihreä. Suuremman pullon lasimassa on keskivihreä. Pullon suu on oliivinvihreä ja sen halkaisija on 31 mm.	4	Pohjan halk. 22, 46	65
2005088	362	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Suukaulapaloja, lasimassa on kirkas.	2	Suun halk. 22, 33	32
2005088	363	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä. Palat ovat irisoituneita ja tummuneita.	7	Paksuus 1-3	22
2005088	364	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Sulanut	Kuumuudessa sulanutta ja deformatunutta lasia.	3		12
2005088	365	Valakallion puisto	Irtolöytö	Pii	Esine	Pyssypii.	1		7
2005088	366	Larsen 2	0-12	Luu	Palanut				2
2005088	367	Larsen 2	0-12	Luu	Palamaton				16
2005088	368	Larsen 2	12-18	Luu	Palamaton				872

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	369	Larsen 2	18-25	Luu	Palamaton				124
2005088	370	Larsen 2	25-32	Luu	Palamaton				205
2005088	371	Larsen 2	32-41	Luu	Palanut				2
2005088	372	Larsen 2	32-41	Luu	Palamaton				702
2005088	373	Larsen 2	41-49	Luu	Palanut				2
2005088	374	Larsen 2	41-49	Luu	Palamaton				326
2005088	375	Larsen 2	60-73	Luu	Palamaton				52
2005088	376	Larsen 2 laajennus	0-12	Luu	Palanut				6
2005088	377	Larsen 2 laajennus	0-12	Luu	Palamaton				7655
2005088	378	Larsen 2 laajennus	12-21	Luu	Palanut				7
2005088	379	Larsen 2 laajennus	12-21	Luu	Palamaton				7055
2005088	380	Larsen 2 laajennus	13-14	Luu	Palamaton				81
2005088	381	Larsen 2 laajennus	21-30	Luu	Palamaton				1000
2005088	382	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Luu	Palanut				14
2005088	383	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, up.	Luu	Palamaton				40
2005088	384	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Luu	Palanut				9
2005088	385	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sp.	Luu	Palamaton				528
2005088	386	Larsen 2	32-41	Puu	Esine	Varretoman harjan katkelma, josta harjakset puuttuvat. Selkä kauttaaltaan rei'itetty; reikien läpimitta 2 mm.	1	130x55x10	46
2005088	387	Larsen 2	32-41	Puu	Esine	Sorvattu, pyöreänuppinen pelinappula.	1	25x17, pohjan halk. 20	7

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	388	Larsen 2	32-41	Puu	Esine	Pinnamaisen, poikkileikkaukseltaan pyöreän rakennepuun katkelma. Toisessa päässä on kapeaksi vuoltu "kaula" .	1	260x37x27	191
2005088	389	Larsen 2	41-49	Puu	Esine	Astian kannen puolikas ja kymmen katkelma.	2	95x37x13 ja 87x63x16	84
2005088	390	Larsen 2 laajennus	12-21	Puu	Esine	Väkipyörä. Pyöreä kiekko, jonka ulkoreunalla on kovera ura.	1	90x90x22, reiän halk. 18	125
2005088	391	Larsen 2 laajennus	12-21	Puu	Esine	Väkipyörän puolikas. Pyöreä kiekko, jonka ulkoreunalla on kovera ura.	1	75x27x20	41
2005088	392	Larsen 2	25-32	Kupari	Raha	2 kopeekkaa vuodelta 1797.	1		20
2005088	393	Larsen 2	41-49	Kupari	Raha	1 denga vuodelta 1753.	1		7
2005088	394	Larsen 2 laajennus	0-12	Kupari	Raha	2 kopeekkaa vuodelta 1810.	1		14
2005088	395	Larsen 2 laajennus	0-12	Lyijy	Esine	Lyijyvaippainen kuula.	1	halk. 21 mm	43
2005088	396	Larsen 2 laajennus	0-12	Messinki	Esine	Tupen kärkihela.	1		3
2005088	397	Larsen 2 laajennus	0-12	Messinki	Esine	Veitsen kahvahela.	1		15
2005088	398	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Kärjestä katkennut ruotoveitsi.	1		30
2005088	399	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Hevoskenkä.	1		239
2005088	400	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Niitti.	2		19
2005088	401	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Hevoskengännaula.	2		21
2005088	402	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Naula, kanta ja varras neliö.	2		68
2005088	403	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Naula, kanta ja varras pyöreä.	1		45
2005088	404	Larsen 2 laajennus	12-21	Messinki	Esine	Avaimenkilpi.	1		13
2005088	405	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esine	Kengän kantavahvikerauta.	2		44
2005088	406	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esine	Hevoskengännaula.	2		13

KM	Alanro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2005088	407	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esine	Sinkilä.	1		20
2005088	408	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esine	Saranarauta.	1		21
2005088	409	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lyijy	Esine	Plombi.	1		11
2005088	410	Larsen 2	25-32	Nahka	Esine	Kengänanturan katkelmia, korkonahkaa ja pohjanreunavahvikkeita. Muutamia poistettuja nahkanpaloja lukuun ottamatta sama kokonaisuus kuin P88.	10		290
2005088	411	Larsen 2	25-32	Nahka	Esine	Kengänanturan katkelmia, korkonahkaa, leikkuujätettä sekä nahkanriekaleita. Sama kokonaisuus kuin P89.	36		438
2005088	412	Larsen 2	25-32	Nahka	Esine	Kengänanturan karkelmia, korkonahkaa, leikkuujätettä ja eristetuohta. Sama kokonaisuus kuin P90.	18		420
2005088	413	Larsen 2	32-41	Nahka	Esine	Kengänanturoita, korkonahkaa, leikkuujätettä, pohjareunavahvikkeita ja nahkanauhoja. Joukossa lapsenkengän antura. Poistettuja nahkariekaleita lukuun ottamatta sama kokonaisuus kuin P91.	46		300
2005088	414	Larsen 2	32-41	Nahka	Esine	Kengänantura ja korkonahkaa. Osa kokonaisuutta P92.	3		100
2005088	415	Larsen 2 laajennus	12-21	Nahka	Esine	Useista nahkakerroksista puunauloin koottu kengänkorko. Sama kuin P100.	1		20

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005

Löytöluettelo KyMM 2005001:1-204

Liite 3b

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	1	Valakallion puisto	NE-puoli	Posliini	Astia	Kylkipaloja koristelemattomasta astiasta.	3	2
2005001	2	Valakallion puisto	NE-puoli	Fajanssi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasitus.	34	114
2005001	3	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, kahdessa palassa on sisäpinnalla rihlausta ja vihertävän ruskea lyijylasite. Ulkopinnalla on punaruskeaa lasitetta. Yhdessä palassa on sisäpinnalla vaaleanruskea ja ulkopinnalla tummanruskea lyijylasite.	3	39
2005001	4	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, kolmessa palassa on sisäpinnalla tummanvihreä lyijylasite. Yhdessä palassa on sisäpinnalla tummanvihreä ja ulkopinnalla tummanruskea lyijylasite.	4	12
2005001	5	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla on tummankeltainen lyijylasite, ulkopinnalla on ruskea lyijylasite.	2	13
2005001	6	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja samasta astiasta. Sisäpinnalla on rihlausta ja punaharmaata lyijylasitusta.	4	75
2005001	7	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, keltaista, valkoista, vihreää, ruskeaa ja punaista lyijylasitusta. Osassa vaalea savilietekerros.	8	25
2005001	8	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Astia	Pohjapala ja kylkipaloja lasittamattomasta astiasta.	4	22
2005001	9	Valakallion puisto	NE-puoli	Punasavi	Kaakeli	Ulkopinnalla on valkoinen lyijylasite.	3	467
2005001	10	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Pohjakylkipaloja ja kylkipala neliskantisesta pullosta. Lasimassan väri on vaaleanvihreä ja keskivihreä. Suurimman pohjassa on puntteliarpi.	6	283
2005001	11	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Suukaula-, suu-, kylki- ja pohjapaloja. Lasimassa on vaaleanvihreä, keskivihreä, oliivinvihreä, turkoosi ja ruskea.	35	396
2005001	12	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Lasimassa on vaaleanvihreä, oliivinvihreä ja tummanvihreä.	51	69

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	13	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on ruskea.	6	33
2005001	14	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Pullo	Kylkipaloja ja kaulan katkelma. Lasimassa on kirkas ja vaaleanturkoosi.	6	29
2005001	15	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä.	28	47
2005001	16	Valakallion puisto	NE-puoli	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas tai vaaleanturkoosi.	27	48
2005001	17	Valakallion puisto	SW-puoli	Fajanssi	Astia	Pohjakylkipaloja lautasesta, valkoinen tinalasitus. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	2	13
2005001	18	Valakallion puisto	SW-puoli	Fajanssi	Astia	Kylkipala, valkoinen tinalasitus.	1	4
2005001	19	Valakallion puisto	SW-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja ja reunapala. Viidessä palassa on lyijylasitus: keltainen, vaaleanruskea, punaruskea ja tummanruskea. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	9	25
2005001	20	Valakallion puisto	SW-puoli	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, punaharmaata, vaaleanruskeaa ja tummanruskeaa lyijylasitetta. X=497230,42, y=706327,00, z=7,40 m.m.p.y.	3	29
2005001	21	Valakallion puisto	SW-puoli	Punasavi	Kaakeli	Uunikaakelia. Valkoinen lyijylasite.	57	1347
2005001	22	Valakallion puisto	SW-puoli	Savi	Astia	Kylkipaloja, harmaa slaavilainen keramiikka. X=497227,75, y=706333,18, z=7,40 m.m.p.y.	1	14
2005001	23	Valakallion puisto	SW-puoli	Savi	Astia	Kylkipaloja, harmaa ja ruskea slaavilainen keramiikka. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	3	24
2005001	24	Valakallion puisto	SW-puoli	Savi	Astia	Kylkipaloja, valkoharmaa slaavilainen keramiikka.	5	35
2005001	25	Valakallion puisto	SW-puoli	Valkosavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla on keltainen lyijylasite. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	2	16
2005001	26	Valakallion puisto	SW-puoli	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, tummanvihreää ja ruskeaa pullolasia. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	2	17
2005001	27	Valakallion puisto	SW-puoli	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa on vaaleanvihreä ja irisoitunut. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	1	2

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	28	Valakallion puisto	SW-puoli	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä ja irsoitunut. X=497230,42, y=706326,00, z=7,40 m.m.p.y.	1	2
2005001	29	Valakallion puisto	SW-puoli	Lasi	Sulanut lasi	Lasimassa on vihreä. X=497232,29, y=706330,58, z=7,40 m.m.p.y.	1	1
2005001	30	Valakallion puisto	Irtolöytö	Posliini	Astia	Kylkipala.	1	2
2005001	31	Valakallion puisto	Irtolöytö	Fajanssi	Astia	Kylki- ja pohjapaloja, valkoinen tinalasitus.	74	217
2005001	32	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja, vaaleanvihreä lyijylasite.	3	83
2005001	33	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpuolella on punaruskea lyijylasite.	15	57
2005001	34	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, toisella puolella tummanruskea lyijylasite.	4	7
2005001	35	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja, vihreä lyijylasite.	3	8
2005001	36	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, vaaleanruskea lyijylasite.	6	27
2005001	37	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla on vaaleanruskea lyijylasite.	1	33
2005001	38	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja. Sisäpinnalla on kellertävän vihreää lyijylasitetta, ulkopinnalla on punaruskeaa lyijylasitetta.	7	39
2005001	39	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Reunapala ja kylkipaloja, kellertävä lyijylasite. Osassa vaalea savilietekerros.	5	17
2005001	40	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, osassa vaalea savilietekerros.	13	137
2005001	41	Valakallion puisto	Irtolöytö	Punasavi	Kaakeli	Uunikaakelia, osassa paloista ulkopinnalla valkoista lyijylasitetta.	7	385
2005001	42	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on vaaleanvihreä.	14	19
2005001	43	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja samasta pullosta. Lasimassa on keskivihreä.	15	325
2005001	44	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa on vaaleanvihreä, keskivihreä ja tummanvihreä.	90	861
2005001	45	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on ruskea.	5	17

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	46	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa on kirkas.	24	45
2005001	47	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Pullo	Pohjapaloja, lasimassa on kirkas.	2	56
2005001	48	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Muu	Paksua turkoosia lasia. Lisäksi yksi vaaleanvihreä ja kaksi kirkasta palaa.	9	92
2005001	49	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä.	35	54
2005001	50	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä ja joissakin paloissa mattapintainen.	15	34
2005001	51	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas.	6	14
2005001	52	Valakallion puisto	Irtolöytö	Lasi	Kuona		10	191
2005001	53	Larsen 1	TF-TG/70-71	Posliini	Astia	Pohjakylki-, kylki- ja reunapaloja posliinastiosta. Suurimmassa pohjakylkipalassa on kultainen viiva.	23	70
2005001	54	Larsen 1	TF-TG/70-71	Fajanssi	Astia	Kylki- ja reunapaloja ja nuppi. Valkoinen tinalasitus.	11	23
2005001	55	Larsen 1	TF-TG/70-71	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja ja reunapala, paloissa on sinistä, punaista ja vihreää koristelua. Yhden palan pohjassa on venäläisen Kuznetsovan tehtaasta musta värileima.	3	3
2005001	56	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, ruskeaa ja keltaista lyijylasitetta.	3	18
2005001	57	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, keltainen lyijylasitus, jonka päälle on maalattu punaista ja vihreää koristelua.	2	15
2005001	58	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja samasta astiasta, tummanruskeaa ja valkoista lyijylasitetta.	3	15
2005001	59	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, vihertävä lyijylasite.	2	48
2005001	60	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Astia	Kahvapala astiasta? Kohokoristelu.	1	30
2005001	61	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, osassa vaalea savilietekerros.	17	190
2005001	62	Larsen 1	TF-TG/70-71	Punasavi	Tiili	Kattotiilen katkelma.	1	183
2005001	63	Larsen 1	TF-TG/70-71	Lasi	Pullo	Pohjapala, irsoitunut ja tulella ollut, vihreä lasimassa.	1	10

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	64	Larsen 1	TF-TG/70-71	Lasi	Pullo	Pohja-, kylki-, kaula- ja suupaloja, lasimassa keskivihreä ja turkoosi.	32	300
2005001	65	Larsen 1	TG-TH/73-74	Punasavi	Astia	Kylkipala, vihertävän keltainen lyijylasitus sekä keltaista viivakoristelua.	1	79
2005001	66	Larsen 1	TG-TH/73-74	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa on oliivinvihreä.	1	4
2005001	67	Larsen 1	TG-TH/70-73	Posliini	Astia	Pohjapala ja kylkipaloja, yhdessä palassa hieman violettia kukkakoristelua.	4	9
2005001	68	Larsen 1	TG-TH/70-73	Posliini	Astia	Pohjapaloja, pohjassa on venäläisen Kuznetsovan tehtaan musta värileima.	2	9
2005001	69	Larsen 1	TG-TH/70-73	Fajanssi	Astia	Pohjapala, valkoinen tinalasitus. Pohjassa on Arabian syväleima: Arabia Helsingfors VS.	1	8
2005001	70	Larsen 1	TG-TH/70-73	Fajanssi	Astia	Pohja-, kylki- ja reunapaloja eri astioista. Valkoinen tinalasitus.	26	100
2005001	71	Larsen 1	TG-TH/70-73	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, kellertävä lyijylasite.	8	40
2005001	72	Larsen 1	TG-TH/70-73	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipala, ulkopinnalla on musta lyijylasite, sisäpinnalla ruskea.	2	23
2005001	73	Larsen 1	TG-TH/70-73	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, punaruskea lyijylasite ja valkoista ja vihreää boluskoristelua.	11	30
2005001	74	Larsen 1	TG-TH/70-73	Punasavi	Astia	Kylkipaloja.	22	68
2005001	75	Larsen 1	TG-TH/70-73	Valkosavi	Liitupiippu	Pesän katkelma.	1	1
2005001	76	Larsen 1	TG-TH/70-73	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa on oliivinvihreä ja keskivihreä.	19	137
2005001	77	Larsen 1	TG-TH/70-73	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on ruskea.	10	50
2005001	78	Larsen 1	TG-TH/70-73	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on kirkas ja turkoosi.	11	14
2005001	79	Larsen 1	TG-TH/70-73	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on turkoosi.	16	35
2005001	80	Larsen 1	TG-TH/70-73	Lasi	Sulanut	Lasimassa on sinertävä.	2	17

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	81	Larsen 1	TG-TH/70-73	Luu	Esineen katke	Valkokeltainen napin puolikas.	1	1
2005001	82	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-16 m)	Fajanssi	Astia	Pohjakylkipaloja pienestä kupista, valkoinen tinalasitus.	3	26
2005001	83	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-16 m)	Fajanssi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasitus.	6	32
2005001	84	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-16 m)	Punasavi	Astia	Pohja-, kylki- ja reunapaloja, punaruskea lyijylasitus sekä valkoista ja vihreää boluskoristelua.	22	180
2005001	85	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-16 m)	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja, lasimassa on vihreä, oliivinvihreä ja turkoosi.	15	163
2005001	86	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-16 m)	Bakeliitti	Esine	Musta nappi.	1	1
2005001	87	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Posliini	Astia	Reunapaloja, käsinmaalattua punaista ja kultaista koristelua.	2	5
2005001	88	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Fajanssi	Astia	Pohjakylkipala, valkoinen tinalasitus. Sisäpinnalla on violetti siirtokuvakoristelu.	1	4
2005001	89	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasitus. Ulkopinnalla on kohoviivakoristelu.	11	19
2005001	90	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Punasavi	Astia	Kylkipala.	1	4
2005001	91	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Lasi	Astia	Pohjakylkipala fasetoidusta juomalasista. Pohjassa leima F.	1	83
2005001	92	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Lasi	Astia	Reunapaloja ja kylkipala, lasimassa on kirkas.	3	1
2005001	93	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on ruskea ja turkoosi.	4	32
2005001	94	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Lasi	Pullo	Kylki-, pohja ja kaulapaloja, lasimassa on vihreä.	27	283
2005001	95	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on turkoosi ja kirkas.	10	20
2005001	96	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Fajanssi	Astia	Kylkipala, valkoinen tinalasitus.	1	3
2005001	97	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Kivitavara	Astia	Kylkipala, ulkopinnalla on tummanruskea suolasite, sisäpinnalla on vaaleanruskea suolasite.	1	5
2005001	98	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Punasavi	Astia	Kylkipaloja ja reunapala, punaista ja ruskeaa lyijylasitusta sekä valkoista bolussavikoristelua.	4	14

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	99	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Lasi	Astia	Kylkipala, lasimassa on kirkas.	1	1
2005001	100	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Lasi	Pullo	Pohjapala, lasimassa on vihreä.	1	42
2005001	101	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas.	1	2
2005001	102	Larsen 1	TI-TJ/72-73	Valkosavi	Liitupiippu	Varren katkelma.	1	1
2005001	103	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipala. Reunapalassa on sinistä ja kultaista koristelua.	2	1
2005001	104	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Fajanssi	Astia	Reunapaloja sekä pohja- ja kylkipala, valkoinen tinalasitus. Pohjapalassa on hieman kultaista koristelua.	5	14
2005001	105	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, sisäpinnalla on vaaleanruskea lyijylasite. Keltaista ja vihreää bolussavikoristelua.	9	400
2005001	106	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Punasavi	Astia	Reunapaloja ja kylkipala, keltaista ja tummaa lyijylasitetta.	3	31
2005001	107	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Punasavi	Astia	Kylki-, reuna- ja pohjapaloja.	10	162
2005001	108	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Fajanssi	Astia	Reunapala, valkoharmaa tinalasite.	1	4
2005001	109	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Valkosavi	Liitupiippu	Koristelemtaton varren katkelma.	1	6
2005001	110	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Lasi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, lasimassa on kirkas.	14	26
2005001	111	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Suukaula-, kylki- ja pohjapaloja. Lasimassa on vihreä.	28	240
2005001	112	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on ruskea.	3	9
2005001	113	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on turkoosi.	8	17
2005001	114	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-20 m)	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on oliivinvihreä.	3	25
2005001	115	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Posliini	Astia	Sokerikon kannen katkelma ja kylkipala kahvi- tai teekupista. Sokerikossa on kultaviivakoristelua.	2	52
2005001	116	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Fajanssi	Astia	Reuna-, pohja- ja kylkipaloja. Reunapalojen laidalla on sininen nauha- ja viivakoristelu.	6	13

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	117	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, valkoinen tinalasitus.	8	112
2005001	118	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Kivitavara	Astia	Kylkipala, ulkopinnalla on vaaleanruskea suolalasisitus.	1	18
2005001	119	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, ruskea tinalasite ja keltaista ja vihreää bolussavikoristelua.	5	6
2005001	120	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Punasavi	Astia	Pohja-, kylki- ja reunapaloja.	18	518
2005001	121	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Astia	Kylkipaloja, ohutta astialasia. Lasimassa on kirkas.	2	1
2005001	122	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Astia	Fasetoitu juomalasin puolikas, lasimassa on kirkas.	1	67
2005001	123	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Astia	Pohjapala pyöreästä juomalasista. lasimassa on kirkas.	1	14
2005001	124	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Pohjapala pyöreästä pullosta, lasimassa on turkoosi.	1	11
2005001	125	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Pohjapala neliskanttisesta pullosta, lasimassa on turkoosi.	1	14
2005001	126	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on vaaleanvihreä.	15	87
2005001	127	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Kylki- ja suukaulapaloja, lasimassa on vihertävän ruskea ja ruskea.	25	282
2005001	128	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Pullo	Pohja-, suukaula- ja kylkipaloja, lasimassa on vihreä.	134	2889
2005001	129	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas tai turkoosi.	9	24
2005001	130	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Lasi	Sulanut	Sulanutta lasimassaa.	1	2
2005001	131	Larsen 1	TK-TL/73-75	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipaloja kahvikupista.	5	31
2005001	132	Larsen 1	TK-TL/73-75	Fajanssi	Astia	Reunapaloja ja pohjapala, valkoinen tinalasitus ja sininen viivakoristelu.	3	26
2005001	133	Larsen 1	TK-TL/73-75	Fajanssi	Astia	Kylki- ja pohjapaloja, valkoinen tinalasitus.	13	94
2005001	134	Larsen 1	TK-TL/73-75	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja, vihreää ja vaaleanruskeaa lyijylasitetta. Paloissa on keltaista ja vihreää bolussavikoristelua. Palat ovat eri astioista.	95	995
2005001	135	Larsen 1	TK-TL/73-75	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja.	29	234

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	136	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Astia	Pohjapaloja juomalaseista, lasimassa on kirkas.	4	62
2005001	137	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, lasipurkista tai maljakosta? Lasimassa on kirkas.	7	16
2005001	138	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Astia	Kylkipala, hiottua viivakoristelua, lasimassa on kirkas.	1	4
2005001	139	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Pullo	Pohjapala ja kylkipaloja pienestä pullosta, lasimassa on vaaleanvihreä. Kahdessa venäläistä kohokirjoitusta.	3	37
2005001	140	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Pullo	Suukaula- ja kylkipaloja, lasimassa on turkoosi.	5	22
2005001	141	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Pullo	Suukaula-, kylki ja pohjapaloja, lasimassa on vihreä.	96	1428
2005001	142	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa on ruskea.	1	20
2005001	143	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas ja turkoosi.	9	11
2005001	144	Larsen 1	TK-TL/73-75	Lasi	Sulanut	Lasimassa on kirkas.	1	14
2005001	145	Larsen 1	TK-TL/73-75	Bakeliitti	Esine	Musta kamman katkelma.	1	6
2005001	146	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Fajanssi	Astia	Pohja- ja reunapala sekä kylkipaloja, valkoinen tinalasitus. Kahdessa palassa urakoristelua.	4	50
2005001	147	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Kivitavara	Astia	Kylkipala, molemmilla puolilla ruskea suolalasisitus.	1	7
2005001	148	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Punasavi	Astia	Kylkipaloja.	2	19
2005001	149	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Savi	Astia	Kylkipala, slaavilaista keramiikkaa.	1	4
2005001	150	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Valkosavi	Astia	Reuna- ja kylkipala, vihreää ja ruskeaa lyijylasitetta.	2	24
2005001	151	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Lasi	Astia	Pohja juomalasista, lasimassa on kirkas.	1	52
2005001	152	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on turkoosi.	19	76
2005001	153	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Lasi	Pullo	Pohja-, kylki ja suupalloja, lasimassa on vihreä.	20	372
2005001	154	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on ruskea.	2	25
2005001	155	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa on kirkas.	1	18

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	156	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Posliini	Astia	Reunapaloja posliinikupista, kulunut viivakoristelu.	3	14
2005001	157	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Fajanssi	Astia	Kylkipala ja reunapaloja, valkoinen tinalasitus.	5	35
2005001	158	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, hieman vihreää ja keltaista lyijylasitetta.	3	17
2005001	159	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Valkosavi	Liitupiippu	Varren katkelma.	1	8
2005001	160	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Lasi	Pullo	Kylki-, suu- ja kaulapaloja, lasimassa on oliivinvihreä, ruskeanvihreä ja turkoosi.	11	95
2005001	161	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleanvihreä.	1	1
2005001	162	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas ja turkoosi.	7	43
2005001	163	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-20 m)	Pii	Esine	Pyssypii.	1	12
2005001	164	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Posliini	Astia	Kylkipala.	1	1
2005001	165	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, valkoinen tinalasitus.	2	2
2005001	166	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, ruskeaa ja tummunutta lasitetta.	9	59
2005001	167	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Lasi	Esine	Punainen koristekivi, mahdollisesti sormuksesta.	1	1
2005001	168	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Lasi	Pullo	Pohjapala ja kylkipaloja, lasimassa on vaaleanvihreä, keskivihreä ja ruskeanvihreä.	4	60
2005001	169	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Lasi	Pullo	Suukaula- ja kylkipala, lasimassa on ruskea.	2	94
2005001	170	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Kivi	Esine	Kivilaatan katkelma. Todennäköisesti kattolaatasta.	1	214
2005001	171	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Posliini	Astia	Kylkipaloja.	3	3
2005001	172	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja, valkoinen tinalasitus.	13	34
2005001	173	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Punasavi	Astia	Pohjapala, reunapala ja kylkipaloja, kellertävä lyijylasitus.	5	74
2005001	174	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Lasi	Pullo	Puolikas pienestä kulkimikkaasta pullosta, lasimassa on kirkas. Pohjassa numero 50.	1	39

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	175	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Lasi	Pullo	Kylkipaloja ja suukaula. Lasimassa on vaaleanvihreää, oliivinvihreää, ruskeanvihreää ja turkoosia.	5	37
2005001	176	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Lasi	Pullo	Pohjakylkipala ja suuosa, lasimassa on ruskea.	2	68
2005001	177	Larsen 1 kaivo	TQ-TR/74-75	Lasi	Pullo	Suukaula- ja kylkipaloja, lasimassa on kirkas.	5	22
2005001	178	Larsen 1	TF-TG/70-71	Luu	Palamaton			368
2005001	179	Larsen 1	TG-TH/70-73	Luu	Palamaton			69
2005001	180	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Luu	Palamaton			35
2005001	181	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Luu	Palamaton			22
2005001	182	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8)	Luu	Palamaton			110
2005001	183	Larsen 1	TK-TL/73-75	Luu	Palamaton			254
2005001	184	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Luu	Palamaton			117
2005001	185	Larsen 1	TG-TH/70-73	Korkki	Esine	Pullonkorkkeja, osa deformatuneita. 15-20x20 mm.	9	52
2005001	186	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-8 m)	Korkki	Esine	Pullonkorkki, hieman deformatunut. 20x20 mm.	1	8
2005001	187	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Puu	Esine	Naulakko, muodostuu pyöristetystä varresta ja siitä lähtevästä ulokkeesta, ripustuskoukusta, joka on alta tasoitettu. Varren pää on viistottu. Varsi 105x14 mm, koukku 80x14 mm.	1	31
2005001	188	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Puu	Esine	Sorvattu lankarulla. 32x22 mm.	1	11
2005001	189	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Kimpi. 260x60x12 mm.	1	193
2005001	190	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Väkipyörä, keskellä oleva reikä on vahvistettu kolmion muotoisella rautalevyllä, joka on kiinnitetty kolmella niitillä. Väkipyörän ulkoreunassa on 15 mm leveä kovera ura. 162x157x25 mm.	1	682
2005001	191	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Puolipallo. 50x25 mm.	1	40

KyMM	Nro	Alue	Osa-alue	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
2005001	192	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Veistetty tikku. Poikkileikkaus neliö, päästään teroitettu. 210x22x16 mm.	1	54
2005001	193	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Fasetoitu, toiseen päähän kapeneva, veistetty puutappi. Pituus 92 m, yläpään halkaisija 27 mm.	1	35
2005001	194	Larsen 1	TK-TL/73-75	Korkki	Esine	Pullonkorkkeja, kaksi korkeista on deformatuneita. 20-25x20 mm.	3	16
2005001	195	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Kaksi kimpeä. 270x80x15 mm.	2	413
2005001	196	Larsen 1	TK-TL/73-75	Puu	Esine	Kimpilaudan katkelma, jonka toinen pää on viistottu. Sisäpinnalla pohja-/kansiura. 210x55x18 mm.	1	131
2005001	197	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Korkki	Esine	Pullonkorkki, deformatunut. 25x20 mm.	1	11
2005001	198	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Nahka	Esine	Kengän antura sekä illti. Osa kokonaisuudesta P70.	2	70
2005001	199	Larsen 1	TI-TJ/73-74 (0-4 m)	Nahka	Esine	Antura ja pohjareunavahvikkeita. Osa kokonaisuudesta P71.	5	110
2005001	200	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Nahka	Esine	Korkokengän antura sekä päällysnahkan takakappaleita. Osa kokonaisuudesta P73.	6	600
2005001	201	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Esine	Korkokenkä. Sama kuin P76.	1	360
2005001	202	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Esine	Illti. Osa kokonaisuudesta P77.	1	12
2005001	203	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Esine	Korkokengän antura, jossa kiinni päällysnahka. Sama kuin P79.	3	260
2005001	204	Larsen 1	TC-TD/74	Nahka	Esine	Kengän antura ja puunauloin koottu korko. Osa kokonaisuudesta P83.	2	150

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005

Poistetut löydöt P1-P101

Liite 3c

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
1	Larsen 2	0-12	Rauta	Naula	Kanta ja varsi ovat nelikulmaisia.	1	Pit. 55, kanta 9x9	8
2	Larsen 2	12-18	Rauta	Esineen katkelma	Leikkuujäte?	1	Pit. 77, paksuus 1	1
3	Larsen 2	12-18	Rauta	Naula	Varret ovat nelikulmaisia. Toisen naulan kanta on neliön muotoinen, toisesta naulasta puuttuu kanta.	2	Pit. 80 ja 83, kannat 12x10	61
4	Larsen 2	18-25	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoinen, toisesta päästä taivutettu hela. Suorassa päässä on kolme reikää.	1	Pit. 250x75, paksuus 9	805
5	Larsen 2	18-25	Rauta	Naula	Varsi ja kanta ovat neliön muotoisia. Kanta on suurimmaksi osaksi lohjennut pois.	1	Pit. 80, kanta 10x10	13
6	Larsen 2	18-25	Rauta	Kuona		1		309
7	Larsen 2	25-32	Rauta	Hela	Suorakaiteen muotoinen levy.	1	57x34x7	17
8	Larsen 2	25-32	Rauta	Naula	Kahdessa naulassa on neliön muotoiset varret, yhdessä varsi on suorakaiteen muotoinen. Nauloissa on pyöreä kanta.	3	Pit. 68-120, kannat 8x9-20x19	61
9	Larsen 2	25-32	Rauta	Kuona		3		434
10	Larsen 2	41-49	Rauta	Kuona		7		348
11	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esine	Saranarauta. Taivutettu rautapala. Toinen pää on kierretty rullalle, puolivälistä lähtee koukkumainen uloke. Saranaraudan toinen pää on pyöreä ja siinä on tappi.	1	180x25x6	149
12	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Rautakuulan palanen.	1	80x61x9	290
13	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Kolmion muotoinen esineen katkelma.	1	83x49x6	70

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
14	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoinen saranan katkelma.	1	43x33x5	16
15	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Kaarevia kengän korkoraudan palasia. Suurimassa palassa on kiinni kaksi naulaa. Yhdessä on naulan reikä.	3	Koot 66x9x3, 38x9x3 ja 45x9x3	20
16	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Toinen paloista on suorakaiteen muotoinen, toisen yläpuoli on kaarimainen ja alapinta suora.	2	80x17x5 ja 51x17x6	36
17	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoisia ja epäsäännöllisiä ohuita katkelmia. Kattopeltiä?	8	Pit. 110-32, lev. 26-5, pak. 1-7	90
18	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Katkelmia veitsestä?	5	Pit. 104-27, lev. 32-21, pak. 4-1	40
19	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoisia katkelmia, kappaleiden keskellä kulkee ura. Kattopeltiä?	2	Pit. 115 ja 190, lev. 70, pak. 1	77
20	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Varras, jonka päässä on ylöspäin kaareutuva koukku. Toinen katkelma on varreltaan suorakaiteen muotoinen ja käyrä.	2	Pit. 30 ja 20, pak. 3 ja 5	3
21	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Esineen katkelma	Rautavarras, jonka toinen pää on koukkumainen.	1	65x11x7	22
22	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Naula	Hevosenkengän nautoja. Toinen on paksumpi ja siinä varsi ja kanta ovat soikeahkoja. Toisessa varsi ja kanta ovat suorakaiteen muotoisia.	2	Pit. 66 ja 41, kannat 13x10 ja 10	14
23	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Naula	Pyöreäkantaisia nautoja. Varsi on neliön tai suorakaiteen muotoinen.	40	Pit. 68-22, kannat 9x8-15x17	163
24	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Naula	Tukevia pyöreäkantaisia ja -vartisia nautoja sekä pyöreä vartisia nautoja, joissa on neliömuotoinen kanta.	16	Pit. 123-54, kannat 10x9-19x17	505
25	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Naula	Pyöreäkantaisia nautoja neliön muotoisella varrella. Yksi nautoista on kiinni puussa.	40	Pit. 140-31, kannat 13x13-23x20	547
26	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Naula	Varsi on neliömäinen ja lattea. Kanta on neliön muotoinen.	28	Pit. 170-48, kannat 11x11-21x14	545

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
27	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Niitti	Pyöreäkantaisia ja -vartisia niittejä. Kahdesta puuttuu varsi.	6	Pit 31-26, kannat 21x21-24x21	40
28	Larsen 2 laajennus	0-12	Rauta	Kuona		13		360
29	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esineen katkelma	Rautakuulan palasia.	2		832
30	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoinen rautalevyn katkelma. Toisessa päässä on reikä.	1	115x46x8	55
31	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esineen katkelma	Kolmiomainen kappale, jonka päällys on tasainen.	1	87x43x32	530
32	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoisia ohuita vyömäisiä levyjä, joista yhdessä on naula.	12	Pit. 185-26, lev. 45-20, pak. 5-2	252
33	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Naula	Hevosenkengän nautoja. Neljässä kanta ja varsi ovat litteitä ja suorakaiteen muotoisia. Yhdessä kanta on pyöreähkö ja varsi suorakaiteen muotoinen.	5	Pit. 89-47, kannat 11x10-18x8	52
34	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Naula	Varsi on neliön muotoinen, kanta on pyöristetty.	12	Pit. 61-37, kannat 10x9-14x14	70
35	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Naula	Suurikokoisia nautoja. Varsi ja kanta ovat pyöristettyjä. Kahdessa varsi on pyöreä ja kanta neliön muotoinen.	10	Pit. 150-34, kannat 17x13-20x20	472
36	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Naula	Varsi on suorakaiteen tai neliön muotoinen. Kanta on pyöreä tai neliön muotoinen.	44	Pit. 12x10-20x20	682
37	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Naula	Varsi on suorakaiteen muotoinen, kanta on neliön muotoinen.	33	Pit. 260-69, kannat 10x10-25x23	1498
38	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Niitti	Varsi on neliön muotoinen, kanta on pyöreä.	3	Pit. 40-24, kannat 16x16-24x24	17
39	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Kuona		5		1175
40	Larsen 2 laajennus	21-30	Rauta	Esine	Pyöreä rautanappi.	1	Halk. 21	1
41	Larsen 2 laajennus	21-30	Rauta	Naula	Pieniä nautoja. Varsi on neliön muotoinen, kanta on pyöreä.	4	Pit. 50-34. kannat 10x10	8

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
42	Larsen 2 laajennus	21-30	Rauta	Naula	Varsi on neliön muotoinen, kanta on neliön muotoinen tai pyöreä.	10	Pit. 105-84, kannat 12x12-19-17	98
43	Larsen 2 laajennus	12-21	Rauta	Naula	Varsi on pyöreä, kanta on pyöreä. Toisesta naulasta puuttuu kanta.	2	Pit. 120, kannat 18-16	60
44	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, ulkopuoli	Rauta	Esineen katkelma	Puoliympyrän muotoinen ontto kappale.	1	15x15x1	2
45	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, ulkopuoli	Rauta	Naula	Litettä hevosenkengän naula, kanta puuttuu.	1	Pit. 48	5
46	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, ulkopuoli	Rauta	Naula	Litettä hevosenkengän naula.	1	Pit. 55, kanta 14x4	10
47	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, ulkopuoli	Rauta	Naula	Pyöreäkantaisia nautoja. Varsi on joko pyöreä tai neliön muotoinen.	8	Pit.103-45, kannat 20x20-16x16	110
48	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, ulkopuoli	Rauta	Niitti	Pyöreäkantainen niitti.	1	Pit. 32, kanta 30x25	16
49	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sisäpuoli	Rauta	Esineen katkelma	Kappaleen leveämpi kärkimäinen pää on kolmion muotoinen. Toinen pää on suippo.	1	86x39x4	50
50	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sisäpuoli	Rauta	Naula	Litettä hevosen kengän naula, varsi on neliön muotoinen.	1	Pit. 36, kanta 18x8	9
51	Larsen 2 NW-laaj.	kaivo, sisäpuoli	Rauta	Naula	Nautojen kanta on pyöreä. Varsi on pyöreä tai neliön muotoinen.	26	Pit.122-32, kannat 25x25-10x10	400
52	Larsen 1	TF-TG/70-71	Rauta	Esineen katkelma	Pyöreä, päästään suippo varras.	1	Pit. 77	2
53	Larsen 1	TG-TH/70-73	Rauta	Esine	Pyöreä metallirengas.	1	53x53x7	62
54	Larsen 1	TG-TH/70-73	Rauta	Naula	Naulan varsi on suorakaiteen muotoinen, kanta on soikea.	1	Pit. 129, kanta 14x10	13
55	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-18 m)	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoinen vyömäinen metallilevy, keskellä on reikä.	1	165x35x1	30
56	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Rauta	Kuona		1		96
57	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Rauta	Esineen katkelma	Saranaraudan katkelma.	1	100x90x3	36
58	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Rauta	Naula	Varsi on litteä ja suorakaiteen muotoinen, kanta on soikea.	1	Pit. 76, kanta 14x11	6

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
59	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Rauta	Esine	Avain. Avaimen pää soikea, varressa on kaksi koristeiviivaa.	1	69x31x8	13
60	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Rauta	Esineen katkelma	Neliön muotoinen katkelma, jonka yhdellä sivulla on pieni uloke.	1	38x27x4	18
61	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Rauta	Esineen katkelma	Kansi-, pohja- ja kylkikatkelmia matalasta säilykepurkista, todennäköisesti sardiinipurkista. Purkin päädyssä on vuosiluku 1879.	3	Pohja 88x61x1, kylki 162x25x1	36
62	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Rauta	Naula	Varsi ja kanta ovat neliön muotoisia.	1	Pit. 53, kanta 10x8	7
63	Larsen 1	TK-TL/73-75	Rauta	Esineen katkelma	Hevosenkengän katkelma sekä kengän kaarimainen korkorauta.	2	255x30x10 ja 131x9x5	207
64	Larsen 1	TK-TL/73-75	Rauta	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoinen punainen kappale.	1	55x42	518
65	Larsen 1	TK-TL/73-75	Rauta	Naula	Varsi on neliön, kanta pyöreä.	1	Pit. 126, kanta 12x10	11
66	Larsen 1	TQ-TR/74-75	Rauta	Naula	Suurikokoisen naulan varsi ja kanta ovat pyöreitä. Pienemmässä naulassa varsi on neliön muotoinen ja kanta pyöreä.	2	Pit. 230-160, kannat 13x13-35x3	323
67	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-4 m)	Puu	Esine	Airon katkelma.	1	Pit. 1350	1000
68	Larsen 1	TF-TG/70-71 (45-50 m)	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia ja nahkahihna.	1		82
69	Larsen 1	TH-TI/73-74 (0-16 m)	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia, korkonahka, kantanahkan katkelma, suorakaiteen muotoinen nahkan katkelma. nahkariekale.	6		163
70	Larsen 1	TH-TI/73-74 (20-30 m)	Nahka	Kenkä	Antura ja anturan katkelmia, nauhakengän päällysnahkoja, joista toisessa on kiinni anturan palanen, päällysnahkaa kengänkärjestä, varsinahkaa, iltti, nahkahihna ja kengän kantaosa. Osa nahkoista konservoitu numerolla KyMM 2005001:198.	9	Anturan pit. 220	290

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
71	Larsen 1	TI-TJ/73-74 (0-4 m)	Nahka	Kenkä	Antura, jossa on kiinni pohjareunavahvikkeita sekä leikkuujätettä. Osa nahkoista konservoitu numerolla KyMM 2005001:199.	2	Anturan pit. 250	128
72	Larsen 1	TI-TJ/73-75 (0-8 m)	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia.	2		12
73	Larsen 1	TJ-TK/73-75 (0-8 m)	Nahka	Kenkä	Antura, jossa on kiinni korkonahkaa ja pohjareunavahvikkeita. Anturan ja korkonahkan katkelmia, kengän kantoja ja tuohta, varren katkelma, nahkahihnan katkelma ja leikkuujätettä. Osa nahkoista konservoitu numerolla KyMM 2005001:200.	22	Anturan pit. 260	774
74	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Kenkä	Nauhakengän varsikatkelma, reiät on vahvistettu metallirenkailla.	1		21
75	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Kenkä	Korkonahkoja, tasa- ja suippopäisiä anturan katkelmia, anturan riekaleita.	7		148
76	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Kenkä	Nauhakengän antura, jossa on kiinni nauloilla kiinnitetty korkonahka ja osa päällysnahkaa. Kengän kärki on tasainen. Nahkanauhan katkelma ja nahkakatkelma, jossa on nauhanreikä. Nahkat konservoitu numerolla KyMM 2005001:201.	3	Anturan pit. 260	360
77	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Kenkä	Iltti, nahkariekaleita. Osa nahkoista konservoitu numerolla KyMM 2005001:202.	3		18
78	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Kenkä	Pistekoristeltuja varren katkelmia.	3		31
79	Larsen 1	TK-TL/73-75	Nahka	Kenkä	Anturan katkelma, jossa on kiinni korkonahka ja osa pistekoristeltua päällysnahkaa, iltti ja anturan katkelma. Nahkat konservoitu numerolla KyMM 2005001:203.	3		260
80	Larsen 1	TL-TM/73-75 (2-8 m)	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia, kolmessa naulanreikä.	4		58

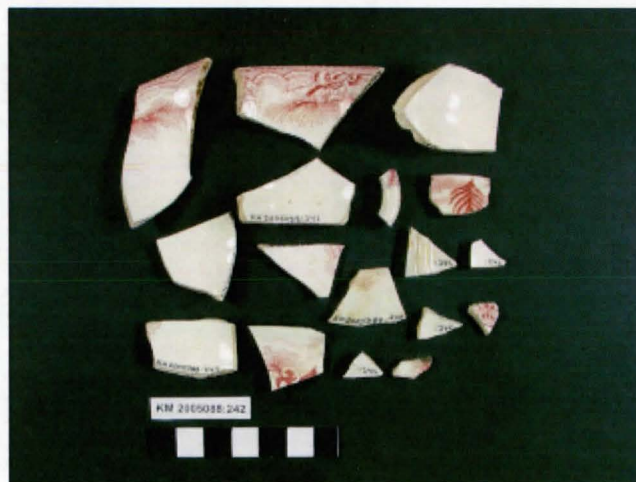
Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
81	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Nahka	Kenkä	Anturan katkelma, kannan katkelmia ja tuohta, pohjareunavahvike ja nahkariekaleita.	7		283
82	Larsen 1	TL-TM/73-75 (0-14 m)	Nahka	Kenkä	Korkonahkakatkelmia, anturan katkelmia, antura, jossa on kiinni kengän kantaosa ja pohjareunavahvike.	13	Anturan pit. 250	514
83	Larsen 1	TC-TD/74	Nahka	Kenkä	Korkonahka, jossa on kiinni nauvoja, suippokärkisen anturan katkelmia, pohjareunavahvikekatkelma ja tuohta. Osa nahkoista on konservoitu numerolla KyMM 2005001:204.	4		169
84	Larsen 1	TD/74	Nahka	Kenkä	Anturan katkelma, varren katkelmia, joissa on pistekoristelua ja aaltoileva reuna, nahkajätettä, jossa on ommeljätkää.	4		93
85	Larsen 2	12-18	Nahka	Kenkä	Kengän kantaosa.	1		25
86	Larsen 2	18-25	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia ja hieman tuohta.	2		35
87	Larsen 2	25-32	Nahka	Kenkä	Pohjareunavahvikeriekaleita.	3		9
88	Larsen 2	25-32	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia miesten ja naisten kengistä, korkonahka, pohjareunavahvikkeita ja nahkajätettä. Osa nahkoista konservoitu numerolla KM 2005088:410.	15		300
89	Larsen 2	25-32	Nahka	Kenkä	Nahkariekaleita, anturan katkelmia, anturan katkelma, jossa on kiinni korkonahkaa, leikkuujätettä. Nahkat on konservoitu numerolla KM 2005088:411.	36		438
90	Larsen 2	25-32	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia, korkonahkoja, leikkuujätettä ja tuohta. Nahkat on konservoitu numerolla KM 2005088:412.	18		420

Nro	Alue	Osa-alue m	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
91	Larsen 2	32-41	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia, nahkanauhoja, leikkuujätettä, nahkariekaleita, joissa osassa on ommeljätkiä, pohjareuna- ja nauhanreikävahvikkeita, antura lapsen kengästä, kengänkanta. Osa nahkoista on konservoitu numerolla KM 2005088:413.	75	Pienen anturan pit. 140	369
92	Larsen 2	32-41	Nahka	Kenkä	Antura, anturan katkelmia, leikkuujätettä ja nahkariekaleita. Osa nahkoista on konservoitu numerolla KM 2005088:414.	16	Anturan pit. 250	162
93	Larsen 2	41-49	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia, nahkanauhoja, iltti, nahkariekaleita ja leikkuujätettä.	19		163
94	Larsen 2	60-73	Nahka	Jäte	Nahkariekaleita.	3		10
95	Larsen 2 laajennus	0-12	Nahka	Kenkä	Anturan katkelma.	1		5
96	Larsen 2 laajennus	12-21	Nahka	Kenkä	Anturan katkelmia, tuohta, nahkariekaleita ja leikkuujätettä.	7		40
97	Larsen 2 laajennus	12-21	Nahka	Jäte	Nahkariekaleita.	5		17
98	Larsen 2 laajennus	12-21	Nahka	Kenkä	Anturan katkelma.	1		21
99	Larsen 2 laajennus	12-21	Nahka	Kenkä	Anturan katkelma ja kaarnaa.	2		21
100	Larsen 2 laajennus	12-21	Nahka	Kenkä	Korkonahkan katkelma. Konservoitu numerolla KM 2005088:415.	1		20
101	Larsen 2 laajennus	21-30	Nahka	Jäte	Nahkariekaleita ja leikkuujätettä.	2		27

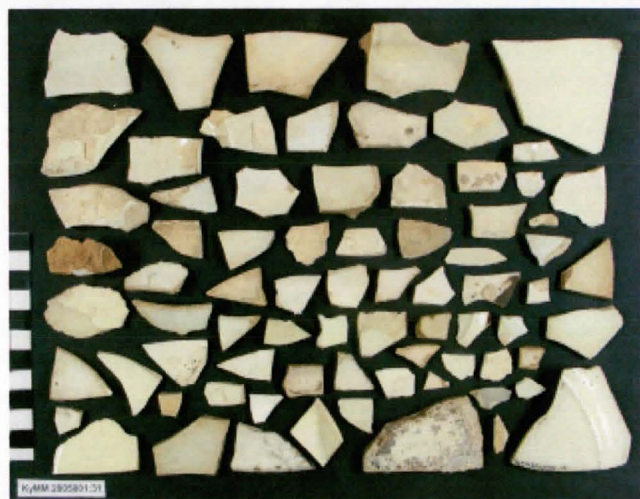

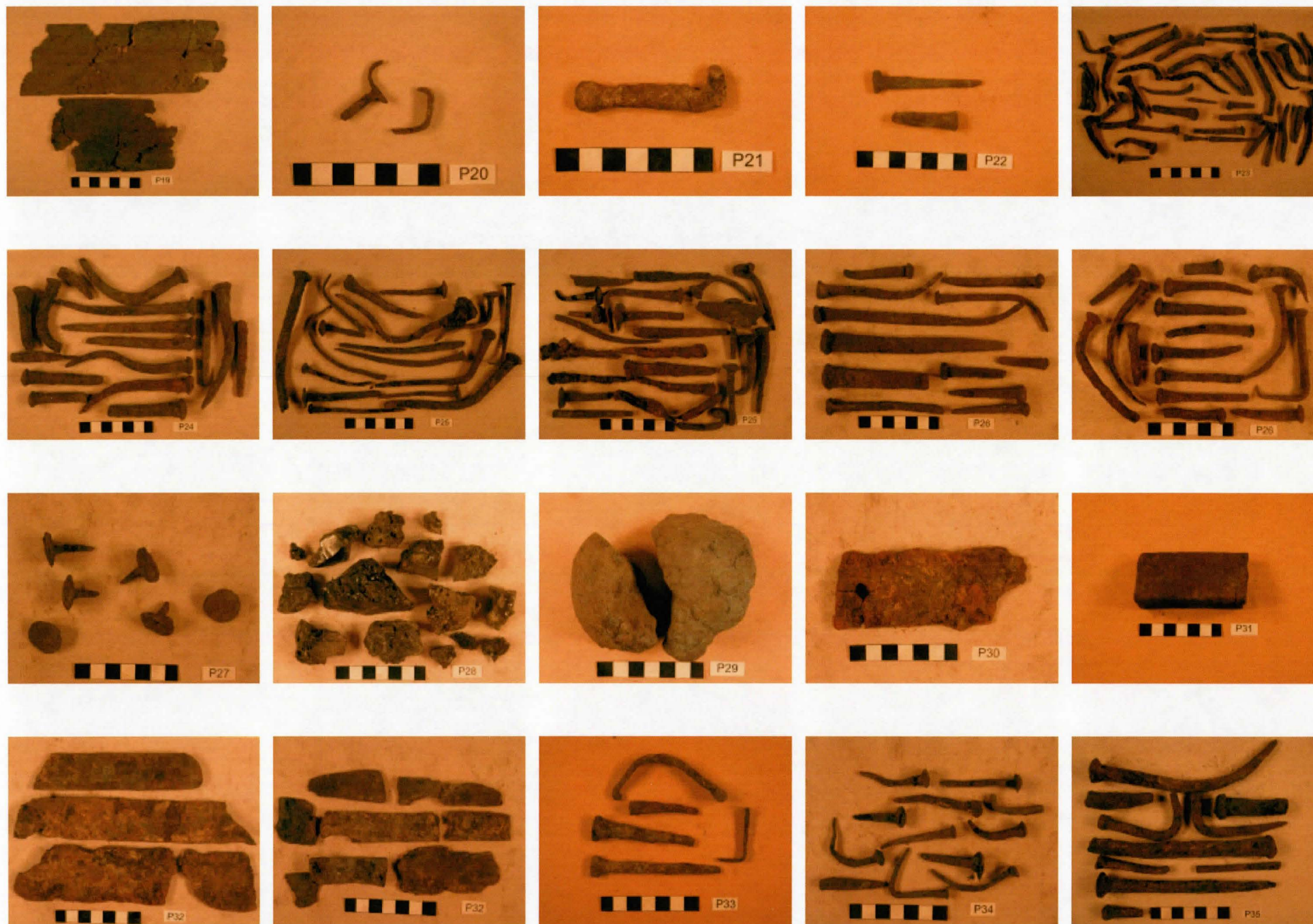

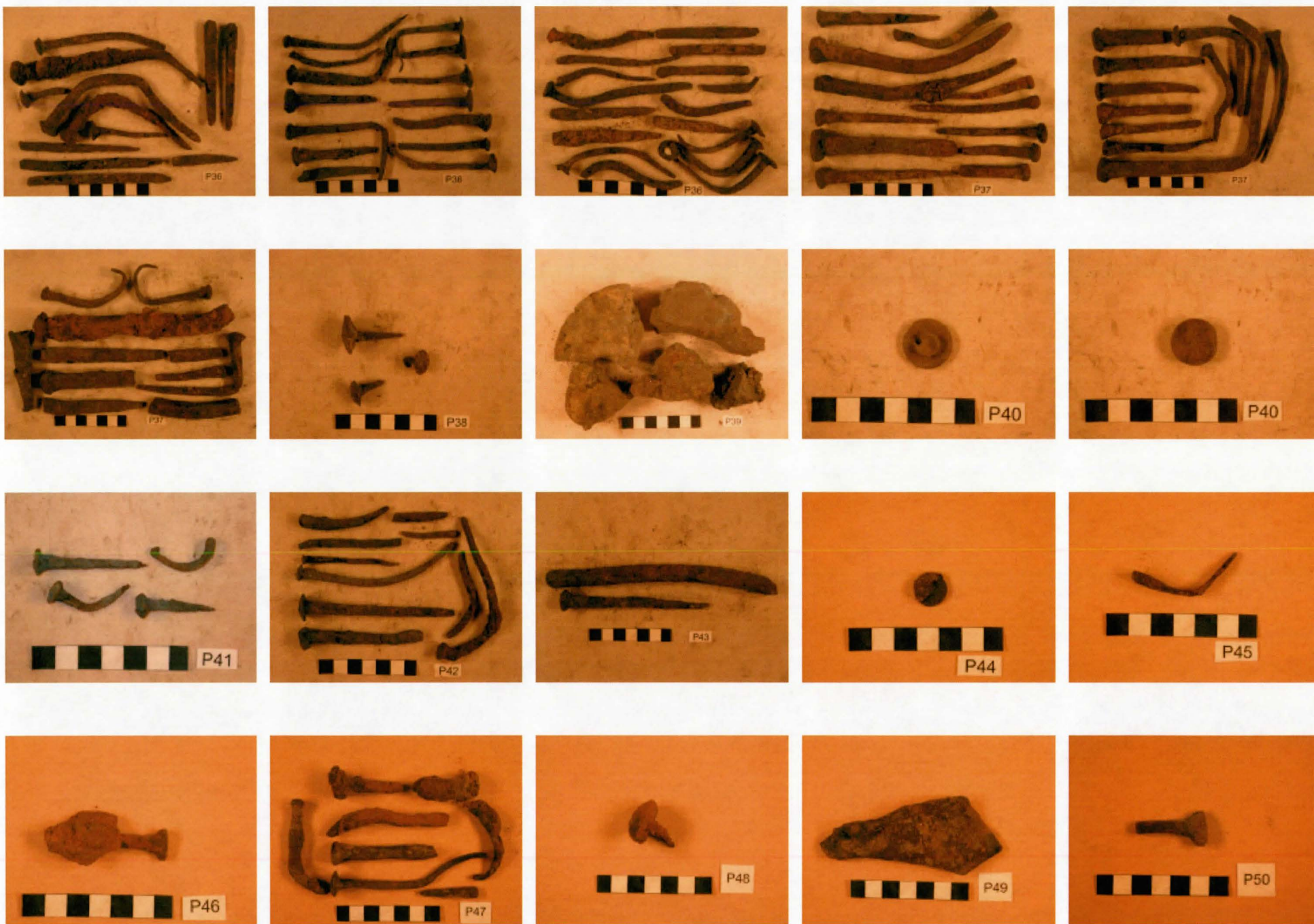

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

Liite 4b

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

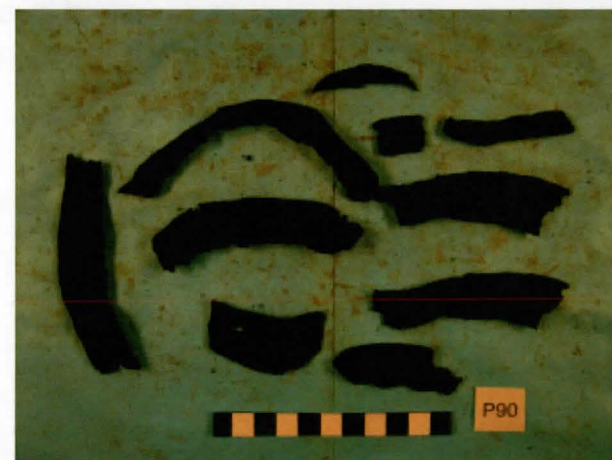

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

Liite 4b

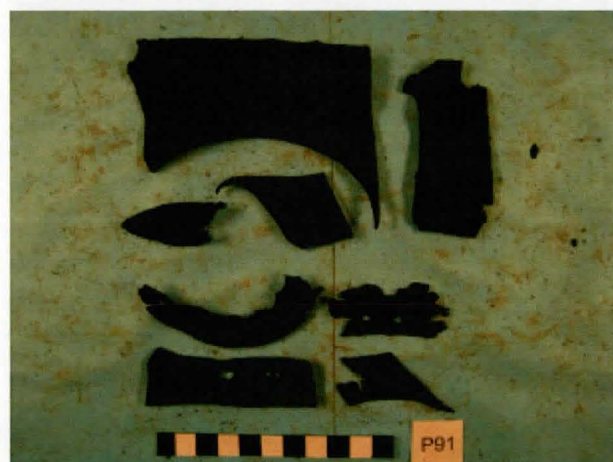
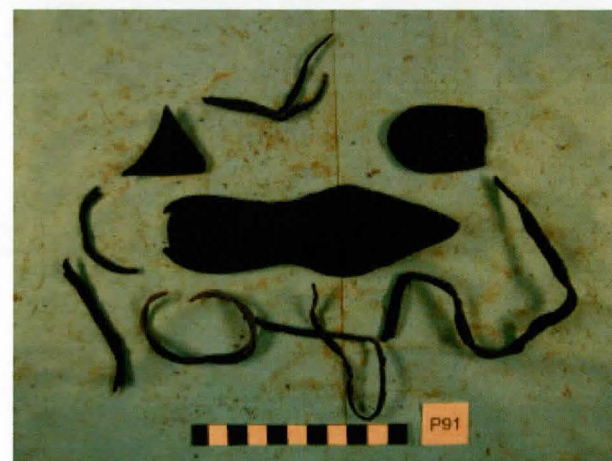

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

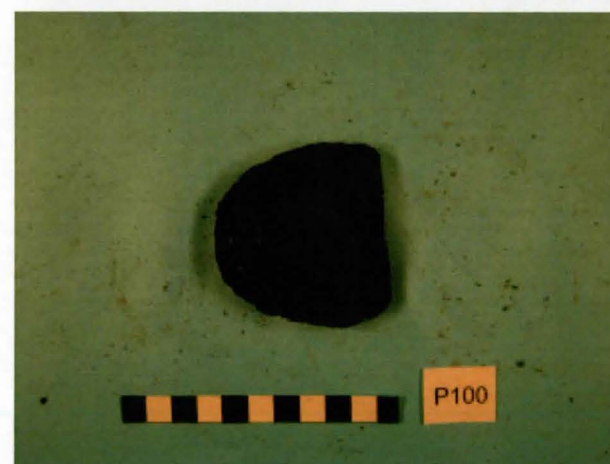
Liite 4b

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

Kotka, Kauppatori, Toriparkki 2005. Poistetut löydöt.

Liite 4b

maanäyttenumero:	alue:	osa-alue:	muuta:
1.	Larsen 2	12-18 m	ei analysoitu
2.	Larsen 2	32-41 m	analysoitu (no 1)
3.	Larsen 2	70 m	analysoitu (no 2)
4.	Larsen 2 laajennus	8 m SE-profiili	analysoitu (no 3)
5.	Larsen 2 laajennus "oja", NW-pää	13,5 m	analysoitu (no 4)
6.	Larsen 2 laajennus SE-profiili	26 m	ei analysoitu
7.	Larsen 1 alempi orgaaninen horisontti	moduli TG-TH/73-74	analysoitu (no 5)
8.	Larsen 1 "aita" SE-puoli	moduli TI-TJ/74-75	ei analysoitu
9.	Larsen 1	moduli TK-linja/ 74-75	ei analysoitu
10.	Koekuoppa 2	mukulakivi- torikiveyksen pohjustushiekka	ei analysoitu
11.	Linja 5	mukulakivi- torikiveyksen pohjustushiekka, P1 kohdalta	ei analysoitu

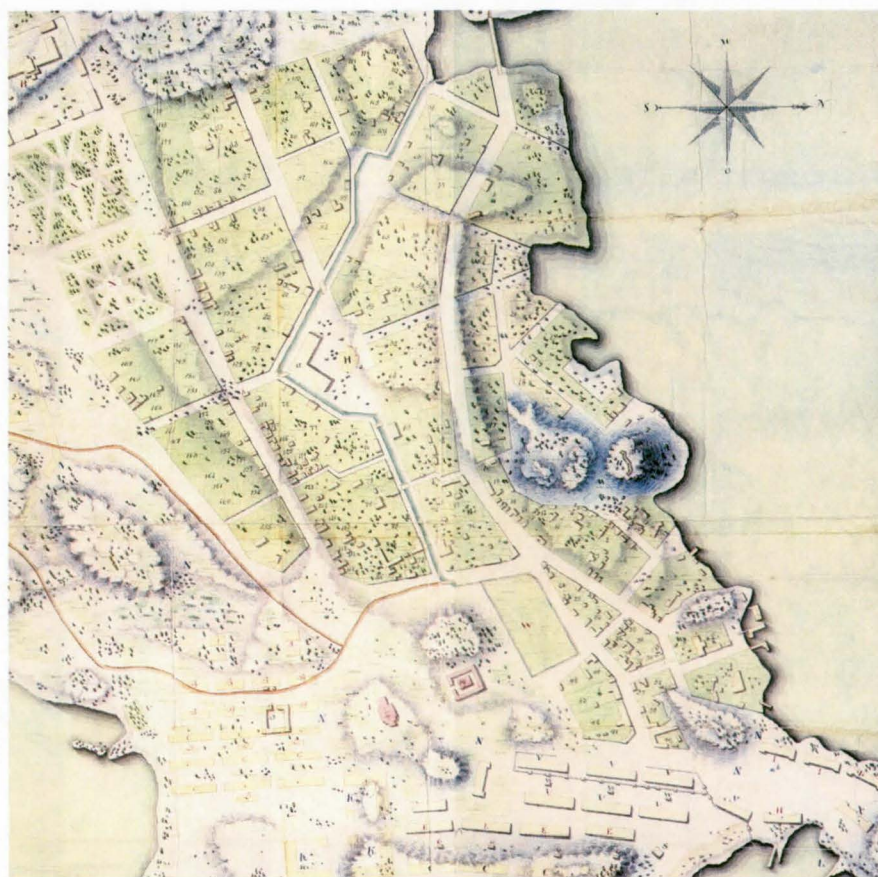
TIILINÄYTTEET:

näyte ja n:o:	kaivausalue	osa-alue	mitat	huom.
1	Linja 2	palojätettyttö	70x115x(110)	keltatiili
2	Linja 2	palojätettyttö	65x90x220	pinnalla laastin rippeitä
3	Larsen1	TH-TI/73-74 (0-8 m)	65x(105)x275	
4	Larsen1	TH-TI/73-74 (0-8 m)	65x110x(120)	keltatiili, jonka pinnalla laastin rippeitä
5	Larsen1	TH-TI/73-74 (0-8 m)	65x135x(165)	pinnalla kalkkilaastin rippeitä
6	Larsen1	TH-TI/73-74 (0-8 m)	60x110x(175)	pinnalla kalkkisementtilaastin rippeitä
7	Larsen1	TH-TI/73-74 (0-8 m)	55x85x220	tiili hieman deformatunut
8	Larsen1	TJ/0-4m, aitalinja	65x115x(125)	keltatiili, jonka leveällä sivulla keskellä syväleima INGHA (jatkuu) ja tämän alla WOR (jatkuu)
9	Larsen 2 laajennus 1	12-18 m	55x125x(65)	
10	Larsen 2 laajennus 2	0-12 m	60x135x(223)	pinnalla laastin rippeitä

KOTKA KAUPPATORI TORIPARKKI 2005

Kartat

Kansikuva: Ruotsinsalmen asemakaavoitettua aluetta Kotkansaarella. Ote venäläisestä kartasta "Ruotsinsalmen linnoituskaupunki ja sotasatama Kotkansaarella v. 1801". Alkuperäinen kartta Kansallisarkistossa.

KOTKA, KAUPPATORI, TORIPARKKI 2005

KARTTALUETTELO

KARTTANUMERO	KOHDE	TARKENNE	MITTAKAAVA
1	Kauppatori/Valakallionpuisto	Kaivausalueet	1:500
2	Kauppatori	Toriparkin modulit	1:500
3	Kauppatori/Valakallionpuisto	Dokumentoidut koeojat, koekuopat ja linjat	1:500
4	Kauppatori	Dokumentoidut maapilarit	1:500
5	Kauppatori	Vanha torikiveys	1:500
6	Kauppatori	Rakenteet ja kaivot	1:500
7	Kauppatori	Alemman orgaanisen horisontin pinta	1:500
8	Koekuoppa 1 ja 2	Dokumentoidut seinämät.	1:20
9	Koekuoppa 3 ja 4	sama	1:20
10	Koekuoppa 5 ja 6	sama	1:20
11	Koekuoppa 7 ja 8	sama	1:20
12	Koekuoppa 9 ja 10	sama	1:20
13	Koekuoppa 11 ja 12	sama	1:20
14	Linjat 1,2 ja 3	Dokumentoidut maapilarit.	1:20
15	Linjat 4 ja 5 sekä Larsen 1.	sama	1:20
16	Larsen 1.	Kaivo. Modulit TQ-TR/74-75.	1:20
17	Larsen 2.	Dokumentoidut maapilarit.	1:20
18	Larsen 1.	Puukouru. Modulit TJ-TK/73-75.	1:20
19	Larsen 1.	Aitalinja, pystypaalut sekä kivetty salaoja. Modulit TI-TK/70-75	1:20
20	Valakallionpuisto	Pintavaaitus sekä koeojat 1 ja 2.	1:200
21	Larsen 1 sekä Larsen 2.	Dokumentoidut maapilarit. Larsen 1: modulit TF-TG sekä TH-TI. Larsen 2: laajennukset 1 ja 2.	1:20
22:1-2	Larsen 2 pohja.	Pystypaalut, kaksi avo-ojaa sekä kivetty salaoja.	1:50
23	Larsen 2.	NW-laajennus: kaivo sekä dokumentoidut maapilarit.	1:20

KARTTOIHIN LIITTYVÄT KERROSSELOSTUKSET

KARTTA N:O 8

KOEKUOPPA 1:

Krs 1: hieno, rautaoksidipitoinen hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 0,5-4 cm), pyöreitä kiviä, erityisesti kerroksen alaosassa. Irtonainen ja väriltään tummankeltainen.

Krs 2: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 1-2 cm), pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä. Irtonainen ja väriltään vaaleankeltainen.

Krs 3: savinen hiesu, jossa runsaasti hiiltyneen puun palasia, nokea, kuumuudessa deformatuneen ja kuonaantuneen mustanharmaan tiilen fragmentteja ($\varnothing$ 5 cm), laastitäpliä sekä pientä kivimoroa ($\varnothing$ <1cm) kerroksen pohjalla. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaanruskea.

Krs 4: hiesuinen, hieno hiekkä, jossa rautaoksidisaostumia, maatunutta puuta sekä pieniä hiilenhippuja siellä täällä. Pakkaantunut ja väriltään beigensuskea.

Krs 5: hiekkainen multa, jossa pieniä kiviä ($\varnothing$ <0,5 cm) ja tiilenfragmenteja ($\varnothing$ 2-5cm). Kosteaa, pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 6: hieno hiesu, joka runsaan puulastun ja paikoin saven sekainen. Orgaanista jätettä sisältävä pahanhajuinen, kostea kerros, jossa oli joitain tiilenpalasia ($\varnothing$ <3 cm). Kosteaa, pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa kerros.

Krs 7: oksia ja puulastua sisältävä hiekkainen multa. Erittäin pakkaantunut mustanruskea ja kostea horisontti.

KOEKUOPPA 2:

Krs 1: keskikarkea hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 0,5-4 cm), pyöreitä kiviä. Irtonainen ja väriltään oranssin keltainen.

Krs 2: hieno, hiesuinen hiekkä, joka runsaan pyöreän kiven ($\varnothing$ <2 cm) sekainen. Kerroksen alaosassa esiintyi $\varnothing$ 15-20 cm kokoista mukulakiveä, joka ei kuitenkaan muodostanut yhtenäistä kivihorisonttia. Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 3: hieno hiekkä, jossa runsaasti simpukankuoria sekä pyöreitä kiviä, joista osa kalkkipintaisia piikiviä ($\varnothing$ 1-3 cm). Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 4: rautaoksidisaostumien värjäämä savi, jossa pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\varnothing$ <2 cm), hieman hiiltä sekä maatuneen puun täpliä. Tahmeankova ja väriltään harmaanruskea.

Krs 5: keskikarkea, rautapitoinen hiekkä, jossa hieman teräväsärmäistä pientä kiveä ($\varnothing$ <2 cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 5: keskikarkea, rautapitoinen hiekkä, jossa hieman teräväsärmäistä pientä kiveä ($\varnothing$ <2 cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 6: graniittimoro. Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen.

Krs 7: hieno, kostea hiekkä, jossa rautaoksidisaostumia, noki- ja maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut, paikoin savensekainen ja väriltään beigensuskea.

KARTTA N:O 9

KOEKUOPPA 3:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\varnothing$ 0,5-4 cm), pyöreitä kiviä. Irtonainen ja väriltään oranssin keltainen.

Krs 2: hieno, paikoin likamaan täplittämä, hiekkä, joka sisältää runsaasti simpukankuorirouhetta sekä hieman pieniä hiilenpaloja. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 3: graniittimoron sekainen hiesu, jossa tiilenfragmenteja ($\varnothing$ <10 cm), laastia, hiiltä sekä nokea. Erittäin pakkaantunut ja väriltään keskiruskea-tummanruskea. Kerroksen keskivaiheilla on havaittavissa ohut keltaruskean hienon hiekan linssi.

Krs 4: graniittimoro ($\varnothing$ <2cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen.

Krs 5: hieno, kostea hiekkä, jossa hiiltä ja maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigensuskea.

Krs 6: tiukka, tummanruskea puulastu.

Krs 7: keskikarkea hiekka, jossa laastia ja muutama pieni tiilenpalanen ($\emptyset < 4$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 8: kostea, hiekkainen multa, jossa männyn kaarnaa, puunoksia ja -juuria. Tiivis ja väriltään mustanruskea.

KOEKUOPPA 4:

Krs 1: hieno, hieman rautaoksidin värjäämä kostea hiekka, jossa maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 2a: likainen savi, jossa nokea, hiilen- ja tiilenpaloja sekä pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

Krs 2b: hieno hiekka, jossa simpukankuoria sekä pieniä piikiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 2c: likainen, keltaisen hiesun sekainen, savi, jossa isoja hiilen- ($\emptyset < 4$ cm) ja tiilenpaloja ($\emptyset < 10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 3: hieno, hieman rautaoksidin värjäämä kostea hiekka, jossa maatuneen puun täpliä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 4: karkean, keltaisen hiekan sekainen graniittimoro ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään punainen.

Krs 5a: hienon hiekan sekainen multa, jossa hieman tiilenmurenia ($\emptyset < 2$ cm), nokea, hiilenpaloja ($\emptyset < 1$ cm) sekä runsaasti pientä pyöreää kiveä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään mustanruskea.

Krs 5b: hiesun ja saven sekainen multa, jossa nokiläikkiiä, laastia, tiilenmurenia ($\emptyset < 2$ cm) sekä pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Irtonainen ja väriltään harmaanruskea.

Krs 6: graniittimoro ($\emptyset$ 0,5-1 cm). Irtonainen ja väriltään punainen.

Krs 7: hieno hiesuinen hiekka, jossa maatunutta orgaanista jätettä ohuina linsseinä. Pakkaantunut ja väriltään keltabeigenruskea.

Krs 8: mullansekainen puulastu. Tiukka ja väriltään mustanruskea.

Krs 9: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiukka ja väriltään harmaa.

KARTTA N:O 10

KOEKUOPPA 5:

Krs 1: hieno hiekka. Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: hieno, simpukankuoria sisältävä hiekka. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 3: hieman savensekainen hiesu, joka sisältää pieniä pyöreitä kiviä sekä tiilen ja laastin palasia ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: hiesunsekainen, rautaoksidin värjäämä hiekka, jossa maatuneen puun laikkuja. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 5a: tiili- ja laastimurska. Pakkaantunut ja väriltään oranssi.

Krs 5b: hiekkainen multa, jossa puna- ja valkotiilen fragmentteja ($\emptyset < 15$ cm), laastia ja puulastua. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 6a: graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm), jonka keskellä ohut keltaharmaa hiesulinssi. Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen.

Krs 6b: graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään punainen.

Krs 7: hieno hiesuinen hiekka, jossa maatunutta orgaanista jätettä ohuina linsseinä ja keskittyminä. Pakkaantunut ja väriltään keltabeigenruskea.

Krs 8: maatunut, orgaaninen jäte. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 9: harmaa, tiukka hiesu.

KOEKUOPPA 6:

Krs 1: hieno hiekka, jossa runsaasti pieniä ($\emptyset$ 1-2 cm), pyöreitä kiviä. Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: tiilenpalojen ($\emptyset < 2$ cm), pienten kivien ($\emptyset 1-2$ cm), ja laastin sekainen multa. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 3: hieno hiekkä, jossa pientä ($\emptyset < 1$ cm), kalkkipintaista ja pyöreää piikiveä. Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 4: sinisavitäpläinen, hiiltä sisältävä hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 5: mullan sekainen graniittimoro, jossa puulastua ja yksi laudan katkelma. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 6: rautaoksidin värjäämä hiesu, jonka yläosassa pyöreää luonnonkiveä ($\emptyset 15-20$ cm) sekä lohkokiveä ($\emptyset 20-30$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

KARTTA N:O 11

KOEKUOPPA 7:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa runsaasti pieniä ($\emptyset 0,5-3$ cm) kiviä. Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: tiilenpalojen ($\emptyset < 2$ cm) ja laastin sekainen savinen hiesu. Tiukka ja väriltään tummanruskean harmaa.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 4: rautaoksidin värjäämä, paikoin sinisavilaikukas hiesu, jonka iso lohkokiveä ($\emptyset 20-100$ cm). Pakkaantunut ja väriltään oranssinkeltaisenharmaa.

Krs 5: hiekkainen multa. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

KOEKUOPPA 8:

Krs 1: karkea hiekkä, jossa pieniä, pyöreitä kiviä ($\emptyset 0,1-1$ cm). Irtonainen ja väriltään punainen.

Krs 2: särmikkään graniittimoron ($\emptyset 1-5$ cm) sekainen hiesu. Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 3: keskikarkea, pienen pyöreän kiven ($\emptyset < 1$ cm) sekainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään keskiruskea.

Krs 4: graniittimoron ($\emptyset 0,5-4$ cm) sekainen hiesu, jossa muutama irtokivi ($\emptyset 15$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 5: keskikarkea, pienen kiven ($\emptyset < 0,5$ cm) sekainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään keskiruskea.

Krs 6: hieno, simpukankuorensenkainen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään vihertävänbeigenruskea.

Krs 7: hieno, paikoin hiilen ja noen sekainen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään vaaleanbeigenruskea.

Krs 8: särmikkään graniittimoron ($\emptyset 2-4$ cm) sekä piikiven ($\emptyset 1-3$ cm) sekainen hiesu, jossa jokunen tiilenmuren. Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 9a: rautaoksidipitoinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 9b: rautaoksidipitoinen, keskikarkean hiekan sekainen hiesu, jossa runsaasti särmikästä graniittimoroa ($\emptyset 0,5-10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

KARTTA N:O 12

KOEKUOPPA 9:

Krs 1: punertava, irtonainen hieno hiekkä.

Krs 2: kalkkipintaista piikiveä ($\emptyset 1-2$ cm) sisältävä hiesu, jossa multa-, ruostehiesu- sekä keltaisen hiekan linssejä. Tiivis ja väriltään beigenruskea.

Krs 3a: hiesuinen multa, jossa runsaasti pientä kiveä ($\emptyset < 1$ cm) ja joitain hiilen- ja tiilenpaloja. Kerroksen yläosassa 10 cm paksuudelta puhdasta kalkkia. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 3b: rautaoksidipitoinen, multalaikkuinen hieno hiekkä, jossa pieniä hiilenpaloja sekä puna- ja keltatiilen fragmentteja, joista osa laastipintaisia. Irtonainen ja väriltään harmaanruskea.

Krs 4: paikoin savinen, alaosaan mullansekainen graniittimoro ($\emptyset < 4$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 5: sinisavilaikukas, rautaoksidipitoinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään oranssinharmaa.

Krs 6: rautaoksidipitoinen sinisavi. Kosteantahmea ja väriltään harmaa.

Krs 7: mullansekainen hiesu, jossa hiilenpaloja, laastia sekä tiilenfragmenteja ($\emptyset < 10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 8: harmaa, tiukka hiesu, jossa kalkinpaloja ($\emptyset < 4$ cm).

KOEKUOPPA 10:

Krs 1: hieno hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään vaaleanruskea.

Krs 2: karkea hiekkä. Irtonainen ja väriltään punainen.

Krs 3: simpukankuorensenkainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään vihreä.

Krs 4: rautaoksidipitoinen hiesu, joka multalaikkuinen. Tiivis ja väriltään keltabeigenruskea.

Krs 5: savinen hiesu, jossa tiilenfragmenteja ($\emptyset < 15$ cm), hiiltä, pinnaltaan hiiltyneen puun katkelmia, laastia, sekä piikiviä ($\emptyset 1-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 6a: savinen, rautaoksidipitoinen kivimurske ($\emptyset 1-5$ cm), jossa maatuneen puun laikkuja. Tahmea, tiukka ja väriltään tummanharmaa.

Krs 6b: mullan sekainen graniittimoro. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 7: rautaoksidipitoinen, keskikarkea hiekkä. Irtonainen ja väriltään keltaruskea.

Krs 8: hiesuinen ja rautaoksidipitoinen, keskikarkea hiekkä, jossa punagraniittia ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaruskea.

KARTTA N:O 13

KOEKUOPPA 11:

Krs 1: hieno hiekkä. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 2: keskikarkea hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Irtonainen ja väriltään harmaa.

Krs 3: rautaoksidipitoinen hiesu, joka multalaikkuinen. Pakkaantunut ja väriltään oranssinruskea.

Krs 4: hiesu, jossa kelta- ja punatiilen fragmentteja ($\emptyset < 15$ cm), tiilimurskaa, hiiltä ja kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Osa tiilistä laastipintaisia. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaanruskea.

Krs 5: graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Kerroksen yläosa on savensekainen ja alaosa hiesunsekainen. Pakkaantunut ja harmaanruskea.

Krs 6: rautaoksidipitoinen hiesu, joka multalaikkuinen. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 7: hiesu, jossa pientä pyöreää punagraniittikiveä ($\emptyset < 0,5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 8: tummanharmaa, pakkaantunut hiesu.

Krs 9: hiesuinen, keskikarkea hiekkä, jossa valko- ja punatiiliä sekä puulastua. Osa tiilistä laastipintaisia. Pakkaantunut ja väriltään oranssinkeltainen.

Krs 10: orgaanista jätettä, puuta ja puulastua sisältävä multa. Tiivis ja väriltään mustanruskea.

KOEKUOPPA 12:

Krs 1: hieno hiekkä. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 2: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm), myös piitä sekä simpukankuoria. Pakkaantunut ja väriltään oranssinruskea. Irtonainen ja väriltään oranssinharmaa.

Krs 3: hiesu, jossa tiilenfragmenteja ($\emptyset < 10$ cm), tiilimurskaa, hiiltä ja kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

Krs 4: hiesunsekainen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja harmaanruskea.

Krs 5: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa multalaikkuja. Pakkaantunut ja beigenruskea.

Krs 6: savensekainen hiesu, jossa kiviä ($\emptyset 1-10$ cm) ja pieniä kalkkitäpliä. Pakkaantunut ja väriltään oranssi.

Krs 7 : hiesunsekainen, keskikarkea hiekka, jossa runsaasti pientä pyöreää kiveä ($\emptyset < 1$ cm). Seassa myös graniittimoroa ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 8: tummanruskea, pakkaantunut multa, jossa maatumutta puuta.

Krs 9: ruskea, pakkaantunut, keskikarkea hiekka.

Krs 10: orgaanista jätettä, puuta, puulastua, oksia ja koivuntuohta sisältävä multa. Tiivis ja väriltään mustanruskea.

Krs 11: värjäytynyt savi, jossa rautaoksidi- ja multakeskittymiä. Tahmeankostea ja väriltään siniharmaa.

KARTTA N:O 14

LINJA 1 Pilari 1:

Krs 1: hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: savensekainen hiesu, jossa kiviä ($\emptyset < 2$ cm), joitain tiilenfragmenteja ($\emptyset < 10$ cm) sekä pientä puulastua. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 3: hieno, simpukankuoren sekainen hiekka, jossa joitain pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, karkea hiekka, jossa graniittimoroa sekä kiviä ($\emptyset < 10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään oranssinruskea.

Krs 5: harmaa, rautaoksidipitoinen ja pakkaantunut hiesu.

LINJA 1 Pilari 2:

Krs 1: hieno hiekka, jossa runsaasti erikokoista kiveä ($\emptyset 1-30$ cm) sekä pieniä tiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 2: hieno, simpukankuoren sekainen hiekka. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 3: savensekainen hiesu, jossa pientä, kalkkipintaista, pyöreää piikiveä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, hiesu, jossa graniittimoroa ($\emptyset 2-5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanoranssi.

LINJA 1 Pilari 3:

Krs 1: rautaoksidipitoinen hieno hiesu, jossa erikokoista kiveä ($\emptyset 1-20$ cm). Pakkaantunut ja väriltään vaaleanruskea.

Krs 2: graniittimoro ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja harmaanruskea.

Krs 3: savensekainen hiesu, jossa maatumutta, orgaanista jätettä. Tiivis ja väriltään mustanharmaa.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, savinen hiesu. Tahmea ja väriltään harmaa.

LINJA 1 Pilari 4:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Irtonainen.

Krs 2a: savinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä tiilenpaloja ($\emptyset$ pääasiallisesti < 2 cm) sekä pieniä piikiviä ($\emptyset 1-2$ cm). Yksi tiilistä keltatiili (12×7 cm). Tiivis ja väriltään ruskeanharmaa.

Krs 2b: savinen hiesu, jossa graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm), pieniä tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 2$ cm) sekä maatumutta puuta. Irtonainen sekä väriltään mustanharmaa.

Krs 3: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä tiilenmurenia.

Krs 4: graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanpunertava.

Krs 5: tiivis, harmaa hiesu.

LINJA 1 Pilari 5:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: harmaa, pakkaantunut hiesu.

Krs 3: simpukankuorensenkainen, valkoinen hiekkä. Irtonainen.

Krs 4: harmaa, savinen, tiukka hiesu.

Krs 5: hieno hiekkä, jossa kalkkipintaista piikiveä ($\emptyset$ <1 cm). Irtonainen ja väriltään keltavalkoinen.

Krs 6: harmaa, keskikarkea hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ <0,5 cm).

Krs 7: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

LINJA 1 Pilari 6:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 0,5-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

LINJA 1 Pilari 7:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-15 cm). Tiukka ja väriltään harmaanruskea.

Krs 3: pienen kiven ($\emptyset$ <1 cm) sekainen hiesu. Pakkaantunut ja tummanruskean oranssi.

LINJA 1 Pilari 8:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: keltaharmaaharmaa hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-5 cm).

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: tummanruskea, hiekkainen multa. Pakkaantunut.

Krs 5: vaaleanruskea, rautaoksidin värjäämä hieno hiekkä. Irtonainen.

LINJA 1 Pilari 9:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: vaaleankeltainen, hieno hiekkä. Pakkaantunut.

Krs 3: hiekkaisen mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: vaaleanruskea, rautaoksidin värjäämä hieno hiekkä. Irtonainen.

Krs 5: tummanruskea, tiivis puulastu.

LINJA 2 Pilari 1:

Krs 1: keltainen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: savinen hiesu, jossa tiiltä, hiiltä, laastia sekä maatumutta puuta. Pakkaantunut sekä väriltään tummanharmaa.

Krs 3: ruosteoksidipitoinen sinisavi.

LINJA 2 Pilari 2:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: savinen hiesu, jossa graniittimoroa, pieniä kiviä ($\emptyset$ <2 cm), tiiltä, hiiltä, laastia sekä maatumutta puuta. Pakkaantunut sekä väriltään tummanharmaa.

Krs 3: graniittimoro ($\emptyset$ 1-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 4: valkoinen, hieno hiekka. Irtonainen.

LINJA 2 Pilari 3:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: savinen hiesu, jossa graniittimoroa, pieniä kiviä ($\emptyset$ <2 cm). Pakkaantunut sekä väriltään tummanharmaa.

Krs 3: savinen hiesu, jossa graniittimoroa ($\emptyset$ 1-4 cm). Tiivis ja väriltään tummanharmaa.

Krs 4: tummanruskea, keskikarkea hiekka. Tiivis.

LINJA 2 Pilari 4:

Krs 1: keltainen, hieno hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Irtonainen.

Krs 2: hieno hiekka. Tiivis ja väriltään harmaa.

Krs 3: tummanharmaa, tiukka hiesu.

Krs 4: graniittimoro ($\emptyset$ 1-4 cm). Tiivis ja väriltään tummanharmaa.

Krs 5: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa kivilohkoja ($\emptyset$ 10-70 cm). Pakkaantunut ja väriltään oranssinvaaleanruskea.

LINJA 3 Pilari 1:

Krs 1: multalaikkuinen, hieno hiekka. Irtonainen ja väriltään harmaa.

Krs 2: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 3: savinen hiesu, jossa tiiltä ($\emptyset$ <10 cm) ja laastia. Tiivis ja väriltään tummanharmaa.

Krs 4: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 5: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen, keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-2 cm). Tiivis ja väriltään keltaoranssi.

LINJA 3 Pilari 2:

Krs 1: multalaikkuinen, hieno hiekka. Irtonainen ja väriltään harmaa.

Krs 2: hiesunsekainen keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja ($\emptyset$ <5 cm), hiiltä ja laastia. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Tiivis ja väriltään keltaruskea.

Krs 5: hieno hiekka, jossa simpukankuoria sekä kalkkikiveä ($\emptyset$ <5 cm). Irtonainen ja väriltään valkoharmaa.

LINJA 3 Pilari 3:

Krs 1: rautaoksidipitoinen keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ <1 cm). Irtonainen ja väriltään keltaoranssi.

Krs 2: hiesunsekainen keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja ($\emptyset$ <5 cm), hiiltä ja laastia. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset$ 1-5 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: likainen savi, jossa laastinpaloja ($\emptyset$ 1-4 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 5: särmikästä graniittikiveä ($\emptyset < 10\text{cm}$).

LINJA 3 Pilari 4:

Krs 1: hieno, keltaruskea, irtonainen hiekkä.

Krs 2: hiesunsekainen keskikarkea hiekkä, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5\text{ cm}$), hiiltä ja laastia. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 3: mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset 1-5\text{ cm}$). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: rautaoksidipitoinen, multalaikkuinen, keskikarkea hiekkä. Tiivis ja väriltään beigenruskea.

Krs 5: harmaa savi, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 1-2\text{ cm}$) sekä kalkinpaloja ($\emptyset < 0,5\text{ cm}$). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 6: tiivis tummanruskea multa, jossa tiilenmurenia.

KARTTA N:O 15

LINJA 4 Pilari 1:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 2: graniittimoron ($\emptyset < 3\text{ cm}$) sekainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

LINJA 4 Pilari 2:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 2: hieno, rautaoksidipitoinen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanruskea.

Krs 3: graniittimoron ($\emptyset < 3\text{ cm}$) sekainen hiesu, jossa hieman puulastua. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

LINJA 4 Pilari 3:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään valkoinen.

Krs 2: graniittimoron ($\emptyset < 3\text{ cm}$) sekainen hiesu, jossa hieman puulastua. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

Krs 3: hiesu, jossa puna- ja keltatiilen fragmentteja ($\emptyset < 10\text{ cm}$), pieniä kiviä ($\emptyset < 3\text{cm}$), hiiltä, nokea ja puulastua. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa.

Krs 4: hiekkaisen mullan sekainen graniittimoro ($\emptyset 4\text{ cm}$). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 5: rautaoksidipitoinen keskikarkea hiekkä, jossa kivilohkareita ($\emptyset < 15\text{ cm}$). Irtonainen ja väriltään keltabeigenruskea.

Krs 6: rautaoksidipitoinen, hieman savea sisältävä hiesu. Pakkaantunut ja väriltään oranssinbeige.

LINJA 5 Pilari 1:

Krs 1: hieno hiekkä, jossa simpukankuoria. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige.

Krs 2: rautaoksidipitoinen ja savinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1\text{cm}$) ja hiilenpaloja ($\emptyset 1-3\text{ cm}$). Erittäin pakkaantunut ja väriltään ruskehtavan harmaa.

Krs 3: sahanpuru ja puulastu. Tiivis ja väriltään keltaruskea.

Krs 4: hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset 1-3\text{ cm}$). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 5: multalaikkuinen, rautaoksidisaostumia sisältävä hiesu, jossa lohkokiviä ($\emptyset 5-30\text{ cm}$). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

LARSEN 1 SW-SEINÄMÄ Pilari 1:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: multalaikkuinen hiekkainen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 3: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 4: likainen savi, jossa hieman graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään rusehtavansininen.

Krs 5: keskikarkea hiekka, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm), tiilirouhetta ja -murskaa ja laastia. Tiilissä laastia pinnalla. Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 6: keskikarkea hiekka, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 0,5$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 7: harmaa, pakkaantunut, rautaoksidipitoinen hiesu.

Krs 8: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 9: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väriltään beigenruskea.

Krs 10: rautaoksidisaostumia sisältävä savi. Tahmea ja väriltään sininen.

Krs 11: puhdas, tahmea, sinisavi.

LARSEN 1 SW-SEINÄMÄ Pilari 2:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään keltaoranssi.

Krs 3: hieno, beige, irtonainen hiekka.

Krs 4: hiesu, jossa tiilen- ($\emptyset < 5$ cm; yksi punatiilistä paksuudeltaan 6 cm), laastin- ($\emptyset < 1$ cm) ja hiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa.

Krs 5: hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 1-3$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 7: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 8: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis ja väriltään beigenruskea.

Krs 9: rautaoksidisaostumia sisältävä savi. Tahmea ja väriltään sininen.

Krs 10: puhdas, tahmea, sinisavi.

LARSEN 1 SW-SEINÄMÄ Pilari 3:

Krs 1: keskikarkea hiekka, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.

Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään keltaoranssi.

Krs 3: hiesu, jossa tiilen- ($\emptyset < 5$ cm), laastin- ($\emptyset < 1$ cm) ja hiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa.

Krs 4: tiivis, harmaa hiesu, jossa tiilenmurenia.

Krs 5: hieno, beige, irtonainen hiekka.

Krs 6: paikoin savinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään keltaoranssi.

Krs 7: karkean hiekan sekainen multa, jossa puunsilppua ja pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis sekä väriltään ruskeanharmaa.

Krs 8: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 9: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 10: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väriltään beigenruskea.

Krs 11: puhdas, tahmea, sinisavi.

LARSEN 1 SW-SEINÄMÄ Pilari 4:

- Krs 1: keskikarkea hiekkä, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.
- Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään keltaoranssi.
- Krs 3: hiesu, jossa maatunutta puuta, sekä pientä graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.
- Krs 4: harmaanoranssi, rautaoksidipitoinen ja pakkaantunut hiesu.
- Krs 5: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa graniittimoroa ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.
- Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm), jossa pieniä tiilenpaloja ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.
- Krs 7: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.
- Krs 8: hiesu, jossa pieniä, pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa.
- Krs 9: tiivis, keltaruskea sahanpuru.
- Krs 10: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.
- Krs 11: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väriltään beigenruskea.
- Krs 12: puhdas, tahmea, sinisavi.

LARSEN 1 SW-SEINÄMÄ Pilari 5:

- Krs 1: keskikarkea hiekkä, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Irtonainen ja väriltään keltainen.
- Krs 2: multalaikkuinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään keltaoranssi.
- Krs 3: paikoin savinen, rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään keltaoranssi.
- Krs 4: hieno, beige, irtonainen hiekkä.
- Krs 5: rautaoksidipitoisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.
- Krs 6: rautaoksidipitoinen, keltaoranssi ja keskikarkea hiekkä.
- Krs 7: multainen hiesu, jonka yläosassa (10 cm) graniittimoroa ja alaosassa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut, liuskeinen ja väriltään mustanruskea.
- Krs 8: multalaikkuinen, vaaleanbeige ja tiivis hiesu.
- Krs 9: tiivis, keltaruskea sahanpuru.
- Krs 10: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis, ja väriltään beigenruskea.
- Krs 11: puhdas, tahmea, sinisavi.

KARTTA N:O 17

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 1

- Krs 1: harmaa, irtonainen sepele.
- Krs 2: punainen, irtonainen kivimurske.
- Krs 3: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.
- Krs 4: simpukankuoren sekainen, hieno vaaleanbeige hiekkä. Irtonainen.
- Krs 5: savinen hiesu, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 2$ cm), puulastua sekä pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.
- Krs 6: rautapitoinen hiekkä, jossa erikokoista lohkokiveä ($\emptyset 10-80$ cm). Irtonainen ja väriltään keltaharmaa.
- Krs 7: graniittimoro ($\emptyset 5-10$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 8: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 9: harmaa, tiivis ja puhdas hiesu.

Krs 10: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 2

Krs 1: harmaa, irtonainen sepeli.

Krs 2: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 3: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 4: hieno, valkoinen hiekkä, jossa pyöreää piikiveä ($\emptyset 1-3$ cm). Irtonainen.

Krs 5: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea.

Krs 6: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu, jossa hiiltä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään beigenruskea.

Krs 7: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa.

Krs 8: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 9: harmaa, pakkaantunut ja puhdas hiesu.

Krs 10: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 3

Krs 1: harmaa, irtonainen sepeli.

Krs 2: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 3: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 4: hieno, rautaoksidipitoinen, beige hiekkä, jossa pyöreää piikiveä ($\emptyset 2$ cm). Irtonainen.

Krs 5: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään mustanharmaa.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea.

Krs 7: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu, jossa hiiltä ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään beigenruskea.

Krs 8: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa.

Krs 9: rautaoksidipitoinen, hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 0,5$ cm), jossa tiilimurskaa ($\emptyset < 1$ cm). Tiivis ja väriltään keskiruskea.

Krs 10: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 11: pakkaantunut, harmaa hiesu.

Krs 12: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 13: savinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 14: rautaoksidipitoinen, puhdas hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa.

Krs 15: puhdas hiesu. Tiivis ja väriltään harmaa.

Krs 16: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 4

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 3: harmaa, pakkaantunut hiesu.

Krs 4: ruosteenruskea, irtonainen hiekk.

Krs 5: simpukankuorensenkainen hiekk. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige.

Krs 6: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 7: ruskea, keskikarkea, irtonainen hiekk.

Krs 8: savinen hiesu, jossa tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 3$ cm), hiiltä ($\emptyset < 1$ cm), sekä pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 5$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 9: rautaoksidipitoinen savi. Pakkaantunut, sekoittunut ja väriltään ruskeanharmaa.

Krs 10: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 11: rautaoksidipitoinen, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 5

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltainen.

Krs 3: harmaa, pakkaantunut hiesu.

Krs 4: simpukankuorensenkainen hiekk. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige.

Krs 5: simpukankuorensenkainen hiekk. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 6: savinen hiesu, jossa tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 3$ cm), hiiltä ($\emptyset < 1$ cm), pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 5$ cm) sekä kerroksen yläosassa rautakuonaa. Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 7: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 8: hiesuinen hiekk, jossa kiviä ($\emptyset$ 5-15 cm). Kerroksessa joitain savitöplä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 9: karkea hiekk, jossa pyöreää punagraniittikiveä ($\emptyset < 2$ cm) sekä rautakuonaa ($\emptyset < 5$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 10: irtonainen, keskikarkea, ruskea hiekk.

Krs 11: ruostetöpläinen hiesu, jossa multaläikkiiä. Pakkaantunut ja väriltään siniharmaa.

Krs 12: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatonutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 13: rautaoksidipitoinen savi. Pakkaantunut ja sitkeä sekä väriltään ruskeanharmaa.

Krs 14: rautaoksidipitoinen ja hiesuinen, hieno hiekk. Tiivis ja väriltään harmaa.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 6

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaharmaa.

Krs 3: simpukankuorensenkainen hiekk. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 4: hiesu, jossa pieniä kiviä ja tiilenpaloja ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea.

Krs 5: savinen hiesu, jossa tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 3$ cm), hiiltä ($\emptyset < 1$ cm), pyöreitä kalkkipintaisia piikiviä ($\emptyset < 5$ cm) sekä kerroksen yläosassa rautakuonaa. Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 6: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 7: hiesuinen ja multalaikkuinen hiekk, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 0,5-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 8: karkea hiekk, jossa pyöreää punagraniittikiveä ($\emptyset < 2$ cm) sekä hieman tiilenporoa. Erittäin pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 9: rautaoksidipitoinen, hiesuinen hiekk, jossa pieniä kiviä ($\emptyset$ 1-2 cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 10: multalaikkuinen ja pakkaantunut, beige hiesu.

Krs 11: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 12: harmaa, pakkaantunut hiesu.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 7

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 2: hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltahamaa.

Krs 3: rautaoksidipitoinen ja multalaikkuinen hiesu, jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanhamaa.

Krs 4: hiesu, jossa puna- ja keltatiilen-, laastin- ($\emptyset < 3$ cm) ja hiilenpaloja ($\emptyset < 1$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 5: hiesu, jossa pieniä pyöreitä kiviä ($\emptyset 0,5-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskea.

Krs 5a: hiesuinen ja multalaikkuinen, hieno hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 0,5-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 6: pakkaantunut, harmaa hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm).

Krs 7: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.

Krs 8: pakkaantunut, tummanharmaa hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset 1-2$ cm).

Krs 9: tiivis, keltaruskea sahanpuru, jossa paikoin tiilenmurenia.

Krs 10: tummanruskea, hiekkainen ja pakkaantunut multa.

Krs 11: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 12: rautaoksidipitoinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 13: multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 14: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 15: rautaoksidipitoinen, tiivis harmaa hiesu.

LARSEN 2 NW-SEINÄMÄ Pilari 8

Krs 1: punainen, irtonainen kivimurske.

Krs 2: rautaoksidipitoinen, hieno hiesu, jossa pyöreitä kiviä ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltahamaa.

Krs 3: asvaltti.

Krs 4: harmaa, pakkaantunut hiesu.

Krs 5: rautaoksidipitoinen, hiesuinen hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään valkoinen.

Krs 6: rautaoksidipitoinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään keltaruskea.

Krs 7: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm), jossa myös tiilen- ja laastinpaloja ($\emptyset < 4$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 8: multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 9: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 10: multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 11: multa, jossa orgaanista jätettä ja maatunutta puuaineista. Tiivis ja väriltään tummanruskea

Krs 12: likainen ja hiesuinen savi. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanhamaa.

Krs 13: pakkaantunut, tummanharmaa savi, jossa maatunutta puulastua.

Krs 14: rautaoksidipitoinen hiesuinen hiekkä. Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

KARTTA N:O 21

LARSEN 1 moduli TH-TI NW-seinämä Pilari 1:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen ja paikoin rautaoksidin värjäämä hiekkä. Irtonainen ja väritään vaaleanbeige.

Krs 2: savinen hiesu, jossa runsaasti graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanharmaa.

Krs 3: rautaoksiidi- ja multalaikkuinen hiekkä. Pakkaantunut ja väritään beigenruskea.

Krs 4: tiivis, keltaruskea sahanpuru.

Krs 5: hiekkainen multa, jossa runsaasti puunlastua, sahajätettä (lautaa, rimaa, kapulaa), puunkaarnaa ja –juuria. Kerroksessa esiintyy lisäksi tiiltä, laastia sekä graniittimoroa lämpäreinä. Pakkaantunut ja väritään tummanruskea.

LARSEN 1 moduli TH-TI NW-seinämä Pilari 2:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen ja paikoin multainen hiekkä. Irtonainen ja väritään vaaleanbeige.

Krs 2: savinen hiesu, jossa runsaasti graniittimoroa ($\emptyset < 1$ cm) ja hieman tiiltä. Pakkaantunut ja väritään tummanharmaa.

Krs 3: puhdas graniittimoro ($\emptyset < 2$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään tummanharmaa.

Krs 4: rautaoksiidi- ja multalaikkuinen hiekkä. Pakkaantunut ja väritään beigenruskea.

Krs 5: karkea hiekkä, jossa maatonutta puuta. Tiivis ja väritään tummanruskea.

Krs 6: hiekkainen multa, jossa runsaasti puunlastua, sahajätettä (lautaa, rimaa, kapulaa), puunkaarnaa ja –juuria. Kerroksessa esiintyy lisäksi tiiltä, laastia sekä graniittimoroa lämpäreinä. Pakkaantunut ja väritään tummanruskea.

Krs 7: tiukka, harmaa hiesu, jossa puunjuuria.

Krs 8: kostea, harmaa hiesu, jossa maatonutta orgaanista materiaalia.

Krs 9: sitkeä, siniharmaa hiesuinen savi.

LARSEN 1 moduli TF-TG NW-seinämä Pilari 1:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen hiekkä. Irtonainen ja väritään vaaleanbeige.

Krs 2: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 0,5-3$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään ruskeanharmaa.

Krs 3: rautaoksiidi- ja multalaikkuinen hiekkä. Pakkaantunut ja väritään beigenruskea.

Krs 4: murentunutta tiiltä, joka paikoin laastinsekaista. Irtonainen ja väritään punaoranssi.

Krs 5: tummanruskea, pakkaantunut puulastu.

Krs 6: hiekkainen multa, jossa puulastua ja graniittimoroa ($\emptyset < 0,5-3$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanruskea.

Krs 7: rautaoksidipitoinen, savensekainen hiesu. Pakkaantunut ja väritään beigenruskea.

Krs 8: tiukka, tummanruskea, maatonut orgaaninen materiaali.

Krs 9: rautaoksidipitoinen hiesu. Tiivis ja väritään harmaa.

Krs 10: puhdas, harmaa ja tiivis hiesu.

LARSEN 1 moduli TF-TG NW-seinämä Pilari 2:

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen hiekkä. Irtonainen ja väritään vaaleanbeige.

Krs 2: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 0,5-3$ cm), jossa tiilenpaloja ($\emptyset < 5$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään ruskeanharmaa.

Krs 3: savensekainen tiilimurska ($\emptyset < 5$ cm). Erittäin pakkaantunut ja väritään punainen.

Krs 4: rautaoksiidi- ja multalaikkuinen hiekkä. Pakkaantunut ja väritään beigenruskea.

Krs 5: hiesuinen graniittimoro ($\emptyset < 0,5-3$ cm). Pakkaantunut ja väritään tummanruskea.

Krs 6: murentunutta tiiltä, joka paikoin laastinsekaista. Irtonainen ja väriltään punaoranssi.

Krs 7: tummanruskea, pakkaantunut puulastu.

Krs 8: karkea hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 9: mustanharmaa, tiukka, likainen savi.

Krs 10: harmaa, rautaoksidipitoinen ja pakkaantunut hiesu.

Krs 11: tiukka, tummanruskea, maatonut orgaaninen materiaali, jossa puunjuuria.

Krs 12: tiivis, vaaleanharmaa hiesu.

LARSEN 2 laajennus 1, SE-seinäma Pilari 1

Krs 1: hieno, irtonainen vaaleanharmaa hiekkä.

Krs 2: harmaa, pakkaantunut hiesu, jossa pientä piikiveä ($\emptyset < 2$ cm).

Krs 3: hiesuinen multa, jossa pieniä tiilenpaloja, laastia, hiiltä ja rautakuonaa. Pakkaantunut ja mustanruskea.

Krs 4: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja mustanruskea.

Krs 5: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa valkoisen hiekan linssejä. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 6: paikoin hieman saven sekainen hiesu, jossa pieniä tiilenpaloja ($\emptyset < 2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.

Krs 7: kuohkea, puulastun sekainen multa.

Krs 8: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 9: puhdas, siniharmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 10: puhdas, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 laajennus 1, SE-seinäma Pilari 2

Krs 1: hieno, irtonainen vaaleanharmaa hiekkä.

Krs 2: hiesuinen multa, jossa pieniä tiilenpaloja, laastia ja hiiltä. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 0,5-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 4: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 5: rautaoksi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa pikkuriikkisiä hiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään oranssi, johtuen kerroksen suuresta rautaoksidipitoisuudesta..

Krs 6: ruskea, pakkaantunut hiesu.

Krs 7: harmaanruskea hiesu, jossa pientä kiveä ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut.

Krs 8: vaaleanharmaa, pakkaantunut hiesu.

Krs 9: hiesunsekainen graniittimoro ($\emptyset < 0,1-3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 10: hiekkainen hiesu, jossa hieman pieniä tiilenpaloja. Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 11: kuohkea, puulastun sekainen multa.

Krs 12: savensekainen, maatonut, orgaaninen jäte. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 13: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 14: puhdas, siniharmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 15: puhdas, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 laajennus 1, SE-seinämä Pilari 3

Krs 1: hieno, irtonainen vaaleanharmaa hiekkä.

Krs 2: hiesuinen multa, jossa pieniä tiilenpaloja, laastia ja hiiltä. Pakkaantunut ja mustanruskea.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 0,5-2$ cm). Pakkaantunut ja mustanruskea.

Krs 4: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 5: runsaasti pientä kiveä ($\emptyset < 0,5-10$ cm) sisältävä hiesu. Pakkaantunut ja väriltään oranssi, johtuen kerroksen suuresta rautaoksidipitoisuudesta.

Krs 6: pakkaantunut, tummanharmaa graniittimoro ($\emptyset 2-10$ cm).

Krs 7: kuohkea, puulastun sekainen multa.

Krs 8: harmaa, hiesuinen ja pakkaantunut hiekkä.

Krs 9: ruskeanharmaa, tiivis savi.

Krs 10: mullansekainen, maatunut, orgaaninen jäte. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 11: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 12: puhdas, siniharmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 13: puhdas, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 laajennus 1, SE-seinämä Pilari 4

Krs 1: hieno, rautaoksidilaikkuinen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige.

Krs 2: hiesu, jossa tiilenpaloja, laastia, nokea ja hiiltä ja pieniä kiviä ($\emptyset < 1-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 3: harmaan hiesun sekainen, särmikäs graniittimoro ($\emptyset 1-3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 4: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 2-5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 5: multaisen hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset 1-4$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 6: keskikarkean hiekan sekainen, särmikäs graniittimoro ($\emptyset 1-3$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.

Krs 7: harmaa, savinen ja pakkaantunut hiesu, jossa paikoin puulastua.

Krs 8: savensekainen, maatunut orgaaninen jäte, jossa puulastua. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.

Krs 9: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 10: puhdas, tahmea sinisavi.

LARSEN 2 laajennus 2, SE-seinämä Pilari 1

Krs 1: hieno, simpukankuoren sekainen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanharmaa.

Krs 2: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu.

Krs 3: savensekainen hiesu, jossa tiilenpaloja laastia, nokea ja hiiltä, pieniä kiviä ($\emptyset < 5$ cm) ja rautakuonaa. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 4: hiesun sekainen graniittimoro ($\emptyset < 1,5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.

Krs 5: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu. Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.

Krs 6: mullansekainen hiesu, jossa tiilenpaloja ja pieniä kiviä ($\emptyset < 2$ cm) sekä puulastua. Pakkaantunut ja väriltään mustanruskea.

Krs 7: hiekkainen multa, jossa puulastua ja puiden juuria. Tiivis ja väriltään tummanruskea.

Krs 8: rautaoksidipitoinen, harmaa ja pakkaantunut hiesu.

LARSEN 2 laajennus 2, SE-seinämä Pilari 2

- Krs 1: hieno, rautaoksidilaikkuinen hiekkä. Irtonainen ja väriltään vaaleanbeige.
- Krs 2: hiesu, jossa tiilenpaloja laastia, nokea ja hiiltä ja pieniä kiviä ($\emptyset < 1-2$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaanruskea.
- Krs 3: harmaan hiesun sekainen, särmikäs graniittimoro ($\emptyset < 1$ cm). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.
- Krs 4: rautaoksidi- ja multalaikkuinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 2-5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään beigenruskea.
- Krs 5: multaisen hiesun sekainen ($\emptyset 1-4$ cm graniittimoro). Pakkaantunut ja väriltään harmaa.
- Krs 5a: rautaoksidipitoinen, keskikarkea hiekkä. Pakkaantunut ja ruskeanharmaa.
- Krs 6: harmaa, savinen ja pakkaantunut hiesu, jossa paikoin puulastua.
- Krs 7: savensekainen, maatunut orgaaninen jäte, jossa puulastua. Pakkaantunut ja väriltään tummanruskea.
- Krs 8: sininen, paikoin savinen, tiivis hiesu.

KARTTA N:O 23

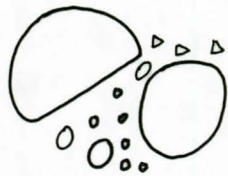
LARSEN 2 NW-laajennus Pilari 1:

- Krs 1: hieno, keskikarkea hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 1-4$ cm). Irtonainen ja väriltään oranssinkeltainen.
- Krs 2: hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 1-3$ cm): piitä ja punagraniittia. Pakkaantunut ja väriltään ruskeanharmaa.
- Krs 3: multalaikkuinen, erittäin pakkaantunut, beigenruskea hiesu.
- Krs 4: savinen hiesu, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 1-5$ cm). Pakkaantunut ja väriltään tummanharmaa.
- Krs 5: rautaoksidipitoinen ja savinen hiesu, jossa joitain pieniä tiilenmurenia ($\emptyset < 1$ cm).
- Krs 6: hiesuinen hiekkä, jossa maatunutta puuta, puulastua, hiiltä ja hiesuläikkiä. Pakkaantunut, väriltään beigen-tummanruskean-ruosteeneruskean –kirjava.
- Krs 7: oranssinharmaa, tiukka hiesu, jossa joitain multalaikkuja.

LARSEN 2 NW-laajennus Pilari 2:

- Krs 1: hieno, keskikarkea hiekkä, jossa pieniä kiviä ($\emptyset 1-4$ cm). Irtonainen ja väriltään oranssinkeltainen.
- Krs 2: erittäin pakkaantunut, vaaleanharmaa hiesu, jossa hieman kiviä ($\emptyset < 5$ cm).
- Krs 3: pikkuriikkisiä simpukankuorenpaloja sisältävä hieno hiekkä. Irtonainen ja väriltään tummankeltainen.
- Krs 4: oranssinharmaan-tummanruskean –kirjava, tiukka, multainen hiekkä, jossa pieniä puunhippuja ja hiiltä siellä täällä.
- Krs 5: oranssinharmaa, tiukka hiesu, jossa joitain multa- ja sinisaven laikkuja.

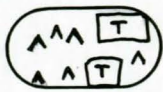

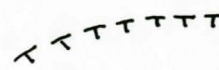
kivi

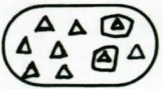
kerrosraja

tiili

kannas/kuoppa

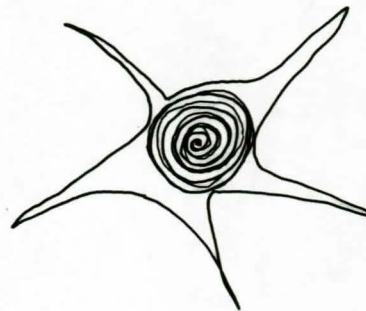
laasti

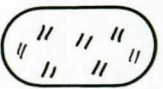
peruskallio

hiili

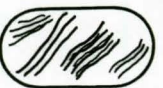
kanto
+
juuria

multa

ruostehiesu

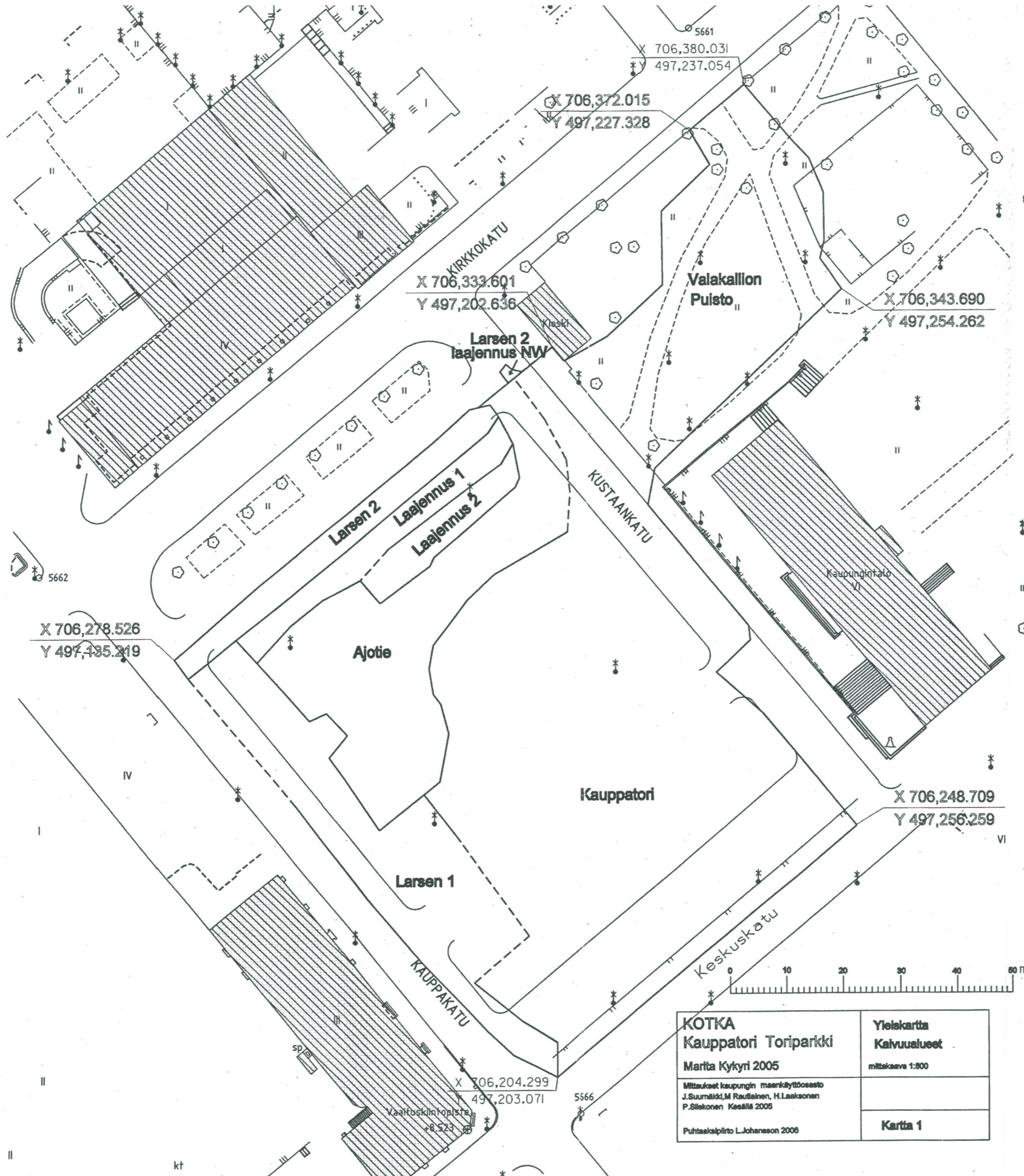
maatunut puu

+700

korkeus cm.m.p.y.

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>KARTAT 8-23.</p> <p>Kartoissa käytetyt karttamerkit.</p>
<p>Piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>LIITE 2 c</p>

X 706,278.526
Y 497,135.219

X 706,372.015
Y 497,227.328

X 706,333.601
Y 497,202.636

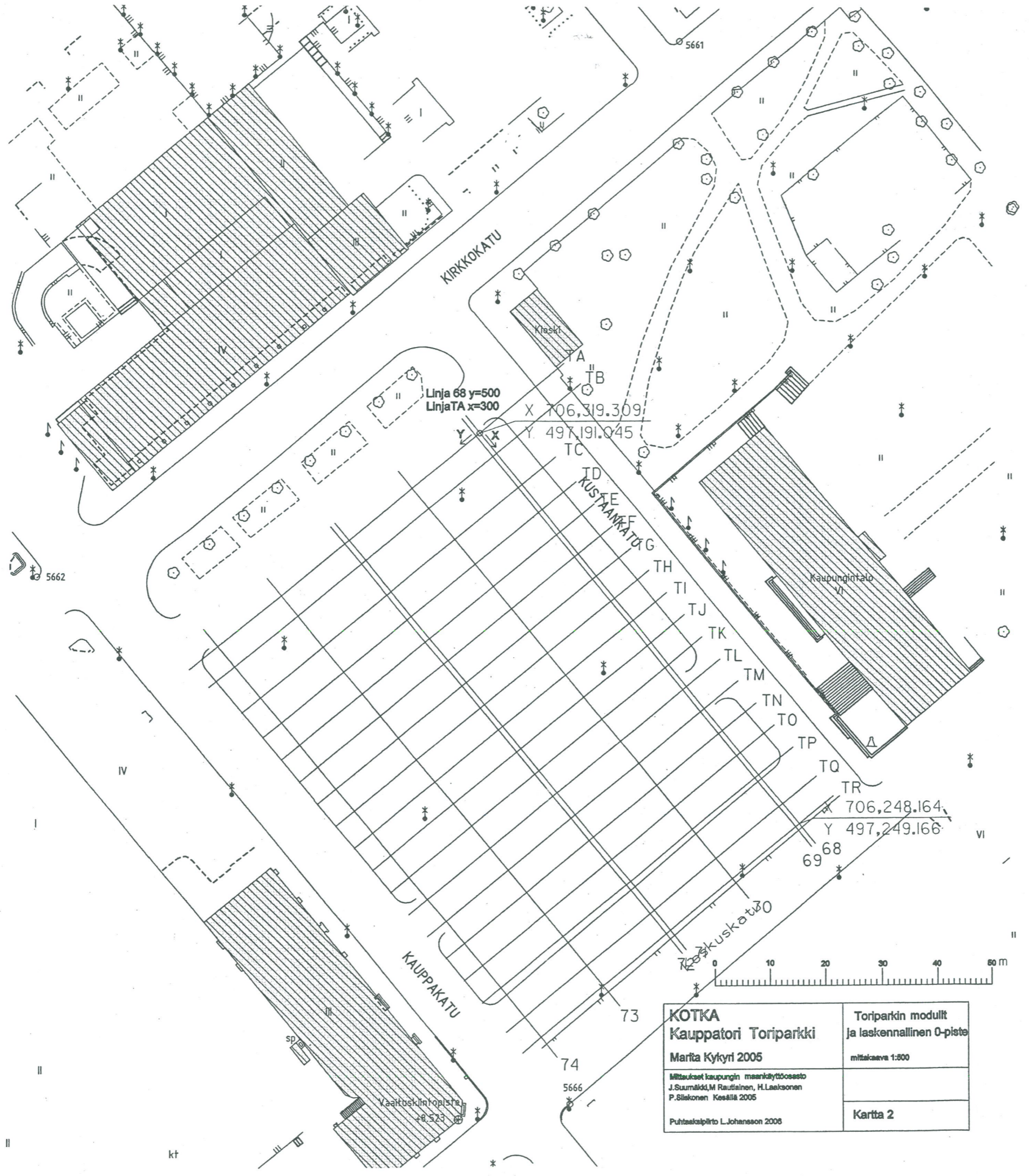
X 706,343.690
Y 497,254.262

X 706,248.709
Y 497,256.259

X 706,204.299
Y 497,203.071

KOTKA Kauppatori Toriparkki Marita Kykyri 2005 <small>Mittakaavat kaupungin maankäyttöosasto J.Suomäki, M.Rautainen, H.Laakonen P.Silakonen Kesällä 2005</small>	Yleiskartta Kaivualueet <small>mittakaava 1:500</small>
<small>Puhtauskyltti L.Johanson 2006</small>	Kartta 1

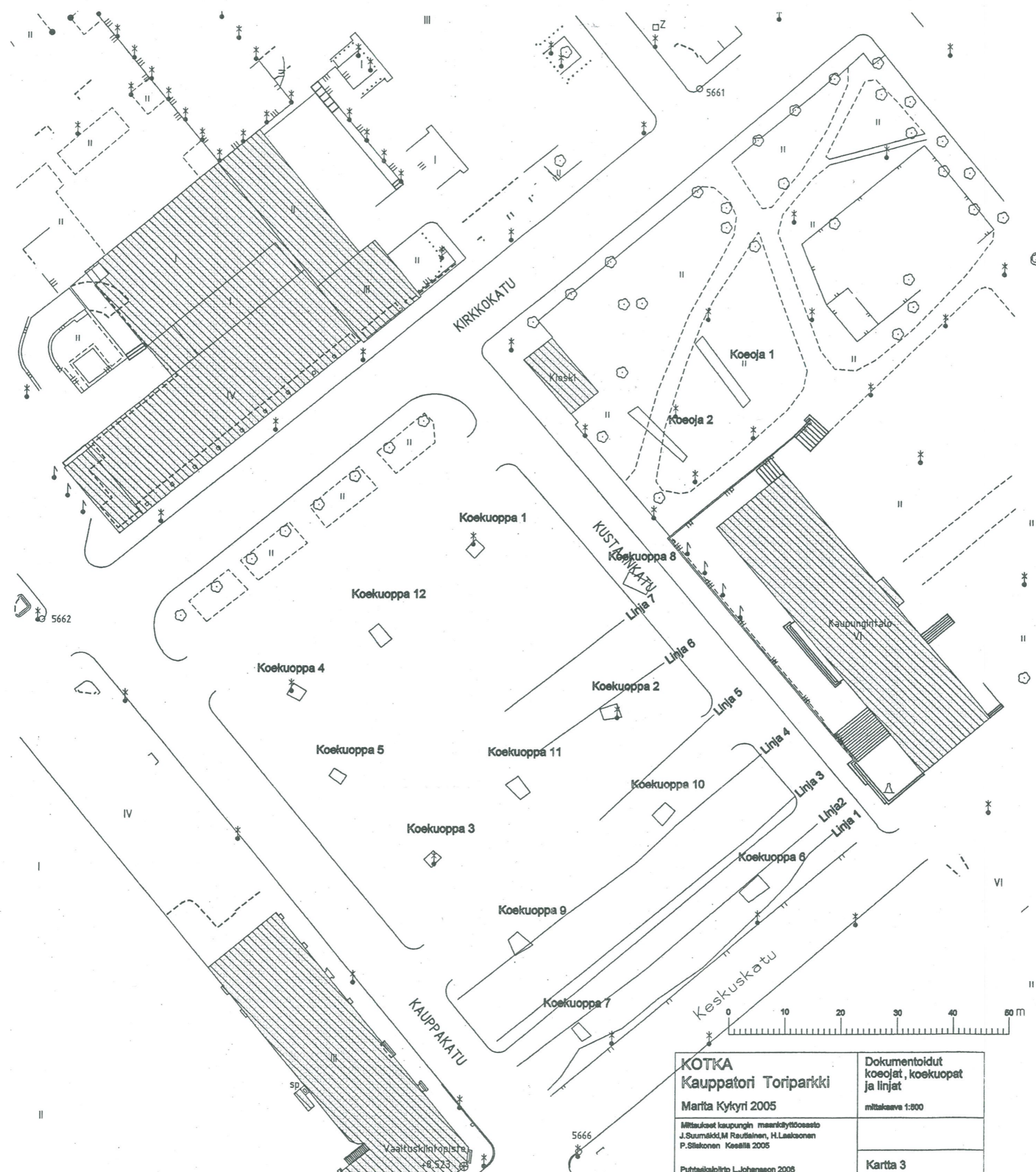

KOTKA Kauppatori Toriparkki Marita Kyyri 2005 <small>Mittaukset kaupungin maankäyttöosasto J.Suomalinen, M.Rautalainen, H.Laaksanen P.Silakonen Kesä 2005</small> <small>Puhtauskyltti L.Johansson 2006</small>	Toriparkin moduulit ja laskennallinen 0-piste <small>mittakaava 1:500</small>
	Kartta 2

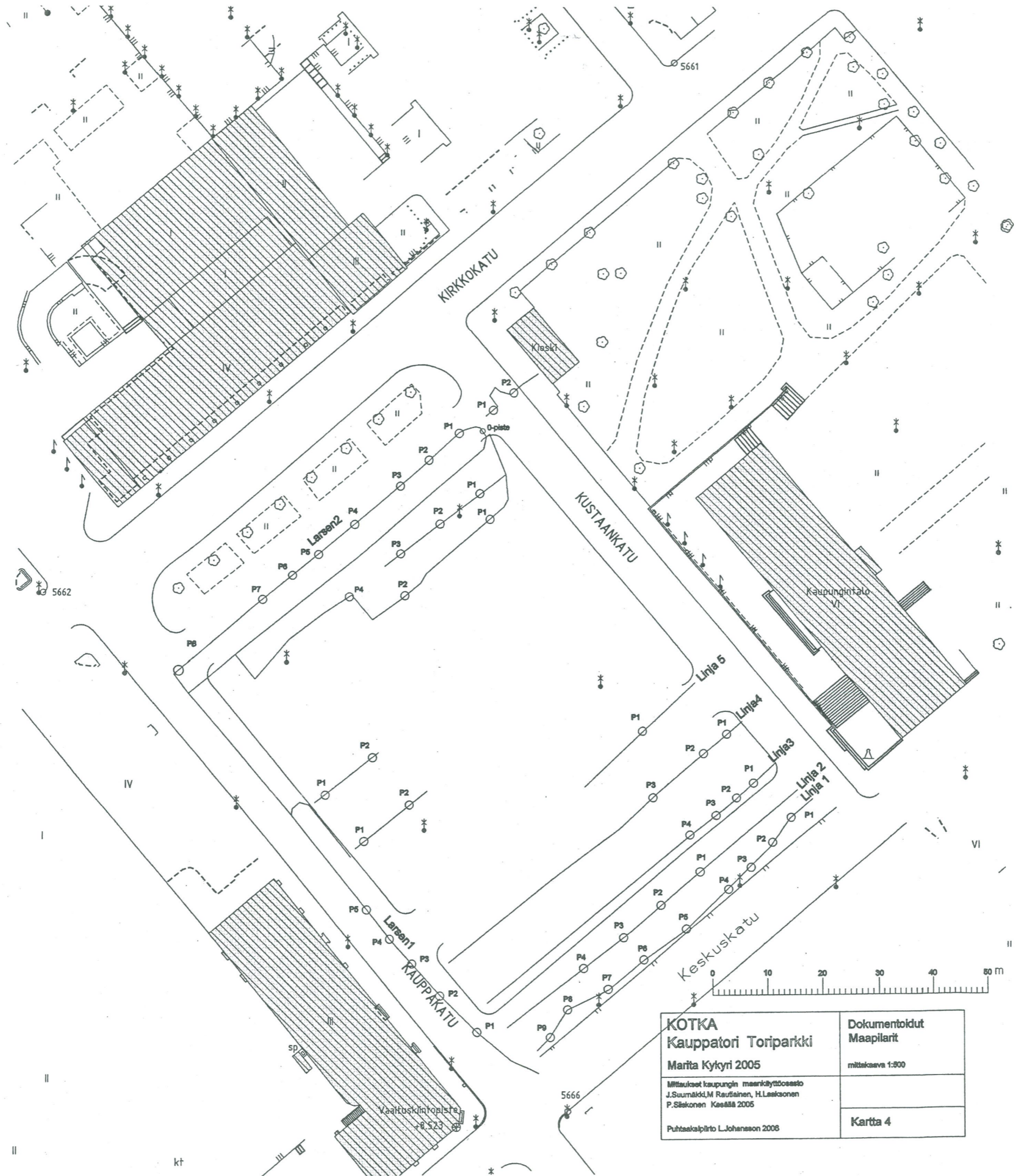
TY14725 johanni Tutkimuskartat 6.4.2006 13:49:57

<p>KOTKA Kauppatori Toriparkki Marita Kykyri 2005</p>	<p>Dokumentoidut koeajat, koekuopat ja linjat</p>
<p>Mittaukset kaupungin määritytyksessä J.Suomäki, M.Rautainen, H.Leaksonen P.Silakonen Kesällä 2005</p>	<p>mittakaava 1:500</p>
<p>Puhtauskalpirtto L.Johansson 2008</p>	<p>Kartta 3</p>

KOTKA Kauppatori Toriparkki Marita Kykyri 2005 <small>Mittaukset kaupungin maankäyttösosio J.Suomäki, M. Rautiainen, H. Leiskonen P. Siikonen Kesä 2005</small> <small>Puhtauskalpinto L. Johanson 2008</small>	Dokumentoidut Maapilarit mittakaava 1:500 Kartta 4
---	--

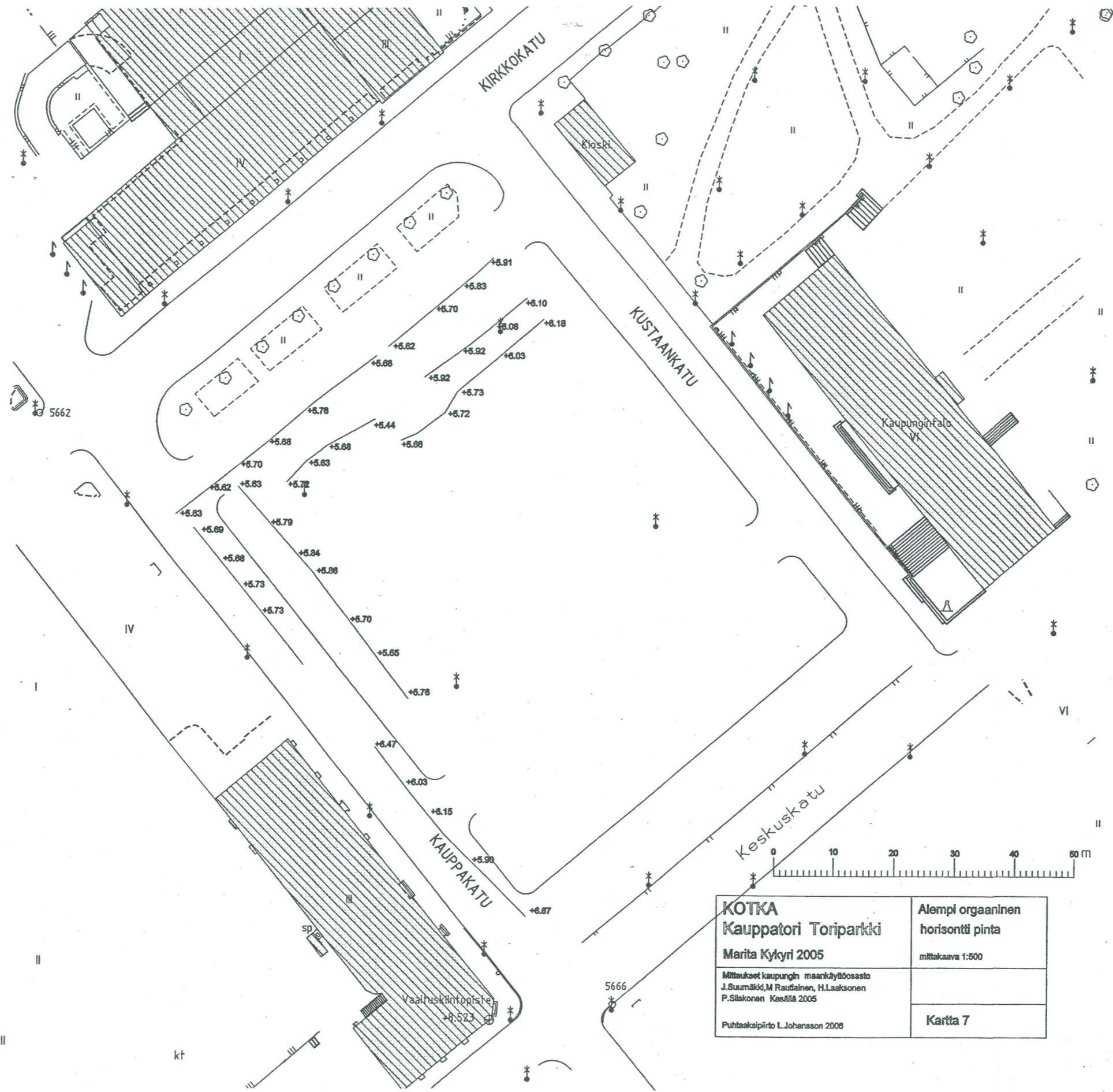

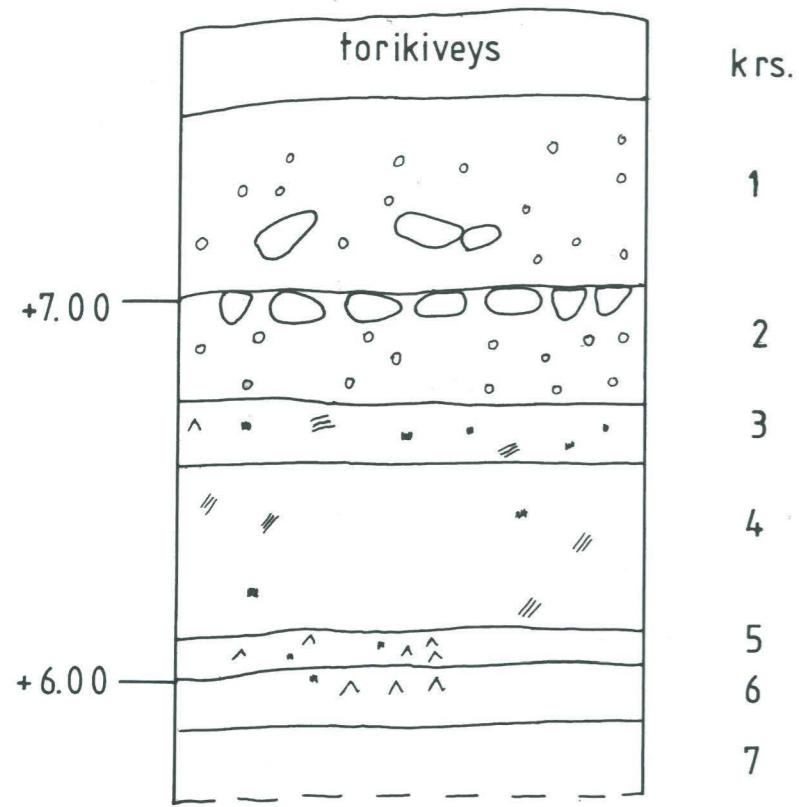

TY14725 Johanni Tutkimuskartat 7.4.2006 9:23:16

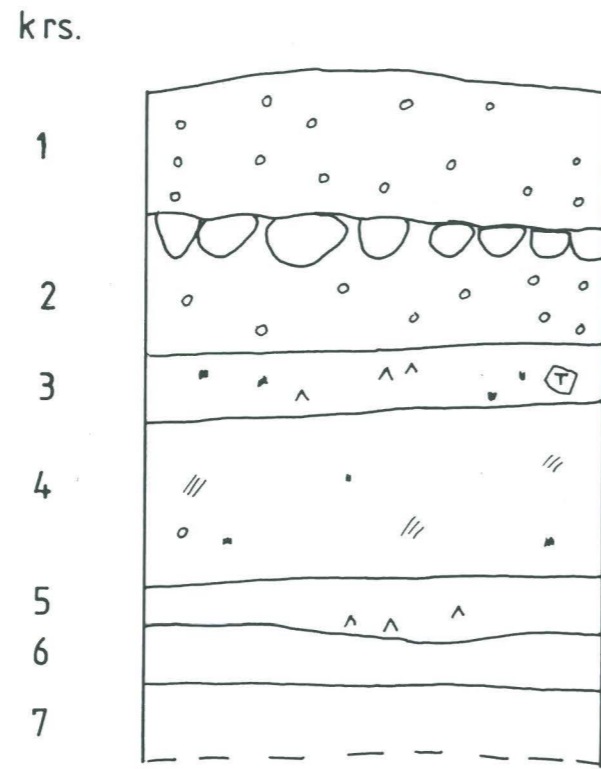

KOEKUOPPA 1

NE-seinämä 0

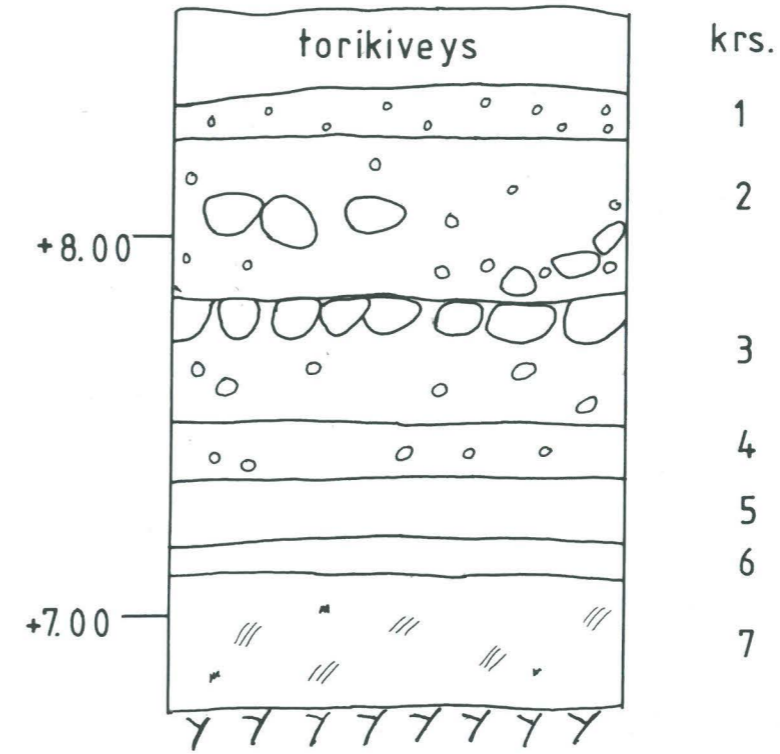

0 SE-seinämä

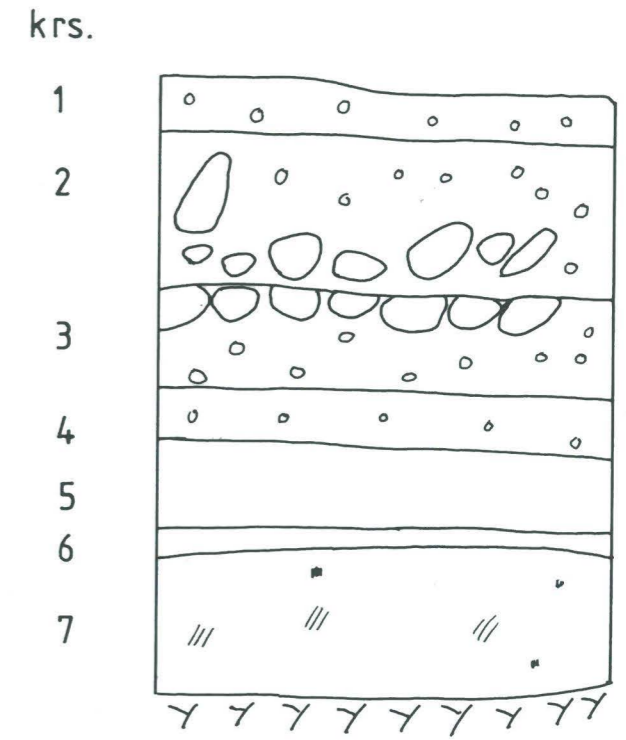

KOEKUOPPA 2

N-seinämä 0

0 E-seinämä

KOTKA, Kauppatori, Toriparkki

Marita Kykyri 2005

MITTAUSDOKUMENTOINTI
M. Kykyri 2005

Puht. piirt. M. Kykyri 2006

KOEKUOPPA 1 ja 2.
Dokumentoidut seinämät.

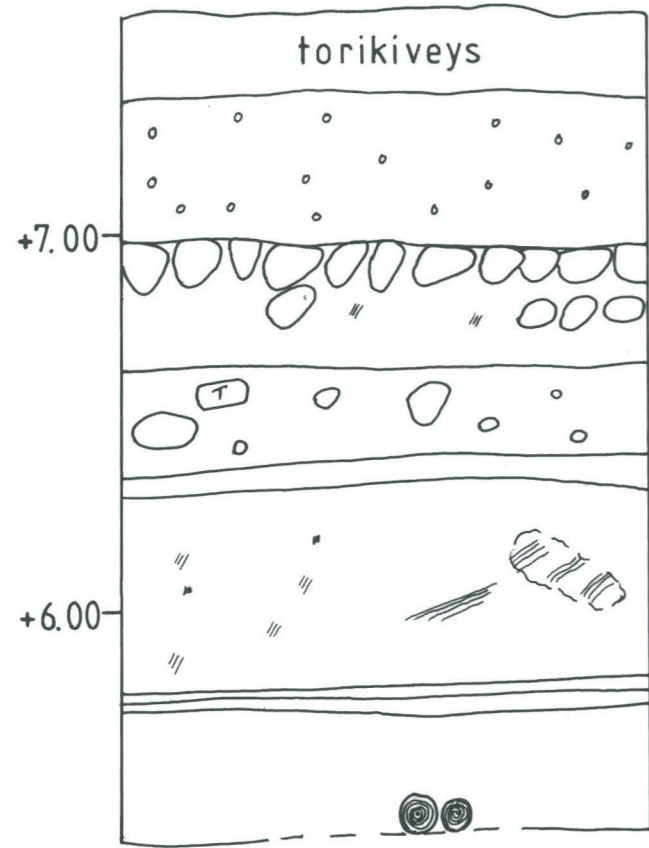
Mk 1:20

KyMM arkisto, Kotka

KARTTA 8

KOEKUOPPA 3

SW-seinämä 0

kr.

1

2

3

4

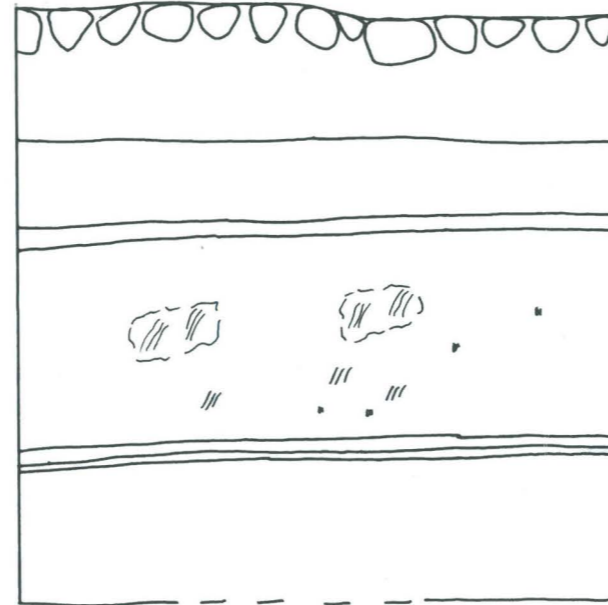
5

6

7

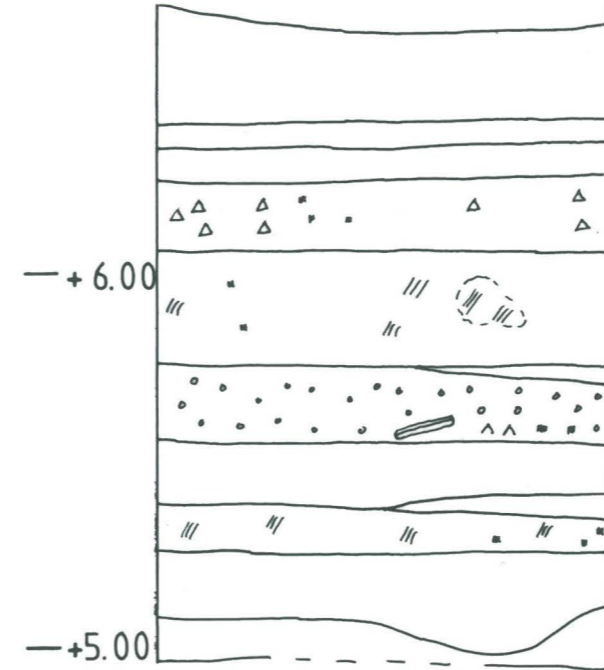
8

0 NW-seinämä

KOEKUOPPA 4

E-seinämä 0

kr.

1

2a

2b

2c

3

4

5a

5b

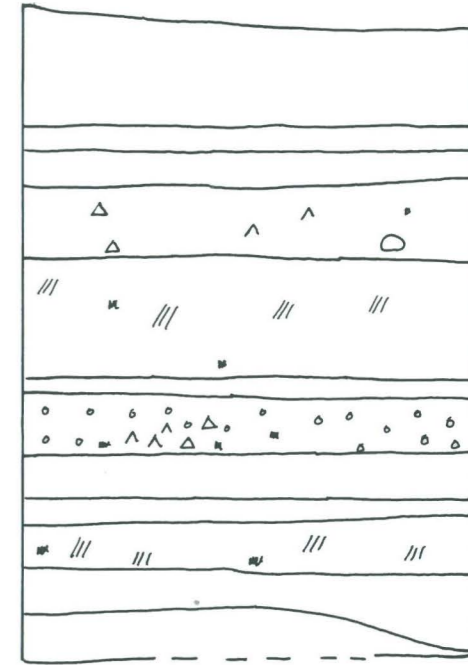
6

7

8

9

0 S-seinämä

KOTKA, Kauppatori, Toriparkki

Marita Kykyri 2005

MITTAUSDOKUMENTOINTI
M. Kykyri 2005

Puht. piirt. M. Kykyri 2006

KOEKUOPPA 3 ja 4.
Dokumentoidut seinämät.

Mk 1:20

KyMM arkisto, Kotka

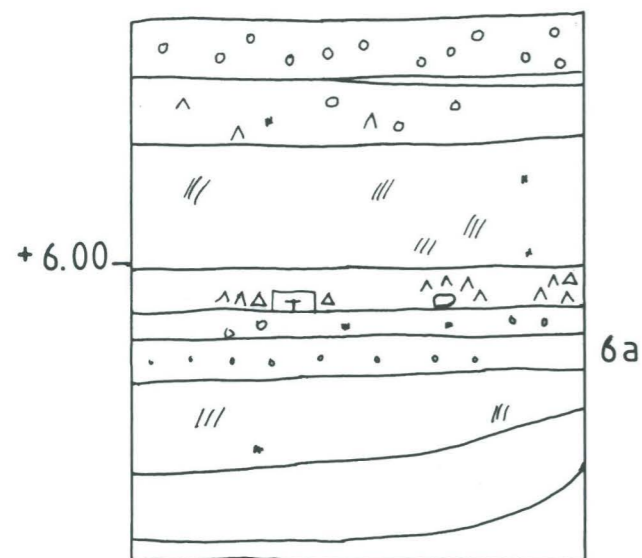
KARTTA 9

KOEKUOPPA 5

E-seinä

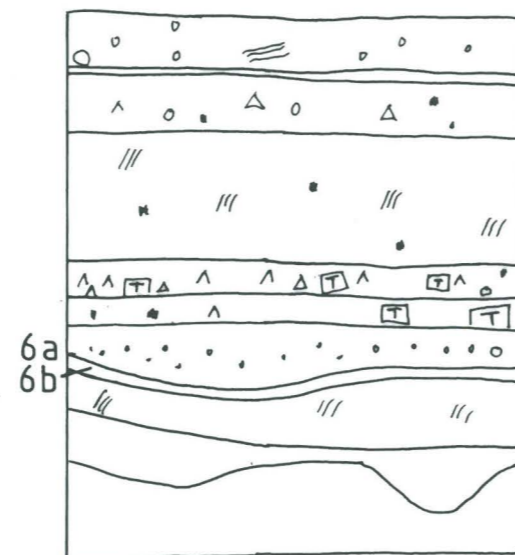
0

kr.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5a
- 5b
- 7
- 8
- 9

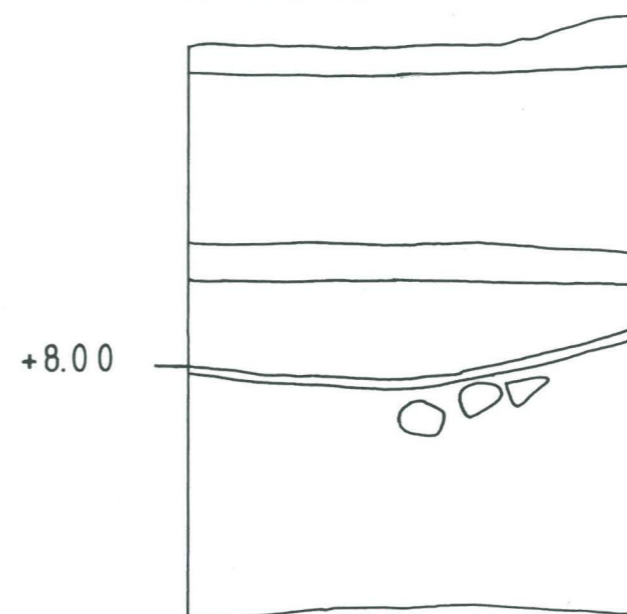
0 S-seinä

KOEKUOPPA 6

NW-seinä

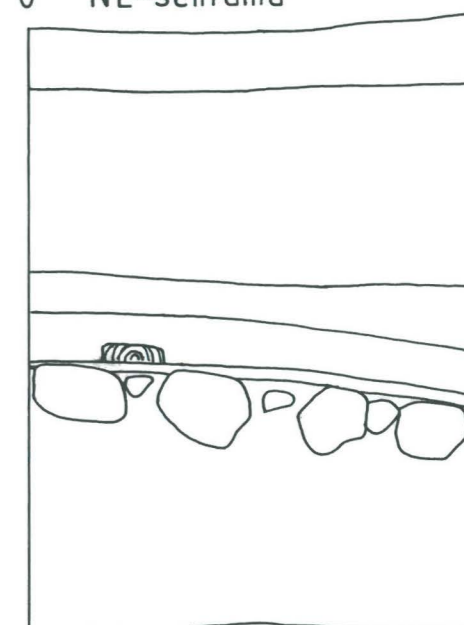
0

kr.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

0 NE-seinä

KOTKA, Kauppatori, Toriparkki

Marita Kykyri 2005

KOEKUOPPA 5 ja 6.
Dokumentoidut seinämät.

Mk 1:20

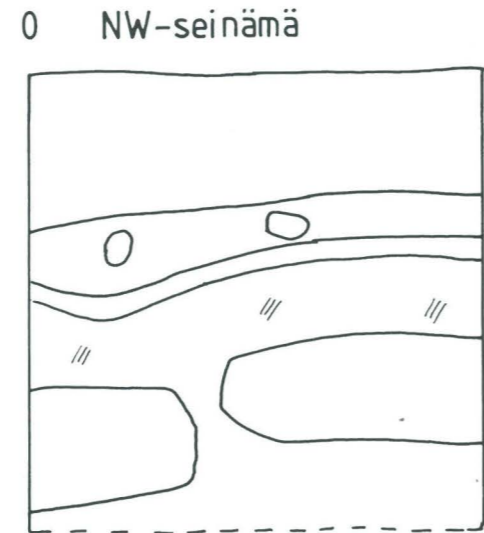
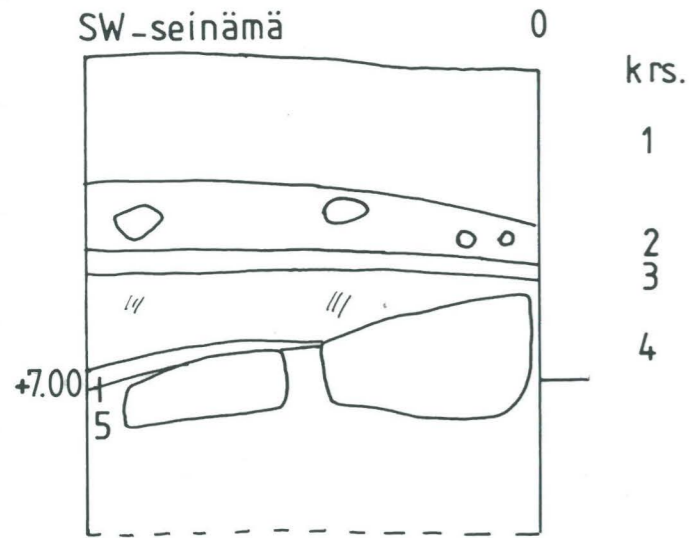
MITTAUSDOKUMENTOINTI
M. Kykyri 2005

Puht. piirt. M. Kykyri 2006

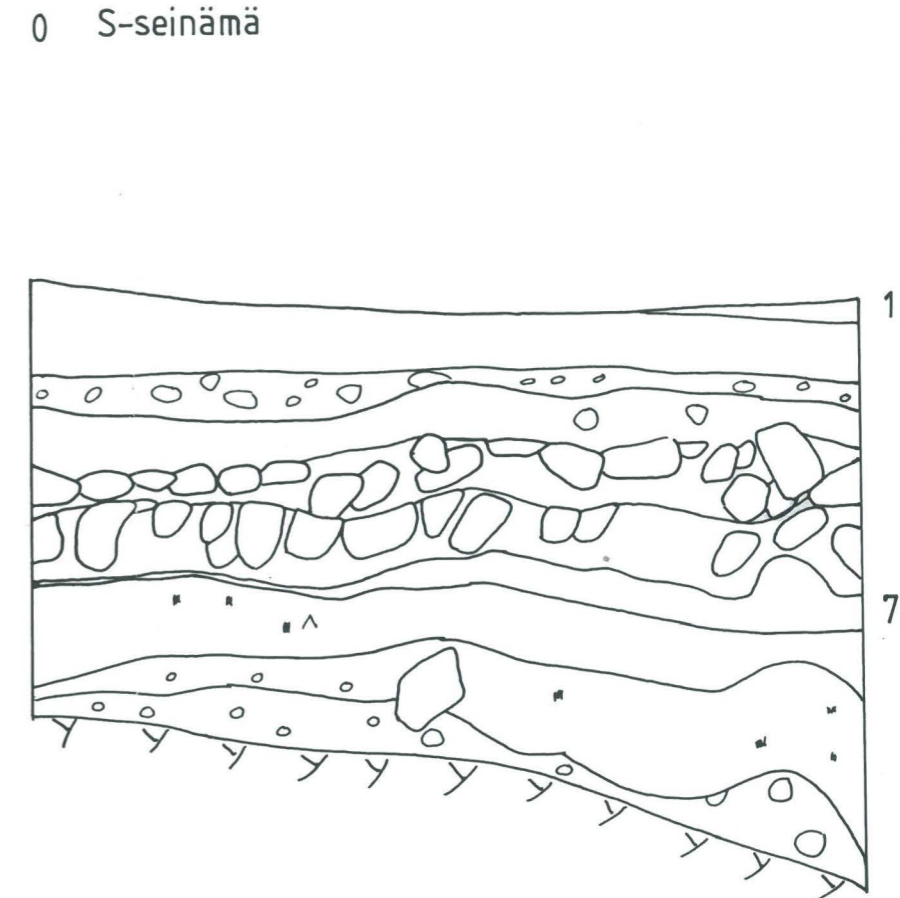
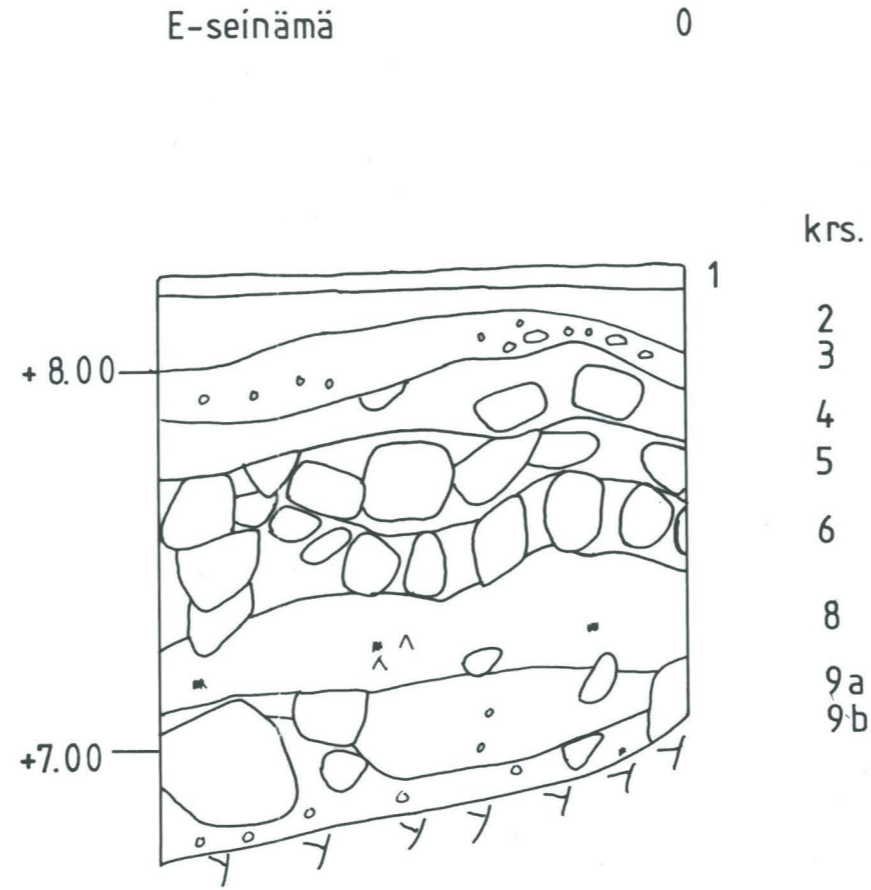
KyMM arkisto, Kotka

KARTTA 10

KOEKUOPPA 7

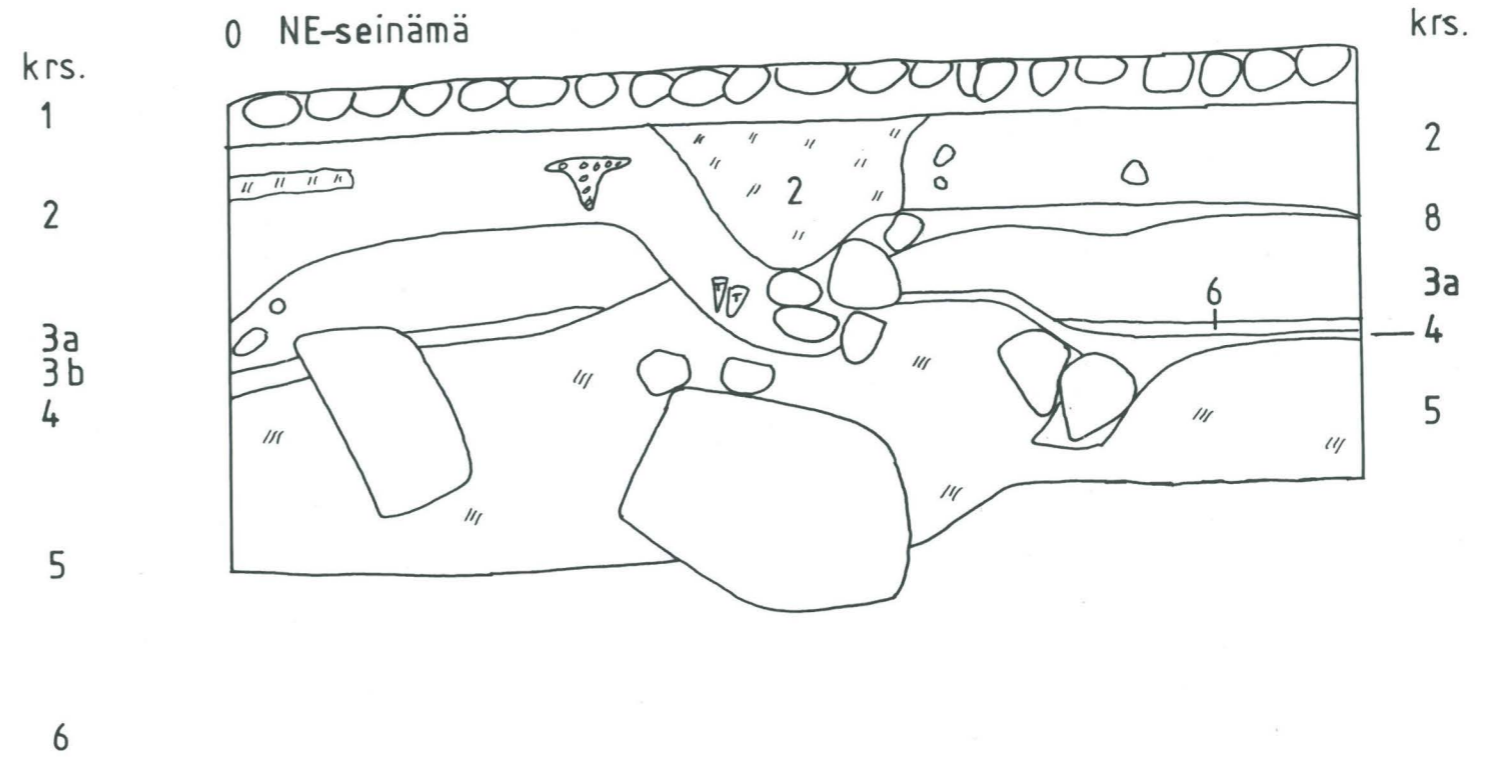
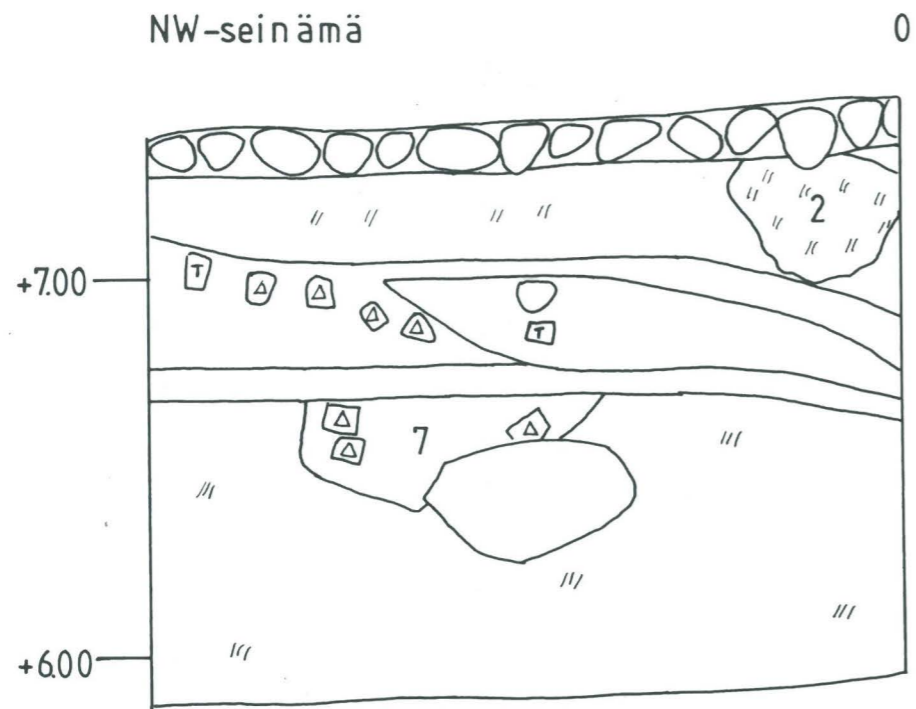
KOEKUOPPA 8

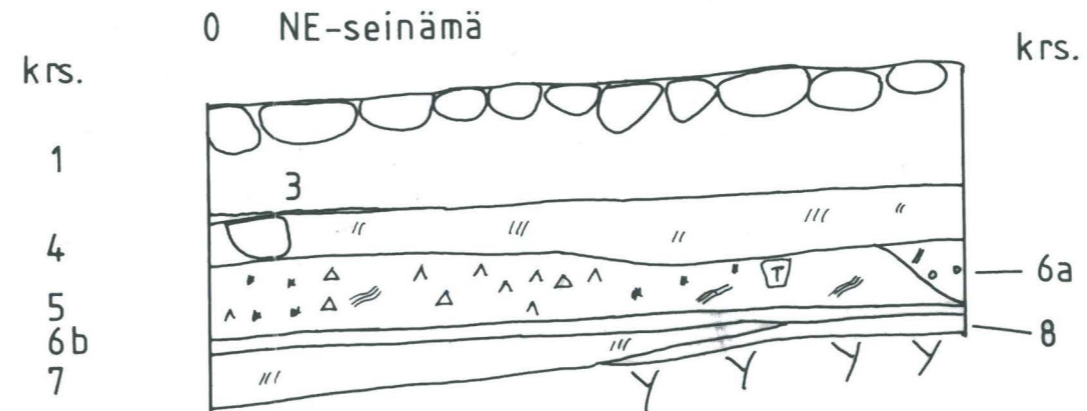
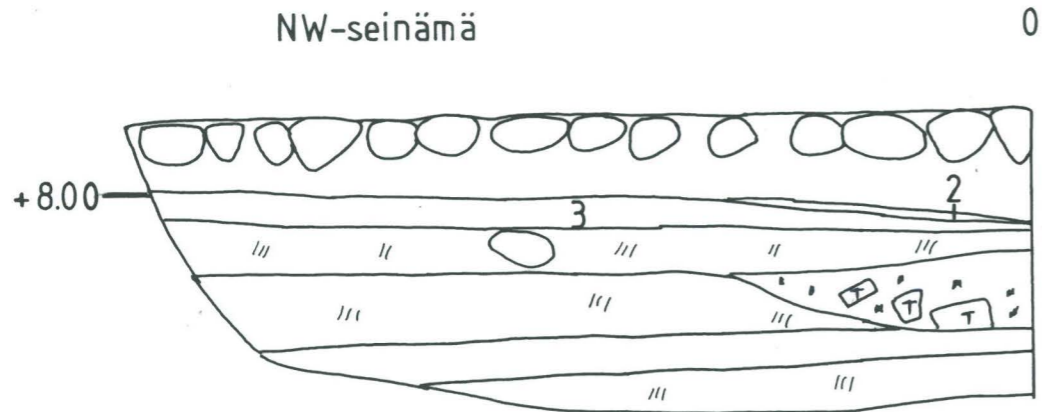
<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>KOEKUOPPA 7 ja 8. Dokumentoidut seinämät.</p> <p>Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI S. Hietala, M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 11</p>

KOEKUOPPA 9

KOEKUOPPA 10

KOTKA, Kauppatori, Toriparkki

Marita Kykyri 2005

MITTAUSDOKUMENTOINTI
M. Kykyri 2005

Puht. piirt. M. Kykyri 2006

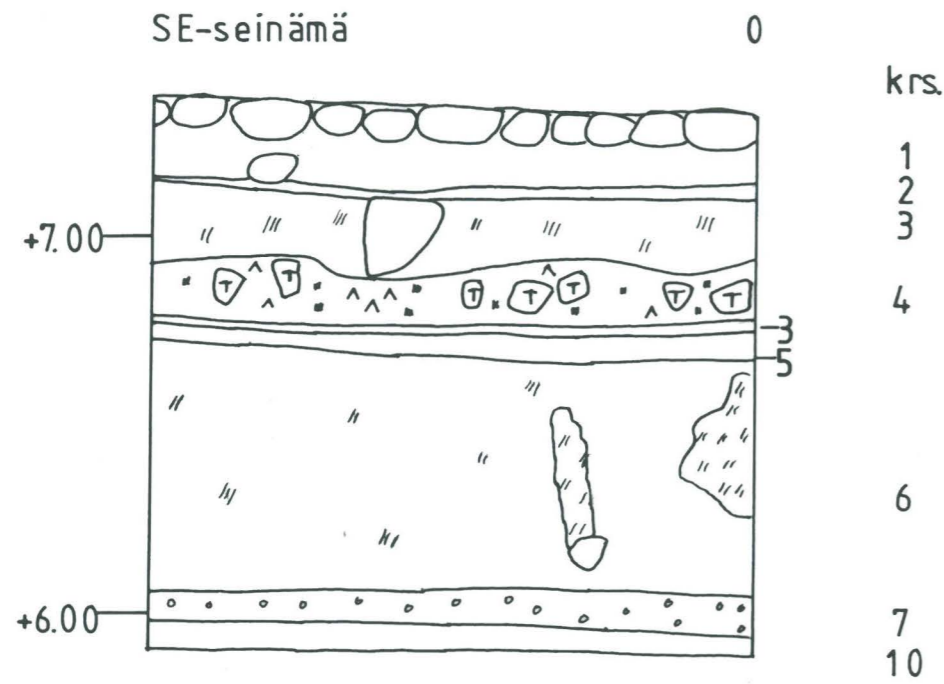
KOEKUOPPA 9 ja 10.
Dokumentoidut seinämät.

Mk 1:20

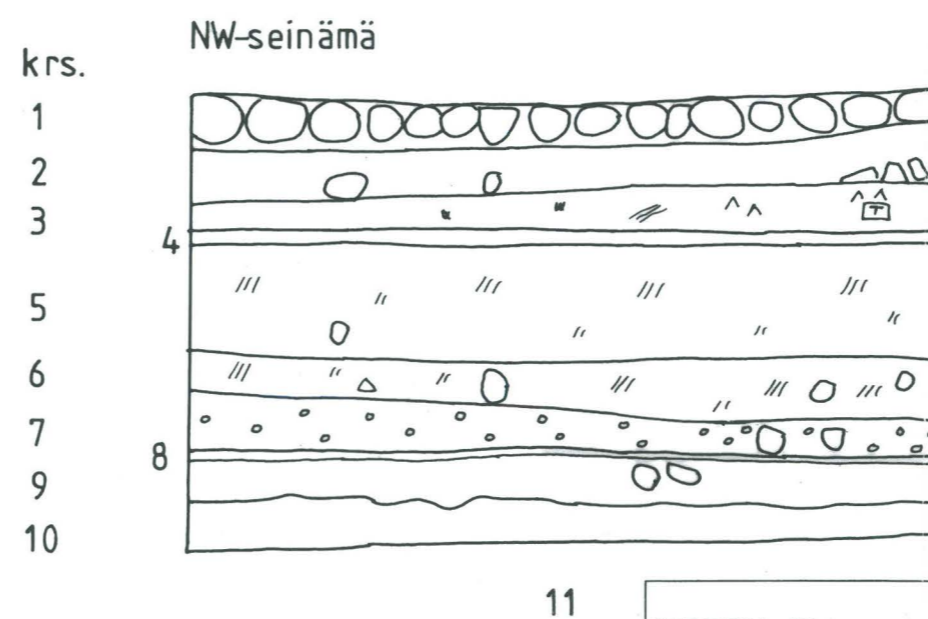
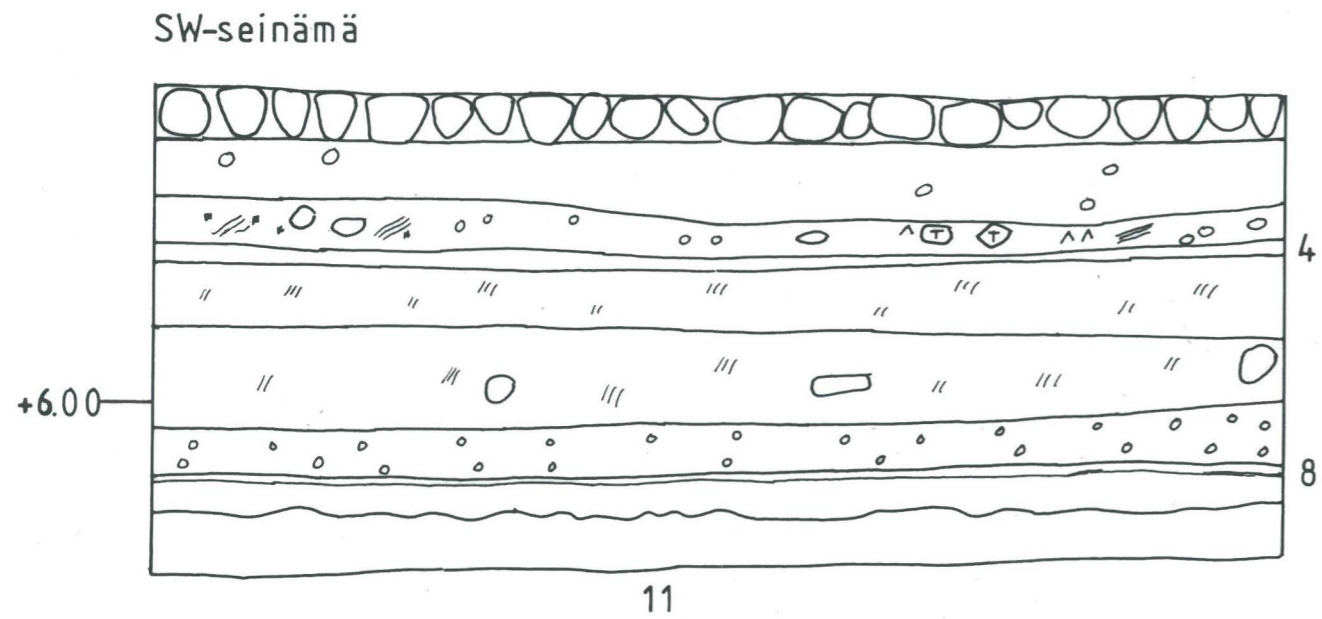
KyMM arkisto, Kotka

KARTTA 12

KOEKUOPPA 11

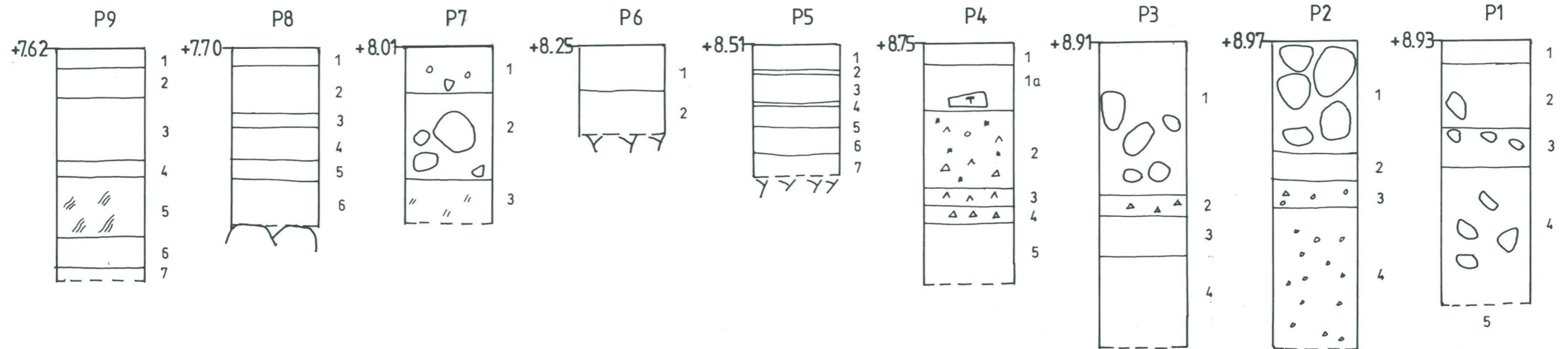
KOEKUOPPA 12

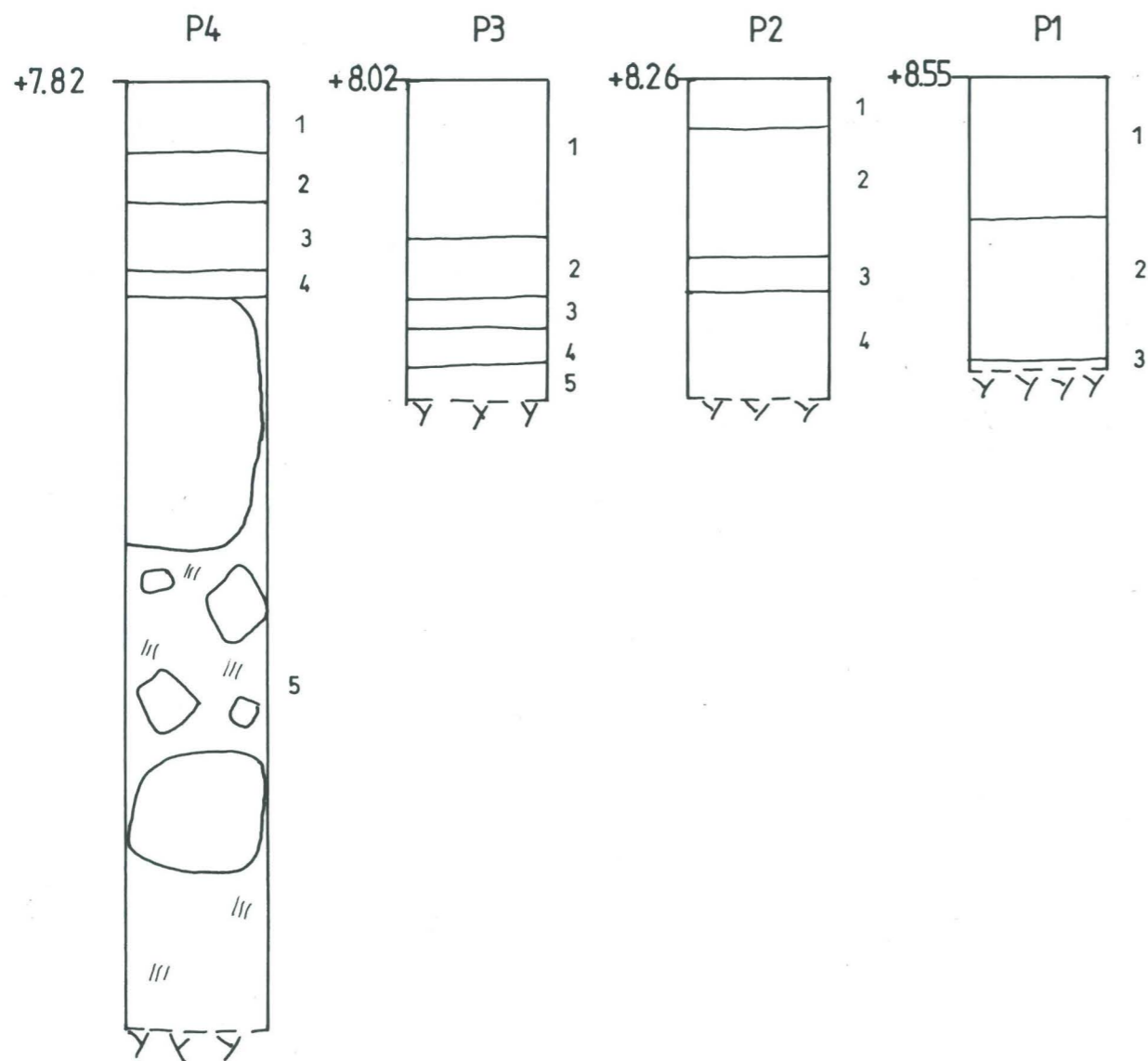
<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>KOEKUOPPA 11 ja 12. Dokumentoidut seinämät.</p> <p>Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 13</p>

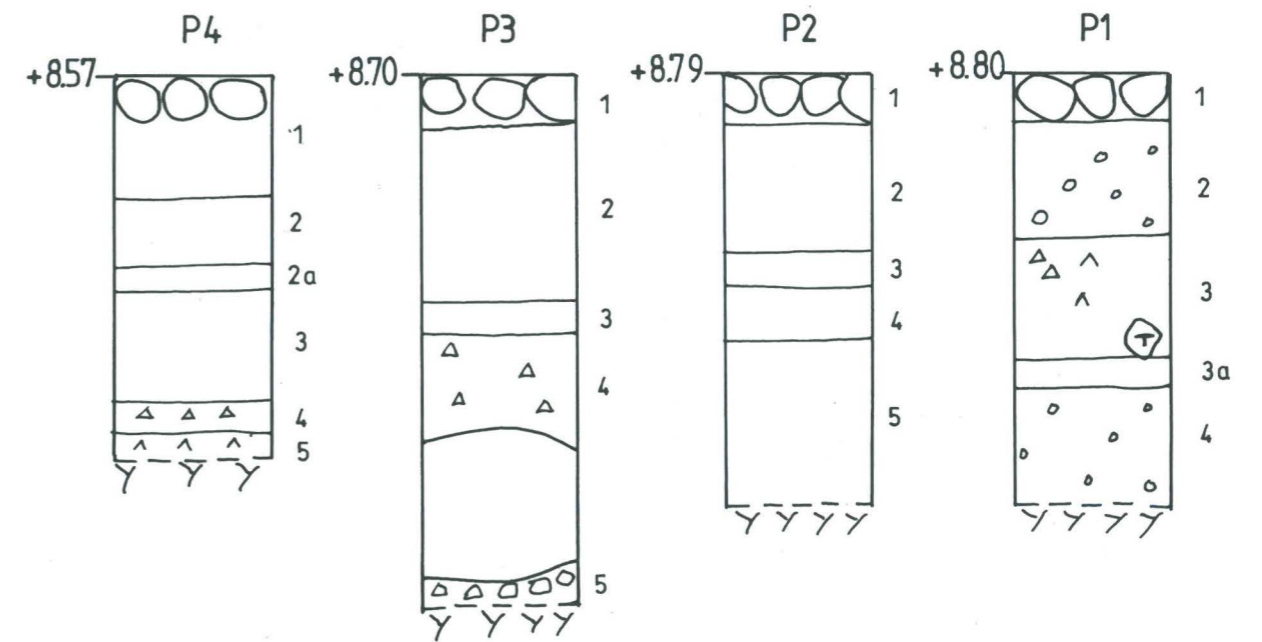
LINJA 1

LINJA 2

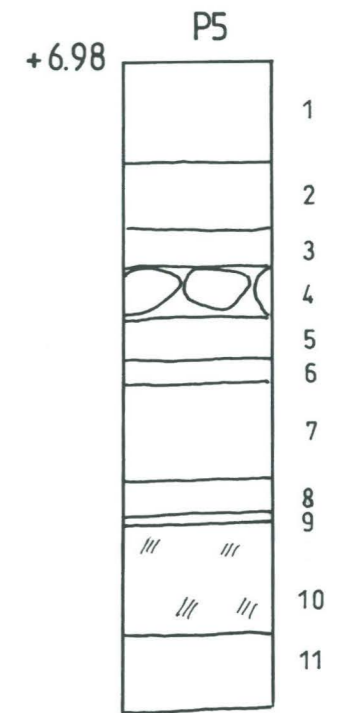
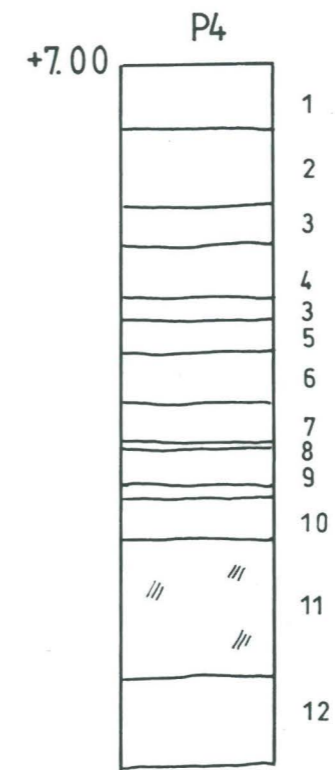
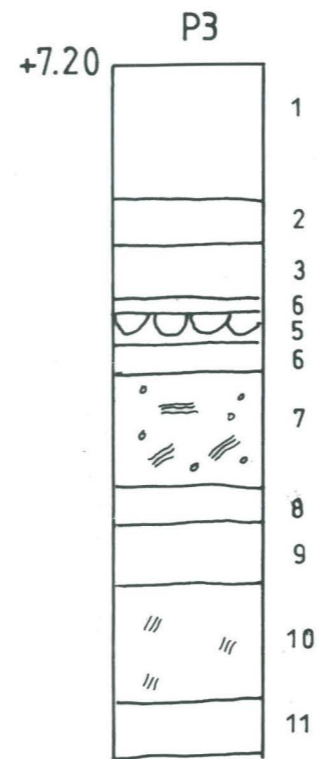
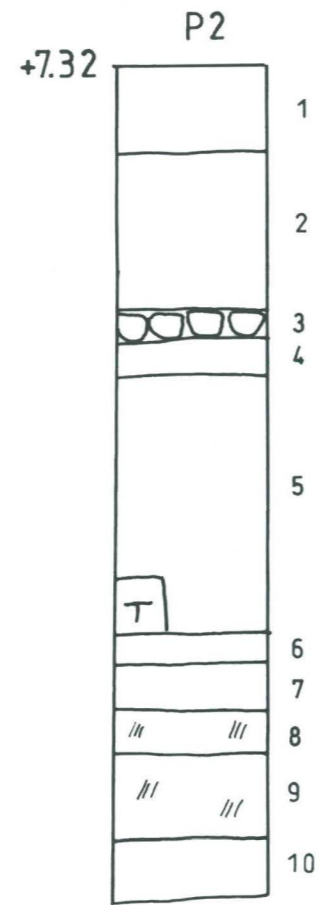
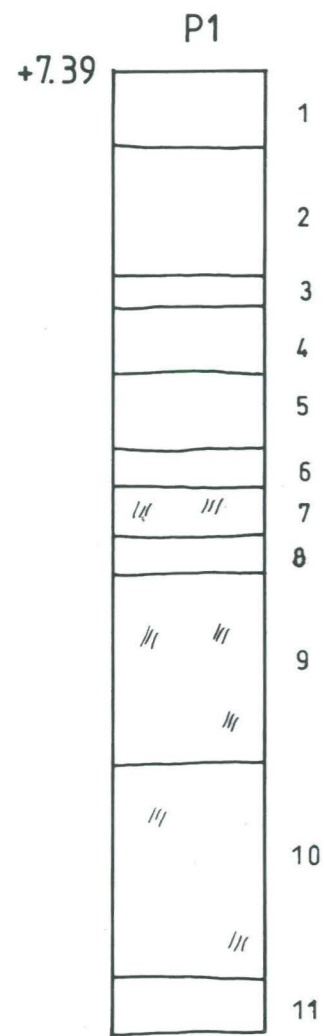

LINJA 3

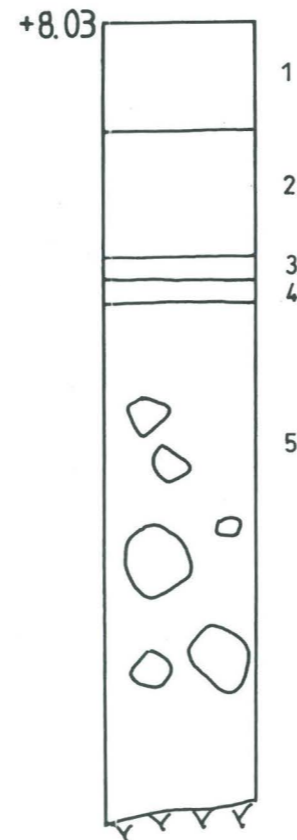

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LINJAT 1, 2 ja 3.</p> <p>Dokumentoidut maapilarit. NW-seinä.</p> <p>Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 14</p>

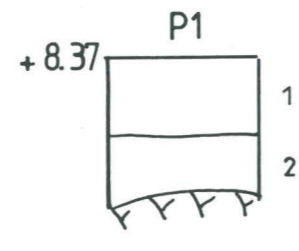
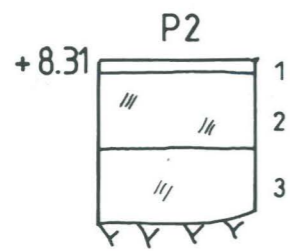
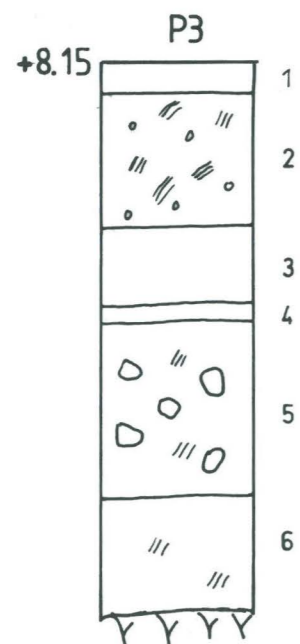
LARSEN 1

LINJA 5
P1

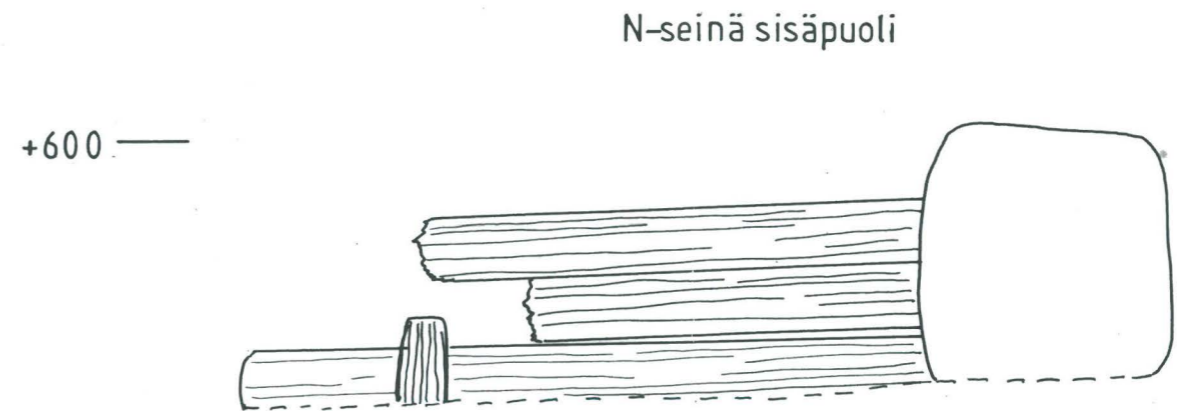
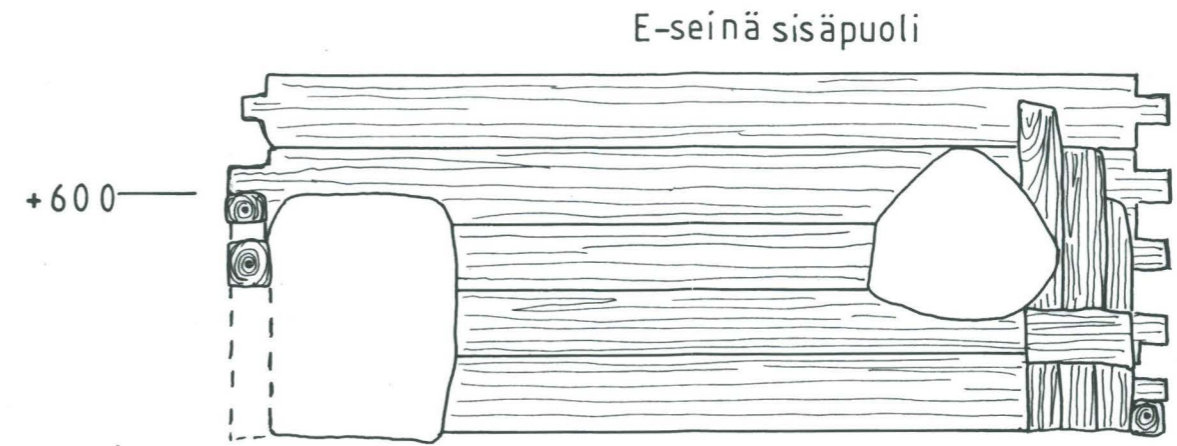
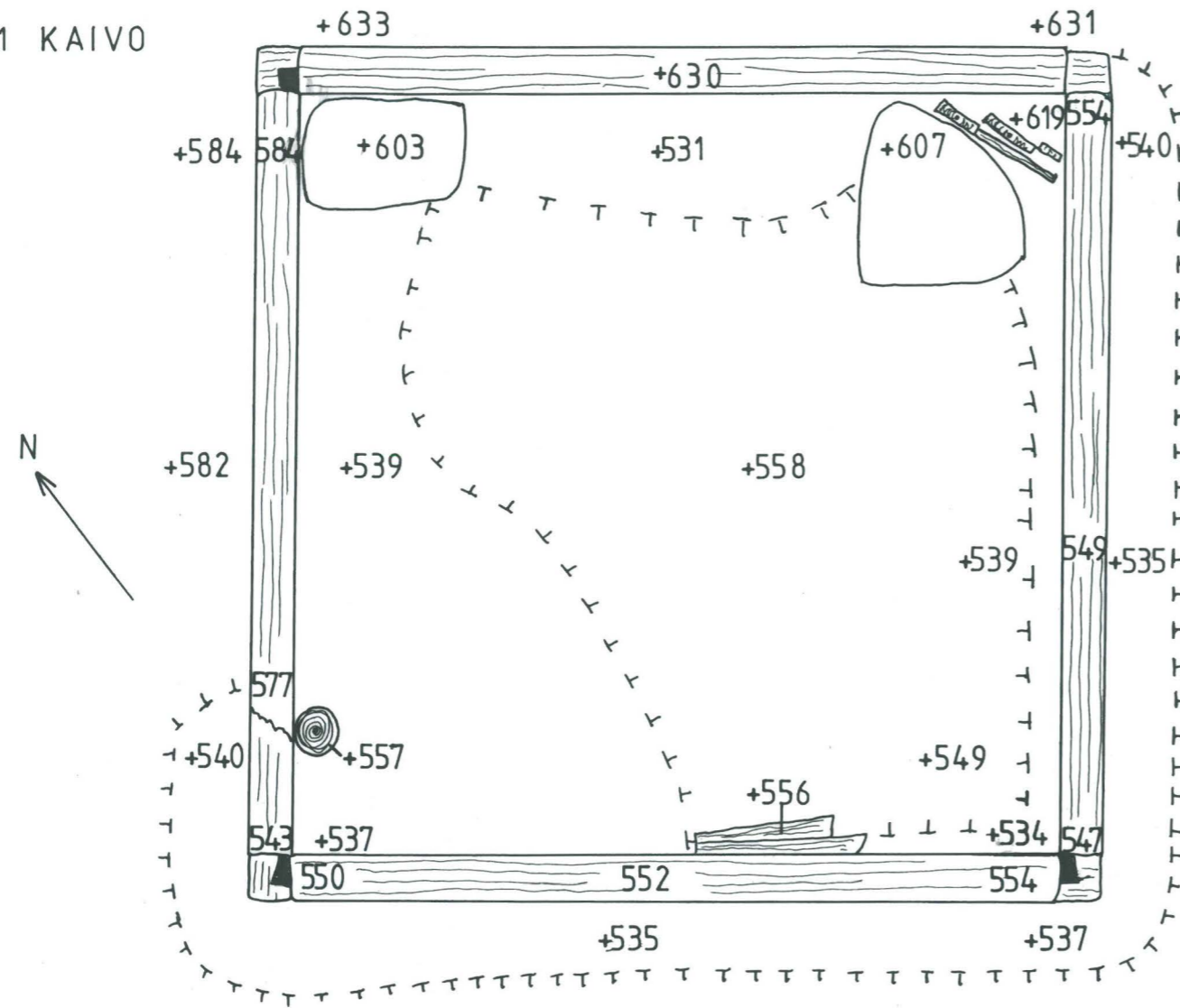
LINJA 4

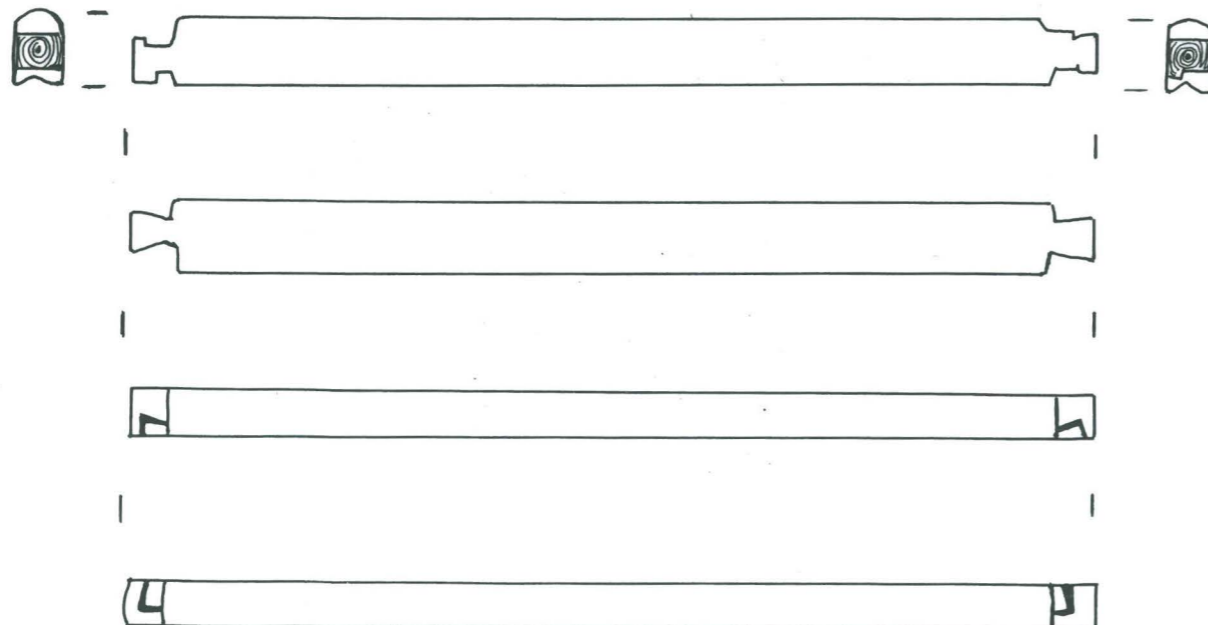
<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LINJAT 4 ja 5. Dokumentoidut maapilarit. NW- seinämä.</p> <p>LARSEN 1. Dokumentoidut maapilarit. SW- seinämä. Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 15</p>

LARSEN 1 KAIVO

salvoshirsi

KOTKA, Kauppatori, Toriparkki

Marita Kykyri 2005

MITTAUSDOKUMENTOINTI
M. Kykyri 2005

Puht. piirt. M. Kykyri 2006

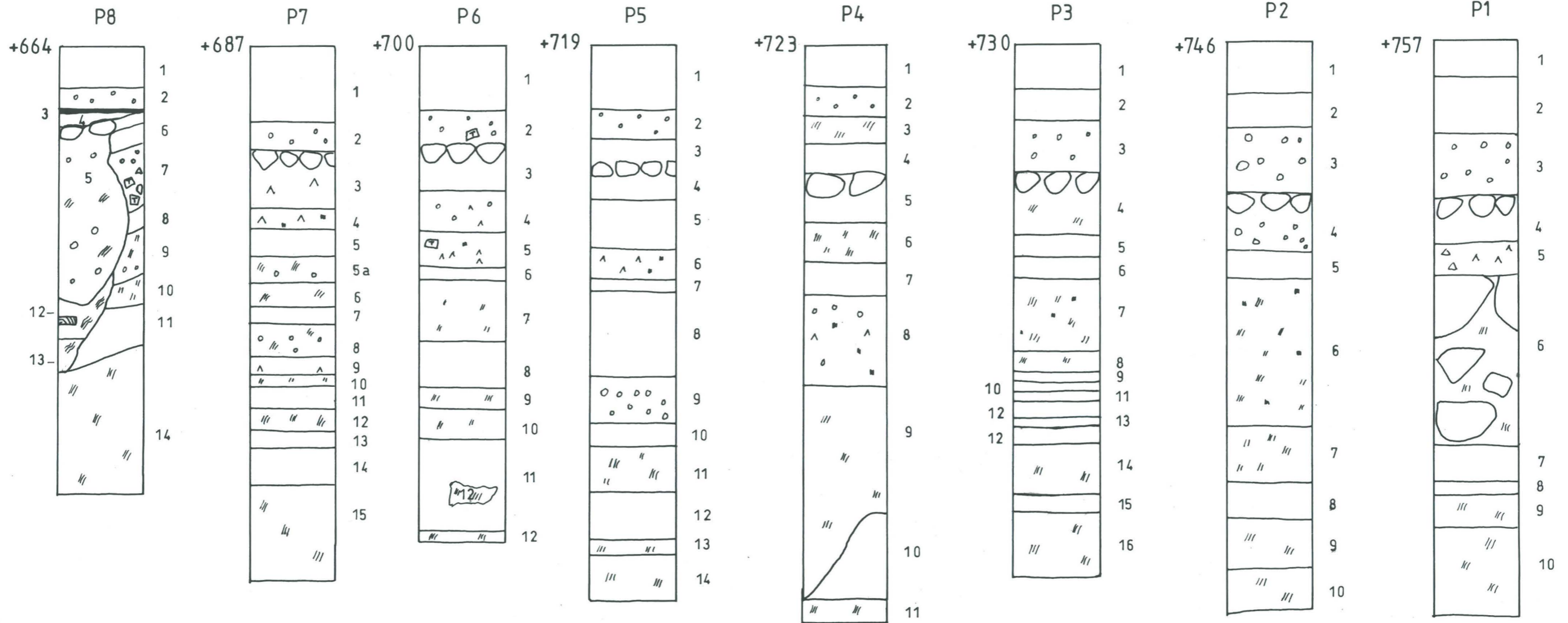
LARSEN 1 KAIVO.

Modulit TQ-TR/74-75.
Mk 1:20

KyMM arkisto, Kotka

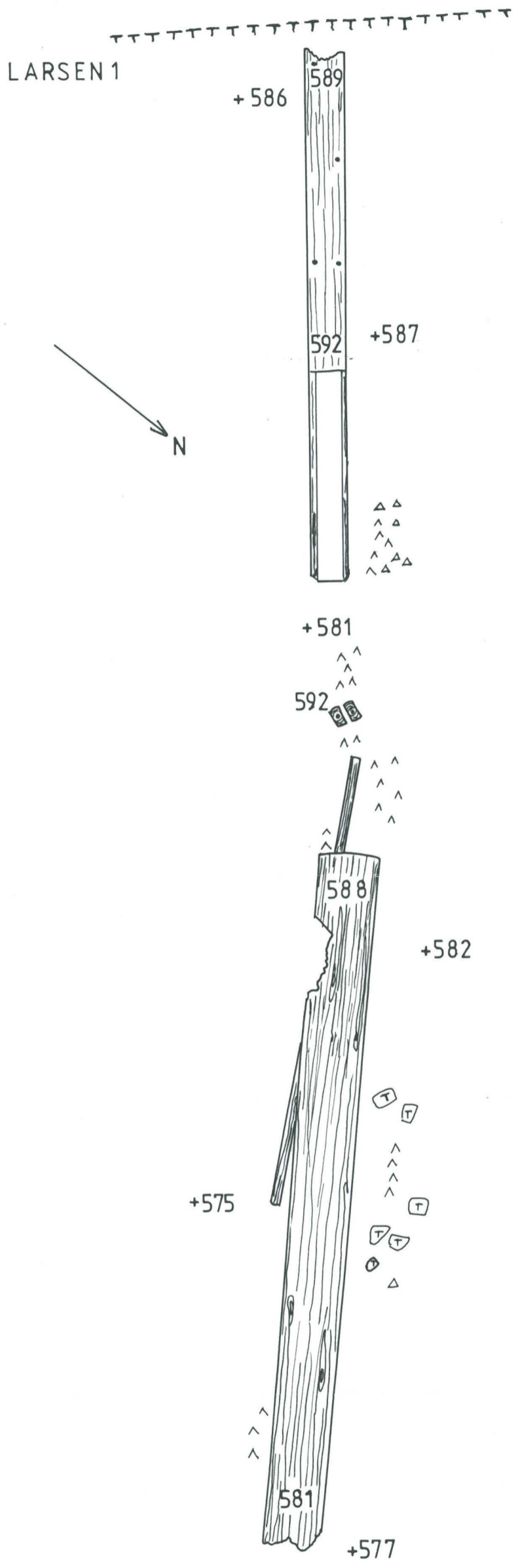
KARTTA 16

LARSEN 2

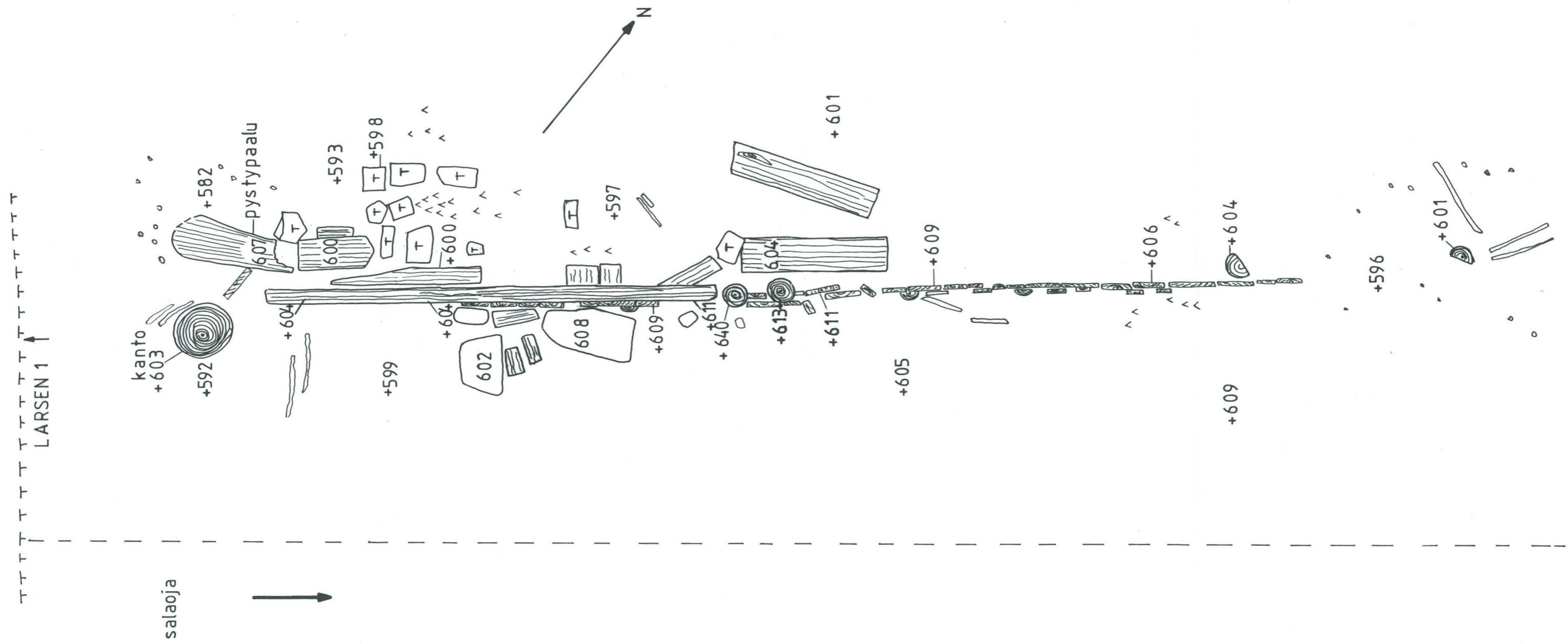
<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 2.</p> <p>Dokumentoidut maapilarit. NW-seinämä. Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p>
<p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KARTTA 17</p>

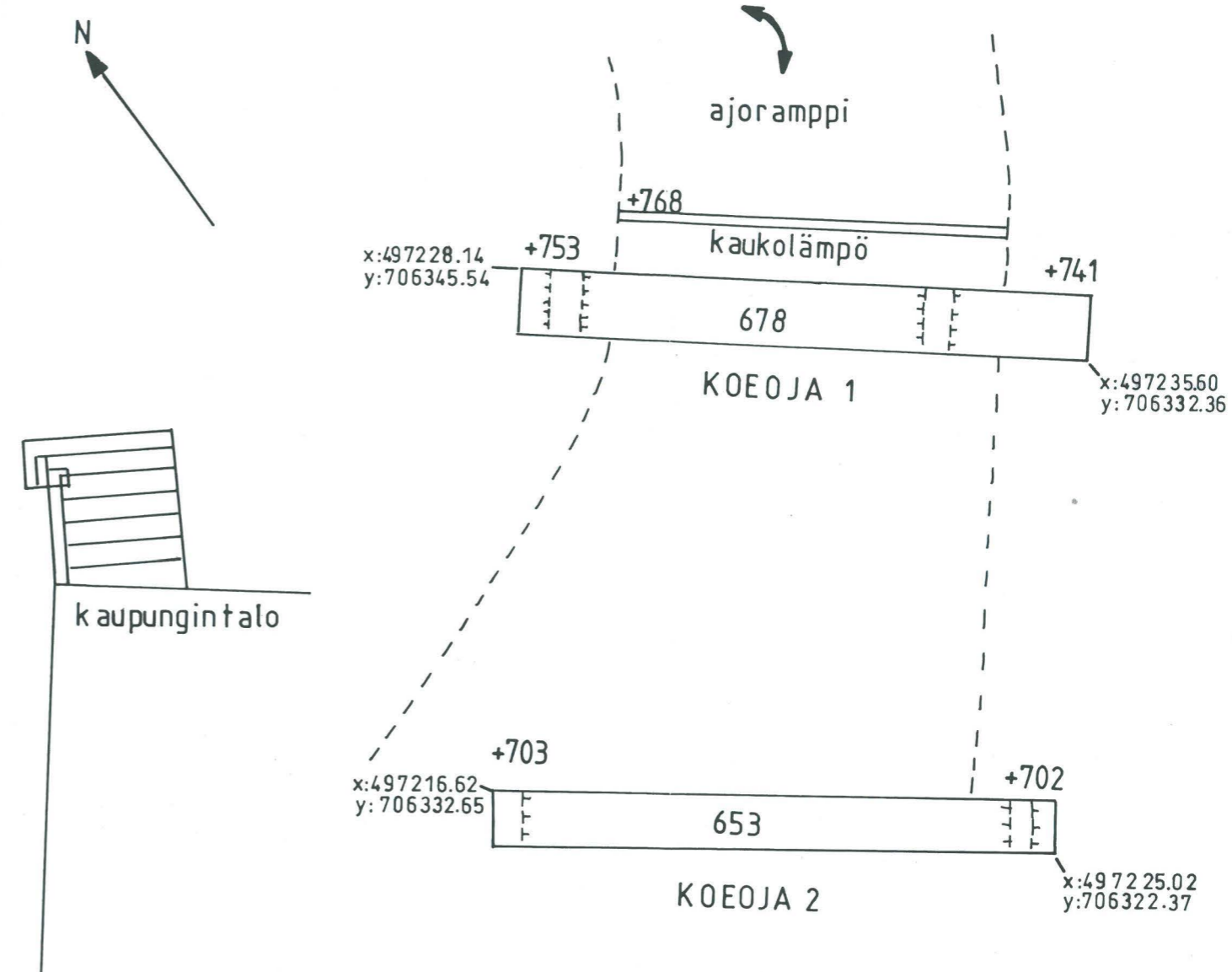
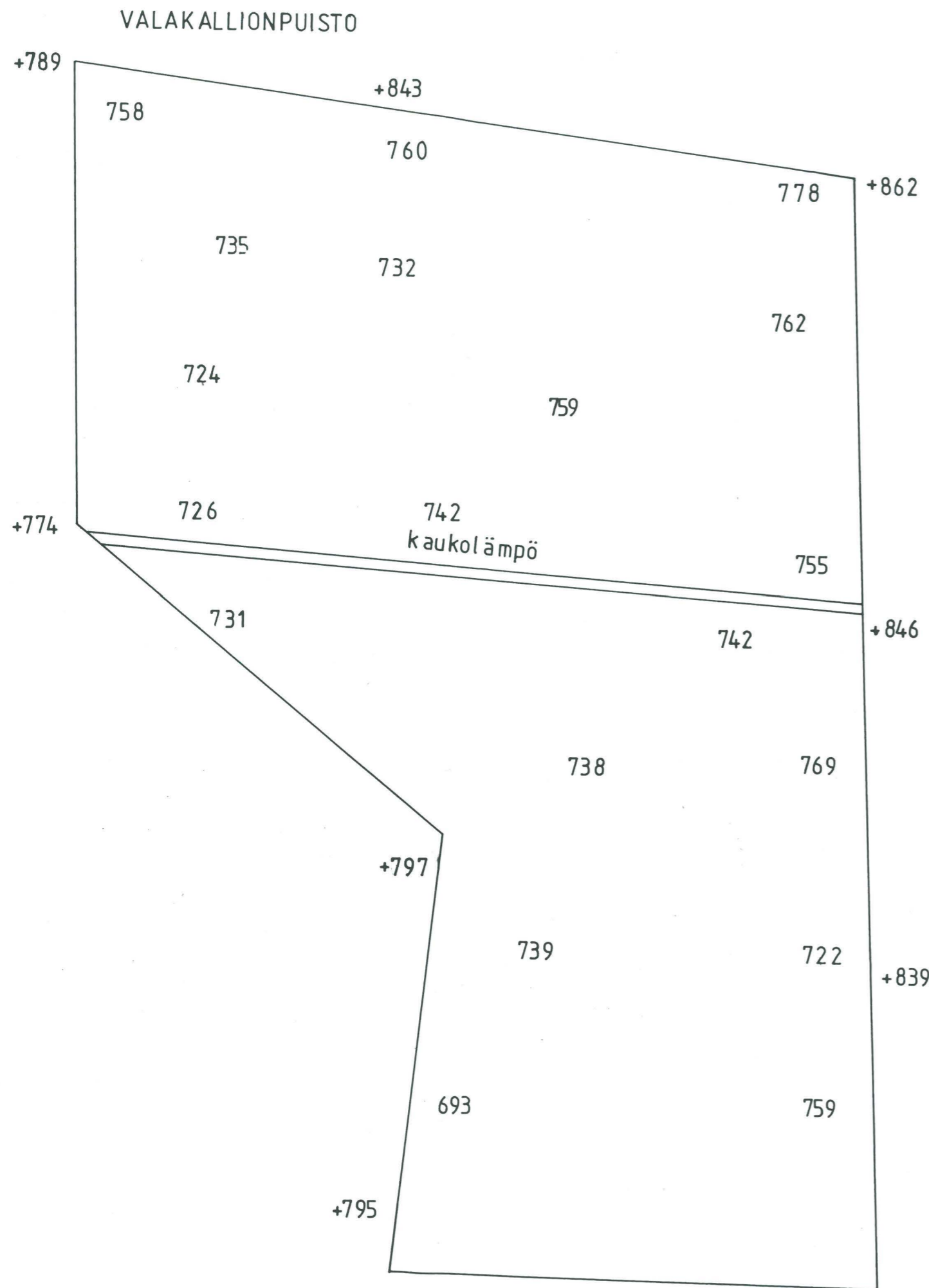

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 1.</p> <p>Modulit TJ-TK/73-75. Puukouru ja sen lautajatke. Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 18</p>

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 1.</p> <p>Modulit TI-TK/70-75.</p> <p>Aitalinja, pystypaalu sekä kivillä täytetty salaoja. Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>M. Kykyri 2005</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p>
<p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KARTTA 19</p>

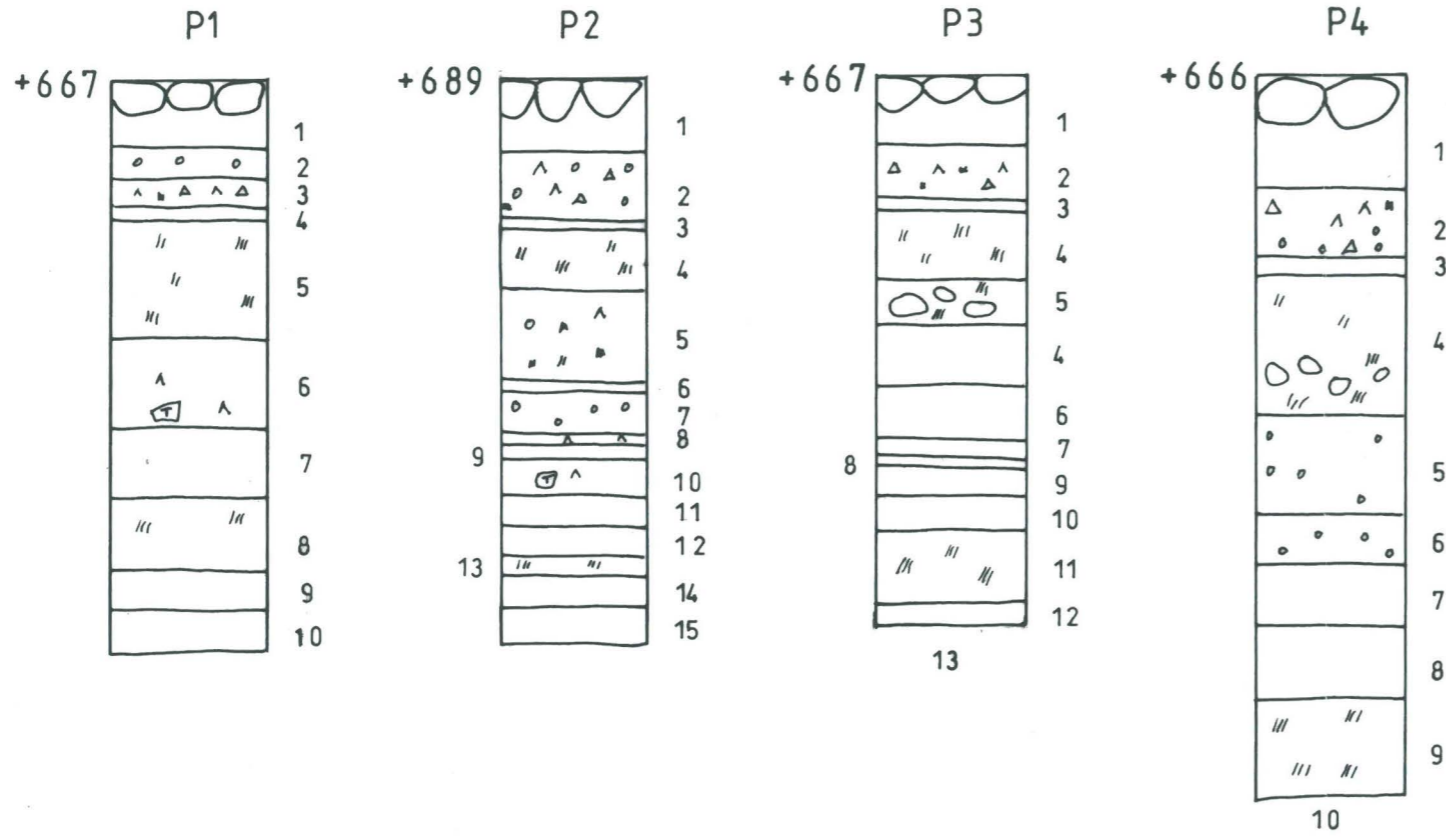

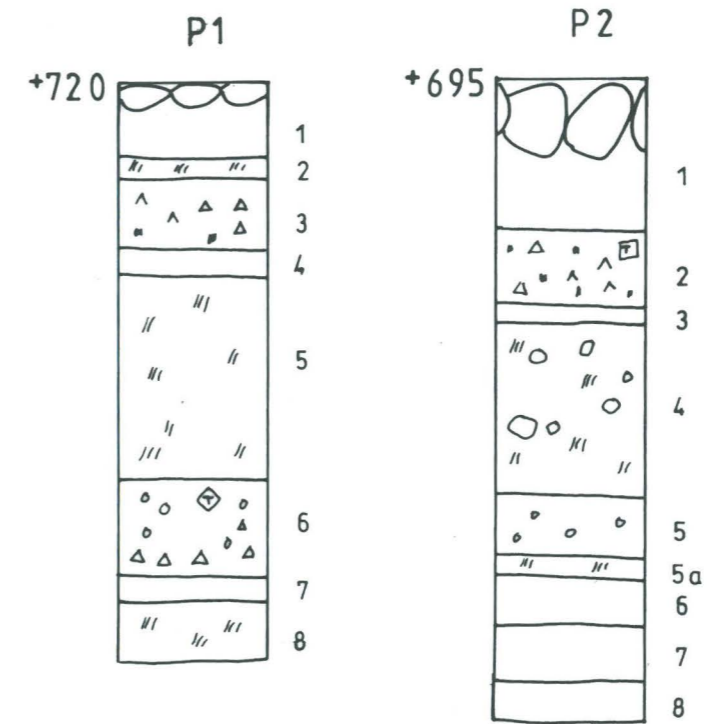

KOTKA, Kauppatori, Toriparkki	VALAKALLIONPUISTO.
Marita Kykyri 2005	Pintavaaitus ja koeajat 1 ja 2. Mk 1:200
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005	KyMM arkisto, Kotka
Puht. piirt. M. Kykyri 2006	KARTTA 20

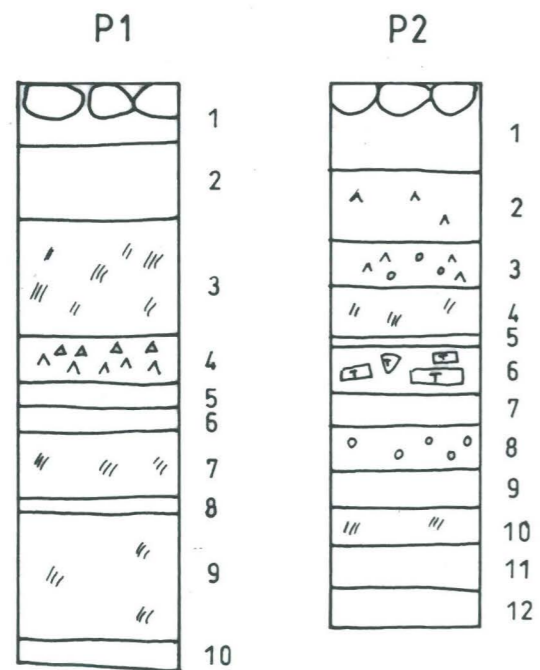
LARSEN 2 laajennus 1

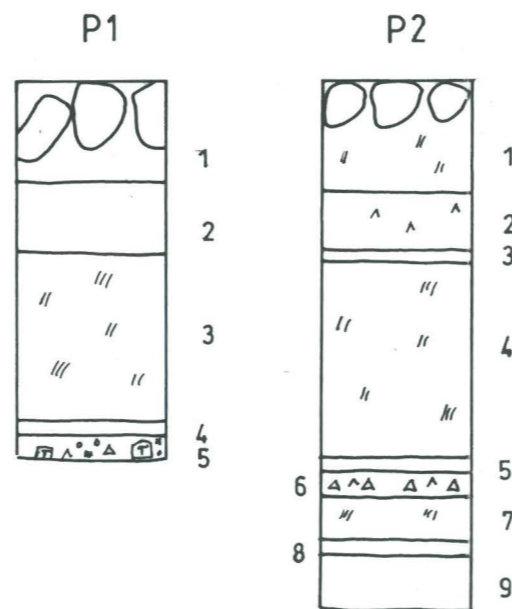
LARSEN 2 laajennus 2

LARSEN 1 moduli TF-TG

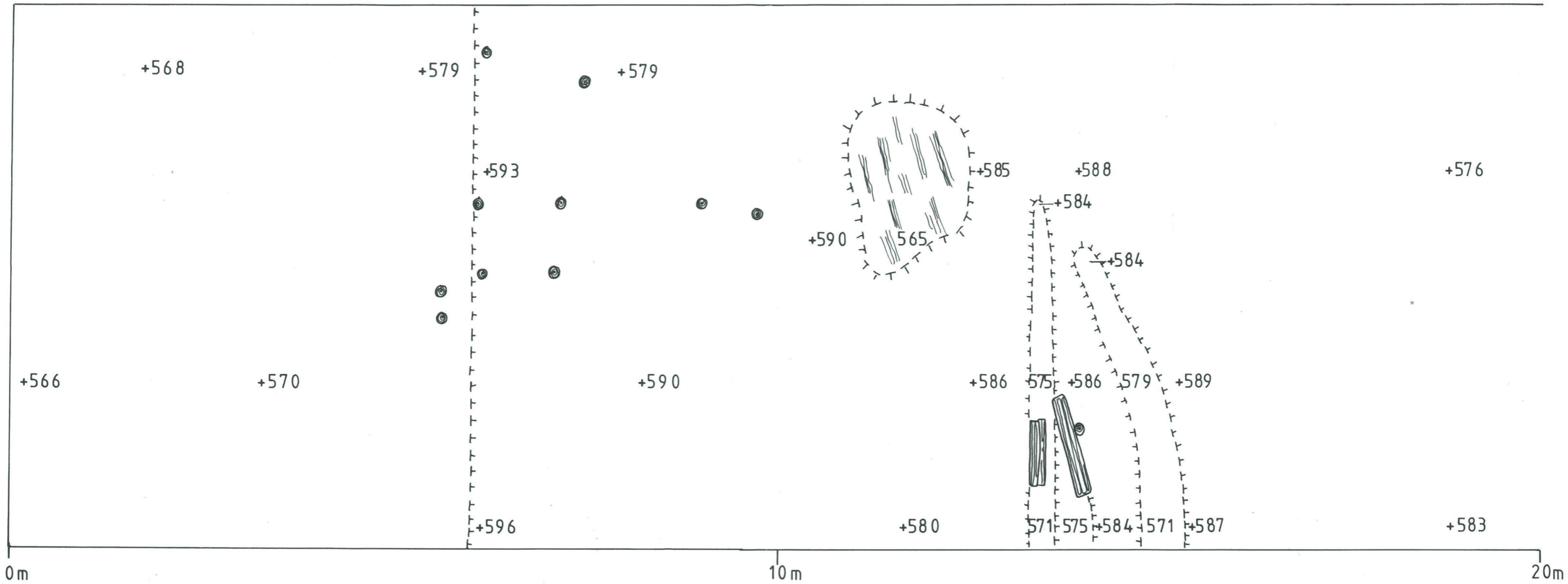
LARSEN 1 moduli TH-TI

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 1. Moduilit TF-TG ja TH-TI. NW-seinäma, dokumentoidut maapilarit.</p>
	<p>LARSEN 2. Laajennukset 1 ja 2. SE-seinäma, dokumentoidut maapilarit. Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p>
<p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KARTTA 21</p>

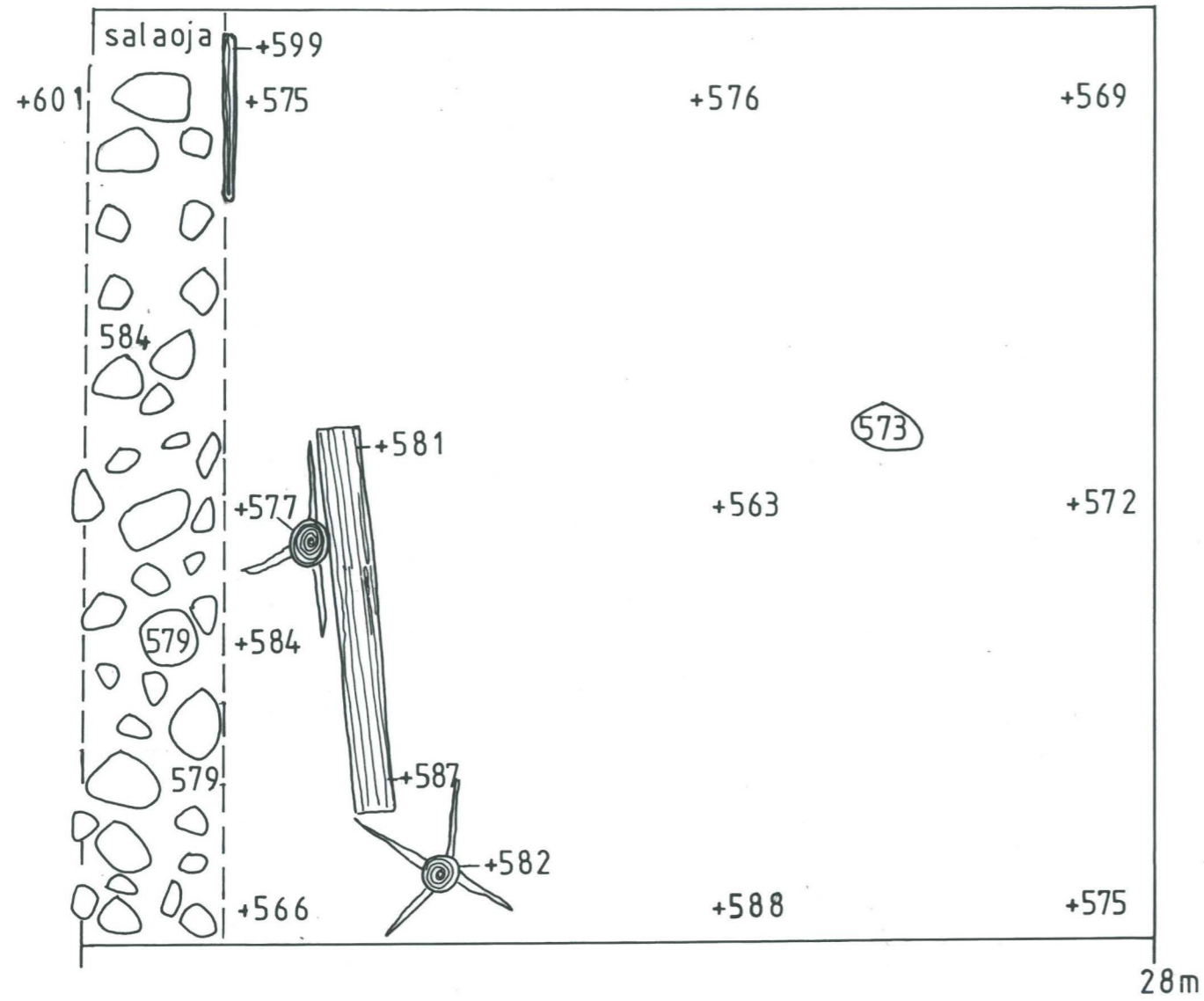

LARSEN 2 pohja

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 2 pohja.</p> <p>Pystypaalut, kaksi avo-ojaa sekä kivetty salaoja. Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 22:1</p>

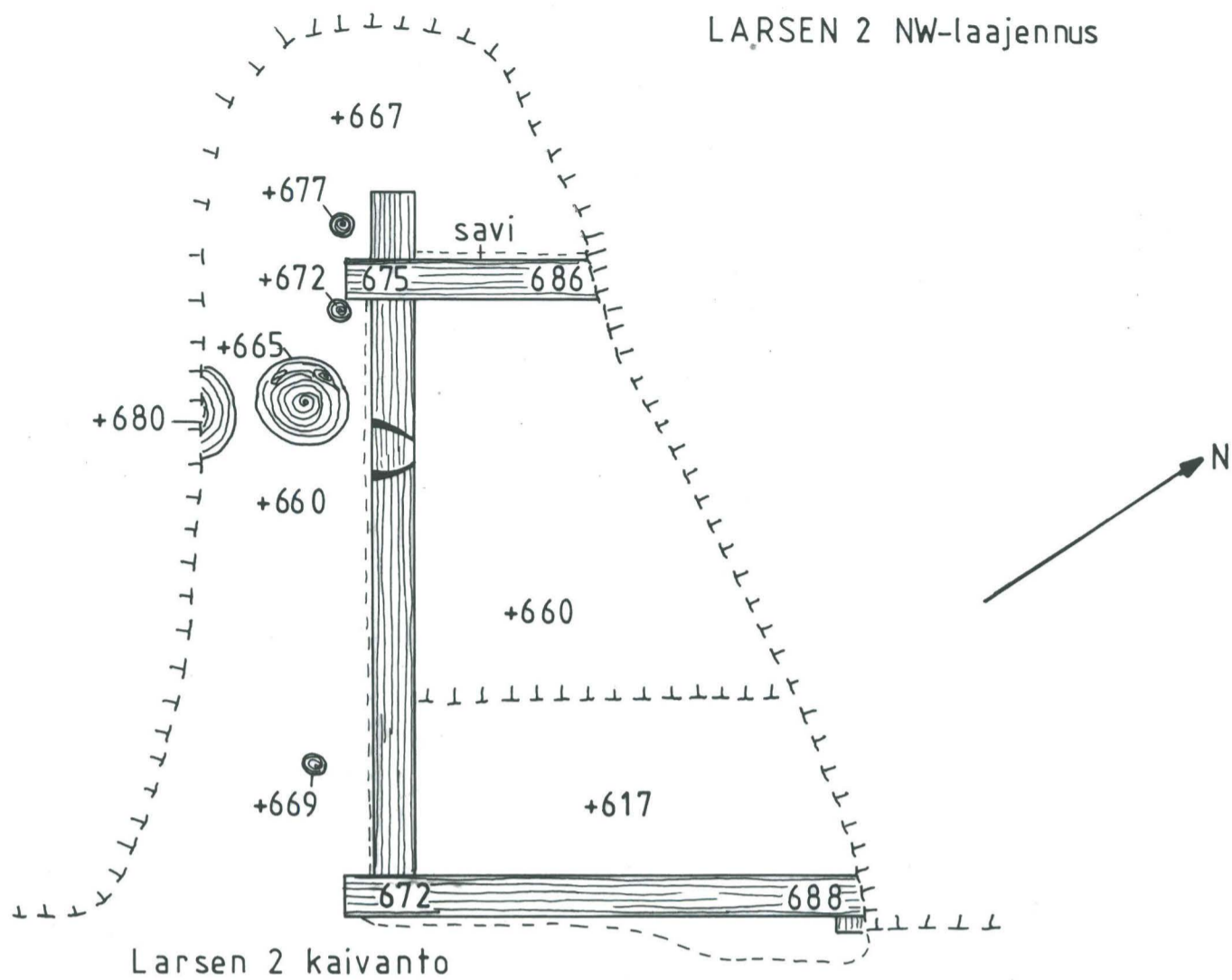
LARSEN 2 pohja

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 2 pohja.</p> <p>Pystypaalut, kaksi avo-ojaa sekä kivetty salaoja. Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 22:2</p>

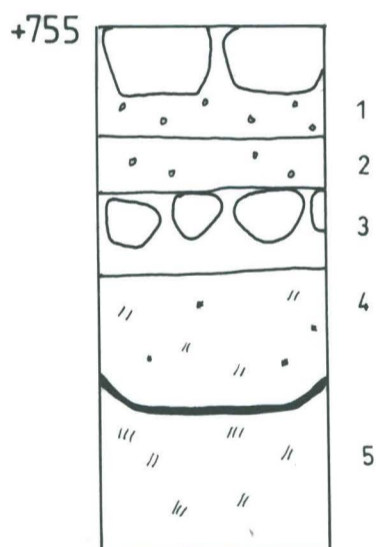
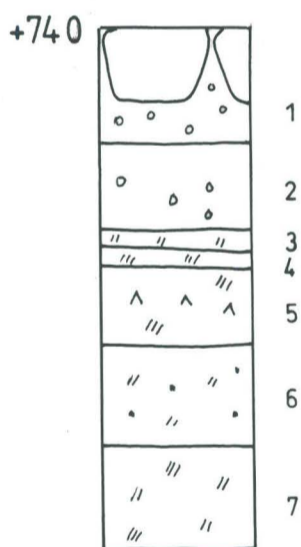

LARSEN 2 NW-laajennus

P1

P2

<p>KOTKA, Kauppatori, Toriparkki</p> <p>Marita Kykyri 2005</p>	<p>LARSEN 2 NW-laajennus.</p> <p>Kaivo sekä NW-seinämän dokumentoidut maapilarit.</p> <p>Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>M. Kykyri 2005</p> <p>Puht. piirt. M. Kykyri 2006</p>	<p>KyMM arkisto, Kotka</p> <p>KARTTA 23</p>

Kotka, kauppatori (toriparkki)

Makrofossiilitutkimus 2006

Tutkimusraportti

Terttu Lempiäinen

**Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto
Turun yliopisto
20014 Turku**

2006

SISÄLLYSLUETTELO

	S
1 JOHDANTO	3
2 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT	3
3 MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET	4
Kulttuuririkkaruohot	6
Kosteikko-, suo- ja rantakasvit	8
Puut ja pensaat	9
Muut kasvijäänteet	10
Muut jäänteet	10
4 YHTEENVETO	10
5 KIRJALLISUUS	11
LIITTEET 1 – 2	12

1 JOHDANTO

Oheisessa raportissa esitetään Kotkan kauppatorin (toriparkin) vuoden 2005 valvontakaivauksilta tehtyjen kasvijäänneanalyysien tuloksia. Arkeologiset tutkimukset tehtiin toukokuussa 2005, jolloin torialueelta poistettiin ko. kohdista 1930-luvun nupukiveys. Maakerrosket tutkittiin ns. 'Larsen 1', 'Larsen 2', sen laajennusten sekä Valakallion puiston alueilla (Liite 1/1-1/2).

Makrofossiilitutkimuksen maanäytteen otettu Larsen 1 ja Larsen 2 kaivannoista. Kaivetut kohteet olivat pitkiä, kapeita ojia, joihin oli tuettu paalutetuilla teräspalkeilla toria ympäröivien tonttien maa-aines. Kentällä tutkittiin vain alin maakerros, joka 'Larsen 2' ja sen laajennusten alueella ajoittui Ruotsinsalmen aikaan (noin 1790-1810-luku) ja 'Larsen 1' alueella Kotkan kaupungin alkuvuosikymmeneen (noin 1870-1890-luku) (Kykyri 2006). Arkeologiset löydöt sisälsivät suuren määrän posliinia, fajanssia, punasavikeramiikkaa, ns. slaavilaista keramiikkaa ja taso-, pullo- ja astialasia. Lisäksi löydettiin jonkin verran metalliesineistöä, eläinten luita ja vähän nahkajätettä (Kykyri 2006). Nahka oli lähes kokonaan peräisin nahkajalkineista ja puuastioista. Löytyneet kuparirahat olivat venäläisiä ja vuosilta 1753, 1797 ja 1810 (Kykyri 2006).

Maanäytteen makrofossiilitutkimukseen on otettu viidestä koekaivausalueen kohteesta. Arkeologisten löytöjen mukaan vanhimmat kulttuurikerrokset ajoittunevat 1790-luvulle (Kykyri 2006). Tutkimuksista on vastannut Kymenlaakson maakuntamuseo ja vastaavana tutkijana on toiminut FM Marita Kykyri, jonka toimesta myös maanäytteen makrofossiilitutkimukseen on otettu. Kaivauksilta tutkittiin yhteensä 5 maanäytettä ja tulokset esitetään oheisessa raportissa.

2 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT

Makrofossiilitutkimuksissa oli mukana kevään 2005 arkeologisilta koekuopituksilta yhteensä 5 maanäytettä. Maanäytteen otettu toukokuussa 2005 kaivausjohtajana toimineen FM Marita Kykyrin toimesta seuraavista kohteista:

Näyte Nro	Alue	Osa-alue/syvyys	Näyte /litra	Näytteen sisältö
1	Larsen 2	32 – 41 m	1.5	Noensekainen hiekkainen kulttuurimaa, runsaasti hiili- ja puuroskaa
2	Larsen 2	70 m	1.0	Noensekainen hiekkainen kulttuurimaa, runsaasti hiili- ja puuroskaa
3	Larsen 2 laajennus	8 m/SE-profiili	1.0	Vaalea noensekainen hiekka
4	Larsen 2 laajennus 'oja', NW-pää	13.5 m	1.0	Noensekainen hiekkainen kulttuurimaa, runsaasti hiili- ja puuroskaa
5	Larsen 1 alempi orgaaninen horisontti	Moduli TG-TH/73-74	1.5	Noensekainen hiekkainen kulttuurimaa, runsaasti hiili- ja puuroskaa

Maanäytteet kellutettiin kyllästetyssä suolaliuoksessa, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkoko 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet on määritetty kirjallisuuden (Beijerink 1947) ja referenssikokoelman avulla. Kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998) mukainen. Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa.

3 MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET

Kotkan kauppatorin toriparkin kasvijäännätulokset on esitetty taulukossa 1. Hiiltyneet jäänteet on merkitty tähdellä (*). Jäänteet on ilmoitettu absoluuttisina lukumäärinä (kokonaisina siemeninä, hedelminä jne.) tutkituissa maanäytteissä.

Yhteensä jäänteitä määritettiin 197 kpl. Kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä 25. Lisäksi kaikista näytteistä löydettiin runsaasti määritelemätöntä kasviroskaa. Eläinten jäänteitä kuten hyönteisten kappaleita löytyi jonkin verran. Kasvilajisto ryhmiteltiin seuraavasti

- kulttuuririkkaruohot
- kosteikko-, suo- ja rantakasvit
- puut ja pensaat
- muut kasvijäänteet
- muut jäänteet

Taulukko 1. Kotka, kauppatori, toriparkki, arkeologinen kaivaus 2005. Makrofossiilitutkimukset. (*hiiltynyt, + vähän, ++ kohtalaisesti, +++ runsaasti, ++++ hyvin runsaasti)

Kasvilaji	Näyte No.					Yht.
	1	2	3	4	5	
Kulttuuririkkaruohot						
Chenopodium album, jauhosavikka	4			17		21
Chenopodium glaucum/rubrum, sini-/punasavikka	1					1
Fallopia convolvulus, kiertotatar	1					1
Fragaria vesca, ahomansikka	1					1
Poa annua, niittyurmikka	1					1
Polygonum aviculare, pihatatar	2			1		3
Polygonum hydropiper, katkeratatar				1		1
Polygonum lapathifolium, ukontatar	4			2		6
Polygonum persicaria, hanhentatar	2					2
Ranunculus repens, rönsyleinikki	2			1		3
Ranunculus sceleratus, konnaheinikki				2		2
Rumex acetosella, ahosuolaheinä	2					2
Urtica dioica, nokkonen	1					1
Kosteikko-, suo- ja rantakasvit						
Carex canescens/brunnescens, harmaasara/polkusara	3				1	4
Carex nigra, jokapaikansara	20			6	4	30
Eleocharis palustris, rantaluikka	1				1	2
Juncus compressus/gerardii, tanner-/suolavihviä	3					3
Scirpus sylvaticus, korpikaista	1					1
Puut ja pensaat						
Corylus avellana, pähkinäpensas				1		1
Betula/Alnus, koivu/leppä, suomut					1*	1
Betula pendula, rauduskoivu	1	1				2
Picea abies/neul., kuusi	2*	1*			31*	34
Pinus sylvestris/neul., mänty			11			11
Yht.	52	2	11	31	38	134
Muut kasvijäänteet						
Bryophyta, sammalet/lehdet, varret			1			1
Fungi/sklerotiot, rihmastopahkat			11	10	16	37
Kasviroska (+ koivun tuohi)	++++	++++	+++	++++	++++	-
Puuhiili	++++	+++	++	++++	++++	-
Muut jäänteet						
Lumbricus terrestris, kastemato/kotelopallot	3				2	5
Insecta/hyönteisten kappaleet	3			3	4	10
Yht	53	2	23	44	60	197

Kasvijäänteet olivat jakautuneen näytteittäin siten, että eniten niitä löydettiin näytteestä no. 1, joka oli peräisin Larsen 2 osa-alueen 32 – 41 metrin syvyydestä. Näytteistä 4 ja 5 löytyi lähes yhtä paljon kummastakin, mutta merkittävää oli, että lajistollisesti ne erosivat toisistaan huomattavasti: näytteen 4 lajisto oli lähes kokonaan kulttuuririkkalajistoa ja näytteen 5 lajisto kosteikko-, suo- ja rantalajistoa sekä hiiltyneitä kuusen neulasia. Näytteet 2 ja 3 sisälsivät molemmat vain vähän puiden jäänteitä.

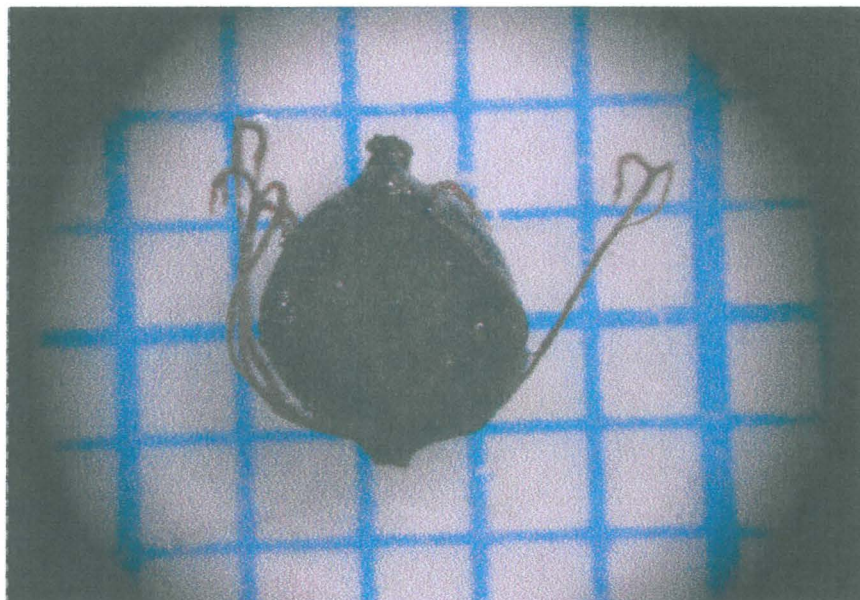
Hyötykasvien jäänteitä ei löydetty aineistosta lainkaan. Kulttuurikasvien jäänteitä oli koko aineistosta 22.8 % (45 kpl). Kosteikko-, suo- ja rantakasvien osuus oli koko aineistosta 20.3 % (yht. 40 kpl). Kulttuuririkkaruohojen lajikohtaiset jäännemäärät jäivät pieniksi, vain jauhosavikan siemeniä määritettiin yhteensä 21 kpl. Muita yleisimpiä kulttuuririkkaruohojen jäänteitä olivat pihatattaren, ukontattaren, rönsyleinikin, konnanleinikin ja ahosuolaheinän jäänteet, joita niitäkin löytyi kutakin alle 10 kpl. Yksittäisiä siemeniä löytyi sini/punasavikasta, ahomansikasta, niittynurmikasta, katkeratattaresta ja nokkosesta.

Puiden ja pensaiden jäänteiden osuus aineistossa oli 24.9 % eli korkein määritetyistä kasviryhmistä. Kuusen (*Picea abies*) hiiltyneitä neulasia määritettiin määritettiin 34 kpl ja männyn neulasia 11 kpl. Lisäksi löytyi pari rauduskoivun siementä, koivun tai lepän hiiltynyt kääpiöverson suomu ja pähkinänkuoren kappale. Muista jäänteistä suurimman löytöryhmän muodostivat hiiltymätön kasvi- ja puuroska ja puuhiili sekä sienten rihmastopahkat, joita aineistossa oli melko runsaasti. Hyönteisten kappaleita ja kastemadon kotelopulloja löytyi muutamia.

Kulttuuririkkaruohot

Ihmistoimintaa suosivan rikka- ja satunnaiskasvijäänteiden ja –lajiston osuus koko jäännearineistosta oli melko korkea, 22.8 %. Lajikohtaiset jäännemäärät vaihtelivat 1 – 21:een. Yleisimpiä jäännelajeja olivat nykyisinkin tavalliset kulttuuririkkaruohot, joita kasvaa eniten pihalla, puutarhoissa, teiden varsilla ojien pientareilla ja jätekasvoissa: jauhosavikka (*Chenopodium album*), pihatatar (*Polygonum aviculare*), kiertotatar (*Fallopia convolvulus*), ukontatar (*Polygonum lapathifolium*)(Kuva 1), katkeratatar (*Polygonum hydropiper*), hanhentatar (*Polygonum persicaria*),

rönsyleinikki (*Ranunculus repens*)(Kuva 2+kansikuva), konnanleinikki (*Ranunculus sceleratus*)(Kuva 3) ja nokkonen (*Urtica dioica*). Kaikki lajit, erityisesti konnanleinikki ja nokkonen, suosivat typpipitoisia ja ihmistoiminnan muokkaamia maita ja voivat kasvaa, paitsi pihalla ja joutomailla, myös viljelypelloilla, varsinkin jauhosavikka, pihatatar ja nokkonen (Hämet-Ahti et al. 1998). Lajit viihtyvät myös luonnon kasvupaikoilla asumusten tienoilla.

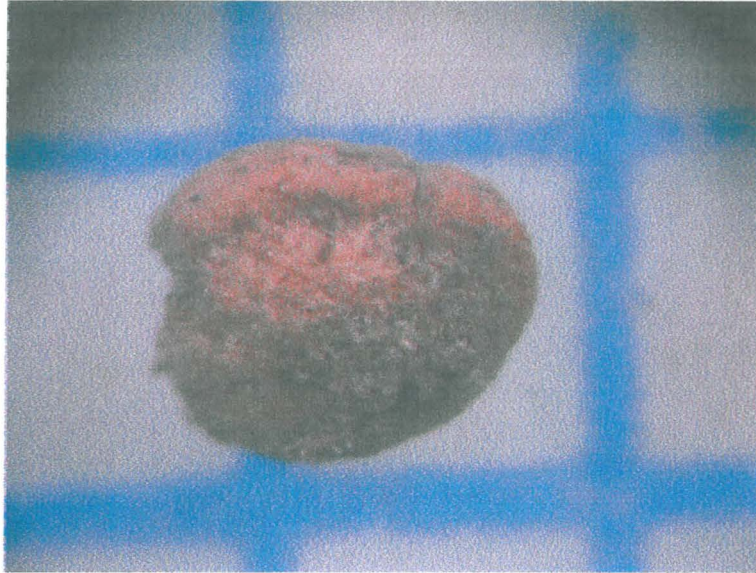

Kuva 1. Ukontattaren (*Polygonum lapathifolium*) siemenjäänne näytteestä no. 1 (Larsen 2, 32-41 m).

Kuva 2. Rönsyleinikin (*Ranunculus repens*) siemenjäänne näytteestä no. 1.

Kuva 3. Konnanleinikin (*Ramunculus sceleratus*) siemen näytteestä no. 4 (Larsen 2 laajennus, oja NW-pää).

Kosteikko-, suo- ja rantakasvit

Runsas kosteikkokasvien jäännemäärä viittaa tutkimuskohteen sijaintiin lähellä vesistöä, mutta löydetyt lajit voivat kasvaa myös pienvesissä, lätäköissä ja ojissa. Matalassa rantavedessä tai aivan veden rajassa maalla kasvavat rantaluikka (*Eleocharis palustris*), vihvilät (*Juncus* sp.) ja korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*). Jokapaikansara (*Carex nigra*) (Kuva 4) ja harmaa-/polkusarat (*Carex canescens/brunnescens*) kasvavat matalassa rantavedessä, ojissa, kosteilla niityillä yms. (Hämet-Ahti et al. 1998).

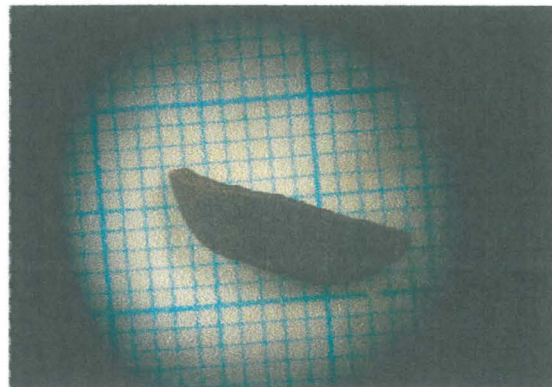
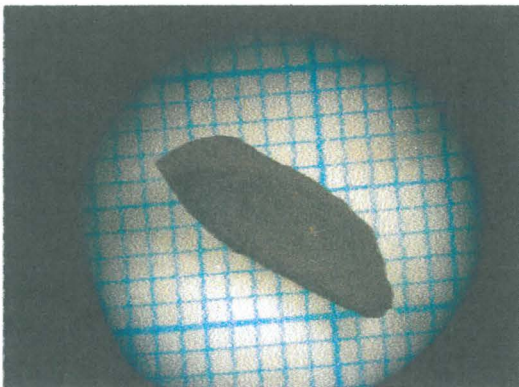
Kuva 4. Jokapaikansaran (*Carex nigra*) siemenjäänteitä rönssyleinikin seassa näytteessä no. 1.

Puut ja pensaat

Kuusen (*Picea abies*) (Kuva 5) hiiltyneitä neulasia löytyi runsaasti varsinkin näytteestä no. 5, eli Larsen 1:n alemmasta orgaanisestahorisontista. Männyn hiiltymättömiä neulasia oli vain näytteessä 3, Larssen 2 laajennuksen profiilinäytteessä. Larsen 2 laajennuksen ojasta (näyte no. 4) löytyi pähkinän (*Corylus avellana*) (Kuva 6) kuoren kappale.

Kuva 5. Hiiltyneitä kuusen (*Picea abies*) neulasia näytteestä no. 5 (Larsen 1 alempi orgaaninen horisontti).

Kuva 6. Pähkinän (*Corylus avellana*) kuoren kappale näytteestä no. 4.

Muut kasvijäänteet

Kaikissa muissa näytteissä, paitsi näyte no 3, oli hyvin runsaasti sekä hiiltymätöntä puurooskaa että puuhiiltä. Määrittelemätön kasviroska sisälsi sammalta, koivun tuolta ja lehtien ja varsien kappaleita, puiden silmuja ja puulastua. Hajottajasienten rihmastopahkoja oli näytteissä not 3 – 5 kohtalaisesti, mikä voi viitata orgaanisen aineksen runsauteen.

Muut jäänteet

Muut kuin kasvijäänteet määritettiin vain satunnaisesti. Näytteistä löytyi hyönteisten kappaleita ja 5 kpl kastemadon (*Lumbricus terrestris*) kotelopulloa.

4 YHTEENVETO

Kotkan kauppatorin toriparkin kasvijäännnetutkimuksissa tutkittiin vuoden 2005 kaivauksilta otettuja maanäytteitä yhteensä 5 kpl, jotka olivat kooltaan n. 1.0 – 1.5 litraa ja laadultaan enimmäkseen likaista noensekaista hiekkaista kulttuurimaata. Laskettuja jäänteitä määritettiin yhteensä 197. Kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä 25. Jäännnetutkimuksen tärkeimmät tulokset olivat seuraavat:

- 1 Tutkimusaineiston merkittävin jäänneryhmä olivat kulttuuririkkaruohojen ja ruderaattien ryhmä, joiden osuus oli melko suuri, 22.8 % koko aineistosta. Lajisto on pääosin asutuksen piirissä tavattavaa lajistoa, kuten jauhosavikkaa, pihatatarta, kiertotatarta, hanhentatarta, katkeratartta, rönsyleinikkiä, konnanleinikkiä ja nokkosta. Lajikohtaiset siemenmäärät olivat pieniä, useimmiten 1 - 3 siementä/näyte, mutta eniten jäänteitä löydettiin tavallisimmista piharikkaruohoista, kuten jauhosavikasta, pihatattaresta, ukontattaresta ja rönsyleinikistä, mikä viittaaakin aluella kauan jatkuneeseen paikalliseen asutukseen ja melko likaiseen maaperään.
- 2 Kuusen (*Picea abies*) hiiltyneitä neulasia löytyi runsaasti varsinkin näytteestä no. 5, eli Larsen 1:n alemmasta orgaanisesta horisontista. Männyn hiiltymättömiä neulasia oli vain näytteessä 3, Larsen 2 laajennuksen

profiilinäyteessä. Larsen 2 laajennuksen ojasta (näyte no. 4) löytyi pähkinän (*Corylus avellana*) kuoren kappale.

- 3 Muista kasvijäänteistä yleisin löytö oli hiiltymätön ja hiiltynyt puukarikeri, jota esiintyi varsin runsaasti näytteissä 1, 2, 4 ja 5.
- 4 Muu jäännemateriaali oli varsin tyypillistä ja muut kuin kasvijäänteet määritettiin vain satunnaisesti. Näytteistä löytyi hyönteisten kappaleita ja kastemafon kotelopulloja.

5 KIRJALLISUUS

Beijerinck, W., 1947: Zadenatlas der Nederlandsche Flora. - Wageningen, 316 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S., 1986: Retkeilykasvio. - Helsinki, ss. 598.

Kykyri, M., 2006: Kotkan kauppatorin toriparkin valvontakaivaus toukokuussa 2005. Kaivauskertomus/18.1.2006.

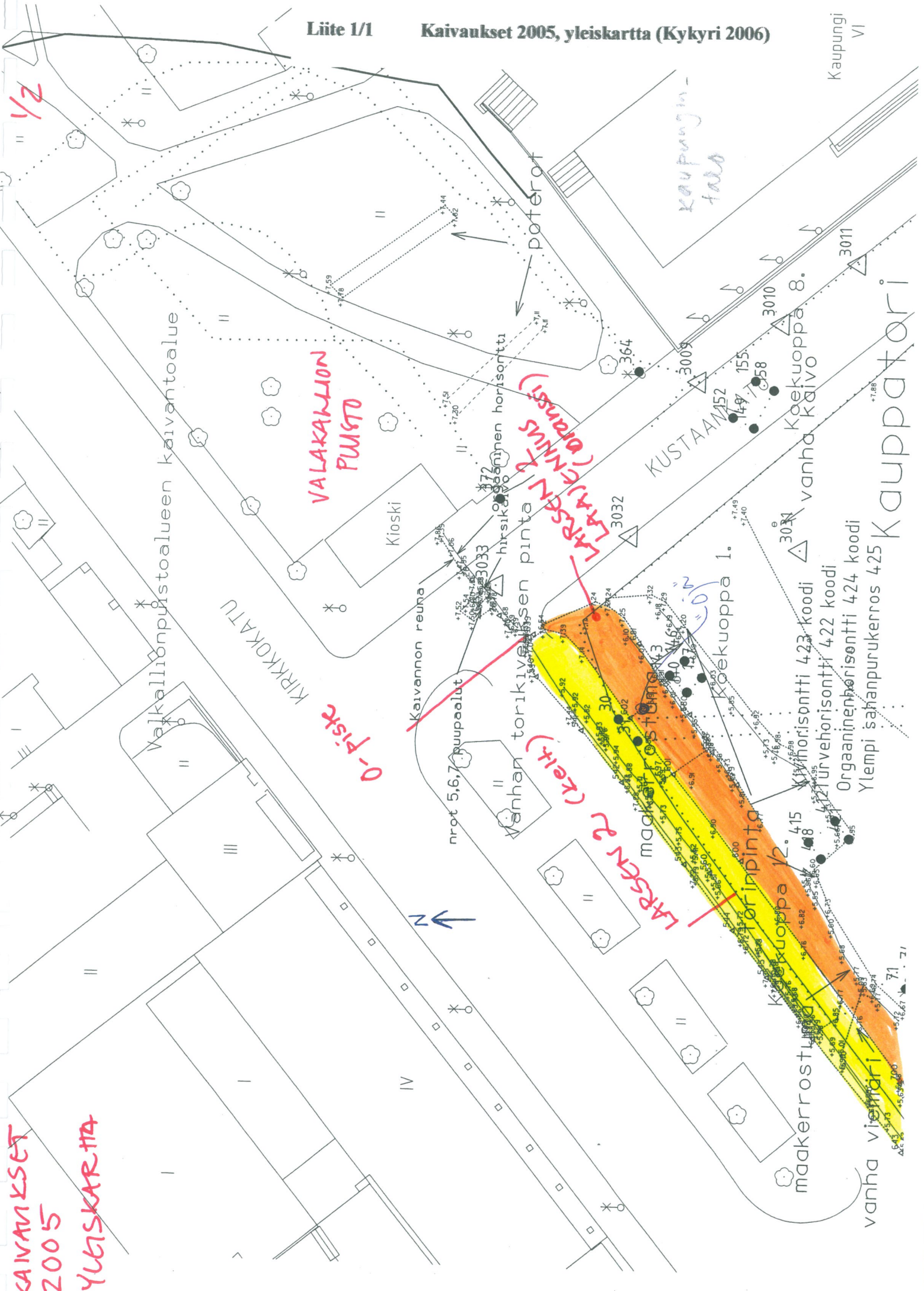

LIITTEET

- Liite 1/1**   **Kaivaukset 2005, yleiskartta (Kykyri 2006)**
- Liite 1/2**   **Kaivaukset 2005, yleiskartta (Kykyri 2006)**
- Liite 2**   **kaivausalue v. 1801 kartalla (Kykyri 2006)**

1/2

KAIVAMKSET
2005
YLEISKARTTA

VALAKALLION
PUUSTO

0-Fiiste

LARSÉN & (Larsén)
(Larsén)

LARSÉN & Keltä

Käivonkuoppa 1.
Käivonkuoppa 12.
Käivonkuoppa 8.
vanha kaivo

Kaupattori

Ruotsinsalmen linnoituskaupunki ja sotasatama Kotkansaaarella v. 1801

Kotkan Sampo on perustettu Valtiovastoin kuvista 30-vuotispäivänä joulukuuta 10:27 1801 (sammalla) Ruotsinsalmen linnoituskaupungin perustamisen päivänä.

Valma - PIRKKA - K. 1801

Fortifikaatio
Pääsuojaksi on otettu...
Kotkan Sampo on perustettu...
Kotkan Sampo on perustettu...
Kotkan Sampo on perustettu...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----